

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ν. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Έκδόσεις Δόμος

*ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ*

Αλεξάνδρου Παπαδιαμάντη

**Αλληλογραφία*

Πρώτη έκδοση, Αθήνα 1992

ISBN 960-7217-60-8

© Έκδόσεις Δόμος

Στοιχειοθεσία - έκτυπωση

Τυπογραφικό έργαστρη «Δόμος»

Έκδόσεις Δόμος, Μαυρομυχάλη 16, 106 80 Αθήνα

Φωτογραφία έσωφύλλων

Αύτόγραφο έπιστολής του Άλ. Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Γιάννη Βλαχογιάννη (ἀριθ. ἐπιστολῆς στὴν παρούσα έκδοση 202). Τὸ αὐτόγραφο βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο "Αγγελού Παπακώστα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης, στὸ Ρέθυμνο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ν. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Έκδόσεις Δόμος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στή μνήμη του Octave Merlier

‘Ο οκτώβριος Μερλιέ, στὸν ὅποιο ὁφείλουν πολλὰ οἱ παπαδιαμαντικὲς σπουδές, ἔξεδωσε τὸ 1934 τὸ βιβλίο *A. Παπαδιαμάντη Γράμματα*¹ καὶ κατέστησε γνωστὸ τὸν κύριο ὅγκο τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ διηγηματογράφου μας. Πρόκειται γιὰ ἔκδοση ποὺ δίκαιο εἶναι, ἐστω καὶ κάπως καταχρηστικά, νὰ θεωρηθεῖ ὡς ἡ πρώτη ἑρμηνευτικὴ ἔκδοση παπαδιαμαντικοῦ κειμένου. Στὸ Ἐπίμετρο ὁ Μερλιέ καταχωρίζει γράμματα οἰκείων καὶ φίλων τοῦ Παπαδιαμάντη, τῶν ὅποιων ὅμως δὲν εἶναι παραλήπτης ὁ Παπαδιαμάντης².

‘Αρκετὰ χρόνια ἀργότερα, τὸ 1947, ὁ Κώστας Α. Παπαχρίστος, ποὺ εἶχε τὴν καλὴ τύχη νὰ ἐρευνήσει πρῶτος τὸ ἀρχεῖο τοῦ Ἀποστόλου, γιοῦ τοῦ Γεωργίου Παπαδιαμάντη, πρόσθεσε στὸ σῶμα τῆς παπαδιαμαντικῆς ἀλληλογραφίας ἐννέα ἐπιστολές, ὅλες μὲ ἀποστολέα τὸν Παπαδιαμάντη³.

Στὴ γνωστὴ ἔκδοση τῶν ‘Απάντων Παπαδιαμάντη, τόμ. Ε' (1954), δ. Γ. Βαλέτας, ποὺ εἶδε καὶ αὐτὸς τὸ ἀρχεῖο Α. Γ. Παπαδιαμάντη, δημοσιεύει δεκαεπτὰ ἐπιστολές, ἄγνωστες ἔως τότε, ἀπὸ τὶς ὅποιες οἱ δέκα ἔχουν ἀποστολέα καὶ οἱ ἐπτὰ παραλήπτη τὸν Παπαδιαμάντη⁴. Ἀνακοινώνει ἐπίσης καὶ τριανταδύο ἐπιστολές, ποὺ δὲν ἔντάσσονται στὸ κυρίως σῶμα τῆς παπαδια-

1. A. Παπαδιαμάντη, *Γράμματα*, μὲ πρόλογο καὶ σημειώσεις Octave Merlier, ‘Εν Αθήναις, Κεντρικὴ πώλησις Βιβλιοπωλείον Ιωάννου Ν. Σιδέρη, 1934. Σελ. ξδ' (διγλωσσος πρόλογος) + 266 + 13 εἰκόνες (φωτογραφίες καὶ αὐτόγραφα). Τὸ βιβλίο ἔχει ἐνταχθεῖ στὴ σειρὰ «Πράσινα βιβλία» τοῦ «Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὀφελίμων βιβλίων», μὲ ἀρ. 68.

2. Στὸ Ἐπίμετρο δημοσιεύονται ἐπίσης δύο νεκρολογίες γραμμένες ἀπὸ τὸν Παπαδιαμάντη, τὸ ἀτελείωτο διήγημα «Στὸ Μέγα-Γιαλό», καὶ τὰ δύο γνωστὰ σημειώματα μὲ τὶς αὐτοβιογραφικές καὶ αὐτοβιβλιογραφικές πληροφορίες.

3. Κώστα Α. Παπαχρίστος, ‘Ο ἄγνωστος Παπαδιαμάντης’, Αθήνα 1947. Εύχῆς ἔργο θὰ ἥταν ἀναλαμβανε τὴν ἐπανέκδοση τοῦ μικροῦ σχετικὰ βιβλίου κάποιος ἔκδότης. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐπιστολές, εἶναι σημαντικὸ καὶ τὸ ὑπόλοιπο ὑλικὸ τοῦ βιβλίου γιὰ τοὺς μελετητὲς καὶ τοὺς ἀναγνῶστες τοῦ Παπαδιαμάντη.

4. Σημειώνω πῶς στὶς νεώτερες ἀνατυπώσεις τῶν ‘Απάντων Παπαδιαμάντη δ. Βαλέτας παραλείπει, μαζὶ μὲ ἄλλα κείμενα, καὶ τὴν ἀλληλογραφία.

μαντικῆς ἀλληλογραφίας. "Ολες ἀναδημοσιεύονται στὸ Ἐπίμετρο αὐτῆς ἐδῶ τῆς ἔκδοσης.

Τὸ 1981 ἐπανεκδίδεται ἡ παπαδιαμαντικὴ ἀλληλογραφία¹, ἀλλὰ δὲν περιλαμβάνει ἔνα σημείωμα τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Κίμωνα Μιχαηλίδην, δημοσιευμένο γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1971².

Πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια ὁ Φώτης Δημητρακόπουλος, τρίτος καὶ προσεκτικότατος ἀναδιφητής καὶ μελετητής τοῦ ἀρχείου Α. Γ. Παπαδιαμάντη, πρόσθεσε τέσσερις ἐπιστολὲς στὴν οἰκογενειακὴν ἀλληλογραφία, ἀπὸ τὶς ὅποιες ἡ μιὰ ἐμπεριέχει ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς, ἀγνωστῆς ἔως τότε, τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν πατέρα του³.

Στὴν παρούσα ἔκδοση ἔχει προστεθεῖ μιὰ ἀγνωστη ὥς τώρα ἐπιστολὴ τοῦ Παπαδιαμάντη στὸν Γ. Πετρίδη⁴ καὶ κρίθηκε πῶς θὰ ἐπρεπε νὰ περιληφθοῦν καὶ ἔξι ἐπιστολὲς τῶν ἀδελφῶν τοῦ Παπαδιαμάντη στὸν Κ. Φαλτάιτη.

'Εξέθεσα συνοπτικότατα τὸν τρόπο μὲ τὸν ὅποιο σχηματίστηκε τὸ σημερινὸν σύνταγμα ἢ σῶμα (*corpus*) τῆς παπαδιαμαντικῆς ἀλληλογραφίας. 'Απομένει νὰ μιλήσω, ἔξισου συνοπτικά, γιὰ τὰ ἔκδοτικά του.

"Αν ἡ ἔκδοση τῶν 'Απάντων Παπαδιαμάντη ἀπὸ τὸν 'Δόμο' ὄνομάστηκε —καὶ ἐπιμένω πῶς εἶναι— κριτική, ἢ 'Ἀλληλογραφία, ποὺ κατὰ μέρας βασίζεται στὰ αὐτόγραφα τῶν ἐπιστολῶν, δὲν δικαιοῦται ἀσφαλῶς τὸν ἵδιο χαρακτηρισμό. 'Ωστέο δὲ ἀναγνώστης θὰ συναντήσει ἀρκετὲς φορὲς ἔνα στοιχειῶδες κριτικὸν ὑπόμνημα (*apparatus criticus*) —γιὰ νὰ ἀκριβολογοῦμε: ὑπόμνημα γραφῶν (*apparatus lectionum*)—, δῆπου σημειώνονται, κυρίως, οἱ δια-

1. 'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, 'Ἀλληλογραφία, Σημειώσεις Ο. Merlier, Εἰσαγωγὴ-'Ἐπιμέλεια 'Εμμ. Ι. Μοσχονᾶς, 'Ἐκδόσεις «'Οδύσσεας», 'Αθήνα 1981. 'Η ἔκδοση, ποὺ ἀριθμεῖ σελίδες νη̄ + 231, δὲν ἔχει εὐρετήρια, μολονότι ἀκολουθεῖ κατὰ βάση τὸν Μερλιέ. 'Ο ἐπιμελητής, ποὺ ἔχει γράψει τὸν ἔκτενὴ πρόλογο «'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (Τὰ νεανικά χρόνια). Διαδικασίες ἀφομοιώσης καὶ ἀπωσης τοῦ ἐσωτερικοῦ μετανάστη», στὸ βιβλιογραφικὸ τμῆμα σημειώνει γιὰ τὴν ἔκδοση Μερλιέ: «Οἱ σημειώσεις καλύπτουν μὲ ἐπάρκεια τὰ πραγματολογικὰ ἐνῶ ἡ εἰσαγωγὴ εἶναι ἐντελῶς περιγραφική». Τὸ φυγερὸ δεύτερο μέρος τῆς κρίσης, ὅταν μάλιστα σύλλογιστεῖ κανένας τί λογῆς εἰσαγωγὲς γράφτηκαν γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη μεταπολεμικά, ἀποτελεῖ στὴν πραγματικότητα σπουδαῖο ἔπαινο.

2. Περ. 'Ορίζοντες, ἀρ. 7, Μάιος-'Ιούνιος 1971.

3. 'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, [Τὸ λάβαρον], ἀνέκδοτες παπαδιαμαντικὲς σελίδες ἀπὸ τὸ 'Αρχεῖο 'Απόστολου Γ. Παπαδιαμάντη, ἔκδοση κειμένων, σχόλια καὶ περιγραφὴ τοῦ 'Αρχείου Φώτης Δημητρακόπουλος, 'Ἐκδόσεις Καστανιώτη, 'Αθήνα 1989.

4. Προέρχεται ἀπὸ τὸ 'Αρχεῖο Ε.Λ.Ι.Α. καὶ μοῦ παραχωρήθηκε εὐγενικά ἀπὸ τὸ Μάνο Χαριτάτο ἡ ἀδεια νὰ τῇ δημοσιεύσω.

φορετικές άναγνώσεις του νέου έκδότη και οι άποκλίσεις του Βαλέτα από τὸν Μερλιέ.

‘Ο Μερλιέ εἶχε κάμει προσεχτικὴ ἀνάγνωση, θεώρησα δύμως ἀναγκαῖον νὰ ξαναδιαβάσω δύσες ἐπιστολὲς μοῦ παραχωρήθηκαν, φωτοτυπημένες, ἀπὸ τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν¹. Οἱ διαφορὲς ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν νέαν ἀνάγνωση δὲν εἶναι πολλὲς ἢ ἴδιαιτέρως σημαντικές, δύπωσδήποτε δύμως βελτιώνουν τὸ κείμενο.

‘Η ἑτοιμασία καὶ ἡ στοιχειοθεσία τῆς ’Αλληλογραφίας κράτησε χρόνια. Στὸ διάστημα αὐτὸν ἀνακαλύφθηκαν τὰ αὐτόγραφα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παπαδιαμάντη —καὶ οἰκείων του— πρὸς τὸν Βλαχογιάννη στὸ ἀρχεῖο ’Αγγέλου Παπακώστα, ποὺ ἀγοράστηκε ἀπὸ τὴν Βιβλιοθήκη τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης. ’Ετοι, χάρη στὶς φροντίδες τοῦ Νίκου Γιανναδάκη, ἔλαβα ἀρχικὰ —δὲ θυμοῦμαι πότε ἀκριβῶς— τὴν ἐπιστολὴν τῆς 2.1.1904 τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Δικαῖο καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Βλαχογιάννη². ’Η νέα ἀνάγνωση τῶν δύο τελευταίων ἐπιστολῶν ἔδειξε ὅτι ἐδῶ οἱ παραναγνώσεις τοῦ Μερλιέ ἦταν σοβαρότερες. Τέλη Δεκεμβρίου τοῦ 1990, ὅταν ἡ στοιχειοθεσία τῆς ’Αλληλογραφίας εἶχε τελειώσει καὶ εἶχα ἐλέγξει πιὰ γιὰ τελευταία φορὰ τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια, δὲ Γεώργιος Α. Χριστοδούλου μοῦ τηλεφώνησε ὅτι εἶχε ἀνακαλύψει στὸ ἀρχεῖο Παπακώστα καὶ τὰ ὑπόλοιπα, πλὴν ἐνός, γράμματα τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Βλαχογιάννη καὶ εἶχε ἥδη ἀντιβάλει τὰ αὐτόγραφα πρὸς τὸ κείμενο τῆς ἔκδοσης Μερλιέ. Μοῦ παραχώρησε πρόθυμα φωτοαντίγραφα τῶν αὐτογράφων, καθὼς καὶ κατάλογο τῶν διαφορετικῶν ἀπὸ τὸν Μερλιέ γραφῶν. ’Επανέλαβα καὶ ἐγὼ τὴν ἀντιβολήν. ’Η ἀνάγνωσή μου συμπίπτει σχεδὸν ἀπολύτως μὲ ἐκείνη τοῦ Χριστοδούλου.

Στὴν ’Αλληλογραφία δὲν περιλαμβάνονται οἱ λίγες ἐπιστολὲς ποὺ ἔστειλε δὲ Παπαδιαμάντης σὲ ἐφημερίδες δὲ ἀναγνώστης θὰ τὶς βρεῖ στὸν Ε’ τόμο τῶν ’Απάντων.

‘Η ὁρθογραφία, ἀντίθετα πρὸς τὰ κείμενα τῶν ’Απάντων, ἀκολουθεῖ τὴν ὁρθογραφία τοῦ Παπαδιαμάντη. Μόνο στὶς περιπτώσεις ποὺ δὲν εἶδα τὰ αὐτόγραφα ἀκολουθῶ, γενικά, τὴν ὁρθογραφία τῶν πρώτων ἔκδοτῶν. Πάντως ὅ-

1. Βλ. καὶ Πρόλογο ’Απάντων Παπαδιαμάντη, σ. ιε’, ὑποσημείωση.

2. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὲς ἔλαβα καὶ τὴν ἀπὸ 28.5.1906 ἐπιστολὴν τοῦ Α. Μάλτου, διευθυντῆς Βιβλιοθήκης Μαρασλῆ, πρὸς τὸν ’Ι. Χατζή, σχετικὴ μὲ τὴν ἔκδοση ἔργων τοῦ Παπαδιαμάντη, καὶ τὴν ἀπὸ 23.6.1932 ἐπιστολὴν τοῦ Μερλιέ πρὸς τὸν Βλαχογιάννη, μὲ τὴν δύοις δὲ Γάλλος λόγιος εὑχαριστεῖ τὸν Βλαχογιάννη ποὺ τοῦ παραχώρησε τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς αὐτόν. Θὰ δημοσιευτοῦν καὶ οἱ δύο στὰ Παπαδιαμαντικὰ Τετράδια.

στερα ἀπὸ τελεία κεφαλαιογραφῶ τὸ ἀρχικὸ γράμμα τῆς ἀκόλουθης λέξης καθὼς καὶ τὸ ἀρχικὸ τῶν δύναμάτων τῶν μηνῶν. "Εκρινα ὅτι σὲ δύρισμένες περιπτώσεις ἔπρεπε νὰ ἐπέμβω, σιωπηρά, στὴ στίξη (ἄνω τελεία, κόμματα).

Στὶς προηγούμενες ἔκδόσεις τὰ γράμματα τοῦ πατέρα τοῦ Παπαδιαμάντη ἔχουν δημοσιευτεῖ μὲ τὴ μορφὴ συμπληρώματος στὰ ἀντίστοιχα γράμματα τοῦ γιοῦ καὶ δίχως ἴδιαίτερη ἀρίθμηση¹. Ἐδῶ, δταν πρόκειται γιὰ πλήρεις ἐπιστολὲς καὶ ὅχι γιὰ ἀπλὲς σημειώσεις, δημοσιεύονται αὐτοτελῶς καὶ ταυτάριθμα μὲν πρὸς τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Παπαδιαμάντη, ἀλλὰ μὲ τὴν προσθήκη τοῦ δείκτη α στὸν ἀριθμό. Σημειώνεται ἐπίσης πάντοτε, μέσα σὲ ἀγκύλες, δ ἀντίστοιχος ἀριθμὸς τῶν ἐπιστολῶν στὶς ἔκδόσεις Μερλιέ καὶ Βαλέτα καὶ στὰ βιβλία Παπαχρίστου καὶ Δημητρακόπουλου.

Ο Μερλιέ εἶχε ἐφοδιάσει τὴν ἔκδοσή του μὲ σπουδαῖες σημειώσεις, οἱ δποῖες διαφωτίζουν τὸν ἀναγνώστη γιὰ πρόσωπα καὶ πράγματα τῆς παπαδιαμαντικῆς ἀλληλογραφίας. Εἶναι φανερὸ δτι ἡ μορφὴ αὐτῆς ἔδω τῆς ἔκδοσης δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἀναδημοσίευσή τους, ὥστόσο κατὰ μέγα μέρος μεταφέρονται, ἔστω καὶ συντομευμένες, στὸν πίνακα προσώπων.

Η ἔκδοση αὐτὴ θὰ εἶχε ἀσφαλῶς πολὺ περισσότερες ἀτέλειες, ἀν ὁ ἐπιμελητὴς δὲν εἶχε δεχθεῖ τὴν εὐεργετικὴ βοήθεια τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης, τοῦ Ἑλληνικοῦ Λογοτεχνικοῦ καὶ Ἰστορικοῦ Ἀρχείου, τοῦ Γ. Α. Χριστοδούλου, τοῦ Νίκου Γιανναδάκη καὶ τοῦ Φώτη Δημητρακόπουλου. Ο ἐπιμελητὴς τούς εὐχαριστεῖ ὅλους θερμὰ γιὰ τὴν προθυμία καὶ τὴν ἀγάπη τους. Εξίσου θερμὰ εὐχαριστεῖ καὶ τὴ Νίνα Δημητριάδου, παλαιόθεν φίλη, ποὺ μὲ χαρὰ ἀνέλαβε νὰ συντάξει τὰ εὑρετήρια τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ προσφιλεστάτου της Γέροντα.

Τελειώνοντας ἔκφραζω τὴν εὐχὴ νὰ ἐπανεκδοθεῖ τὸ ὄραιότατο βιβλίο τοῦ Μερλιέ. Τοῦ τὸ χρωστᾶμε.

Χαλκίδα, 12.5.'90 – 30.1.'91.

N.D.T.

Τστερόγραφο, 15.7.'91. Εὔχαριστῷ θερμότατα τὸν κ. Γιῶργο Παπαδιαμάντη, γιὸ τοῦ Ἀποστόλου Παπαδιαμάντη, ποὺ μὲ πολλὴ προθυμία μοῦ παραχώρησε φωτοαντίγραφα τῶν γραμμάτων τοῦ παπποῦ του Γεωργίου.

1. Στὴν ἔκδοση Βαλέτα ἔχουν στριμωχτεῖ ἐντελῶς ἀκαλαίσθητα μέσα σὲ παρενθέσεις.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- αύτ. : αύτόγραφο.
- Β : Βαλέτας (βλ. Πρόλογο).
- Δ ἢ Δημ. : Δημητρακόπουλος (βλ. Πρόλογο).
- ἐκδδ : ἐκδόσεις.
- Με : Merlier (βλ. Πρόλογο).
- Πα ἢ Παπ : Παπαχρήστος (βλ. Πρόλογο).
- παραλ. : παραλείπει, παραλείπουν.
- προσθ. : προσθέτει.
- Σ.τ.π. : σημείωση τοῦ πατέρα (τοῦ Παπαδιαμάντη).
- *** : χάσματα στὸ κείμενο.
- +++ : δυσανάγνωστες λέξεις
- ⟨ ⟩ : οἱ γωνιώδεις ἀγκύλες περικλείουν λέξεις ἢ τμήματα λέξεων ποὺ ἔχουν σβηστεῖ ἢ σκιστεῖ καὶ ἀναπληρώνονται μὲ εἰκαστα.
-) : ὅταν οἱ παρενθέσεις περικλείουν τμήματα λέξεων, πρόκειται γιὰ ἀνάπτυξη συντομογραφιῶν.
-] : στὰ ἀριστερὰ τῆς ἀγκύλης γραφὴ ποὺ ἔγινε δεκτή, στὰ δεξιὰ γραφὴ ποὺ ἀποκλείστηκε.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 4 Τοβρίου 1869.

Σεβαστέ μοι πάτερ!

Ἐσκέφθην κακῶς μὴ μεταβάς κατ' εὐθεῖαν εἰς Ἀθήνας.

Οἱ ἐπιδημοῦντες ἐκ τῶν Καθηγητῶν παριστῶσι κωμωδίαν ἀξίαν προσ-

5 οχῆς, ἀγαπῶντες ἄλλήλους, δύνασις ἡ γάττα τὸν ποντικόν. Μεταξὺ τούτων
δὲ Βιαγκίνης καὶ δὲ Πυκαῖος εἶναι ἀσθενεῖς (ἀσηκωσιά των), δὲ Βώσης,
ἥτοι δὲ τῶν ιερῶν, δὲ μισῶν ἐμὲ δύσον ἔγρα περιφρονῶ ἐκεῖνον, ὑγιαίνει. Ὁ
Κρίσπης (δὲ Γυμνασιάρχης) εἶναι πλήρης ζωῆς, διότι ἐνυμφεύθη, ἀλλὰ κατὰ
πᾶσαν πιθανότητα θέλει παυθῆ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Ὅπολείπεται μόνος
10 ἀπάντων δὲ ἀδελφὸς Καραγιαννόπουλος, ἀδελφὸς σχών ποτὲ ἀγαθὰς νύξεις
ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀλλὰ λίθος ὀχρόψυχρος, οὐδὲν ἀξιῶν ἢ σημαίνων...

‘Ο δὲ ἐμὸς Καθηγητής, δὲ κατ’ ἔξυχὴν Καθηγητής, δὲ μόνος ἀνθρωπος
εἰς δὲν μετὰ λόγου ἥλπιζον, ὑπεβιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Σχολάρχου,
καὶ ἀπεστάλη περιφρονητικῶς εἰς τοὺς Παξούς, νομίζω, καὶ ταῦτα κατ’
15 εἰσήγησιν τοῦ Κυρίου Κρίσπη, ώς ἄδεται. Ἀμηχανῶ.

Σᾶς ἀσπάζομαι

ὁ υἱός Σας
Α. Ἀδαμαντίου

Υ. Γ. Ἐπεσκέφθην τὸν ἄγιον Ἱεροκήρυκα. Μοὶ ἀπηύθυνε πολλὰς φιλο-
20 φρονήσεις καὶ ἀποδοκιμασίας τοῦ πραξικοπήματος τῆς παραδοχῆς τοῦ πρὸς
τὸν Κοιρανίδην συνδυασμοῦ ὡς Γραμματέως.

Ἐκόλασε δὲ τὸ πρᾶγμα καταλήξας εἰς τὸ πόρισμα, δτι πρέπει δὲ Κοι-
ρανίδης νὰ παύσῃ ὃν ἥγούμενος καὶ οὐχὶ ὑμεῖς Γραμματεύς.

Τοῦτο δὲ θεωρεῖ κατορθωτόν.

25 [Σ.τ.π.: Ἐλ. 7. 7βρίου 69.]

Χαλκὶς τῇ 11. 7βρίου 69.

Σεβαστέ μοι πάτερ!

Τὴν τελευταίαν Τρίτην, 9 τοῦ ἴσταμένου ὑπέστην τὰς ἔξετάσεις, καὶ
ᜓ τυχὸν τοῦ ἐνδεικτικοῦ, φέροντος τὸν βαθμὸν λίαν καλῶς καὶ κλάσμα ($5^3/15$),
5 ἥτοι σχεδὸν Κάλλιστα. Καὶ ταῦτα μεθ' ἀπάσας τὰς ἀτυχίας καὶ τὰς ἀπο-
στασίας μού.

Τὴν δὲ προσεχῆ Τρίτην θέλω ἀναχωρήσῃ εἰς Ἀθήνας, ἐάν μοι στεί-
λητε χρήματα, καὶ τὰ ἐνδύματά μου.

Σᾶς ἀσπάζομαι πάντας ὑγιαίνων.

10

‘Ο υἱός Σας
’Αλέξανδρος

Υ. Γ. Φροντίσατε, παρακαλῶ, νὰ λάβητε παρὰ τοῦ γυναικαδέλφου τοῦ
Καρπέτου, Νικολ. Ι. Ἀποστόλου βιβλίον μού τι, ἐπιγραφόμενον Δὸν Κι-
στότος.

15

‘Ο αὐτός.

[Σ.τ.π.: Ἐλ. 14. 7βρίου 69. Τὴν 14. 7βρ. 69. ἐστάλησαν διὰ τοῦ Μ.
Κ. Σκαβέντζου δύο χαρτονομίσματα 25 Δραχμ. ὑπ' ἀριθ. 3905 καὶ 7663.
Διὰ τοῦ Ν. Ἰω. Ἀποστόλου τὰ ἐνδύματα.]

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 7βρίου 69.

20

Σεβαστέ μοι πάτερ!

Ὦ Ηλθον κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας. Μοὶ ὑπεσχέθησαν νὰ μὲ δεχθῶσι εἰς
τὸ Β'. Γυμνάσιον, ἐὰν μέχρι τῆς αὔριον δὲν πληρωθῶσιν αἱ θέσεις. Ἀλλως
δὲ βλέπω ὅτι θέλω καταταχθῆ εἰς τὸ Α'. ἢ ὅτι θέλω ἐπανέλθει εἰς Χαλ-
κίδα. Διότι κατενόησα ἥδη τὸ ἄτοπον τῆς τοιαύτης ἐκτοπίσεως. Χρή-
25 ματα πολλά, ἀγωνίας μεγάλας, περιπέτειαν ἀπίθανον, χρήματα πολλά...

Σᾶς ἀσπάζομαι

ὁ υἱός Σας
Α. Ἀδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἐλήφθη 8βρι 69.]

4 πέντε καὶ τρία δέκατα πέμπτα B 5 κάλλιστα B || τοῦτο ἐκδδ 13 Καρπέτου χωρὶς
κόμμα B 13-14 Δὸν Κιστός πλάγια Πα 17 Σκαβέντζη ἐκδδ 23 βλέπω [ἢ]
ἐκδδ|| καταταχθῶ ἐκδδ 25 ἀγωνίας μεγάλη B || μετὰ τὸ ἀπίθανον σημειώνει (sic) Πα

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 9 8βρίου 1869.

Σεβαστέ μοι πάτερ!

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν. Εἶχον λάβει τὰς 50 δραχμὰς καὶ τὰ
ἐνδύματα.

Πέμψατέ μοι, παρακαλῶ, χρήματα.

Σᾶς ἀσπάζομαι σὺν τῇ μητρὶ καὶ πᾶσιν.

Οὐιός Σας

Αλέξανδρος

Υ. Γ. Κατῆλθον εἰς Πειραιᾶ, μαθὼν ὅτι εἶχον ἐπιστολὴν καὶ καλάθιόν
τι διὰ τοῦ Μαυρογιαλῆ, ἀλλὰ ἐσφαλμένως.

Ο αὐτός.

[Σ.τ.π.: Ἐλήφθη 12 8βρ 69.]

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 22 8βρίου 1869.

Σεβαστέ μοι πάτερ!

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν καὶ τὰ χρήματα. Εἶχετε δίκαιον ἀλλὰ
δὲν κατώρθωσα νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ Β' Γυμνάσιον, καὶ τὸ πρῶτον εἶναι κυ-
κεών.

Ἡδη κατετάχθην εἰς τὸ τοῦ Πειραιῶς. "Ω, ἡσυχάσατε, εἶναι τὸ αὐτό.

Ἐνοικίασα δωμάτιον διὰ δρ. 8, ἀλλὰ θὰ ἐλαττώσω, θὰ περικόψω τὰ ἔξο-
δά μου, θὰ κάμω ὅσην δυνηθῶ οἰκονομίαν, μὴν παροργίζεσθε. Ἡ βραδύ-
της τῆς ἀποφάσεώς μου προηλθεν ἐκ τοῦ ὅτι εἶχον μᾶλλον σκοπὸν νὰ ἐπα-
νέλθω εἰς Χαλκίδα, δτε ἐλαβον τὴν μνησθεῖσαν σοβαρὰν ἐπιστολὴν Σας.

Ἀλλως τε τὸ Γυμνάσιον τοῦ Πειραιῶς εἶναι ἥδη ὑπὲρ πᾶν ἄλλο καλῶς
κατηρτισμένον· τὸ προσωπικόν του συνίσταται ἐξ ἀπομάχων Γυμνασιαρ-
χῶν, οἷον τοῦ ἰδιοῦ μου (ἐν Χαλκίδι) Σταθάκη, τοῦ Κουπιτώρη, ἔως
χθὲς Γυμνασιάρχου Πατρῶν, οἵτινες εἶναι ἥδη ἀπλοὶ Καθηγηταί. Φαντα-
σθῆτε ἐὰν εἶχον δίκαιον οἱ κύριοι φίλοι παραγγέλλοντες ὑμῖν ὅτι φοβοῦ-
μαι τὰ μαθήματα.

Ἐχω ἀνάγκην χρημάτων. Τοῦ λοιποῦ θὰ τακτοποιηθῶ.

Σᾶς ἀσπάζομαι διαδοχικά.

Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 26 8βρίου 69. Τὴν 26 8βρίου τοῦ 1869, διὰ τοῦ Κωνστ.
Ντατέλια ἐν χαρτονόμισμα Ἰονικὸν ἐκ δρχ. 30 ὑπ' ἀριθ. 74,589.]

6

[Β 6 Παπ 5]

Σεβαστέ μοι πάτερ!

'Ἐν Πειραιῇ τῇ 6 9βρίου 1869.

5 "Ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν καὶ τὸ 30δραχμον χαρτονόμισμα· ἀλλὰ
διὰ νὰ τὰ λάβω ἡναγκάσθην νὰ τρέχω εἰς τὰς Ἀθήνας δίς, κλπ. 'Ο ἄνθρω-
πός σας ἥτον ἐκλογὴ ἐπιτυχεστάτη καθ' ὅλα.

10 'Ἐπειθύμουν, εἰ δυνατόν, νὰ μοι ἐστέλλετε τὰ χρήματα διὰ τοῦ ἀτμο-
πλοίου, διότι ὁ Μανιώτης θὰ βραδύνῃ πολύ, πιθανῶς. Θέλετε εἰπῆ ἵσως
σκληρόν τι, ἀλλ' ἴδού ὁ λογαριασμός μου ἀπὸ τῶν μέσων 'Οκτωβρίου.

15 'Ἐκ τῶν 25 δρ. ἀς παρὰ τοῦ 'Αλ. Βαλσαμάκη ἔλαβον ἐπλήρωσα πέντε
εἰς ἐνοίκιον ἐν Ἀθήναις, 6 εἰς τὸ Γυμνάσιον, 2 πρὸς μετακόμισιν τῆς ἀπο-
σκευῆς μου ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ. 13 ἀμέσως. 'Αλλ' ἐνταῦθα ἐπικρα-
τεῖ τὸ σύστημα τῆς προκαταβολῆς. Αἱ περιλειπόμεναι 12 δέν μοι ἥρκουν,

20 15 νὰ πληρώσω τὸ ἐνοίκιον, ν' ἀγοράσω τρία βιβλία, καὶ νὰ διέλθω δεκαπεν-
θήμερον ὅλον. Εὐρέθην λοιπὸν εἰς τὴν σκληρὰν δὶ' ἐμὲ ἀνάγκην νὰ δανει-
σθῶ 18 δραχ. παρὰ τοῦ Σωτηρίου, δστις δὲν καυχᾶται δτι εἶναι πλούσιος
βεβαίως, καὶ οὕτως ἐπέρασα τσίκ τσίκ, δπως λέγουσι, μέχρι ὅτου λάβω
τὰς 30, ἐξ ὧν ἀπέδωκα τὰς μνησθείσας 18, καὶ οὕτως ἔμεινα μὲ δώδεκα.

25 20 διότι δὲν ἔθελον νὰ βλέπω τὸν Κύριον τοῦτον ἀγριομούτουνιδίζοντα. Κρί-
νατε λοιπόν, ἐὰν διάγω ὡραίαν ζωήν. . . Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Λυποῦμαι
δέ, καὶ λυποῦμαι ἐγκαρδίως καὶ πολύ, ἐπειδὴ οὔδὲν εἰς ἐμὲ εἶναι μέτριον,
λυποῦμαι διότι δὲν θέλετε νὰ ἐννοήσητε αἰωνίως, δτι οὐδεμίαν ἔχω ἐμπι-
στοσύνην εἰς τὸν γνωστὸν Δημήτριον Οἰκονόμου, διὰ νὰ τῷ ἀναθέτητε
τὴν φροντίδα τοῦ ἀπολωλότος ἐμοῦ προβάτου. Θὰ μὲ βιάσητε νὰ ἔλθω
εἰς θλιβερόν τι συμπέρασμα.

Σᾶς ἀσπάζομαι

οὐδές Σας
'Αλέξανδρος

30 [Σ.τ.π.: 'Ελ. 11 9βρ 69.]

[B 7]
'Εν Πειραιεῖ τῇ 20 Νοεμβρίου 69.

Σεβαστέ μοι πάτερ!

'Υγιαίνω καὶ σᾶς ἀσπάζομαι. 'Ο θεῖός μου θέλει σᾶς πληροφορήσει περὶ τούτου.

5 Τὴν δὲ ἀπὸ 29 8βρίου ἐπιστολήν σας ἔλαβον μόνον κατὰ τὴν 9 Νοεμβρίου, καὶ ἐπομένως δὲν ἦτο πλέον καιρός.

'Αλλωστε γνωρίζετε ὅτι δὲν ἥμην εὔπορος, ἵνα σᾶς προμηθεύσω τὸ καλυμματίον.

'Ο θεῖός μου ὁ δῆμαρχος μοὶ ἔδωκε δραχμὰς 10 καὶ λ. 95.

10 Μένω.

'Ο υἱός Σας
'Αλέξανδρος

[Ζ.τ.π.: 'Ελ. 22 Νοεμ. 69.]

Τῷ ἔστειλα διὰ τοῦ Μιχάλη τροφοδότου τοῦ Πανελλήνου δρ. 32 —

15	1 χαρτονόμισμα	Δρ.	12.
	άρ. 10425		
	1 δρηγίναν	»	5.80
	1/4 διστήλου	»	1.50
	1/4 δθ. ταλάρου	»	1.25
20	1/2 δρηγίνας	»	2.90
	9 Σφάντζικα	»	8.55
			32.

συστημένα εἰς Πειραιᾶ πρὸς τὸν Γ. Ρετζίναν. Τὴν 23 Νοεμβρ. 1869.]

[B 8 Παπ 6]

25 Σεβαστέ μοι πάτερ!

'Εν Πειραιεῖ τῇ 4 Δεκεμβρίου 1869.

Τὴν ἀπὸ 23. τοῦ λήξαντος ἐπιστολήν σας ἔλαβον ἀργά, ἥτοι μόλις τὴν 29. τοῦ αὐτοῦ. "Εσπευσα ἐπομένως νὰ μεταβῶ παρὰ τῷ Κυρίῳ 'Ρετζίνᾳ, ἀλλὰ δὲν εὑρὸν τίποτε, διότι δὲν ἐπιφορτισμένος τὴν παράδοσιν τῶν, περὶ δὲν διελάμβανε ἡ δρηγεῖσα ἐπιστολή σας, 32. δραχμῶν, λησμονήσας ἵσως

(είναι γνωστὸς ἐν γένει ὡς τρεπεντέρης) μετέβη εἰς Σύραν χωρὶς νὰ τὰς παραδώσῃ. "Ηλπισα δὲ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀτμοπολού ζήθελε λυθῆαι σίως καὶ τὸ δρᾶμα τοῦτο, ἀλλὰ κακῶς ζήλπισα, διότι ἀντὶ τοῦ «Πανελληγίου» ζήλθεν ἢ «Ἐπτάνησος».

5 'Εννοεῖται πόσον βαρυθυμῶ καὶ πόσον ὑποφέρω διὰ πάντα ταῦτα· ἀλλ' οὐτοῦ γραπτόν.

'Εν τούτοις σᾶς παρακαλῶ νά μοι πέμψητε ζήδη τὴν λατινικὴν Γραμματικὴν τοῦ Καστόρχη, ητοις μοι χρησιμεύει. Εύρισκεται νομίζω πρὸ πολλοῦ χρόνου κεκλεισμένη εἰς τὸ ἔρμάριον, ὅπερ σᾶς χρησιμεύει ὡς βιβλιοθήκη.

10 Ταχέως, παρακαλῶ.

Οὐδὲν ἄλλο η δὲ σᾶς ἀσπάζομαι

οὐδές Σας

Αλέξ. Παπᾶ Αδαμαντίου

Υ.Γ. Γράψατέ μοι, σᾶς καθικετεύω, καὶ περὶ τῆς Οὐρανίας μας, ἐὰν
15 ἀπηλλάγῃ αἰσίως τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς.

Ο αὐτὸς

Αλέξαν.

Παρὰ τοῦ ἐπιφέροντος κ. Αντωνίου Κ. Μαμμῆ ἡναγκάσθην δι' οὓς
σᾶς ἐκθέτω λόγους νά δανεισθῶ δραχμὰς δεκαπέντε ἀρ. 15. τὰς ὃποιας
20 σᾶς παρακαλῶ νά τῷ ἐπιστρέψητε.

Ο υἱός Σας

Αλέξ. Παπαδιαμ.

9

[Β 9 Παπ 7]

'Εν Πειραιεῖ τῇ 10 (;) Δεκτίου 1869.

Σεβαστέ μοι πάτερ!

25 "Ελαβον τέλος τὰς 32. δραχμὰς παρὰ τοῦ Μιχάλη κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα (Τετάρτην).

Διὰ δὲ τοῦ ἀτμοπολού τοῦ τελευταίου ἐπιστολήν Σας δὲν εἶχον. Εγὼ σᾶς εἶχον γράψει· ἐλπίζω νά ἐκτελέσητε τὴν δι' ἐκείνης ἀπλῆν παραγγελίαν μου.

1 Σύρα Παπ
18 x.] K. ἐκδδ

6 ἀλλὰ ΠαπΒ
23 χωρὶς ἐρωτηματικὸ B

7,8 μοὶ B

17 Αλέξαν. ἀμφίβολο

Σᾶς εύχομαι τὰς ἑορτὰς ἐν ὑγείᾳ.

Προσφέρετε τοὺς ἀσπασμούς μου εἰς πάντας.

'Ο νιός Σας
'Αλέξ. Παπα 'Αδαμαντ.

5 [Σ.τ.π.: 'Ελ. 21 Δεκ. 69.

Γράμμα. Δεκαδραχ. 2344 ἐστάλη διὰ τοῦ 'Αντωνίου Ιω. Παυλίνη τὴν 21 Οκτωβρίου 69.]

9α

Τιέ μου 'Αλέξανδρε

4 Ιανουαρίου 1870

10 'Επευχόμενος τὸ νέον τοῦτο ἔτος αἷσιον, σοὶ πέμπω δύο τριακοντάδραχμα καὶ πάλιν ἔχ' ὁ Θεός. "Ολοι ὑγιαίνομεν. Σὲ ἀσπάζομαι ἀναμένων τὴν ἀπάντησίν σου.

'Ο πατήρ
'Αδ. 'Εμ. 'Ιερεὺς

15 Διὰ τοῦ 'Αγγελῆ 'Αθανασίου.

10

[Β 10 Παπ 8]

'Εν Πειραιῃ τῇ α'. Ιανουαρίου 1870.

Σεβαστέ μοι πάτερ!

"Ελαβον τὴν ἀπὸ τῆς 20 τοῦ ἄρτι λήξαντος μηνὸς τοῦ ἔτους ἐπιστολὴν ὑμῶν, ὃς καὶ τὸ δεκάδραχμον καὶ τὰ ζητηθέντα βιβλία. 'Η ἐπιστολὴ σας μ' ἐβύθισεν εἰς λύπην, διότι ἵδον ἐναργέστερον τὰ καθ' ἡμᾶς.—

Βεβαίως γνωρίζω ὅτι εἶμαι ἄχθος σπουδαῖον διὰ τὰ ἡμέτερα, ἀτινα εἶναι μικρὰ καὶ ἀπαιτοῦσι ταχεῖαν ἐπικουρίαν. 'Αλλὰ δὲν δύναμαι νὰ πρᾶξω ἄλλο ἢ νὰ περιμένω (ἐπὶ τοῦ παρόντος) παρ' ὑμῶν τὰ πάντα. 'Εὰν ἡ οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις εἶναι ὑπέρποτε δυσάρεστος, δὲν δύναμαι καὶ πάλιν νὰ πρᾶξω ἄλλο, ἢ νὰ... διακόψω τὰς σπουδάς μου καὶ εἰσέλθω εἰς τὸν πρακτικὸν βίον. Δὲν εἶναι οὔτε ἐπιεικὲς οὔτε συμβιβάζεται μὲ τὰς ἔξεις

2 Προσφέρατε Β

24 ὅφειλε νὰ γράψει εἴπερ ποτὲ

11 ἔχει ἐκδδ

ποτὲ

20 μετὰ τὸ ἵδον σημειώνουν (sic) ἐκδδ

καὶ τὰ ἥθη καὶ τὴν δειλίαν μου τὸ νὰ ζητῶ χρήματα ἀπὸ τὸν τυχόντα πατριώτην. Ἀρκεταὶς ἐντροπαὶς ἔφαγα ἔως τώρα... — Ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν αὐτὸν τῶν χρημάτων, ἀτινα μοὶ ἀπεστέλλετε ἐσχάτως δεικνύει ὅτι δὲν εἶναι ἡ ἔλλειψις τῆς καταλλήλου εὔκαιρίας πρὸς ἀποστολὴν χρημάτων, ἀλλ' ἡ 5 ἔλλειψις αὐτῶν δὴ τῶν χρημάτων, ἡτις μᾶς ἐνδιαφέρει. Μὴ μοὶ τὸ κρύπτετε. "Ω, ἐὰν εἴχον σήμερον, αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔως πεντήκοντα δραχμὰς ἥθελον κάμει τὸν σταυρόν μου, ἀλλὰ δὲν τὰς ἔχω. — Σᾶς ἀσπάζομαι, παρακαλῶ τὸν "Γύψιστον νὰ χαρίσῃ ὑμῖν τὸ νέον ἔτος εὐτυχές.

'Ο νιός Σας.

'Αλέξανδρος

10

11

[Β 11 Παπ 9]

Σεβαστέ μοι πάτερ

Τῇ 15 Ιανουαρίου 1870. Ἐν Πειραιεῖ.

"Ελαβον τὴν ἐπιστολὴν Σας καὶ τὰ χρήματα παρὰ τοῦ Κύρου Ἀγγελῆ, ἀλλὰ δέν μοι γράφετε ἐὰν ἐλάβετε καὶ τὴν τελευταίαν ἐπιστολὴν μου.

15 Πλὴν τίς νὰ τὸ ἀκούσῃ; Πιστεύετε, ὅτι ἐκ τῶν 60 ἑκαίνων δραχμῶν δὲν μοὶ ἔμειναν σήμερον, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν σᾶς γράφω, παρὰ δέκα;

'Ο λογαριασμός μου τὸ δεικνύει: 7 Δραχμὰς ἔχρεώστουν εἰς ἐν Ξενοδοχεῖον.

10 Δραχμαὶ εἰς ἐνοίκιον 20 Δβρ. — 20 Ιαν.

20 7:50 εἰς ἐν ζεῦγος παπουτσίων.

10 Δραχμαὶ εἰς τὸν Σωτήριον, ἀπέναντι τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους μου.

2 Δρχ. εἰς μικρὰς ἄλλας πιστώσεις. — 36,50 τὸ ὅλον.

"Εμειναν ἡρα 23:50, ἐξ ὅν, ὡς βλέπετε, ἐδαπανήθησαν πολλαὶ εἰς διάστημα ἡμερῶν δλίγων. Τί τὰ θέλετε, δύμοιογῶ, ὡς ὁμολόγουν, ὅτι δὲν εἶμαι διόλου οἰκονόμος, καὶ τοῦτο εἶναι εἰς ἐκ τῶν λόγων οἵτινες μὲ ἐπεισαν νὰ τὸ ῥίξω σχεδὸν ἔξω κατ' ἀρχάς, διότι ἐπερίμενον ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀπὸ 1 Ιανουαρίου ἐπιστολὴν μου. "Αλλως δέ, ἐκτὸς τῆς ψυχῆς μου, ἡτις ἔψυχράνθη ἀρκετά, καὶ ἀπηγόρησε νὰ ὑποφέρῃ ἀηδίας, ἐκτὸς τοῦ στομάχου μου, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν καλοπερνᾶ, ἐκτὸς τῆς 30 συνειδήσεώς μου, ἡτις γογγύζει κατ' ἐμοῦ, ὡς τρέχοντος εἰς τὴν ἀβύσσον

3 ἀπεστέλλατε Β 5 τὸ] τὰ Β 7-8 ἵσως παρακαλῶν
τόπο καὶ χρονολογία Β 14 μοὶ Β

11-12 Προτάσσει

καὶ συνεπιφέροντος καὶ ἄλλους, ἐκτὸς τῆς φαντασίας μου, ἡτις ἐστενοχωρήθη παρὰ πολὺ καὶ ἐπεθύμει ἐλευθερώτερον ἀέρα, ἐκτὸς πάντων τούτων μὲ κνίζει καὶ τὸ σῶμα μου, τὸ δποῖον ὑπέφερεν ἐφέτος ὑπέρποτε. Ἡ ύγεια μου πρὸ πολλοῦ πάσχει μετρίως μέν, ἀλλὰ διαρκῶς, καὶ οὐδέποτε σχεδὸν παρε-

5 πονέθην διὰ τοῦτο εἰς οὐδένα. Συνήθισα ἥδη νὰ καταπίνω πολλὰ πράγματα.

Ἐχθρὸς μεταξὺ τῶν δχληροτέρων εἶναι καὶ ἡ ἐπιταθεῖσα δυσυπνία μου, ἡτις καὶ μεθ' ὅλα εἰς ὅσα κατέφυγον μεθοδεύματα, μὲ ἀναγκάζει πολλάκις, ναὶ... δὲν ἔρυθριῶ... τὸ λέγω... νὰ μὴ πηγαίνω εἰς τὸ μάθημα!

10 "Ο(λ)οι οὗτοι οἱ λόγοι εἶναι, νομίζω, ἀρ(κετοί) διὰ νὰ σᾶς πείσουν νὰ μὲ ἀποσύρ(ητε) ἡ νὰ μὲ διατάξῃτε νὰ μεταβῶ παντοῦ ἄλλοῦ παρὰ εἰς τὴν Σκίαθον. Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, δέν δύναμαι πλέον.

Κατασπάσθητε πάντας δι' ἐμέ, καὶ μὴ ἀναγνώσητε τὸ ἀγροῦκον τοῦτο ἔγγραφον εἰς οὐδένα.

15 'Αποφασίσατε ταχέως καὶ ἀπαντήσατέ μοι.

Ο υἱός Σας
Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: Τὴν 20 Ἱανουαρίου τῷ ἔγραψα, ὅτι κατόπιν, δι' εὐκαιρίας καλῆς, πέμψω αὐτῷ χρήματα καὶ νὰ μὴ στενοχωρῆται.]

12

[B 12 Me 1]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 14 Ἱανουαρίου 1871.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 2-3 τρ. μ. ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ.

Δὲν ἔκαμα εἰσέτι χρῆσιν τῶν συστατηρίων τοῦ πατρὸς Δαμιανοῦ, διότι ὁ κ. Κουμουνδούρος πάσχων ὑπὸ ποδάγρας δὲν ἔξήρχετο κατ' αὐτάς, ὁ δὲ κ. Βαλαβάνης — ἡρώτησα καὶ μοὶ εἴπαν, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον — ἀπουσιάζει.

25 'Αλλὰ σημειωτέον ὅτι ἐγὼ σᾶς ἔζήτησα ἐνεστώς, καὶ σεῖς μοῦ προσφέρετε τρόπον τινὰ μέλλον. Τοῦτο εἶναι δεσμά.

'Οπωσδήποτε, σᾶς παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε εἰς τὸν πάτερ Δαμιανόν, τὸν εὐγενῆ αὐτὸν καλόγηρον τὸν ἀγαπῶντα ἡμᾶς τόσον, τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστήσεις μου.

30 'Γγιαίνετε.

Ο υἱός Σας,
Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 26 Ἱανουαρίου 71.]

12α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Ἐκ Σκιάθου 31 Ἰανουαρίου 1871.

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 14 Ἰανουαρίου ε.ε. ἐπιστολήν σου κατὰ τὴν 26 ἵδιου λήγοντος.

- 5 Ἐκ τῆς ἀπὸ 16 ἵδιου μηνὸς πρὸς τὸν Κωνστ. Μωραΐτην ἐπιστολῆς τοῦ Γεωργιάδου Βουλευτοῦ, ἔμαθον ὅτι σοὶ ἔδωκεν οὗτος δρ. εἰκοσι (20), καὶ τὰς ὁποίας κατὰ τὴν παραγγελίαν αὐτοῦ ἐμβάσω τῷ Ἰω. Τίτλη διὰ τοῦ Γεωργάρα. Διὰ τῆς ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου ε.ε. ἐπιστολῆς μου, σοὶ ἔπειμψα διὰ τοῦ ἵδιου βουλευτοῦ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1814 δεκάδραχμον. Νὰ μοὶ ἀπαντήσῃς.
 10 Σοὶ ἐπιβάλλω τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Δαμιανοῦ. Βλέπω, ὅτι, πάλιν ἐκλότσισας καὶ παρὸν καὶ μέλλον συμφέρον. Ἄναμένω ταχεῖαν ἀπάντησιν καὶ εἰλικρινῆ.
- Σᾶς ἀσπάζομαι ὁ Πατήρ.
 Ἀδαμάντιος Ἐμμανουὴλ Ἱερεὺς
- 15 σοὶ πέμπω διὰ τοῦ Ν. Παναγ. Χάνου τὸ δεκάδραχμον ὑπ' ἀρ. 2768 καὶ ἐν ζεῦγ(ος) τσοράπια μάλλινα. Ἄδ. Ἐμ.

13

[B 13 Me 2]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1873.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐφθασα ἐνταῦθα χθὲς τὸ ἑσπέρας.

20 Ἐλμαι ὑγιὴς βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ταξίδιόν μας ὑπῆρξεν εὐάρεστον καὶ εύτυχές. Ὁ καιρὸς ἦτο Μαγιάτικος.

25 Ἐν Χαλκίδι δὲν ἥμπόρεσα νὰ ἀγοράσω πήτταν, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ Ἐβραῖοι ἔώρταζαν τὴν Σκηνοπηγίαν καὶ δὲν ἐπραγματεύοντο. Ἀφηγήσασθαν δραχ. 1,20/₀₀, διὰ νὰ σᾶς φέρῃ τοιαύτην ὅταν ἔλθῃς διότι, μοὶ εἶπεν, ἥθελες νὰ ἀγοράσῃ μίαν ἰδικήν της καὶ ἄλλην ἐκ παραγγελίας.

'Ο ιεροκήρυξ "Ανθιμος ἐταξείδευσε μαζύ μου εἰς Ἀθήνας, δι' ὑποθέ-
σεις του.

Τὸν Νικολατόδην εῦρον ἐνταῦθα καὶ μοὶ εἶπε νὰ ὑπάγωμεν ἀντάμα
παρὰ τῷ Ἀ(γίῳ) Χ(αλκίδος) τὴν προσεχῆ Κυριακήν.

5 'Ο Ιατρὸς Ἀναγνωστάκης εἶναι ἐδῶ, καθὼς μ' ἐπληροφόρησαν.

Τὸ γράμμα τῆς θείας Κυράννας αὔριον θὰ λάβω μόλις καιρὸν νὰ τὸ
δώσω, ἐπειδὴ σήμερον τρέχω ἄνω κάτω, ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ καταμετρή-
σω τοὺς δρόμους τῆς μεγάλης Ἀθήνας καὶ νὰ χορτάσω κονιορτόν.

Μετὰ τοῦ φιλτάτου Α. Δ. Μ(ωραϊτίδου) θέλω συγκατοικήσει ἀνε-
10 ξόδως, ὁ δὲ σεβαστὸς πάτερ Γεράσιμος θὰ μοῦ δίδῃ δ, τι εὐκολύνεται διὰ νὰ
τὸν προγυμνάζω. Καὶ τέλος ὅλοι οἱ φίλοι προθυμοῦνται νὰ μὲ συνδράμουν
κατὰ τὴν εὐγενῆ των προαίρεσιν.

'Εντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου δὲν ἥμπόρεσα νὰ γλυτώσω τὸν ναῦλον.

Ταῦτα ἐν ἄκρᾳ βίᾳ. Ἀσπάζομαι δὲ τὰς δεξιὰς ὑμῶν, πάτερ καὶ μῆτερ,
15 καὶ μένω.

'Ο υἱός Σας
'Αλέξ. Παπᾶ Ἀδαμαντίου

'Ασπασμοὺς ἀπὸ τὸν Σωτήριον, εἰς οὓς διευθύνθην κατ' εὐθεῖαν. Γράμμα
τι αὐτοῦ πρὸς ἐμὲ ἵσως ἥλθεν εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον. Ἐρωτήσατε.

20 [Σ.τ.π.: Ἐλ. 30 8βρίου 73.]

14

[B 14 Me 3]

'Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Ὁκτωβρίου 1873.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σᾶς ἔγραψα ταχυδρομικῶς τῇ ἐπαύριον τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς μου.

25 'Ο Νικολατόδης μοὶ ὑπεσχέθη νὰ ὑπάγωμεν ὁμοῦ παρὰ τῷ Ἀ(γίῳ)
Χ(αλκίδος), ἀλλὰ δὲν εὐκαίρησεν. "Ηδη ἀναχωρεῖ." Οθεν θὰ ὑπάγω μόνος.

Δὲν μὲ περισσεύουν χρήματα, ἀγαπητέ μοι πάτερ, νὰ ἀγοράσω πῦλον
διὰ τὸν Γεώργιον. 'Ο πάτερ Γεράσιμος θὰ μὲ δίδῃ μόνον δεκαπέντε δρα-
χμὰς τὸν μῆνα, καὶ ἐνοίκιον δὲν θὰ πληρώνω. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος.

30 Εἰς τὸν Δ. Μελισταγῆ ἔδωκα τὸ γράμμα τῆς θείας Ραγιᾶ. Μοὶ εἶπε
δὲν νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ τυπογραφεῖον. 'Υπῆγα χθὲς καὶ δὲν τὸν ηὔρα ἐκεῖ.
Αὔριον θὰ ὑπάγω πάλιν.

Οι καθηγηταὶ τοῦ Γ'. Γυμνασίου ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ δεχθοῦν νὰ ἔξε-

τασθῶ διὰ τὴν Δ'. Τοῦτο ἐνεργῶ ἥδη. Ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ ἔχω πάντοτε ἔτοιμον τὸ ἐνδεικτικὸν διὰ τὴν Γ'.

Σᾶς προσκυνῶ, ἐν βίᾳ

ὅ υἱός Σας

5

'Αλ. Παπᾶ Αδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 2. 'Ελ. 6 8βρίου 73.]

14α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Σκίαθος 7. 8βρίου 1873.

"Ἐλαβον καὶ τὴν ἀπὸ 4 τρ. ἐπιστολήν σου. Ἀναμένω νὰ μ' εἴπης τὰ
10 κατὰ σὲ ἀποτελέσματα, καθὼς καὶ τὰ ἀφορῶντα με μεταξὺ καὶ τοῦ Ἀρχιεπ(ισκόπου).

Τέλος πάντων ὁ Πάτερ Μωϋσῆς ἔρχεται· ἀντὶ συστατικῆς παρὰ τῷ
Σ(εβασμιωτάτῳ) "Ὕδρας προτίθεται νὰ σὲ παρουσιάσῃ προσωπικῶς.

Μὲ τὸν Νικόλ(αον) τοῦ Λογοθέτη ἔπειμψα τὴν ἀπὸ 4 τρ. ἐπιστολήν
15 μου μετὰ κυδωνίων ἐντὸς κοφινίου.

'Εγχείρισον τὸ ἐσώκλειστον εἰς τὸν Σωτήριον. Μένω

ὅ Πατήρ

'Αδ(αμάντιος) 'Εμμ(ανουὴλ) 'Ιερεύς

15

[B 15 Me 4]

'Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18 Ὁκτωβρίου 1873.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐπιστολήν Σας, ἐπίσης καὶ τὴν διὰ τοῦ N. Λογοθέτου, μὲ τὰ κυδώνια.

Τὸν ἡγούμενον Μωϋσῆν δὲν ἡμπόρεσα νὰ τὸν ἀνταμώσω ἔως τώρα.

'Εγώ ἔδωκα ἔξετάσεις εἰς τὸ Βαρβάκειον Λύκειον, καὶ ἐπέτυχα χά-

7-8 Σκίαθος... Ἀλέξανδρε! ἐκδδ

ἐκδδ 12 ἔρχεται χωρὶς στίξη ἐκδδ

10-11 μετὰ τὸ Ἀρχιεπισκόπου σημειώνονν (sic)

13 "Ὕδρας. Me: "Ὕδρας" B 21 καὶ διὰ ἐκδδ

ριτι Θεοῦ νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν Δ'. καὶ ἀνωτέρων τάξιν. Εἰς τὸν "Α(γιον) Χ(αλκίδος) ἐπῆγα προχθὲς τὴν Κυριακήν. Μοὶ ὑπεσχέθη δὲ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν μετάθεσιν, ἀμα ἀποσυρθῇ δι Παπᾶ Νικόλας, λέγει, εἰς τὸ Μοναστῆρι. Διότι δύο προεστοί, εἶπε, δὲν γίνεται νὰ ἥναι εἰς τὴν αὐτὴν ἐνορίαν. Ταῦτα τὰ

5 διφορούμενα μ' εἶπεν. 'Αλλὰ θὰ ὑπάγω πάλιν τὴν προσεχῆ Κυριακήν.

'Ο δὲ κ. Μελισταγῆς, δι συγγενῆς τῆς θειᾶς 'Ραγιάδαινας, μοὶ εἶπε τὰ ἔξῆς. «Ἐντρέπομαι νὰ στείλω γράμμα ξηρὸν εἰς τὴν ἔξαδέλφην μου. Διὰ τοῦτο δὲν τῆς γράφω. Ἐπειδὴ δὲν εὑρίσκομαι σήμερον εἰς θέσιν ὥστε νὰ τὴν βοηθήσω ὅσον πρέπει. Διότι εἴμαι δυστυχῆς καὶ πτωχός. Τυπογρα-
10 φεῖον σχεδὸν δὲν ἔχω. 'Αλλὰ τὸ σύννεφον θὰ περάσῃ. Μετ' ὀλίγον θὰ ἥμαι εἰς καλλιτέρων στάσιν. Καὶ τότε θὰ κάμω τὸ χρέος μου. Αὕτα νὰ γράψῃς εἰς τὸν πατέρα σου νὰ τῆς εἴπῃ, καὶ τοὺς ἀσπασμούς μου».

15 'Ο Γεώργιος δι ἀδελφός μου νὰ ἡξεύρῃ ὅτι τὸν 'Ιω. Γ. 'Αληφέρην δὲν τὸν ἐντάμωσα. Τὸ δὲ γράμμα ἔκεινο τοῦ Γ. 'Ιω. Χ. Σταματίου τὸ ἔστειλα διὰ τρίτου πρὸς αὐτόν.

Τὰ ζ(αχαρωτὰ) τὰ ἐπῆγα χθὲς τὸ βράδυ εἰς τὸν "Α(γιον) Χ(αλκίδος), νομίζω δὲ ὅτι δὲν τοῦ ἐκακοφάνη.

Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω.

20 'Ο υἱός Σας
'Αλέξ(ανδρος) Παπᾶ 'Αδαμα(ντίου)

"Ηδη φοιτῶ εἰς τὸ Βαρβάκειον ἀπὸ τῆς Δευτέρας. Αὔτην τὴν ἐβδομάδα θὰ ὑπάγω καὶ εἰς τοῦ Μανούσου.

δι αὐτός.

25 [Σημ. τοῦ Σωτηρίου:] Κάγὼ Σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὰ σεβάσματά μου καὶ νὰ φροντίσητε νὰ μοι γράψητε τὰς συνεχείας τῆς ὑποθέσεως τοῦ Ματζούνα, διότι εἴμαι λίαν ἀνήσυχος.

Τῇ θείᾳ καὶ τῇ μητρὶ μου τὰ εἰκότα ἀπὸ ἐκ μέρους τοῦ ὑποφαινομένου

Σωτηρίου

30 ἐπίσης τῇ Οὐρανίᾳ μετὰ τῶν τέκνων καὶ τοῦ συζύγου της.

[Σ.τ.π.: 3. 'Ελ. 21. 8βρίου 73. Τῷ ἀπήντησα τὴν 21. καὶ 25 8βρίου 1873.]

Σεβαστέ μοι Πάτερ,

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1873.

"Ελαχιστόν τὸ τελευταῖον γράμμα σας μὲ τὸ ἀτμόπλοιον. Μὲ τὸ ταχυδρομεῖον δὲν εἶχα γράμμα σας· τούλαχιστον δὲν ἔλαβα. Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ μὴ μοῦ γράφητε μὲ τὸ ταχυδρομεῖον ποτέ. "Ἐν γράμμα μὲ τὸ ἀτμόπλοιον κάθε 15 ἡμέρας ἀρκεῖ. "Ἐγὼ ἡμπορῶ νὰ σᾶς γράφω ἐκτάκτως μὲ τὸ ταχυδρομεῖον, ἀν δὲν εῦρω ἐπιβάτην.

Εἰς τὸ τελευταῖον γράμμα σας ἐπεγράφετε «φοιτητὴν τοῦ Ἀρσακείου».

Τοῦτο δὲν θὰ εἰπῇ τίποτε. Ἀρσάκειον εἶναι τὸ Παρθεναγωγεῖον τῆς Φιλεκπ(αιδευτικῆς) ἑταῖρίας, δόπου ἐκπαιδεύονται τὰ κορίτσια. Φοιτηταὶ εἶναι, δοσοὶ σπουδάζουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. "Ἐγὼ δὲν εἴμαι οὕτε κορίτσι, οὕτε φοιτητής. Τοῦ λοιποῦ θέλετε γράφει «μαθητὴν τοῦ Βαρβακείου Λυκείου».

Τὰς ἔξετάσεις τὰς ἔδωκα ἀπὸ τῆς 6-9 τοῦ Ὁκτωβρίου· ἐπέτυχα δὲ ἐκεῖ, χάριτι θείᾳ, μετὰ ἐπαίνων πολλῶν, ἀν καὶ δὲν ἐγνώριζα τοὺς Καθηγητάς, οὕτε ἥμην συστημένος εἰς αὐτοὺς παρά τινων.

Εἰς τὸν Ἀρχ(ιεπίσκοπον) ἐπῆγγα ἐκ νέου· μοῦ ὑπεσχέθη δὲ νὰ σᾶς ἀνακαλέσῃ. Εἰς τὸν Γ. Μανοῦσον δὲν ἐπῆγγα διότι δὲν ἔχω ἄλλον καιρὸν δι' ἄλλην παράδοσιν, ἐκτὸς τῆς ἑσπέρας, 6-8, δὲ πηγαίνω εἰς τὸν πάτερ-Γεράσιμον· τὴν δὲ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας μέχρις τῆς 2ας Μ.Μ. βραχεῖαν διακοπὴν τῶν μαθημάτων, δὲν ἀρκεῖ νὰ τὴν ἔξοδεύσῃ κανεὶς οὕτε διὰ νὰ ὑπάγῃ ἀπὸ τοῦ μέρους δόπου κατοικῶ, εἰς τὴν Πλάκαν, δόπου εἶναι τὸ κατάστημα Μανούσου. Σᾶς ἀσπάζομαι πάντας μετὰ τῆς μητρός μου,

ὁ νιός Σας,
Ἀλέξ(ανδρος) Παπᾶ Ἀδαμαντίου.

25 "Αλλως, ἀν θέλω ἄλλην παράδοσιν, εύρίσκω καὶ μέσα εἰς τὸ Γυμνάσιόν μου διὰ τῶν Κυρίων Καθηγητῶν. "Ο πάτερ Γερ(άσιμος) μικρὰ μοῦ ἔδωκε διὰ τὸν Ὁκτώβριον (20 δραχ.), μὲ ἐκράτησε δὲ καθ' ὅλον τὸν μῆνα ἔως 15 φορὰς καὶ συνεφάγομεν. Καὶ τοῦτο οἰκονομία εἶναι.

[Σ.τ.π.: 4. Ἐλήφθη 17. 9βρίου 73.]

17

[B 17 Me 6]

'Εν Ἀθήναις τῇ 15. Νοεμβρίου 1873.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Μὲ τὸ παρελθὸν ἀτμόπλοιον δὲν εἶχα γράμμα σας. Ἐγὼ δὲ σᾶς ἔγραψα διὰ τοῦ καλογήρου τοῦ Ἰγγλέζη, ὃστις ἔμαθα ἐπῆγεν εἰς Σκόπελον,
5 χωρὶς νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν εἰς χεῖράς του ἐπιστολῶν μας· ἀλλ' ἐπῆρεν αὐτὰς μαζύ του.

Ταῦτα ἀναλογιζόμενος, φοβοῦμαι μήπως μοῦ ἔγραψατε καὶ σεῖς κ'
ἐγὼ δὲν ἔλαβα τὸ γράμμα σας. Τίς ἡξεύρει εἰς ποῖον πρόσωπον τὸ ἐδώ-
σατε· ἀλλὰ διατί τάχα ὅχι εἰς τὸν Δελιγιάννην, ὁ ὅποιος ἤρχετο ἐδῶ κατ'
10 εὔθεῖαν;

Σᾶς ἀσπάζομαι
ὅ υἱός Σας
'Αλέξ(ανδρος) Παπᾶ 'Αδαμαντίου

17α

Τιέ μου 'Αλέξανδρε!

15

'Εκ Σκιάθου 18 Ιούνιου 1873.

Τὴν διὰ τοῦ Καλογήρου Ἰγγλέση σταλεῖσαν ἡμῖν ἀπὸ 1. τρ. μηνὸς
ἐπιστολήν σου ἔλαβον χθές· τὴν δὲ ἀπὸ 15. τοῦ αὐτοῦ σήμερον· σὲ παρα-
καλῶ δὲ νὰ ἔξετάσης εἰς τὸ ταχυδρομεῖον περὶ τῶν κατὰ τὴν 25. 8βρίου
καὶ 6. 9βρίου πεμφθεισῶν σοι δύο ἡμετέρων ἐπιστολῶν, περὶ ᾧν διαλαμ-
20 βάνει καὶ ἡ ἀπὸ χθές ἐπιστολὴ μου συνταχθεῖσα πρὶν ἡ λάβω τὴν ἀπὸ 1.
ἡμετέραν.

Καθ' ὃσον ἀφορᾷ δὲ ὅτι δὲν ἔστειλα διὰ τοῦ Δελιγιάννη ἐπιστολήν,
δὲν ἔγνωριζα τὸ ταξείδιόν του, ὅπερ ἔμαθον τὴν ἐπαύριον. "Ηδη διὰ τοῦ
Γεωργίου X(ατζή) Ἀποστόλη σοὶ πέμπομεν δύο ἐσώβρακα ἀσπρα, καὶ
25 νὰ μᾶς γράψῃς περὶ τῆς παραλαβῆς των, καθὼς καὶ διὰ τὴν φανέλλαν καὶ
ζεῦγος τζοραπίων τῶν διὰ τοῦ Γεωργίου τελωνοφύλακος κατὰ τὴν ἀπὸ 21.
8βρίου ἐπιστολὴν πεμφθέντων. 'Αναμένω δὲ νὰ μοὶ εἴπης περὶ τῶν ἐνερ-

γειῶν σου διὰ τὴν μετάθεσίν μου, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐκκρεμῆ ὑπόθεσιν
μετὰ τῆς Μονῆς τῶν 175. δραχμῶν διὰ νὰ μεταχειρισθῆς μέσον τι ἥ καὶ
αὐτὸν τὸν Ἀρχ(ιεπίσκοπον) διὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργείου περὶ τῆς
πληρωμῆς περὶ ἥς τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον ἀπεφάνθη.

5 "Ολοι ὑγιαίνομεν.

Μένω δ πατήρ
'Αδ(αμάντιος) 'Εμμ(ανουὴλ) 'Ιερεύς

[Σ.τ.π.: 5. ἑλ. 18 Ιοβρίου 73.]

18

[B 18 Me 7]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 21 Νοεμβρίου 1873.

10 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ε〈λαβόν〉 δύο ἐπιστ〈ολάς σας〉 ταχυδρομικῶς ἀλλὰ λίγαν 〈βρα〉δυδρο-
μικῶς. Τὴν μὲν α'. προχθές, 19 Νοεμβρίου, τὴν δὲ β'. χθές, 20 τοῦ αὐτοῦ.
Ἐγὼ σᾶς γράφω τακτικῶς διὰ τῶν ἀτμοπλοίων, τὴν 1. Νοεμβρίου διὰ
τοῦ πατρὸς Ἀγάθωνος, υἱοῦ τοῦ ἐκ Σκοπέλου Ἰγγλέζη, δστις μᾶς εἰχε
15 διαβεβαιώσει δτι ἥρχετο κατ' εύθεταν εἰς Σκίαθον, δπως ἐγκατασταθῆ εἰς
τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἀλλά, ὡς ἐμάθαμεν, μετέβη πρῶτον εἰς
Σκόπελον, καὶ ἴδον διατί δὲν ἐλάβατε τὴν ἐπιστολήν μου. Καὶ αὕθις, τὴν
15 Νοεμβρίου, σᾶς ἔγραψα διὰ τοῦ Δημ. Δελιγιάννη. Τὴν τελευταίαν ταύ-
την ἐλάβετε βέβαια ἐγκαίρως.

20 Τὴν δὲ ἀπὸ 18 Ὁκτωβρίου εῖχον στείλη διὰ τοῦ ἐκ Σκοπέλου καπετάν
Γεωργίου Σκουργιᾶ.

Τὸν ἡμέτερον καπετάν Νικόλ. Στ. Λογοθέτην δὲν εἴ〈δα μὲ τὰ〉 μάτιά
μ〈ου ἐπει〉δὴ δὲν ἐπῆγα 〈εἰς τὸν〉 Πειραιᾶ, 〈ούτε ἐκε〉ῦνος ἤλθεν εἰς τὰς
〈Ἀθήνας〉, ἔλαβον 〈ὅμως τὸ〉 κοφίνι μὲ κυδώνια καὶ σῦκα τὸ ὅποιον μοὶ
25 ἐστείλατε δὶ' αὐτοῦ. Ὡσαύτως ἔλαβον καὶ τὴν φανέλλαν μὲ τὰ τσοράπια
κατόπιν. Ὁ Σωτήριος εἶναι ὑγιὴς καὶ σᾶς ἀσπάζεται. Δὲν ἐμπορεῖ ὅμως
νὰ μὲ δανείσῃ μίαν λίραν, διότι ἔχρεωστοῦσεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ μόλις
ἐξώφλησε.

‘Ο Σ(εβασμιώτατος) ἄ(γιος) Χ(αλκίδος) μὲν ὑπεσχέθη καὶ πάλιν νὰ
ἶκανοποιήσῃ τὴν δικαίαν ἐπιθυμίαν μας. Εἰς δὲ τὴν ἀλληγ ὑπόθεσιν ὅπου
λέγετε περὶ τῶν 175 δρ. δὲν ἔμπορῶ νὰ χρησιμεύσω ἐγὼ εἰς τίποτε, καὶ
καλλιον νὰ ἔγραφετε μίαν ἐπιστολὴν μόνος Σας πρὸς τὸν “Α(γιον) Χ(αλ-
5 κίδος) ἐκθέτοντες τὰ παράπονά σας, δπως δεῖ, περὶ τούτου καὶ περὶ τοῦ
ἄλλου, τῆς μεταθέσεως δηλ.

Τὴν μικρὰν ἐπιστολὴν τῆς ‘Ραγιάδαινας ἐνεχείρισα, κατὰ τὴν παραγ-
γελίαν σας, εἰς τὸν Δ. Μελισταγῆ, ὅστις πιστεύω νὰ ἀπαντήσῃ εἰς αὐτήν.

’Επὶ τέλους θὰ σᾶς π(αρακαλέ)σω ἐκ μέρους τοῦ πάτερ Γερα(σίμου)
10 εἰς τὸν ὄποιν κάμνω καθ' ἐκάστην μάθημα, νὰ μᾶς εὔρητε ἔως μίαν
ἢ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὀκὰν ξηρὸν ὀχταπόδι, ἀν ὑπάρχῃ τοιοῦτον ἐκλεκτόν,
καὶ νὰ μᾶς τὸ στείλετε, διότι ὁ καλὸς πάτερ Γεράσιμος, νηστεύων, στε-
νοχωρεῖται πολὺ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τὴν σαρωκοστήν. ’Αμέλει δὲ ὅτι θὰ
μοῦ τὸ πληρώσῃ.

15 Σᾶς ἀσπάζομαι· ὁμοίως δὲ καὶ σοῦ, καλή μου μήτηρ, φιλῶ ταπεινῶς
τὴν χεῖρα.

‘Ο υἱός Σας
’Αλέξ. Παπᾶ ’Αδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 6. ἐλ. 25. 9βρίου 73.]

19

[B 19 Me 8]

20

Τῇ 29. Νοεμβρίου 1873. ’Εν ’Αθήναις

Σεβαστέ μοι πάτερ,

”Ελαβον τὰς τελευταίας ἐπιστολάς σας διὰ τοῦ Γ. Χ. ’Αποστόλου,
καθώς καὶ δύο ἐσώβρακα μεθ' ἐνδὸς ζεύγους τσοραπίων. Εἰς δὲ τὰς ταχυ-
δρομικὰς ἐπιστολάς σας, ἀπήντησα καὶ ἐγὼ ταχυδρομικῶς ἀπὸ 21. τοῦ
25 λ. μ. καὶ πιστεύω ὅτι ἐλάβατε τὴν ἀπάντησίν μου ἐκείνην, εἰς ἥν σᾶς ἔγρα-
φα περὶ ὅλων.

’Επαναλαμβάνω δὲ τὴν παράκλησίν μου νὰ μᾶς στείλετε ἔως 2 ὀκά-

δας ξηροῦ δικταποδίου, χάριν τοῦ Πατρὸς Γερασίμου καὶ τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς. Καὶ ἂν μὲν εὐρῆτε ἐπιβάτην τινά διὰ τὰς Ἀθήνας, στείλατέ το μὲ τὸ παρὸν ἀτμόπλοιον. Γράψατέ μας δὲ καὶ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ.

Σᾶς ἀσπάζομαι ὅλους καὶ τὴν μητέρα μου.

5

'Ο υἱός Σας
'Αλέξ. Παπᾶ Ἀδαμαντίου

Εἰς τὸν διδάσκαλον Ἐπιφάνιον εἰπέτε ὅτι ἀνέγνωσα μὲν τὸ γράμμα του εἰς τὸν Σωτήριον, ἐκεῖνος δὲ οὐδὲν εἶπε σχεδόν· δὲν ἡξεύρω τὰ λοιπά· μοῦ φαίνεται δὲ ὅτι θὰ στείλη μὲ τὸ προσεχὲς ὅλα τὰ εἴδη, ὅσα 10 τοῦ ζητεῖ.

19α

Υἱέ μου Ἀλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου, 2. 10βρίου 1873.

"Ελαβον τὰς ἀπὸ 21 καὶ 29 λήξαντος μηνὸς ἐπιστολάς σου. Ἀποστέλλω δικταπόδιον δικαὶ 1.275 ἀντὶ δραχ. 6.75 μὲ τὸ κατόπιν, ἐὰν εὕρω, 15 ἀποστελῶ καὶ ἔτερον.

'Εγκλείω ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἀρχιεπ(ίσκοπον) ἡς ἀντίγραφον ὅπισθεν ἀνάγνωσον καὶ ἐὰν ἀρεστόν, ἐγχειρίσον, καὶ εἰπὲ τὰ δέοντα, ἄλλως πλήρωσον τὸ κενὸν τῆς ἐγκλειομένης, λάβε τὸ νόημα καὶ μεταχειρίσου τὸν κολακευτικώτερον τρόπον, πρόσθεσον καὶ πρὸς τῆς Μονῆς τὰς 175. δραχμὰς καὶ παρακάλεσον διὰ τὴν ἐνέργειαν ακλπ. ἄλλως παράδος τὴν ἐσφραγισμένην. Ἀναμένω ἀπάντησιν.

Ἀσπάζομαι καὶ μένω

δ Πατήρ
'Αδ. Ἐμμ. Ἱερεύς

25 [Σ.τ.π.: ἀρ. 7. ἑλ. 1 Δεκεμβρίου 1873.]

'Εν Αθήναις τῇ 12 Δεκεμβρίου 1873.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν Σας μὲ τὸν ἀνθρωπὸν τοῦ βαπτο-
ριοῦ, καθὼς καὶ τὸ δχταπόδι ὃποῦ σᾶς εἶχα παραγγείλη, καὶ διὰ τὸ ὃποῖον
5 εὐχαριστήθη πολὺ ὁ πάτερ Γεράσιμος. Σᾶς ἐκφράζω τὰ εὐχαριστήρια αὐ-
τοῦ. Μοῦ ἐπλήρωσε δὲ καὶ τὸ ἀντίτιμον.

Προχθές, τὴν Κυριακήν, ἔδωσα τὴν ἐσφραγισμένην ἐπιστολήν σας
εἰς τὸν Σ(εβασμιώτατον) Χαλκ(ίδος) ὅπως ἦτον. 'Ο κ. Μελισταγῆς μοὶ
εἶπεν ὅτι ὁ σύζυγος τῆς 'Αναστασίας ὀνομάζεται 'Αντώνιος Βουτσινᾶς. Αὐ-
10 τὰ νὰ εἰπῆτε εἰς τὴν θείαν Κυράνναν τὴν 'Ραγιάδαιναν.

Σᾶς ἀσπάζομαι. 'Εν βίᾳ

δ υἱός Σας
'Αλέξανδρος

20α

Υἱέ μου 'Αλέξανδρε!

15

'Εκ Σκιάθου 16. Δεκεμβρίου 73.

Τὴν ἀπὸ 12. τρ. ἐπιστολήν σου ἔλαβον. 'Αναμένω νὰ μοὶ εἴπης προσε-
χῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μετὰ τοῦ Σ(εβασμιωτάτου) συνεννοήσεώς σου.

Διὰ τὴν Μεγ. Τεσσαρακοστὴν θὰ φροντίσω ἀπὸ τοῦδε δικταπόδιον.
"Ασπάσον τὸν Πάτερ Γεράσιμον. "Ολοι ὑγιαίνομεν.

20

Σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω

δ Πατήρ
'Αδ(αμάντιος) 'Εμμ(ανουὴλ) 'Ιερεύς

[Σ.τ.π.: 8. ἐλ. 16 Δεκ. 73.]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27. Δεκεμβρίου 1873.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 16. τρ. μ. ἐπιστολήν σας, τὴν ὅποιαν μοὶ ἔφερεν ὁ διάκονος τοῦ Ἀ(γίου) Χ(αλκίδος).

5 Ο "Α(γίος) Χ(αλκίδος) μοὶ εἶπεν ὅτι ἀμέσως ἀμα ὁ παπᾶς Νικόλαος ἀποσυρθῆ εἰς τὸ Μοναστῆρι, θὰ γείνη ἡ ἀνάκλησίς σας. Ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι αὕτη ἡμπορεῖ νὰ γείνη καὶ προτήτερα, καὶ μὲ ἄλλον τρόπον καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ "Α(γίος) Χ(αλκίδος), ἀρκεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ἄλλη δουλειά, ἡ δουλειά τῆς 4-7 Ἰανουαρίου. Διότι ἐκεῖ σπρώχνει τὰ πράγματα ἡ Σεβασμιό-

10 της του.

'Ο πάτερ Γεράσιμος δὲν θέλει πλέον ἄλλο χταπόδι, ὥστε μὴ φροντίζετε.

Σύ, ἀδελφὲ Γεώργιε, σὲ παρακαλῶ νὰ μοὶ γράψῃς τὰ καθ' ἔκαστα διὰ τὰς ἐκλογάς, ἃτοι πόσοι θὰ ἔχουν κάλπαις διὰ σύμβ(ουλοι) καὶ πάρε-
15 δ(ροι) καὶ πόσοι θὰ ψηφοφορήσουν, καὶ πόσας ψήφους θὰ ἔχῃ ὁ καθείς.

Σᾶς εὔχομαι τὸ ἀνατέλλον ἔτος εὐτυχές καὶ αἰσιον. Σύ, καλή μου μῆτερ, ζητῶ τὴν εὐχήν σου.

Ο υἱός Σας
Αλέξανδρος

20 Λέγουν ὅτι ὁ "Α(γίος) Χ(αλκίδος) προετάθη ὡς ὑποψήφιος Μητροπο-
λίτης. Ἀλλὰ τοῦτο ἔγεινε διὰ τὸν τύπον καὶ ὅχι μὲ ἐλπίδα ἐπιτυχίας.

[Σ.τ.π.: 9. Ἐλήφθη 31 Δεκεμβρίου 73.

Τῷ ἀπήντησα τὴν 8 Ἰανουαρίου 74 τὰ περὶ ἐκλογῶν καὶ ὅτι νὰ δώσῃ
25 ὅ "Αρ(χιεπίσκοπος) Χ(αλκίδος) 10-20 δραχ. διότι δὲν εὔρον εύκαιρίαν νὰ
τῷ στείλω.]

Μωραΐτης	Δημητριάδης
464	464
ἐλαφες 327	230
<hr/>	<hr/>
124	234
<hr/>	
137	

22

[B 22 Me 11]

'Εν Ἀθήναις τῇ 10. Ιανουαρίου 1874. Πέμπτη.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Πρὸ δεκαπέντε νήμερῶν μὲ τὸ ἀτμόπλοιον σᾶς ἔστειλα γράμμα, τὸ
δόποῖον πιστεύω νὰ ἐλάβετε. Ἄλλ' ἀπάντησίν σας δὲν ἔλαβα ποσῶς. Τώρα,
5 ἀν μοῦ γράψετε μὲ αὐτὸν τὸ ἀτμόπλοιον πληροφορήσατέ με, ἀν ἐλάβατε
τὸ γράμμα μου ἑκεῖνο.

'Επίσης τέσσαρας φορᾶς ἔως τώρα ἔστειλα ἐφημερίδας μὲ τὸ Ταχυ-
δρομεῖον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γεωργάκη. Γράψατέ με ἀν ἔρχωνται, διὰ νὰ
στείλω καὶ ἄλλας. Σᾶς ἀσπάζομαι, φιλῶν τὴν χεῖρα ὑμῶν καὶ τῆς μη-
10 τρός μου.

'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 10. ἐλ. 14 Ιανουαρίου 74.]

23

[B 23 Me 12]

'Εν Ἀθήναις τῇ 6 Φεβρουαρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

15 Μὲ τὸ τελευταῖον ἀτμόπλοιον δὲν σᾶς ἔστειλα γράμμα, διότι δὲν εὗρον
ἐπιβάτην τινὰ εἰς ὃν νὰ τὸ δώσω. Τὰ δὲ ταχυδρομεῖα τῆς ξηρᾶς ἥσαν πρὸ¹
πολλοῦ διακεκομένα, ἔνεκα τοῦ σφοδροῦ χειμῶνος, ὅστις ἐμάστισεν ἐφέ-
τος τὴν Στερέαν· ὡς καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας εἰχομεν δἰς ἡ τρὶς ἀφθονον χιόνα
καὶ ψῦχος ὑπερβολικόν. Δὲν ἔλαβον δὲ καὶ ἐγὼ ἐπιστολήν σας διὰ τοῦ ἀτμο-
20 πλοίου. Ἄλλ' εὔτυχῶς ἥλθεν ὁ θεῖος Μωραΐτης, ὅστις ἤξιζε διὰ δέκα ἐπι-
στολάς, καὶ τὸν ἀπηλαύσαμεν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα. Ἡλθε δὲ καὶ ἡ θειὰ Ἀ-
λεξανδρὼ τοῦ Ἀλογάκη, ἥτις ἤξιζε διὰ δέκα ἐφημερίδας, διότι μᾶς εἶπε
τὰ νέα ὅλα τῆς Σκιάθου, ἐπίσημα καὶ ἀνέκδοτα.

25 'Ο θεῖός μου Μωραΐτης ὡμίλησεν εἰς τὸν "Αγ(ιον) Χαλκίδος, καὶ πι-
στεύω ὅτι θὰ τελειώσῃ ἥδη καὶ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις. Πιστεύω δὲ λέγω ὅχι
διότι ὑπεσχέθη νὰ ὑπογράψῃ τὸ ἔγγραφον, ἀν καὶ τὸ ὑπεσχέθη, ἀλλὰ διότι

χλλαξεν ἡ πολιτική, καὶ διὰ τοῦτο θὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσίν του αὐτὴν τὴν φοράν. —

Παρέλειψα δὲ νὰ σᾶς γράψω ὅτι ἔλαβα μὲ τὸν Δημ. Ἀποστόλου τὴν ἐπιστολὴν σας καὶ μίαν φανέλλαν, καθὼς καὶ δύο ἄλλας ἐπιστολὰς (τὴν 5 μίαν τοῦ ἀδελφοῦ Γεωργάκη), διὰ μέσου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χαλκίδος.

Σᾶς ἀσπάζομαι τὴν χεῖρα. Μῆτέρ μου, σοῦ φιλῶ τὴν δεξιάν.

'Ο υἱός Σας
'Αλέξ. Παπᾶ Ἀδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 11. Ἐλήφθη 10 φευρ. 74. Τῷ ἀπήντησα τὴν 10 φευρ.
10 διὰ τοῦ Πρωτοπαπᾶ.]

24

[B 24 Me 13]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Φεβρουαρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου ἐπιστολὴν σας, καὶ ἔχάρην μαθῶν τὴν ἀνάκλησίν σας εἰς τὴν ἐνορίαν. 'Ο θεῖός μου Κωνστ. Πρωτοπαπᾶ ἔχει-
15 ροτονήθη διάκονος τὸ παρελθόν Σάββατον, καὶ τὴν Κυριακὴν ἴερεύς.

'Ο Κύριος Γεώρ. Μανοῦσος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχα δώσει πρὸ πολλοῦ τὴν συστατικὴν τοῦ κ. Σταγειρίτου, μ' ἐπροσκάλεσε προχθὲς καὶ μ' ἀνε-
κοινώσεν ὅτι μὲ παραλαμβάνει ἐντὸς τοῦ καταστήματος ὡς βοηθὸν εἰς τὴν διδασκαλίαν. Κατ' αὐτὰς λοιπὸν μέλλω νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ κατάστημα. Καὶ
20 μισθὸν μὲν δὲν θὰ μὲ δίδῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ θὰ τρέφωμαι καὶ θὰ ἐνδύωμαι ἐκ τοῦ καταστήματος.

'Ο σεβαστός μοι θεῖος Κωνστ. Μωραΐτης εἶναι ἐνοροκος εἰς Ἀθήνας,
καὶ τὸ Κακουργοδικεῖον ἥρχισε τὰς ἐργασίας του προχθὲς Δευτέραν. 'Ελ-
πίζω λοιπὸν ὅτι θὰ ἔλθῃ.

25 'Ασπάζομαι ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους.
Καταφιλῶ τὴν δεξιὰν ὑμῶν καὶ τῆς μητρός μου

δ υἱός Σας
'Αλέξ. Παπᾶ Ἀδαμαντίου

24α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου 24 Φευρ. 1874.

'Ελάβομεν σήμερον τὴν ἀπὸ 21. λήγ. μηνὸς ἐπιστολήν σου καὶ ἔγνωμεν τὰ περὶ σοῦ.

5 Σοὶ ἐγκλείω δύο δεκάδραχμα χαρτονομίσματα πρὸς ἔξοικονόμησίν σου μέχρι τοῦ μέλλοντος ἀτμοπλοίου τῆς 11ης ἐλ(ευσομένου) Μαρτίου, ὅτε θέλω πέμψει σοι καὶ ἄλλα ἐὰν εὐκολούθω. "Ολοι ὑγιαίνομεν. 'Ελάβομεν δὲ καὶ 4 φύλλα ἐφημερίδων πρὸ πολλοῦ σταλέντα ταχυδρομικῶς.

Σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω.

10

'Ο Πατήρ
'Αδαμάντιος 'Εμμανουὴλ 'Ιερεύς.

[Σ.τ.π.: ἀρ. 12. 'Ελήφθη 24. φευρουαρίου 74.]

25

[B 25 Me 14]

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον καὶ τὴν ἀπὸ 10 τρ(έχοντος) μ(ηνὸς) ἐπιστολήν σας μὲ τὴν 15 ἀπροσδόκητον λυπηρὰν ἀγγελίαν. 'Ο καῦμένος ὁ Σωτήριος ἐλυπήθη πολύ, καθὼς καὶ ἐγώ.

Μὲ τὸ προχθεισινὸν ἀτμόπλοιον σᾶς εἰχα γράψῃ ἀπὸ 6 ἢ 7 Μαρτίου. "Εδωκα δὲ τὴν ἐπιστολήν μου εἰς ἓνα κάποιον Σκοπελίτην, 'Αδάμον μαχαιρᾶν, ἀλλ' ὡς φαίνεται ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἡμέλησε νὰ τὴν δώσῃ εἰς τρίτον 20 τινά, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὴν ἐλάβετε. Σᾶς ἔγραφα δὲ δι' αὐτῆς ἐν περιλήψει, ὅτι ἔλαβα τὴν ἐπιστολήν σας μὲ τὰ δύο δεκάδραχμα, καὶ ὅτι ὁ κύριος Μανοῦσος δὲν μὲ ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸ κατάστημά του, ἀλλὰ θὰ μὲ λάβῃ ἀργότερα.

Τὸ ἔγκλειστον γράμμα νὰ τὸ δώσετε εἰς τὴν ἐπιγραφομένην.

25 Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας, ἐπίσης καὶ τὴν ἴδιαν σας, καλή μου μῆτερ.

'Εν Ἀθήναις, τῇ 21 Μαρτίου 1874.

'Ο υἱός Σας
'Αλέξ. Παπᾶ 'Αδαμαντίου

30 Καὶ καλὸν Πάσχα.

25α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου 24. Μαρτίου 74.

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 21. Μαρτίου τρέχοντος ἔτους ἐπιστολήν σου. Διὰ
τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Διοματάρη πέμπω σοι δραχμὰς 20.55 ὡς ἀκολούθως,

5	ἐν δεκάδραχμον χάρτου	10
	μίαν ρηγῆνα	5.80
	σφάντζικα πέντε	4.75

καὶ ἐντὸς κοφινίου 36 αὐγὰ βαμμένα. "Ασπασον τὸν Σωτήριον.

Σᾶς εὔχομαι τὸ πάσχα μὲ νγείαν. Μένω

10 δ Πατήρ
'Αδ. Εμμ.

[Σ.τ.π.: 13. 'Ελ. 23. Μαρτίου 74.]

26

[B 26 Me 15]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 4 Ἀπριλίου 1874.

15 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Χριστὸς ἀνέστη.

15

"Ελαβα τὸ γράμμα σας ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν γαμβρὸν τοῦ Καρα-
πιπέρη. 'Ωσαύτως ἔλαβα ἀπὸ τὸν ἕδιον δραχμὰς 20 καὶ λ. τόσα, καθὼς
εἶναι σημειωμένα εἰς τὴν ἐπιστολήν. 'Ομοίως καὶ ἔνα καλάθιον μὲ αὐγὰ
κόκκινα, 36.

20

Αἱ ἑορταὶ τοῦ Πάσχα ἀπέρασσαν πολὺ αἰσίως καὶ ἡσύχως δι' ἐμέ.

"Αμποτε δὲ νὰ ἀπέρασσαν καὶ διὰ σᾶς ἀκόμη αἰσιώτερα καὶ εὐτυχέστερα.

'Ο Κύριος Ν. Ι. Νικολαΐδης μοὶ εἴπε περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἐν Σκιάθῳ
διδασκάλου τοῦ 'Ελλ. Σχολείου, δτι ὡμίλησεν εἰς τὸν κ. Πανταζῆν διὰ σέ.

'Αλλὰ καὶ δὲξιότιμος βουλευτής Κύριος Δουλίδης μοὶ εἴπεν αὐθορμήτως,
25 δτι θὰ ὅμιλήσῃ, καὶ ὡμίλησε τῷ δηντὶ τὸ παρελθὸν Μέγα Σάββατον, καὶ

πάλιν δὲ πιστεύω ὅτι θὰ διμιλήσῃ. 'Ο Κύριος Πανταζῆς λέγει ὅτι σᾶς ἐνθυμεῖται ἀλλ' ἡ μόνη δυσκολία τὴν ὅποιαν ἀπαντᾷ εἰναι ἡ ἔλλειψις τοῦ πτυχίου. 'Εν γένει δὲ τὰ αἰσθήματα τοῦ κ. Δουλίδου μ' ἐφάνησαν πολὺ εὐγενῆ. "Οσον τὸ κατ' ἐμέ, εἴτε ἐπιτύχη εἴτε ἀποτύχη, θὰ εἴμαι εὐγνώμων
5 πρὸς αὐτὸν διαπαντός. Γράψατε, ἂν τὸ κρίνετε εὖλογον, πρὸς αὐτὸν ἕνα γράμμα εὐχαριστήριον συγχρόνως καὶ παρακλητικόν. Γράψατε δὲ καὶ εἰς τὸν κ. Πανταζῆν, ἵσως καὶ κατορθωθῆ τὸ πρᾶγμα.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας, ὁμοίως καὶ τὴν ἴδιαν σου, μῆτέρ μου.

'Ο υἱός Σας

10 'Αλέξ. Παπᾶ 'Αδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 14. 'Ελ. 6. 'Απριλ. 74.]

27

[B 27 Me 16]

'Εν 'Αθήναις, τῇ 18 'Απριλίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην μίαν ἐπιστολήν σας παρὰ τοῦ
15 Νικολάου Παπᾶ 'Αλεξάνδρου, καὶ ἐν ὑποκάμισον παρὰ τῆς κυρίας 'Αγ-
γελικῆς τοῦ καπετάν Κοτζιᾶ.

'Ο θεῖός μου Κωνσταντῖνος ἐκληρώθη καὶ πάλιν ἐνορκος διὰ τὰς 'Α-
θήνας.

Τὴν 27. δὲ 'Απριλίου ἀρχίζουν αἱ συνεδριάσεις τοῦ Κακουργοδικείου.

20 'Αλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἔλθῃ, ἀφοῦ τὴν 12 Μαΐου παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν.

Τώρα δὲ σᾶς πληροφορῶ ὅτι τὰ μὲν μαθήματα ἡμῶν λήγουσι τὴν
10. Μαΐου, αἱ δὲ ἔξετάσεις ἀρχονται ἵσως τὴν 1. 'Ιουλίου, κατόπιν τῶν
ἀλλων τάξεων. 'Αλλ' ἔως τότε εἰναι τρεῖς μῆνες σχεδὸν (διότι μόλις μέχρι
τῶν μέσων 'Ιουλίου θὰ τελειώσουν αἱ ἔξετάσεις). "Ωστε ἐὰν πρέπη νὰ
25 μείνω τώρα διὰ νὰ ἔξετασθῶ, θέλω πολλὰ χρήματα ἀκόμη, ἔως ἐκατὸν
δραχμάς. Διότι δυστυχῶς ἡ εἰς τοῦ κ. Μανούσου εἰσοδός μου δὲν ἐπρα-
γματοποιήθη, καὶ ἀλλαχοῦ δὲν ηύτυχησα νὰ εὕρω πόρον τινά. 'Εντρέπο-
μαι δὲ παραπολὺ καὶ τὸν Σωτηράκην, ὅστις μόνος του πληρώνει τὸ διπλοῦν
ἐνοίκιον. Χρεωστῶ δὲ καὶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅπου μ' ἐσύστησεν ὁ θεῖός
30 μου, περὶ τὰς δεκαπέντε δραχμάς ἀπὸ τὴν 20. Μαρτίου μέχρι σήμερον.

"Οθεν ἀν θέλετε νὰ πάρω τώρα τὸ ἀπολυτήριον διὰ καλλίτερα, πρέπει νὰ μοῦ οἰκονομήσετε λεπτά." Αλλως θὰ ἔλθω τὴν 19. Μαῖου ἀναβάλλων διὰ τὸ φθινόπωρον τὰς ἀπολυτηρίους μου ἔξετάσεις. 'Αλλὰ καὶ πάλιν χρειάζομαι τούλαχιστον 30 δραχμὰς νὰ μοὶ στείλετε, διὰ τὸν ναῦλον καὶ τὰλλά 5 μου ἔξοδα, καὶ χωριστὰ ὅσα χρεωστῶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Αὐτὰ εἶναι τὰ σκληρὰ ἄλλὰ καὶ τὰ ἀληθῆ, ἃτινα κάλλιον ἐμοῦ γνωρίζετε. — Εἰπέτε εἰς τὴν Ἀλεξάνδραν τοῦ Ἀλογάκη χαιρετίσματα παρὰ τῆς κυρᾶς Εὐαγγελῆς, καὶ διὰ τὸν πρὸ πολλοῦ, καὶ ἀν ἔλαβε τὰ χρήματα, ὅσα τῆς ἐστάλησαν διὰ τὴν 10 Λαμπρήν. Προσέτι δὲ εἰπέτε τῆς νὰ φροντίσῃ νὰ στείλῃ ἔκεινο δόπον τῆς ἐπαράγγειλεν ἡ κυρὰ Εὐαγγελή, ἀν τὸ ἐτελείωσεν ἔως τώρα.

Εἰπέτε τῆς θείας Κυράννας ἀσπασμούς ἐκ μέρους τοῦ συγγενοῦς τῆς Μελισταγῆ.

Σᾶς κατασπάζομαι τὴν δεξιάν.

15

‘Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπᾶ Ἀδαμαντίου

Πρὸς τὴν μητέρα μου

Μάννα μου, ἐγῶμαι τ' ἄμοιρο, τὸ σκοτεινὸν τρυγόνι,
δόπον τὸ δέρνει ὁ ἄνεμος, βροχὴ ποῦ τὸ πληγώνει.
Τὸ δόλιο! δπου κι' ἀν στραφῆ, κι' ἀφ' δπου κι' ἀν περάση,
δὲ βρίσκει πέτρα νὰ σταθῆ, κλωνάρι νὰ πλαγιάσῃ.

20

'Εγὼ βαρκοῦλα μοναχή, βαρκοῦλ' ἀποδαρμένη
μέσα σὲ πέλαγο ἀνοιχτό, σὲ θάλασσ' ἀφρισμένη,
παλαίβω μὲ τὰ κύματα, χωρὶς πανί, τιμόνι
κι' ἀλλη δὲν ἔχω ἄγκουρα πλὴν τὴν εὐχή σου μόνη.

25

Στὴν ἀγκαλιά σου τὴ γλυκειά, μανοῦλά μου, ν' ἀράξω
μὲς τὸ βαθὺ τὸ πέλαγο αὐτὸ πριχοῦ βουλιάξω.

30

Μανοῦλά μου, ἥθελα νὰ πάω, νὰ φύγω, νὰ μισέψω,
τοῦ ρίζικοῦ μου ἀπὸ μακρυά τὴ θύρα ν' ἀγναντέψω.
Στὸ θιλιβερὸ βασίλειο τῆς Μοίρας νὰ πατήσω,
κ' ἔκει νάθρω τὴ μοῖρά μου καὶ νὰ τὴν ἐρωτήσω.

Νὰ τῆς εἰπῶ· εἶναι πολλά, σκληρὰ τὰ βάσανά μου,
ώσαν τὸ δίχτυ ποῦ σφαλνῷ θάλασσα φύκια κι' ἄμμο·
εἶναι κ' ἡ τύχη μου σκληρή, σὰν τὴ ψυχὴ τὴ μαύρη,
π' ἀρνήσθηκε τὴν Παναγιά, κι' ὅπωλεος δὲν θαύρη.

5 Κ' ἐκείνη μ' ἀποκρίθηκε κι' ἐκείνη ἀπελογήθη·
«ἡτον ἀνήλιαστη, ἄτυχε, ἡ μέρα ποῦ γεννήθης·
ἄλλοι ἐπῆραν τὸν ἀνθό καὶ σὺ τὴ ρίζα πῆρες·
δντας σὲ ἔπλασ' ὁ θεός δὲν εἶχεν ἄλλαις μοίραις».

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 15. 'Ελήφθη 20 'Απριλ. 74. Τῷ ξστειλα τὴν 22 'Α-
10 πριλίου διὰ τοῦ Γ. Καμπατλία δύο δεκάδραχμα.]

28

[B 28 Me 17]

'Εν 'Αθήναις, τῇ 29 Αὐγούστου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Εφθασα χθὲς τὸ ἑσπέρας αἰσίως· εῖμαι πολὺ ὑγιής. 'Ακόμη δὲν ἐπῆγα πουθενά, οὐδὲ ἔκαμα τίποτε. "Εμεινα προσωρινῶς εἰς τοῦ Σωτηράκη, δστις
15 εἶναι ὑγιής καὶ σᾶς ἀσπάζεται.—

Μέσα εἰς τὸ ἀτμόπλοιον ἡ κυρὰ 'Ελένη, ἡ γυναικαδέλφη τοῦ 'Ιω. Χατζῆ Σταματίου, μοὶ ἔδωκεν ἐν σφάντζικο, τὸ ὄποιον σᾶς ἐχρεώστει, καθὼς μοὶ εἴπεν.—

'Ασπασμούς πολλούς εἰς δλους. Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ εἰμὶ

20 οὐίος Σας
 Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 16. 'Ελ. Α' 7βρίου 74.]

4 ἀρνήθηκε ἐκδδ

14 προσορινῶς Με (ἰσως καὶ αὐτ.)

5 ίσως ἀπολογήθη

8 Θεός ἐκδδ

13 αἰσίως, ἐκδδ

29

[B 29 Me 18]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σᾶς ἔγραψα ἀπὸ 29 Αὐγούστου ἡμα τοῦ φθάσας ἐνταῦθα.

Εἰς τοῦ κ. Μανούσου ὑπῆγα τὴν 30ὴν καὶ ἔδειξα αὐτῷ τὴν συστα-
5 τικὴν τοῦ κ. Σταγειρίτου. Μοὶ ἀπήντησε δὲ ὅτι πρέπει νὰ περιμείνω μέχρις
οὗ μὲ εἰδοποιήσῃ κ.τ.λ. "Οθεν περιμένω τώρα.

Αἱ ἔξετάσεις μου ἥρχισαν χθὲς Τετάρτην. Ἐξακολουθοῦν δὲ σήμερον
καὶ θὰ τελειώσουν ἵσως μέχρι τοῦ Σαββάτου. "Εως τώρα πηγαίνω καλά.

10 Λάβετε παρὸ τοῦ κ. Αἰγιαλείδου ἐν καλυμμαύχιον, διὰ τὸ ὅποιον
ἐπλήρωσα δραχμὰς 5,80.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς φιλτάτης μητρός μου.

'Ο υἱός Σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σημείωση τοῦ Παπαδιαμάντη κοντὰ στὴ διεύθυνση:] μὲ ἐν καλυμ-
15 μαύχι.

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 17. Ἐλ. 7 7βρίου 74. Τὴν 8. 7βρίου τῷ ἔγραψα ὅτι
ἔλαβον τὸ καλυμμαύχιον.]

30

[B 30 Me 19]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 "Ελαβα τὴν ἐπιστολήν σας καὶ ἐν ὑποκάμισον ἀπὸ τὴν ἔξαδέλφην μου
Χαρίκλειαν.

Αἱ ἔξετάσεις μου ἐτελείωσαν τὴν Δευτέραν τῆς παρελθούσης ἐβδο-
μάδος, 7βρίου 9. Προχθές τὴν Τρίτην ἐπῆρα τὸ ἀπολυτήριόν μου, μὲ βαθμὸν
καλῶς. Ἀκόμη δὲν ἐπῆγα νὰ ἐγγραφῶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Σαλεύω δὲ
25 μεταξὺ θεολογίας καὶ φιλοσοφίας, καὶ καλὸν ἔτοι νὰ ἔχω τὴν γνώμην σας.
ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ προθεσμία τῶν ἐγγραφῶν τελειώνει τὴν προσεχῆ Τε-
τάρτην καὶ δὲν θὰ προλάβω ἔως τότε νὰ λάβω γράμμα σας. Θὰ ὑπάγω

λοιπὸν τὴν Δευτέραν νὰ ἐγγραφῶ εἰς δποιαν τῶν δύω σχολῶν μὲ φωτίσῃ
δ Θεός.

Ἐκείνην τὴν ἐπιστολήν, τὴν δποίαν ἐστείλατε περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου
μὲ τὸ ἐν αὐτῇ 10δραχμον κλπ. τὴν ἔλαβε δ Σωτήρης. Ἀλλὰ δὲν μᾶς εἰδο-
5 ποίησεν ἐγγράφως δ κύριος Σωτήρης νὰ τὸ ἡξεύρωμεν.

Ο Δ. Παπαϊωάννου εἶναι Ἐλληνοδιδάσκαλος εἰς ἐν τῶν ἐνταῦθα σχο-
λαρχείων καὶ σᾶς ἀσπάζεται μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας του.

Δότε τὸ ἐσώκλειστον ἐπιδοτήριον εἰς τὸν Ἀντώνιον Δεληγεώργην.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας· δμοίως καὶ τὴν τῆς μητρός.

10 Σᾶς ἀσπάζεται καὶ δ Σωτήριος.

Ο υἱός σας
Ἀλέξανδρος

15 Ἀπὸ χθὲς ἥρχισα νὰ παραδίδω μάθημα εἰς τὸν Δημητράκην, υἱὸν τοῦ
ἐκ Γλώσσης Βουλευτοῦ Γεωργιάδου, ἀντὶ δραχ(μῶν) 25 κατὰ μῆνα. "Ωστε
περὶ τὰ μέσα Ὁκτωβρίου θὰ λάβω χρήματα... ἀλλὰ τώρα τὸ χαρτο-
λῆκι μου ἐσώθη..."

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 18. Ἔλ. 22 7βρίου 74.

Ἐγραψα τὴν 22 ὅτι τὴν 29 ἢ 30 νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ ταχυδρομεῖον διὰ
νὰ λάβῃ ἐπιστολὴν μετ' ἔξοικονομήσεως. Τὴν 25 7βρίου τῷ ἐγγραψα κλεί-
20 σας καὶ δεκάδραχμον. Τὴν ἔκλεισα εἰς τὴν τοῦ Νικολαΐδου.]

31

[B 31 Me 20]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Ὁκτωβρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον τὰς ἀπὸ 22 καὶ 25 Σεπτεμβρίου ἐπιστολάς σας μετὰ τοῦ δεκα-
δράχμου, κτλ.

25 Ὁ κ. Νικολαΐδης οὐδόλως φαίνεται εὐδιάθετος νὰ παύσῃ ἐπὶ τοῦ πα-
ρόντος τὸν Δ. Μ. διὰ νὰ διορίσῃ ἄλλον τινά, διότι καὶ δ Συνάδελφός του
δὲν εἶναι σύμφωνος εἰς τοῦτο. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εὑρίσκονται οἱ ἄνθρωποι

εἰς δεινὴν θέσιν ἔνεκα τῶν πολλῶν καὶ ἀντιφατικῶν ἀπαιτήσεων. "Ωστε εἰς ἀκατάλληλον ὅραν ἐπαρουσιάσαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἰδικήν μας.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἐθαύμασα, ὅταν ἀνέγνωσα

ὅσα μοὶ γράφει ὁ ἀδελφός μου Γεωργάκης. Παρητήθη, λέγει, ἀπὸ τὴν

5 Δημαρχίαν, διότι τοῦ δίδουν 30 δραχμὰς τὸν μῆνα καὶ τ.λ. 'Εὰν αὐτὸς μόνον ὁ λόγιος τὸν ἔκαμε νὰ παραιτηθῇ, ἥδυνατο νὰ μείνῃ. "Ηθελα οὔτε

ἐγὼ οὔτε ὁ ἀδελφός μου, οὔτε κανεὶς ἐκ τῶν ἰδιῶν μου νὰ μὴ πλησιάζῃ εἰς τὴν Δημαρχίαν, Δημαρχίαν κομματικήν. Διότι εὑρίσκεται κανεὶς μετα-

10 ξὺ τοῦ φθόνου τῶν μὲν καὶ τῆς κακολογίας τῶν δέ. "Αν, αὐτὰ σκεπτόμενος, δὲν θέλη νὰ πηγαίνῃ καὶ ὁ Γ(εώργιος), ἀς μὴ πηγαίνῃ. "Οχι δύως διὰ τὰς 30 δραχμάς. "Ημεῖς δὲν εἴμεθα συνειθισμένοι μὲ τὰ πολλά, ἀς ὠφελῆται καὶ ὁ δυστυχῆς θεῖός μας, ὅστις χρεωστεῖ τόσα χρήματα...

'Αλλὰ τάχα, καὶ ἐν παραιτηθῇ ὁ Γ(εώργιος) ἀπὸ τὴν Δημαρχίαν, εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσωμεν τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ διορισθῶμεν ἡμεῖς; Δὲν εἴμεθα

15 ἡμεῖς οἱ ἔδιοι, οἵτινες πρὸ ἐξ ἑτῶν κατεκρίναμεν ἄλλους, διότι ἔκαμον ὅτι καὶ ἡμεῖς τώρα ζητοῦμεν νὰ κάμωμεν; "Αλλοι ήσαν οἱ νόμοι τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς τιμιότητος τότε, καὶ ἄλλοι εἶναι σήμερον; "Η ἄλλοι ήσαν δι' ἐκείνους καὶ ἄλλοι δι' ἡμᾶς; "Ας μὴ κάμωμέν τι διὰ τοῦ ὅποίου θὰ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς ἄλλους νὰ μᾶς βοηθῇ καὶ ὁ Θεός. 'Ο Γεώργιος εἶναι νέος καὶ

20 μον πενίαν μας, διὰ νὰ μᾶς βοηθῇ καὶ ὁ Θεός. "Ας μὴ βιάζηται. 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν Σας, καὶ σοῦ, μῆτερ.

'Ο υἱός Σας

'Αλέξανδρος

25 ('Ενεγράφην φοιτητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς.)

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 19. 'Ελ. 6 8βρίου. "Εγραψα τὴν 6. 8βρίου. "Εστειλα καὶ ἐν δεκάδραχμον διὰ τοῦ Καμβατλία καὶ σῦκα καὶ κυδώνια διὰ τοῦ N. K. Μωραΐτου καὶ 2 ζεύγη τζοραπίων.]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 16 8βρίου 1874.

30 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν σας μὲ τὸ δεκάδραχμον παρὰ τοῦ Καμπατλία. "Ελαβον καὶ τὸ καλάθιον παρὰ τοῦ Νικολάου Μωραΐτου. "Εμα-

θον δὲ ὅτι προεχειρίσθητε ἐσχάτως πνευματικὸς καὶ ἐπίτροπος ἐπισκοπικός, ἐφ' ᾧ καὶ συγχαίρω ὑμῖν.

Εἴμαι ὑγιὴς καὶ σᾶς ἀσπάζομαι

ὅ γενέσ σας

5

’Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: ’Αρ. 20. ’Ελ. 20. 8βρίου 1874.]

33

[B 33 Me 22]

’Εν ’Αθήναις, τῇ 31 Ὁκτωβρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

’Απὸ 16. τοῦ λήγ(οντος) Ὁκτωβρίου σᾶς ἔγραψα διὰ τοῦ Κωνστ. Λη¹⁰
τοῖδου. Δὲν ἔλαβα δύμας ἀπάντησίν σας οὔτε διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, μὴ ἐλ-
θόντος ἐπιβάτου τινὸς ἐκ Σκιάθου, οὔτε ταχυδρομικῶς. Πολὺ λυποῦμαι
διὰ τοῦτο, διότι συνειθισμένος εἴμαι νὰ λαμβάνω γράμμα σας.

’Απὸ τῆς προχθές Κυριακῆς μὲν ἐκάλεσεν ὁ Παπᾶ Γεράσιμος καὶ μοὶ
εἰπεν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τοῦ κάμνω μάθημα, ἀντὶ 15δράχμου ἀμοιβῆς. ”Εχω¹⁵
5 λοιπὸν τώρα δύω προγυμνάσεις, αἵτινες μοὶ δίδουσιν ἐν συνόλῳ τεσσαρά-
κοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα.

Δὲν ἡξεύρω ἀν ἡ θεία Πρόνοια ἀμέσως ἐνέπνευσε τὸν παπᾶ Γεράσι-
μον ἵνα λάβῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἡ ἀν μετεχειρίσθη ἄγγελόν τινα πρὸς
τοῦτο. ”Αν γνωρίζῃς σὺ τὸν ἄγγελον τοῦτον, μῆτέρ μου, εἰπέ τῷ ὅτι εἴμαι
20 ἀφωσιωμένος πρὸς αὐτόν, ὡς πρὸς ἄγγελον προστάτην μου.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

Ο γενέσ σας

’Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: ’Ελ. 3. 9βρίου 74.]

33α

25 Γιέ μου ’Αλέξανδρε!

”Ελαβον τὴν ἀπὸ 16. παρελθ(όντος) 8βρίου, τὴν 20. ἰδίου. Τὴν 13.
εἴχομεν τὴν αλήρωσιν. ”Ελαχεῖς δὲ τὸν 45. ἀριθ. Τὴν ἀπὸ 31. ἐλάβομεν
σήμερον

•Εν Ἀθήναις, τῇ 14 Νοεμβρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 3. τρ. μ. ἐπιστολήν σας, καὶ δραχμὰς 11,70/^{οο}. "Αλλην
ἐπιστολήν σας δὲν εἶχα λάβει κατ' αὐτάς. Δὲν ὑπῆγα δέ ποτε νὰ ἐπισκε-
5 φθῶ τὸν Σ(εβασμιώτατον) Ἀρχιεπίσκοπον, διότι καὶ καιρὸς ἀρκετὸς δὲν
μοῦ μένει, καὶ βαρύνομαι ἄνευ λόγου νὰ κρούω τὰς θύρας τῶν μεγάλων.
Πέρυσι προσῆλθον πρὸς αὐτὸν ὀλίγας φοράς, διότι εἶχα αἰτίαν νὰ προσ-
έρχωμαι. 'Εν τούτοις θέλω ξεκλέψει μίαν ὥραν, ὅπόταν τύχω εὐκαιρίας,
διὰ νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ καὶ ζητήσω τὴν εὐλογίαν του.—

10 Τσοράπια δὲν μοὶ ἔφερεν ὁ Νικολάκης τοῦ Μωραΐτη, ἀν καὶ τὸν εἶδα
εἰς τὰς Ἀθήνας ἀφότου ἦλθε. Δὲν μοὶ γράφετε δὲ ἀν τὰ ἐν λόγῳ τσοράπια
ἔδωκατε εἰς αὐτὸν τότε ὅμοι μὲ τὸ καλάθιον, καὶ διατί τότε δὲν μοὶ ἐ-
γράφετε τοῦτο.—

15 'Η κυρὰ Εὐαγγελὴ ἡ οἰκοδέσποινά μας μοὶ λέγει ὅτι διεύθυνε πρὸς
ἡμᾶς διὰ τοῦ Κωνστ. Λητοΐδου ἐν γράμμα πρὸς τὴν Ἀλεξανδρῶ Ἀλο-
γάκη, εἰς τὸ ὅποῖον τῆς ἔξηγεῖτο διὰ μίαν ὑπόθεσιν ὑφαντικὴν καὶ περὶ
ἐνωτίων κτλ. Γράφατέ μοι ἀν ἔλαβεν ἡ Ἀλεξανδρῶ τοιοῦτον γράμμα καὶ
διατί δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν κυρὰν Εὐαγγελήν.—

20 Τὴν δεξιάν σας κατασπάζομαι. 'Ομοίως καὶ τὴν σήν, μῆτέρ μου, καὶ
τὴν σήν, γηραιά μου μάμυη.

Μένω

ὅ νιός σας

'Αλέξανδρος Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 22. Ἐλ. 16. Νοεμβρίου 1874.]

•Εν Ἀθήναις, τῇ 28 9βρίου 1874.

Σεβαστέ μοι, πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 17 Νοεμβρίου ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωρ-
γίου. Τὰ τσοράπια περὶ ὃν μοὶ εἴχατε γράψει τὰ ἔλαβα ἀπὸ τὸν Νικο-

λάκην τοῦ Σινιοροῦ ἐσχάτως. Τὰ χαιρετίσματα τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργίου τὰ εἶπα εἰς ὅσους μοὶ ἔγραψε. Καὶ αὐτὸὶ τὸν ἀντασπάζονται.

Σᾶς φιλῶ τὴν δεξιάν· ὅμοιως καὶ τὴν τῆς μητρός μου.

‘Ουιός σας,

’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

5

35α

Γιέ μου ’Αλέξανδρε!

’Εκ Σκιάθου α' 10 Βρίου 1874.

’Ελάβομεν τὴν ἀπὸ 28 παρελθόντος ἐπιστολήν σου. Σοὶ ἐγκλείω ἔν
δεκάδραχμον. “Ολοὶ ὑγιαίνομεν. Ἡ ’Αλεξανδρώ ἔλαβε τὰ σκουλαρίκια. Ἡ
10 μαλλίνα θὰ ὑφανθῇ, εἰπὲ τῆς Βαγγελῆς. Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω

δ Πατήρ

† Σακελλίων ’Αδ. ’Εμμ.

36

[B 36, Me 25]

’Εν ’Αθήναις, τῇ 12 Δεκεμβρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

15 Μὲ τὸ τελευταῖον ἀτμόπλοιον δὲν εἶχον ἐπιστολήν σας, καὶ οὔτε ταχυ-
δρομικῶς ἔλαβον τοιαύτην. Ποιὺ μὲ κακοφαίνεται τοῦτο, ἐνῷ ἡδύνασθε
νὰ μοὶ γράψητε ἐγκλείστως διὰ τοῦ Νικολαΐδου ἢ τοῦ ’Αρχιερέως μας,
κτλ. Εἶναι εἰκοσιδύνω ἡμέραι ἀφότου ἔλαβον μίαν ἐπιστολὴν γεγραμμένην
διὰ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργίου, καὶ ἔκτοτε ἄλλην δὲν ἔλαβον. ’Εγὼ
20 ὅμως σᾶς ἀπήγνησα διὰ τοῦ Νικολάου ’Ι. ’Αποστόλη. —

Κατὰ τᾶλλα εἴμαι πολὺ καλά.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός μου.

‘Ουιός σας

’Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Προχθὲς ἐπεσκέφθην τὸν Σ. Ἀρχιεπίσκοπον καὶ δὲν εἶχεν ἐπιστολὴν δι’ ἐμέ.

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 18. Ἐλ. 15 Δεκεμβρίου 74. Ἔγραψα σήμερον τὴν 15. Δεκεμβρίου 74.]

37

[B 37 Me 26]

5

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 26 Δεκεμβρίου 1874.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 15 τοῦ λήγοντος ἐπιστολὴν σας ἔλαβον. Τὴν δὲ ἀπὸ α'. τοῦ αὐτοῦ δὲν τὴν εἶχα λάβει διετε σᾶς ἔγραφον τὴν ἀπὸ 12 ἐπιστολὴν μου, τὴν ἔλαβον δὲ μετὰ τοῦ ἐγκλείστου ἐν αὐτῇ δεκαδράχμου μόλις τὴν 15ην τοῦ 10 αὐτοῦ, ἥτοι μετὰ 14 ἡμέρας ἀφότου ἐγράφη.

Ἐπεύχομαι ὑμῖν νὰ διέλθητε τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας καὶ τὸ ἀνατέλλον σωτήριον ἔτος 1875 ἐν ὑγιείᾳ καὶ εύτυχίᾳ.

Τὴν δεξιάν σας κατασπάζομαι· ὁμοίως καὶ τὴν σήν, μῆτέρ μου.—

‘Ο υἱός σας

Αλέξ. Παπαδαμαντίου

15

38

[B 38 Me 27]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Ἰανουαρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 29 τοῦ λήξαντος Δεκεμβρίου ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργίου, τὴν γραφεῖσαν ἐν ἀπουσίᾳ ὑμῶν εἰς ἄγ. Χαράλαμπον, 20 κτλ. καὶ ἐχάρην διὰ τὴν ὑγιειάν σας. Καὶ ἐγὼ δὲ αὐτὸς ὑγιαίνω χάριτι θείᾳ. Ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας ὡς καὶ τὴν τῆς μητρός μου.

‘Ο υἱός σας

Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 20. Ἐλ. 14 Ἰανουαρίου 75.]

39

[B 39 Me 28]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 23 Ιανουαρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ελαβον τὴν ἀπὸ 12 τρ. μ. ἐπιστολήν σας μετὰ τοῦ δεκαδράχμου γραμματίου.

5 'Απὸ τῆς 9ης Ιανουαρίου ἔγραψα ὑμῖν διὰ τοῦ Εύτυχοῦς τοῦ Παυλίνη, καὶ ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ εἰμὶ διατί ἄρα δὲν ἐλάβετε τὸ γράμμα μου.

'Ασπάζομαι δὲ ἡδη τὴν ὑμετέραν δεξιάν,

δικαίως σας

'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

10 [Σ.τ.π.: Ἀριθ. 21. Ἐλ. 25. Ιανουαρίου 75.]

40

[B 40 Me 29]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 6 Φεβρουαρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Προχθὲς μὲ τὸ ἀτμόπλοιον εἶχον γράμμα σας, καθὼς ἔμαθα, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔλαβον ἀκόμη. Τοῦτο δὲ διότι τὴν Παπαδοπούλαιναν, εἰς ἣν τὸ
15 ἐδώκατε, ἐγώ μὲν προσωπικῶς δὲν ηύτυχησα νὰ τὴν ἐνταμώσω, αὐτὴ δὲ εἰς τρίτους, οὔτινες τὴν ἐντάμωσαν, δὲν ἡθέλησεν ἐξ ἴδιοτροπίας νὰ δώσῃ τὸ γράμμα, λέγουσα ὅτι πρέπει νὰ μοὶ τὸ ἐγχειρίση ἀπ' εὐθείας, διὰ νὰ τὴν συστήσω εἰς τὸ Ὑπουργεῖον (!!!) καὶ κατορθώσω νὰ τῆς ἐβγάλουν
20 εἰς τὸ ἔθνος.

Ταῦτα λοιπόν, καὶ ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας ὡς καὶ τὴν τῆς μητρός μου.

'Ουρία σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

25 [Σ.τ.π.: Ἀριθ. 22. Ἐλ. 9 φευρ. 75.]

3 σας] σου Me

6 ἄρα αὐτ. Me

7 δὲ παραλ. ἐκδόδ

15 ἀνταμώσω B

21 ὡς παραλ. ἐκδόδ

41

[B 41 Me 30]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 20 Φεβρουαρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 9 τρ. μ. ἐπιστολὴν σας ἔλαβον, μετὰ τῶν 55,10% δραχμῶν,
 ἔξ δὲ τὰς 30 ἔδωκα εἰς τὸν ἄγ. Χαλκίδος μετὰ τοῦ ἐγγράφου. Ὁμολογῶ
 5 δὲ ὅτι δὲν ἔννοησα τὰς 15 δρ. τὰς ἀποστελλομένας ὡς ἀντίτιμον δύω βι-
 βλίων τῆς ὑπηρεσίας, διότι δὲν ἔξεύρω ἀπὸ ποιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον
 τίνος προϋπολογισμοῦ πληρώνονται τὰ βιβλία αὐτά, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν
 10 ὑπηρεσίᾳ, ἥτις ἔκδίδει τὸ πολὺ μίαν δωδεκάδα ἐγγράφων καὶ ἔτος καὶ ἥτις
 δὲν ἀποφέρει κανὲν εἰσόδημα, νὰ ἔχῃ ἀνάγκην ἀπὸ δύω βιβλία τῆς ὑπη-
 ρεσίας ἀξίας 15 δραχμῶν, καὶ μάλιστα τὰ βιβλία ταῦτα νὰ εἶναι ἀγιασμένα
 καὶ μονογραφημένα ἀπὸ τὸν Καμπάνην. Ἄλλ' αὐτὰ ἀς τὰ ἀφήσωμεν.

Τὸ καπέλλον τοῦ Γεωργίου θὰ τὸ στείλω, ἀμα τυχούσης εὐκαιρίας,
 ἵσως μὲ τὸ προσεχὲς ἀτμόπλοιον. Διότι μὲ τὸ σημερινὸν δὲν ἔντάμωσα
 κανένα ταξειδιώτην διὰ Σκιάθου. —

15 Τῆς ἐπιστολῆς σας τῆς μὲ τὴν Καβαλογήναν ἀποσταλείσης παρακαλῶ
 νὰ μοὶ σημειώσητε περίληψιν ἢ τὸ ἀντίγραφον, ἐπειδὴ δὲν κατωρθώθη νὰ
 τὴν λάβω. —

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας, δμοίως καὶ τὴν σήν, μῆτέρ μου. —

'Ο υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 23. Ἐλ. 28 φευρ. 75.]

42

[B 42 Me 31]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 6 Μαρτίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 Ἀπὸ 20 τοῦ λήξαντος Φεβρουαρίου ἐγραψα ὑμῖν ταχυδρομικῶς, ὅτι
 ἔλαβον τὰς 55 δρ. παρὰ τοῦ Ἀργ. Θ. Ἰωάννου, ὅτι ἔδωκα τὰς 30 εἰς

3 55,10% ἐκδόδ

7 πληρόνονται αὐτ..

15 τῆς μὲ] τὴν μὲ αὐτ. ἐκ παραδόμης

24 20 παραλ. ἐκδόδ

25 ἔδωκας B

τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ὅτι, ἀμα τυχούσης εὐκαιρίας, ήθελον στείλη τὸ καπέλλον τοῦ Γεωργίου, ἐνέκλειον δὲ καὶ σημείωσιν τῆς παραλαβῆς τῶν 30. δραχ. ὑπογεγραμμένην παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἀγνοῶ ἀν ἐλά-
βετε τὴν ἐπιστολήν μου, διότι ἀπάντησίν σας δὲν ἔλαβον ἀκόμη.

5 "Ηδη, ἂν σήμερον ἐπέστρεψεν ὁ Δημήτριος Ἀποστόλου ἐκ τοῦ εἰς Σύρον ταξειδίου του, καὶ ἀναβῇ ἐπάνω, θὰ σᾶς ἀποστείλω δι' αὐτοῦ τὸ καπέλλον τοῦ Γεωργίου. Ἀν δχι, παρακαλῶ τὸν Γεώργιον νὰ μὲ συγχω-
ρήσῃ, καὶ διὰ τοῦ προσεχοῦς ἀτμοπλοίου θέλω τῷ στείλη τὸ καπέλλον.
Ἄσπαζομαι τὴν δεξιάν σας, ώς καὶ τὴν τῆς καλῆς μου μητρός. —

10

‘Ο νίός σας
Ἄλεξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 24. Ἐλ. 8. Μαρτίου 75.]

42α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

τὴν 9 Μαρτίου 75.

15 'Ελάβομεν τὴν ἀπὸ 20. Φευρουαρίου ἐπιστολήν σου. Όμοίως καὶ τὴν ἀπὸ 6 ισταμένου καὶ τὸ καπέλλον τοῦ Γεωργίου διὰ τοῦ Δ. Ἀποστόλου.
"Ολοι ὑγιαίνομεν ἐντελέστατα. Μένω

οἱ Πατήρ
† Σακελλίων Ἀδαμάντιος Ἐμμανουὴλ

43

[B 43 Me 32]

20

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Μαρτίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 9 Μαρτίου ἐπιστολήν σας καὶ τὸ δεκάδραχμον.

Προχθὲς μὲ τὸν Δημ. Ἀποστόλου σᾶς εἶχα δύω γράμματα τῆς αὐ-
τῆς ἡμερομηνίας· τὸ ἐν πρός ύμᾶς, τὸ ἔτερον πρός τὸν Γεώργιον ἐπὶ ταχυ-

δρομικοῦ χάρτου ἐπὶ ποδὸς γραφὲν καὶ ἀποσταλὲν εἰς Πειραιᾶ μετὰ τοῦ καπέλλου δι' ἐπίτηδες ταχυδρόμου. Δὲν μοὶ γράφετε ὅν καὶ τὰ δύω ἐλήγησαν.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

5

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 25. 'Ελ. 23 Μαρτίου 75. Τῷ ἔγραψα ὅτι ἐλήφθησαν αἱ ἀνωτέρω ἐπιστολαί, δρα δπισθεν:]

43α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

10

'Εκ Σκιάθου 31 Μαρτίου 1875.

Μετὰ μίαν ὥραν (ἀφοῦ περὶ τὴν δην μ.μ. τῆς 23. λήγοντος ἔλαβον τὴν ἀπὸ 20 Μαρτίου ε.ε. ἐπιστολήν σου), ἔμαθον δσα ἔγραψας εἰς τὸν θεῖον σου Κ. Μ. ἀλλὰ καὶ καιρὸν καὶ πρόσωπον δὲν εἶχον διὰ νὰ σου στείλω τι πρὸς ἐλάφρωσιν τῶν ἀναγκῶν σου. "Ηδη σοῦ ἀποστέλλω διὰ τοῦ Πανιερω-
15 τάτου μας ἐν εἰκοσιπεντάδραχμον διὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα καὶ γράψε μου περὶ τῆς παραλαβῆς του.

"Ολοι ὑγιαίνομεν. Σᾶς ἀσπάζομαι.

'Ο Πατήρ
† Σακελλίων 'Αδ. 'Εμμ.

44

[B 44 Me 33]

20

'Εν Ἀθήναις, τῇ 3 Ἀπριλίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 23 Μαρτίου ἐπιστολήν σας. Εἴμαι ὑγιής. Σᾶς εὔ-

χομαι τὰ ἄχραντα Πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐν
ὅγειᾳ καὶ εὐτυχίᾳ.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

·Ο υἱός σας
·Αλέξ. Παπαδαμαντίου

5

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 26. Ἐλ. 5. Ἀπριλίου 75.]

44α

Ἐκ Σκιάθου 6 Ἀπριλίου 1875.

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 3. τρ. ἐπιστολήν σου. Διὰ τῆς Μαργαρώς Κ. Μπο-
10 γιατζίνη ἐν κοφίνι μὲ κόκκινα αὔγα ἐδικά σου 32· τοῦ Σωτηράκη 10·
τὰ στέλνει ἡ Σοφούλα· τοῦ Σταματάκη 15, ἡ μητριά του· καὶ 10 τοῦ
Ν. Κ. Μωραΐτου τὰ στέλλει ἡ μήτηρ του, δλα 67.

Μὲ ὑγείαν τὸ Πάσχα.

Διὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ταχυδρομικῶς σοῦ ἔστειλα δύο δεκάδραχμα.
15 Ἀπάντησον περὶ τῆς παραλαβῆς των. Μένω

δ Πατήρ
Σακελλάριων Ἀδ. Ἐμμ.

45

[B 45 Me 34]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 17 Ἀπριλίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 6 Ἀπριλίου ἐπιστολήν σας μετὰ τοῦ καλαθίου τῶν
πασχαλίων ὡῶν, ἀπερ καὶ διένειμα εἰς τὰ παιδία, καθὼς μοι γράφετε.

Τὴν δὲ ἐπιστολήν σας τὴν ἀποσταλεῖσαν διὰ τοῦ Σ(εβασμιωτάτου)
Ἀρχιερέως μετὰ τῶν 20 δραχμῶν ἀκόμη δὲν ἔλαβον. Διότι δὲν ἔλαβον. Διότι δὲν
εἰς Χαλκίδα πρὸ 15 ἡμερῶν, χάριν τοῦ Πάσχα, δπου καὶ ἐλήφθη. Παρήγ-

γειλε δὲ ἐδῶ εἰς ἔνα ἀνεψιόν του Ταγματάρχην νὰ δώσῃ εἰς τὸν Παπᾶ Γεράσιμον τὰς δραχμὰς ὅπως μοὶ τὰς ἐγχειρίσῃ. Σήμερον ἡ αὔριον τὰς λαμβάνω.

Εἰπέτε εἰς τὸν Παπᾶ Κωνσταντῖνον Χρήστου ὅτι ἔλαβα τὴν εὐχετικήν 5 του. Δὲν εἶδα δμως οὕτε τὴν πενθεράν του αὐτὰς τὰς ἡμέρας οὕτε τὸν Παναγιώτην, διὰ νὰ συνεννοηθῶ περὶ τοῦ καλυμμαυχίου, περὶ οὖ μοὶ γράφει. "Αν ἡ πενθερά του θὰ μείνῃ ἀκόμη ἐν Πειραιεῖ (διότι ἀγνοῶ ἂν ἀπέρχεται σήμερον), καὶ ἀν ἔχῃ δώσει αὐτῷ χρήματα διὰ τὸ ἀντίτιμον, τότε θέλω ἀποστείλη τὸ καλυμμαύχιον διὰ τοῦ προσεχοῦς.

10 Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς ἀγαθῆς μου μητρός.

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 19 'Απριλίου 75.]

45α

Τιέ μου 'Αλέξανδρε!

15

'Εκ Σκιάθου 20. 'Απριλ. 1875.

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 17. τρ. μηνὸς ἐπιστολήν σου. 'Ελπίζω ἥδη νὰ ἔλαβες τὰ δύο δεκάδραχμα.

Εἰς τὸν Εὐαγγελικὸν λόγον τοῦ Πειραιῶς κατέγραψα 15. συνδρομήτας. 'Εσύναξα ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τοὺς 12. ἥτοι

46

[B 46 Me 35]

20

'Εν 'Αθήναις, τῇ 1η Μαΐου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 20 'Απριλίου ἐπιστολήν σας. Σᾶς ἐγκλείω ὅδε τὴν ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς τῶν 60 δραχμῶν.

Τὰς 20 δραχμάς τὰς ἔλαβον τὴν 24 Ἀπριλίου μόνον, δηλ. ὅτε ὁ Σ. Ἀρχ. ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα ἐκ Χαλκίδος. Τὰς εἰχα δὲ ἐξοδεύσει ὅλας πρὶν τὰς λάβω, τὰς ἔχρεωστοῦσα δηλ. "Οθεν πρέπει νὰ μοὶ ἀποστείλετε καὶ ἄλλα, ἂν εἴναι δυνατὸν ἀνω τῶν 30 δραχ. διότι θὰ ἔλθω ἵσως εἰς Σκιάθον 5 μὲ τὸ προσεχὲς ἀτμόπλοιον.

Σύ, Γεώργιε, σὲ παρακαλῶ, εἰπὲ τοῦ θείου σου νὰ ἐκδώσῃτε ἔνα πιστοποιητικὸν ιθαγενείας τοῦ Νικολ. Ἐμμ. Κοκκίνου καὶ νὰ μοὶ τὸ ἀποστείλετε. Πλήρωσον δὲ μίαν δραχμὴν τοῦ χαρτοσήμου, καὶ ἐγὼ τὴν λαμβάνω ἐνταῦθα.

10 Σᾶς ἀσπάζομαι πάντας καὶ εἰμὶ

οὐδέποτε
ἀλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 28. Ἐλ. 3. Ματου 75.]

46α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

15

Ἐκ Σκιάθου 4. Ματου 1875.

Ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ Α'. Ματου ἐπιστολήν σου. Πέμπω σοι διὰ τοῦ Θεοδ. Γκιώνη

	ἐν 28δραχμον	Δρ.	28
	ἐν δεκάδραχμον	»	10
20	ἐν ἡμισυ Ἀμερικῆς	»	3
	τὸ ὅλον Δρ.		
	41		

55 Ἐξ αὐτῶν φέρε μου ἐν καλυμμαύχιον ἔχον περίμετρον τῆς κεφαλῆς ἔκατοστὰ μὲ τζόχα καλὴν καὶ καλῶς δεδουλευμένην, τὰ δὲ λοιπὰ μεταχειρίσου διὰ τὸ ἐδῶ ταξείδιόν σου.

25 "Ολοι ὑγιαίνομεν.

Σὲ ἀσπάζομαι

οὐδέποτε
ἀλέξ.

† Σωκελλίων Ἀδ. Ἐμμ.

'Εν Ἀθήναις, τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1875

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Εφθασα ενταῦθα ὑγιής· ὁ πλοῦς ἡμῶν ἦτο εὐάρεστος. Ἀφότου ἐπεβιβάσθημεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον μέχρις οὗ ἐφθάσαμεν εἰς Πειραιᾶ, σταγῶν 5 βροχῆς δὲν ἔπεσε πλέον καὶ οὔτε τὸ ψῦχος ἦτο δριμύ. Εὗρον τὸν Ἀλέκον εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου ἐν Ἀθήναις, καὶ μὲ ὀδήγησεν εἰς τὸ δωμάτιον, δόπερ ἐνωκίασε πρὸ δύω ἡμερῶν.

Δὲν ἦτον ἀληθὲς δτὶ ὁ Ἐμμανουὴλ Αποστολίδης εἶχε παραλάβη μεθ' ἑαυτοῦ τὰ κανδήλια τῆς ἐκκλησίας τῶν Τρ. Ἱεραρχῶν καὶ τὰ ἀπώλε-10 σεν ἐν Χαλκίδι. Τὰ κανδήλια εύρισκονται ἀκόμη ἐνταῦθα καὶ προσεχῶς θὰ ἀποσταλῶσιν.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιὰν ὑμῶν καὶ τὴν τῆς μητρός μου.

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

15 [Σ.τ.π.: Ἀριθ. 29. Ἔλ. 29. 7βρίου 1875.]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 2 Ὁκτωβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Αμα φθάσας ἐνταῦθα, τῇ 25 τοῦ λήξαντος μηνός, ἔγραψα ὑμῖν διὰ τοῦ ταχυδρομείου. Νέον τι δὲν ἔχω νὰ σᾶς ἀναγγείλω ἢ δτὶ τὰ μαθήματα 20 ἡμῶν δὲν ἥρχισαν εἰσέτι. Τὴν δὲ ἐγγραφήν μου ἀνενέωσα τῇ 25, δτε ἐφθασα.

'Ασπάζομαι πάντας

ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 30. Ἔλ. 4 8βρ. 75.]

48α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Σκίαθος 7. 8βρ. 75.

Ἐλάβομεν τὰς ἐπιστολάς σου ἀπὸ 25 Ιανουαρίου καὶ 2. 8βρίου τ. ξ.
ἀλλ' αἱ ἀσχολίαι εἰς οἰκιακὰς καὶ λοιπὰς ὑπηρεσίας, καὶ ἡ ἔλλειψις μέσου
5 δὲν ἐσυγχώρησαν νὰ σοὶ ἀπαντήσωμεν ἐγκαίρως. Ὁ πάτερ Γεράσιμος
διὰ τοῦ ὅποιου ἐσκόπουν νὰ σοὶ γράψω ἔμεινεν ἀπὸ τὸ ταξείδιον διότι τὸ
ἀτμόπλοιον δὲν ἐπῆγεν εἰς Σκόπελον. Ὅγιανομεν ὅλοι.

Σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω

δι πατὴρ

10

† Οἰκονόμος Ἀδαμάντιος Ἐμμανουὴλ.

[Σ.τ.π.: Ἐστάλη ἔγκλειστος εἰς τὸν Γ. Γεωργιάδην.]

49

[B 49 Me 37]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ὁκτωβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 7 τρ. μ. ἐπιστολήν σας καὶ ἔχάρην μαθὼν περὶ τῆς
15 ὑγιείας σας.

Εἶδον δὲ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς σας ὅτι προεχειρίσθητε Μ. Οἰκονόμος.

Συγχαίρω ὑμῖν ἐπὶ τῇ τιμῇ ταύτῃ.—

Μεταξὺ τῶν ὑποκαμίσων μου εὗρον ἐν ὅπερ δὲν φέρει τὰ ἀρκτ(ικὰ)
στοιχεῖα τοῦ ὀνόματός μου καὶ ἔχει τὸ δημιούργειον φύλλον βραχύτερον τοῦ
20 ἔμπροσθεν. Βεβαίως δὲ εἶναι τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργίου καὶ κατὰ λάθος
ἐτέθη εἰς τὸ κιβώτιόν μου.—

Ἐλησμόνησα νὰ σᾶς γράψω προχθὲς νὰ εἴπητε τῆς θειᾶς Βράτιας ὅτι
τὸν υἱόν της Κωνσταντίνον δὲν τὸν εὗρον ἐνταῦθα διαμένοντα εἰς Μέγαρα.

Ἐδωκα τὸ γράμμα της εἰς τοὺς συστρατιώτας του ὅπως τῷ τὸ πέμψωσιν.

25 Ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰν ὑμῶν τε καὶ τῆς μητρός μου.

‘Ο υἱός σας
Ἀλέξ. Παπαδαμαντίου

'Ομπρέλλαν διὰ τὸν Γεώργιον δὲν δύναμαι νὰ στείλω, διότι δὲν μου
ἔμειναν χρήματα, καὶ ἐγὼ αὐτὸς δὲ ἔχω ἀνάγκην διμπρέλλας.

'Ο αὐτός.

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 31. 'Ελ. 18. 8βρίου 75. Τὴν 19. τῷ ἔγραψα δὲ ταχυ-
5 δρομικῶς διὰ τοῦ τῆς 21. πέμψω ἔξοικονόμησιν.]

50

[B 50 Me 38]

'Ἐν Ἀθήναις, τῇ λ'. Ὁκτωβρίου ,αωε'.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν ἀπὸ τῆς ιθ'. τοῦ ἥδη λήγοντος ἐπιστολὴν σας καὶ ἔχάρην
πληροφορηθεὶς ἐξ αὐτῆς δὲ τὸν ὑγιαίνετε θείᾳ Χάριτι.

10 Διὰ τοῦ ταχυδρομείου δὲν ἔλαβον τὴν ἥδη μοὶ ἐπαγγέλλεσθε ἐπιστο-
λὴν, καὶ ἀγνοῶ ἀν τὴν ἐπέμψατε. Καλὸν δὲ εἶναι νὰ μὴ γράφητε πρὸς ἐμὲ
ταχυδρομικῶς διὰ τοῦ κ. Γεωργιάδου, διὰ νὰ μὴ δίδωμεν βάρος εἰς τὸν
ἄνθρωπον, ἀλλὰ συνήθως μὲν γράφετε μοι διὰ τῶν ἐπιβατῶν τοῦ ἀτμο-
πλοίου. "Αν δὲ ἐνίστε συμβαίνῃ νὰ μοὶ ἐπιστέλλητε ταχυδρομικῶς (ἀλλ'
15 ἀνευ χρημάτων, ἐννοεῖται), δίευθύνετε τὸ γράμμα ἀμέσως πρὸς ἐμέ, ἐπι-
γράφοντες ὅχι ἀπλῶς «φοιτητήν», ἀλλὰ «φοιτητὴν τῆς φιλοσοφ. σχολῆς»,
καὶ οὕτω θὰ τὸ λαμβάνω ἀσφαλῶς καὶ ταχέως. Γράφετε δὲ καὶ τὸ ὄνομα
ὑφ' ἐν «Παπαδαμαντίου», διότι οὕτως εύκολότερα εὑρίσκεται ἡ ἐπιστο-
λὴ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

20 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας, ὡς καὶ τὴν τῆς μητρός μου, καὶ μένω.

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 32. 'Ελ. 5. 9βρίου 75. Τὴν 2. 9βρίου τῷ ἀπέστειλα
διὰ τοῦ Β. Χατζάκου

25

ἐν χαρτονόμισμα	Δρ.	10.
12. σφάντζικα	»	10.80
		20.80]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Νοεμβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 28 Ὁκτωβρίου ἐπιστολήν σας παρὰ τοῦ Ἰωάννου Δουλίδου. ᘾλαβον καὶ τὴν ἀπὸ 2 Νοεμβρίου μὲ τὰς 21 δραχμὰς παρὰ τοῦ
5 Β. Χατζάκου.

Τὸ χαρτίον ἔκεινο, τὸ ὅποῖον ἔστειλεν ὁ Μανωλάκης ἀπὸ τὴν Λιβύην, δὲν κατώρθωσα νὰ τὸ ἔξοφλήσω μέχρι σήμερον. Αὔτὸ ἀπευθύνεται εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ Τράπεζαν «Ἐνωσιν», καὶ ἐν Ἀθήναις πρέπει νὰ ἀγορασθῇ μὲ ἔκπτωσιν, διὰ νὰ ἔξοφληθῇ. Ἡ Ἰόνιος Τράπεζα δὲν μοῦ τὸ ἐπῆρεν, ἡ Πιστωτικὴ ἐπίσης. Εἶναι δὲ ἔκδεδομένον εἰς τὴν διαταγὴν Ἀλεξάνδρου τινὸς Ἰωαννίδου ἢ Γουβαννίδου, καθὼς γράφει. Τὸν Γουβαννίδην αὐτὸν τὸν εἰκονικόν, τὸν ἰδανικόν, τὸν διὰ τὸν τύπον, πρέπει νὰ εὑρεθῇ ἄνθρωπος διὰ νὰ τὸν παίξῃ, καὶ βεβαίως δὲν δύναμαι νὰ τὸν δημιουργήσω ἐγὼ ἐκ τοῦ μὴ δύντος. Ἀνευ δὲ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ τοῦ Γουβαννίδου ἡ
10 ἔξοφλησις δὲν γίνεται. Ἀφοῦ ὁ ἀνόνθος ἥθελε νὰ στείλῃ συνάλλαγμα διὰ τὴν μητέρα του, ἔπρεπε νὰ εἴπῃ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Παπαδιαμάντη ἢ τοῦ Μωραΐτου ἢ ἄλλου τινὸς συγγενοῦς, καὶ δχι ἐνὸς ἀνυπάρκτου Γουβαννίδου. Ὡστόσον ἀν τὸ ἔξοφλήσω ἔως αὔριον, μεσιτείᾳ φίλου τινός,
15 δστις μοὶ ὑπεσχέθη τοῦτο, θὰ στείλω τὰ χρήματα εἰς τὴν θείαν μου μὲ τὸν Ἀλέξ. Καρπέτην, δστις ἀναχωρεῖ κατ' αὐτὰς διὰ Σκιάθον. Μὲ τὸν
ἴδιον θὰ στείλω καὶ τὴν δμπρέλλαν τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργάκη, δν ἀσπάζομαι σὺν ταῖς ἀδελφαῖς μου.

Ἐφημερίδας στέλλω ἀδιακόπως. Καὶ ὅτε μὲν ἐπιγράφω πρὸς τὸν θεῖόν μου, ὅτε δὲ πρὸς τὸν Γεώργιον, ὅτε δὲ πρὸς νμᾶς. Ἀλλὰ δις τῆς ἔβδομά-
25 δος, ποτὲ δὲν ἔλειψα. Ἄν δὲ μὲ τὸ ταχυδρομεῖον δὲν ἔρχονται τακτικῶς ἢ καὶ οὐδόλως, ἐγὼ δὲν πταίω.

Ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰν ὑμῶν, ὁμοίως καὶ τὴν σήν, μῆτερ.

‘Ο υἱός σας
Ἀλέξ. Παπαδιαμάντιου

30 [Σ.τ.π.: Ἀρ. 33. Ἐλ. 15. Νοεμβρίου 75.

Τὴν 17. 9μβρίου τῷ ἔγραψα νὰ κρατήσῃ 40. Δρ. ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς θείας του. Ἀλλως νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Ἀλ. Καρπέτην τόσας, καὶ ἐγὼ κάμνω καλὸς ἢ μὲ τὴν θείαν του ἢ μὲ τὸν Ἀλέκον Καρπέτην.]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 27 Νοεμβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν ἔγραψα ὑμῖν διὰ τοῦ Κωνστ. Ρήγα. Γράψατέ μοι ἀν ἐλάχιτε τὴν ἐπιστολήν μου ἐκείνην, δι' ἣς σᾶς ἔγραφον ὅτι δὲν εἶχον 5 ἔξαργυρώσει τὸ συνάλλαγμα τοῦ Μανωλάκη. Ἐλαβον δὲ μόνον μίαν ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργίου ἀπὸ 7. Νοεμβρίου ταχυδρομικῶς.

Διὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς παρούσης, δστις εἶναι ἔμπορός τις ἐρχόμενος αὐτόσε ώς ναυλωτής φορτίου καυσοξύλων, σᾶς πέμπτω δραχμὰς 140, διὰ νὰ τὰς δώσητε εἰς τὴν θείαν μου Γερακούλαν. Τὸ συνάλλαγμα μοῦ τὸ ἐπῆ-
10 ραν διὰ 168 δραχμὰς εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Τράπεζαν, ἐκράτησα δὲ καὶ ἐγὼ ἐν 28δραχμον, ὅπερ παρακαλῶ νὰ συμπληρώσητε.

Δὲν ἡξεύρω ἀν μοῦ ἔγραψατε κατ' αὐτὰς διὰ τοῦ ταχυδρομείου καὶ δὲν ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σας. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι καθ' ἕκαστην ἐρωτῶ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον. Ἀν μοὶ γράψητε ταχυδρομικῶς, προσθέτετε εἰς
15 τὴν ἐπιγραφὴν «Βιβλιοπωλεῖον Σ. Κουσουλίνη», καὶ οὕτω θέλω λαμβάνει ἀσφαλῶς τὰ γράμματα ὑμῶν.

Κατασπαζόμενος τὴν δεξιὰν ὑμῶν τε καὶ τῆς μητρός μου μένω

ὅντες σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

'Εν Ἀθήναις, τῇ 27 Νοεμβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἐσώκλειστον ἐπιστολὴν σᾶς εἶχα γράψει σήμερον, ἀλλὰ μὲ ἐγέ-
λασσεν ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὅποῖν ἐπερίμενα σήμερον περὶ μεσημβρίαν νὰ
ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας. Μή εὔκαιρῶν νὰ κατεβῶ εἰς Πειραιᾶ ἀναγκάζομαι νὰ
25 ἀναβάλω τὴν ἀποστολὴν τῶν 140 δραχμῶν. Σᾶς παρακαλῶ δὲ συνάμα νὰ εἴπητε τῷ θείῳ μου τῷ Δημάρχῳ νὰ δώσω, ἀν θέλῃ, μέρος τῶν δρα-
χμῶν τούτων εἰς τὸν Ἀλέκον, 40-50, καὶ διὰ τὰς λοιπὰς 90 ἢ 100 εἰπέτε

καὶ τῷ κ. Ἰωαννίδῃ νὰ τὰς δώσω, ἀν θέλῃ, εἰς τὸν υἱόν του Ῥαφτάκην καὶ οὗτοι ἀς πληρώσωσιν αὐτοῦ τὰς δραχμὰς ταύτας πρὸς τὸν δικαιοῦχον.
Ταῦτα καὶ σᾶς ἀσπάζομαι

ὅ υἱός σας
'Αλέξανδρος

5

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 35. Ἐλ. 5. Δβρίου 75.]

54

[B 54 Me 42]

Ἐν Ἀθήναις, 27 Νοεμβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σήμερον σᾶς ἔγραψα καὶ ταχυδρομικῶς, ὅτι δὲν σᾶς ἀποστέλλω τὰς
140 δραχμὰς τοῦ συναλλάγματος τοῦ Μανωλάκη. "Ηδη τῇ 5η ὥρᾳ μ.μ.
εὗρὼν τὸν ἀνθρώπον ὃστις ἀναχωρεῖ διὰ Σκιάθου, σᾶς ἀποστέλλω αὐτὰς
τὰς 140 δραχμὰς, ἐκ τῶν 168 ὃσαι ἦσαν δλαι, ἀφοῦ δηλ. ἐκράτησα τὰς 28.
"Οταν λάβητε τὴν ὑπὸ σημερ(ινήν) ἡμερομ(ηνίαν) ἐπιστολήν μου ταχυ-
δρομικῶς, μὴ ἀπορήσητε ὅτι ἀντιφάσκει πρὸς τὴν παρούσαν.

15 Σᾶς ἀσπάζομαι.

Ο υἱός σας
'Αλέξανδρος

Τὰς 140 δραχμὰς τὰς ἀποστέλλω διὰ τοῦ κ. Κωνστ. Ἡ. Σάντου, ἐμ-
πόρου.

55

[B 55 Me 43]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 11 Δεκεμβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν ἀπὸ α'. τρ. μ. ἐπιστολήν σας" ἔλαβον ὡσαύτως καὶ τὴν ἀπὸ
5 τοῦ αὐτοῦ ὁμοίαν τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργίου. Ἀλλὰ τὸ γραμμάτιον τοῦ
'Εμμ. Κ. Παπαϊωάννου, ὅπερ μοὶ ἀπέστειλεν ἐγκλείστως, νομίζω ὅτι δὲν

Θὰ δυνηθῶ νὰ τὸ ἐξαργυρώσω, καὶ θὰ σᾶς τὸ ἐπιστρέψω αὐτοῦ. "Εως τώρα ἀπετάθην εἰς δύο Τραπέζας, ἀλλὰ δὲν γνωρίζουν τὴν ὑπογραφὴν τὴν δόποιαν ἔχει, διότι δὲν εἶναι ὑπογραφὴ ἀλλὰ μᾶλλον γραμμὴ διακεκλασμένη. Ταῦτα καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἀπορῶ διατί αὐτὸς ὁ Μανωλάκης δὲν λέγει κανέναν

5 θετικὸν καὶ πραγματικὸν ὄνομα εἰς τοὺς τραπεζίτας του, ἀλλὰ πότε 'Αλέξανδρος Γουβαννίδης καὶ πότε 'Ιωάννης ('Ιωάννα, θηλυκὸν δηλ. εἶναι γραμμένον). Ποῦ νὰ τὴν εὑρωμεν αὐτὴν τὴν 'Ιωάνναν 'Ιωαννίδου πάλιν; 'Αφοῦ ἦτον δύσκολον καὶ 'Αλέξ. 'Ιωαννίδης νὰ εὑρεθῇ, πῶς θὰ εὑρεθῇ ἡ 'Ιωάννα; 'Εγὼ τούλαχιστον λυποῦμαι ὅτι ἡ πτωχὴ θεία μου ἡ Γερακούλα δὲν θὰ 10 λάβῃ τὰς 10 λίρας αὐτὰς προτοῦ νὰ περάσῃ ἔνα ἔτος, καὶ προτοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πλοῖον τοῦ Μανωλάκη εἰς τὸν λιμένα τῆς Νίσης, ὅπου εἶναι ἐκδεδομένη ἡ συναλλαγματική.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας

15

ὅ υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

56

[B 56 Me 44]

'Εν 'Αθήναις, 11 Δεκεμβρίου 1875.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Κατόπιν τῆς σημερινῆς ἐπιστολῆς μου σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἐδέχθησαν τὸ γραμμάτιον νὰ τὸ ἐξαργυρώσουν ἀλλὰ δι' ἐννέα λίρας, ἥτοι νὰ κρατήσουν μίαν λίραν διὰ τὸν κόπον του. 'Ερώτησον τὴν θείαν μου, ἡ τὸν Γιαννιόν, καὶ ἀν δέχωνται, γράψον μοι μὲ τὸ ἀτμόπλοιον ἀν προλάβης ἡ μὲ τὸ ταχυδρομεῖον, διὰ νὰ ὀδηγηθῶ τί νὰ κάμω.

Σᾶς ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν.

25

Ο υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 36. 'Ελ. 19. Δεκεμβρίου 75.]

56α

Τιέ μου 'Αλέξανδρε!

Σκίαθος 19 Δεκεμ. 75.

Σήμερον ἔλαβον ἀμφοτέρας τὰς ἀπὸ 11 τρ. ἐπιστολάς σου καὶ εἰς
ἀπάντησιν σοὶ λέγω ὅτι ἐκάλεσα τὴν θείαν σου καὶ τὸν Γιαννιόν, καὶ εἴ-
5 πον ὅτι νὰ ἐνεργήσῃς ὡς δυνηθῆς διὰ τὴν ἐξαργύρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ συν-
αλλάγματος.

Παραγγέλλω σοι δὲ ἵνα κρατήσῃς ἐκ τοῦ ληφθησομένου ποσοῦ πρὸς
ἐξοικονόμησίν σου μέχρι 50. Δραχμῶν. Ἡμεῖς ἐδῶ τὰ οἰκονομοῦμεν. Τὰ δὲ
λοιπὰ ἀπόστειλον. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ὅλοι καὶ μένομεν.

10

'Ο Πατήρ Οἰκ. 'Αδ. 'Εμμ.

57

[B 57 Me 45]

'Εν 'Αθήναις, τῇ 18 Δεκεμβρίου 1875.

Φίλτατέ μοι ἀδελφέ,

'Επληροφορήθην ὅτι ἐμάλωσες μὲ τὸν θεῖόν μας Κωνσταντίνον καὶ
ἔψυγες ἀπὸ τὴν Δημαρχίαν. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν εἶναι παράξενον, ἀλλ' ἡ
15 αἵτια διὰ τὴν δόποίαν ἐμάλωσες μὲ ἐνδιαφέρει. Δηλαδὴ ὁ θεῖός μας, καθὼς
ἔμαθα, σοῦ ἔκαμνε παρατηρήσεις καὶ σ' ἐπέπληττε νὰ μὴ παιζῆς χαρτία,
καὶ σὺ μὴ ἀνεχόμενος τοῦτο ἐπροτίμησες νὰ ἀποχωρήσῃς ἀπὸ τὴν Δημαρ-
χίαν. Βεβαίως εἰς τὸν θεῖον Κωνσταντίνον ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίστα-
20 σιν αὐτὴν τό, «Διδάσκαλε, ποῦ δίδασκες καὶ νόμον δὲν ἐκράτεις» τῆς πα-
ροιμίας ἀλλ' οὐχ ἥττον καὶ σὲ δὲν σὲ ἀθωώνω. Εἴπαμεν καὶ ἐξαναείπαμεν
ὅτι δὲν εἶναι καλὸν νὰ παιζῆς χαρτιά, ὅτι ὁ δρόμος οὗτος εἶναι ὀλισθηρός,
ὅτι βλάπτεις τὸν ἑαυτόν σου, ὅτι τὸ πάθος τοῦτο εἶναι φθοροποιόν, ὀλέ-
θριον. Τωόντι ὁ ἀρχιτέκτων αὐτῆς τῆς ἐπανεντῆς ἐργασίας πταίει καὶ πταίει
διὰ λογαριασμὸν ὅλων τῶν νέων, οἵτινες ἐφθασαν νὰ ἐκμάθουν αὐτὴν τὴν
25 κακὴν ἔξιν. Εἶναι ως νὰ εἰσήγαγε μίαν χολέραν ἐπάνω εἰς τὸν τόπον. 'Αλλὰ
καὶ πάλιν ἔκαστος ἐκ τῶν καὶ λι φι δων, ἐξ ὧν εἶσαι καὶ σύ, πταίει διὰ
τὸν ἑαυτόν του. Τὸ πταῖσμα τοῦ ἐνδός δὲν ἀπαλλάττει τοὺς πολλούς ἀπὸ

τὴν εὐθύνην. Διότι εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὑπάρχει μία ῥοπή, μία τάσις πρὸς τὴν διαφθοράν. Θέλει κανεὶς νὰ χαλασθῇ καὶ διὰ τοῦτο χαλνιέται. Διὰ τῆς βίας οὐδεὶς ποτε δύναται νὰ διαφθείρῃ τὸν ἄλλον ἄκοντα. "Ωστε δὲν σᾶς φταίει αὐτός, ἀλλὰ σεῖς οἱ ἔδιοι, οἵτινες εὑρέθητε πρόθυμοι νὰ τὸν
5 μιμηθῆτε. Τὸ δὲ ἔγκλημα τοῦ ἐνὸς τὸ μέγα εἶναι ὅτι δὲν κλείει ἀποτόμως δόλα τὰ καταγώγια αὐτῆς τῆς ἐλεεινῆς πτώσεως καὶ δὲν στέλλει τοὺς ἐργάτας τῆς εἰς τὴν φυλακήν. Οὕτω μόνον δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ τὸ πρῶτον σφάλμα του. 'Αφοῦ ἔφερε τὴν μάστιγα, τούλαχιστον ἀς τὴν διώξῃ.

10 'Επαναλαμβάνω ὅτι δὲν πρέπει νὰ παίζης χαρτιά. Πονῶ, θλίβομαι,
ἀγανακτῶ διότι ἀκό μη παίζεις. "Ηλπίζα ὅτι θὰ τὰ εἰχες παραιτήσει
ἡδη. Θὰ παύσης λοιπὸν αὐτὴν τὴν εὐτελῆ ἔξιν, ἀν θέλης νὰ σὲ ἀγαπῶ,
ὅπως σὲ ἀγαπῶ.

'Ο ἀδελφός σου
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

15 'Ελπίζω ὅτι ἔως τώρα θὰ ἐπανέλαβες τὴν ἐργασίαν σου εἰς τὸ δημαρχικὸν Γραφεῖον.

'Ο αὐτός.

Δὲν ἔλαβα σήμερον ἀκόμη ἐπιστολήν σας, δὲν ἡξεύρω ἀν εῖχα.

58

[B 58 Me 46]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 25 Δεκεμβρίου 1875.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Δὲν ἔλαβον ἐπιστολήν σας εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 11 λ. μ. ἐμῆς, δι'
ἥς σᾶς ἔζήτουν ὁδηγίας διὰ τὸ γραμμάτιον τοῦ Μανωλάκη, ἀν θέλουν νὰ
τὸ δώσω διὰ 9. λίρας. 'Αλλὰ τώρα, ἀφοῦ ἐπέρασε τόσος καιρός, ἀμφιβάλλω
ἀν θὰ τὸ δεχθοῦν καὶ διὰ τόσον.

25 'Ομοίως ἔγραψα ἀπὸ 18 τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀδελφόν μου Γεώργιον,
καὶ ἀγνοῶ ἀν ἐλήφθη ἡ ἐπιστολή μου.

Εὔχομαι ὑμῖν τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας αἰσίους καὶ εὐτυχεῖς.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας

δινίος σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

30

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 37. 'Ελ. 28. Δεκεμβρίου 75.]

'Εν Αθήναις, τῇ 8 Ιανουαρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 19 τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου ἐπιστολήν σας κατὰ τὴν 29 τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Τὸ συνάλλαγμα τοῦ Μανωλάκη μοὶ ὑπεσχέθησαν νὰ τὸ ἔξαργυρώσουν, ἀλλ' ἀκόμη δὲν μοὶ τὸ ἔξαργύρωσαν. "Οχι τραπεζίτης, ὅχι προεξοφλητής, ὅχι κεφαλαιοῦχος, ἀλλὰ ἔνας μπακάλης εἰναι ὁ δεχθεὶς νὰ τὸ ἔξαργυρώσῃ δι' ἐννέα λίρας. Ἐπειδὴ ὅμως παρῆλθε πολὺς καιρὸς μέχρις οὗ λάβω ἀπάντησίν σας εἰς τὴν ἀπὸ 11 τοῦ Δεκεμβρίου ἐπιστολήν μου, τὸ ἔστρηψε, καὶ ως σωστὸς μπακάλης ἐζητοῦσε νὰ τὸ πάρῃ διὰ $8\frac{1}{2}$ λίρας καὶ ὅχι πλέον διὰ ἐννέα. Αὐτὰ παθαίνων ἐγὼ μὲ τὰ συναλλάγματα τοῦ Μανωλάκη σας. "Εμαθα τοὺς δρόμους τῶν τραπεζιῶν, τῶν κολλυβιστῶν, τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων καὶ τῶν μπακάλιδων. Καὶ τὸ χειρότερον εἰναι ὅτι ἀναγκάζομαι νὰ καὶ ἵσως εἶμαι διὰ τὴν φυλακήν.

Γράψατέ μοι ἀν δ Γεωργάκης πηγαίνη εἰς τὴν Δημαρχίαν ἢ ὅχι. "Ωσαύτως δὲν ἡξεύρω ἀν δ Δήμαρχος τοῦ διδὴ ὅλον τὸν μισθὸν ἢ τοῦ κρατῆ 20 δραχμάς, ως καὶ πρότερον. Τοῦτο ἥτον ἀνάγκη νὰ τὸ ἡξεύρω διὰ νὰ ὀδηγηθῶ καὶ ἐγὼ ἀν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ κάμνω μάθημα εἰς τὸν υἱὸν τοῦ κ. Δημάρχου ἢ ὅχι. Μή μὲ ἀφίνετε λοιπὸν εἰς τὸ σκότος. Πρέπει νὰ ἡξεύρω, δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῶ.—

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 38. 'Ελ. 10. Ιανουαρίου 1876.

Τὴν 15. Ιανουαρίου τῷ ἐγράψαμεν διὰ τοῦ N. Δαμάσκου ἀποστεί-
λαντες καὶ δύο φανέλας.]

Υἱέ μου 'Αλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου τὴν 11 Ιανουαρίου 76.

Χθὲς ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 8. τρ. μηνὸς ἐπιστολήν σου. 'Αλλὰ τὴν ἀπὸ

25. παρελθόντος μηνὸς καὶ ἔτους ἐλάβομεν τὴν 28. ἵδιου καὶ συγχρόνως τὴν αὐτὴν ἡμέραν σοῦ ἔγραψα (δ,πι ἔγραφον καὶ εἰς τὴν τῆς 19.), τὴν ἔκλεισα δὲ εἰς τὴν τοῦ Γεωργιάδου μετὰ δεκαδράχμου πρὸς ἔξοικονόμησίν σου, καὶ ἥλπιζον δτι τὴν ἐλαβεῖς ἀφεύκτως (ἀν δχι εἰς τὴν παραμονὴν
 5 τοῦ Νέου ἔτους 76.) τὴν α'. Ἰανουαρίου. Καὶ παρελπίδα ἀπέτυχον καὶ ἐψεύσθην. Ἐρώτησον τὸν κ. Γεωργιάδην, ἔξετασον εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, καὶ ἀν δι. Γεωργιάδης δὲν τὴν ἐλαβεῖ, τότε ἔξαπαντος μᾶς ἥπατησαν οἱ κρατοῦντες τὸ Ταχυδρομεῖον Σκιαθοῦ ὅπου ἐμαζώχθησαν ὅλα τὰ σκύβαλα. Μὲ δεύτερον ἄλλα πολλά. Περιμένω ἀνυπομόνως νὰ ἀπαντήσῃς πρὸς ἡσυχίαν
 10 μου.

‘Ο Γεωργάκης ἐργάζεται εἰς τὴν Δημαρχίαν καὶ ἡ κράτησις ἐνεργεῖται. Τί νὰ εἰπῇ τις. ‘Ο καιρὸς τὸ θέλει καὶ ἡ περίστασις. Σοὶ ἐγκλείω καὶ δεκάδραχμον. “Ολοι ὑγιαίνομεν.

‘Ο Πατὴρ
 † Οἰκονόμος ’Αδ. ’Εμμανουὴλ

15

60

[B 60 Me 48]

‘Ἐν ’Αθήναις, 16 Ἰανουαρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Προχθὲς τὴν 14 τ. μ. ἐλαβον μόλις τὴν ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου ἐπιστολήν σας μὲ τὸ ἐσώκλειστον δεκάδραχμον. Μὲ τὸ τελευταῖον ἀτμόπλοιον
 20 δὲν εἶχα ἐπιστολήν σας καὶ δὲν ἦξεύρω ἀν ἐλάβετε τὴν ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου ἰδικήν μου. Τὸ γραμμάτιον τοῦ Μανωλάκη τὸ ἔξαργύρωσα τέλος πάντων. Παρὰ τοῦ ’Ιω. Παπανικολάου νὰ λάβετε 62 δραχμὰς διδοντες πρὸς αὐτὸν ἀπόδειξιν διὰ λογαριασμὸν τοῦ κ. Σ. Κουσουλίνη. Θὰ σᾶς στείλω δὲ καὶ ἔγω μὲ τὸ προσεχὲς ἀτμόπλοιον ἄλλας ἑκατὸν σαράντα καὶ οὕτω τελειώ-
 25 νει δι λογαριασμός.

‘Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας. Γράψατέ μοι ἀν ἐλάβετε τὴν ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου ἐπιστολήν μου.

‘Ο υἱός σας
 ’Αλέξ. Παπαδαμαντίου

61

[B 61 Me 49]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 17 Ιανουαρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σήμερον Σάββατον ἔλαβον τὴν ἀπὸ 11 τρ. μ. ἐπιστολήν σας μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ δεκαδράχμου παρὰ τοῦ κ. Μανούσου. Τὴν ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου 5 τὴν εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν κ. Γεωργιάδην ὁ συγγενῆς του Κωνστ. Οἰκονόμου διὰ νὰ μοὶ τὴν ἐγγειρίσῃ αὐτός. 'Αλλ' ἐλησμόνησεν ἡ παρημέλησε, καὶ οὕτως ἐβράδυνα νὰ τὴν λάβω. 'Ο δὲ κ. Γεωργιάδης, τὸν ὅποῖον ἐντάμιωσα 10 ἐν τῷ μεταξὺ δὲν μοὶ εἶπε νομίζων ὅτι τὴν εἶχα λάβει ἥδη.

Τὸ γραμμάτιον τοῦ Μανωλάκη ἔξηργυρώθη ἀντὶ λιρῶν στερεινῶν 10 $9 \times 28,60 = 257,40$. 'Εκράτησα λοιπὸν τὰς 50, καθὼς μοὶ ἐγράψατε, πληρώσας 30 εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἀγοράσας καὶ παπούτσια. Τὰς λοιπὰς 207 θὰ τὰς ἐμβάσω πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἔξης: δ. κ. Σ. Κουσουλίνης, φίλος μου, εἰς δὲν ὀφείλω τὴν ἔξαργύρωσιν τοῦ γραμματίου, ἔγραψε πρὸς τὸν Ιω. Παπανικολάου νὰ σᾶς μετρήσῃ 62 δραχμάς. 'Ετέρας, δὲν ἡξεύρω πόσας, θὰ 15 σᾶς μετρήσῃ δ. Κ. Λητοτίδης. Δότε ἀποδείξεις εἰς ἀμφοτέρους τούτους ὅτι ἐλάβετε τὰ ἀνωτέρω ποσὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ κ. Κουσουλίνη. Τὸ ὑπόλοιπον θὰ σᾶς τὸ πέμψω ἐγώ διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀν εὖρω ἄνθρωπον.

Κατασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός μου

ὅ υἱός σας

'Αλέξανδρος

20

Γράφετε πρὸς ἐμὲ διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἀπ' εὐθείας. Μόνον δσάκις καθυστερήση τὸ Ταχυδρομεῖον ἔνεκα χειμῶνος, καθυστερεῖ καὶ ἡ ἀφίξης τῶν ἐπιστολῶν σας. "Αλλως ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία εἶναι ἀσφαλής.

62

[B 62 Me 50]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 22 Ιανουαρίου 1876.

25 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Προχθὲς τὴν Δευτέραν σᾶς ἔγραψα μὲ τὸ Ταχυδρομεῖον ὅτι ἔλαβον τὰς ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου π. ἔ. καὶ 11 Ιανουαρίου τοῦ τρέχοντος ἐπιστολάς

9 λιρῶν] λιτρῶν ἐκδδ κατὰ τὸ αὐτ. καὶ μὲ τὴν ἔνδειξη (sic)

σας μετά δύω δεκαδράχμων. Πρὸς τούτοις δὲ ὅτι ἔξηργύρωσα τὸ γραμμάτιον τοῦ Μανωλάκη δὶ' ἐννέα ἀγγλικὰς λίρας πρὸς 28,60/₀₀=257,40/₀₀. Τώρα ἐπειδὴ δὲν ἔχω ἀνθρωπὸν διὰ νὰ σᾶς ἀποστείλω τὰ χρήματα ταῦτα, ἐλήφθη φροντίς, καὶ γράφει ὁ Σπ. Κουσουλίνης πρὸς τὸν Ἰω. Παπανικο-
 5 λάου σήμερον νὰ σᾶς μετρήσῃ ἐν ποσὸν μέχρις δύγδοικοντα δραχμῶν διὰ χρέος του πρὸς τὸν εἰρημένον Κουσουλίνην, καὶ ἄλλας τόσας περίπου, τὰς ὁποῖας νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Κωνστ. Λητοῦδου ὁ αὐτὸς Ἰω. Παπανικολάου καὶ νὰ σᾶς τὰς μετρήσῃ ἐπίσης. Τὸ δλον δραχμὰς 151. Νὰ δώσῃς δὲ ἀπο-
 10 δεῖξεις παραλαβῆς πρὸς τὸν Ἰω. Παπανικολάου. Τὰς λοιπὰς 56 δραχμὰς θέλω σᾶς τὰς ἀποστείλῃ ἐγὼ διὰ τοῦ προσεχοῦς ἀτμοπλοίου.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας

ὅντας σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 30. 'Ελ. 27 'Ιανουαρίου 76.]

63

[B 63 Me 51]

15

'Ἐν Ἀθήναις, τῇ 26 'Ιανουαρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον προχθὲς τὸ Σάββατον τὰς ἀπὸ 15 τοῦ φθίνοντος ἐπιστολὰς παρὰ τοῦ N. Δαμάσκου, καὶ δύω φανέλλας τυλιγμένας ἐντὸς ὑποκαμίσου, κτλ.
 20 Τὸ γραμμάτιόν μας τοῦ λαχείου τῶν Ἀρχαιοτήτων δὲν τὸ ἐκερδήσαμεν. "Ἐστειλα δὲ ἐγὼ αὐτόσε ἐν φύλλον ἐφημερίδος τῆς 19. τοῦ μηνὸς τούτου, ἐνθα ἐδημοσιεύοντο οἱ λαχόντες ἀριθμοί.

"Ἐγὼ σᾶς ἔγραψα ἀπὸ 17 'Ιανουαρίου ταχυδρομικῶς. "Ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ 21 διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου. Τὴν παραλαβὴν τῶν ἐπιστολῶν μου παρακαλῶ νὰ 25 μοὶ ἀγγείλητε.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας· ὡσαύτως καὶ τὴν τῆς μητρός μου.

ὅντας σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 31. 'Ελ. 29. 'Ιανουαρίου 1876.]

'Αθήναι, 5 Φεβρουαρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὰς ἀπὸ 27 καὶ 30 τοῦ λήξαντος μηνὸς ἐπιστολάς σας.

Παρὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς παρούσης λάβετε δραχμὰς ἑκατὸν καὶ λεπτὰ
5 ὁγδοήκοντα ἵτοι δύω γραμμάτια τῶν 28 = δρ. 56.

τέσσαρα » 11.20 = » 44,80.

Τὸ βάζον τῆς κινίνης, ὅπερ σᾶς ἀποστέλλω, ἐπλήρωσα δραχ. 9. Ὡς
τόσον δὲν μοι γράφετε ἀν εἶναι κανεὶς ἀσθενὴς ἐκ τῆς οἰκίας μας καὶ διὰ
10 τοῦτο λυποῦμαι καὶ ἀθυμῶ. Γράφοντες πρὸς τὸ τέκνον σας λέγετε ξηρῶς
ποκριτὴν ἢ ἐντολοδόχον, καὶ δὲν ἐνθυμεῖσθε καλὸν ὅτι ἐγὼ θὰ ἀνησυχήσω
ὑπονοῶν ὅτι εἶναί τις ἄρρωστος ἐκ τῆς οἰκίας μας.

Λάβετε καὶ ἐν ὀρολόγιον τοῦ κόλπου, τὸ ὅποιον δότε εἰς τὸν Ἐπιφ.
Καλοειδῆν, εἰς δὲν ἀνήκει.

15 Ταῦτα καὶ εὔχομαι ὑμῖν ἐν ὑγιείᾳ τὰς ἡμέρας τῆς ἀπόκρεω καὶ τὴν
ἀγίαν τεσσαρακοστήν. Ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας σὺν τῇ τῆς μητρὸς καὶ
μένω

ὅ νίος σας

'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

20 [Σ.τ.π.: 'Αριθ. 32. 'Ελ. 7. Φευρ. 76.]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 19 Φεβρουαρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Δὲν ἔλαβον ἐπιστολήν σας εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 5 τοῦ μηνὸς τού-
του ἐμῆς. Δὲν ἔξεύρω λοιπὸν ἀν ἐλάβετε τὰς 100 δραχμὰς καὶ 80 λεπτά,
25 καὶ τὸ βάζον τοῦ κινίνου, ὅπερ σᾶς ἀπέστειλα μετ' αὐτῆς διὰ τοῦ λογι-
στοῦ τοῦ ἀτμοπλοίου κ. Δαμιανοῦ. "Εμαθον ἀπὸ τὸν ἔξαδελφόν μου Σωτή-
ριον Οἰκονόμου ὅτι ὁ ἀδελφός μου Γεώργιος ἔλαχε τὸν 7ον κλῆρον τῶν

στρατευσίμων. "Υποθέτω δὲ ὅτι μοὶ ἐγράψατε βεβαίως, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἔλα-
βα τὴν ἐπιστολήν σας. "Ωστε γράψατέ μοι ὅτι ἐλάβετε τὰ ἀνωτέρω πρά-
γματα διὰ νὰ ἡξεύρω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν ὑμῶν τε καὶ τῆς μητρὸς

5

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

"Αν δὲ Τοσ κλῆρος εἶναι ὑποχρεωτικός, γράψατέ μοι νὰ φροντίσω περὶ¹⁰
ἀντικαταστάτου.

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 33. 'Ελ. 27. Φευρ. 76.]

66

[B 66 Me 54]

10

'Εν 'Αθήναις, τῇ 4 Μαρτίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον καὶ τὴν ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου ἐπιστολήν σας μὲ 11 σβάνζι-
κα. Εἰς τὰς ἀπὸ 9 καὶ 17 τοῦ αὐτοῦ ἀπήντησα ὑμῖν ταχυδρομικῶς τῇ 23ῃ.
'Αντικαταστάτην τοῦ Γεωργίου εὑρίσκω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι
15 εὗρον, πρὶν μοὶ πέμψητε τὸ πληρεξούσιον καὶ χρήματα μέχρι 600 δρα-
χμῶν, διότι δὲ ἀφετος τῆς χθὲς γίνεται κατατακτὸς τὴν σήμερον, πολλοὶ δὲ
κληροῦχοι ζητοῦσιν ἀντικαταστάτας. Μὲ πολλοὺς ωμίλησα, ἀλλ' ἥδη ἐπλη-
ρώθησαν ἀλλοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους μένουν καὶ ἄλλοι οἵτινες εἶναι διαθέσι-
μοι ἀκόμη. 'Αποστέλλατε λοιπὸν τὰ χρήματα καὶ θὰ εὕρωμεν ἔνα ἐκ τῶν
20 πολλῶν.

Τὴν δεξιάν σας ἀσπάζομενος εἰμὶ

οὐέτος σας
'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Πρό τινος καιροῦ μοὶ ἐγράψατε νὰ ἔξετάσω περὶ τοῦ 'Αντ. Μαραγκά-
25 κη, ἐγὼ δὲ ἐλησμόνησα νὰ ἀπαντήσω ὑμῖν περὶ τούτου. Θὰ εἶναι ἔως δύο
μῆνες ἀφότου τὸν ἡντάμωσα ἡμέραν τινὰ τυχαίως καθ' ὅδόν. Τὸν ἡρώτησα
τί γίνεται καὶ ἀν λαμβάνη εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Μαριώ, καὶ ἀν ἀποστέλλῃ πρὸς
αὐτὴν γράμματα. Μοὶ εἴπε δὲ ὅτι «τὴν Μαριώ τὴν ἐπαράτησε» ὁριστικῶς,

διότι «δὲν φθάνει ὅτι δὲν τοῦ ἔδωσαν τὰ μετρητά, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔταξαν,
ἀλλὰ ὁ γαμβρός της τοὺς ἐπῆρε καὶ τὸ ἀμπέλι, καθὼς αὐτὴ τοῦ ἔγραψε·
καὶ δὲς κάμη καλὰ μὲ τὰ μυαλά της» καὶ τὰ τοιαῦτα.⁵ Εγώ ὑπῆρχα καὶ ἀλ-
λοτε πρὸς ἐντάμωσίν του καὶ ἐπροσπάθησα νὰ καταπραῦνω αὐτόν.⁶ Άλλ'
5 οὐ πῆρξεν ἀμετάπειστος. Μόνον τὰ παιδία θέλει, τὴν Μαριώ τὴν ἀποκρούει
ἡ καρδία του.

Τώρα δὲν εἶναι ἔδω, διότι δὲν τὸν βλέπω. Μὲ εἶχεν ἔρωτήσει ἀν εἰς
τὴν Σκόπελον ἔγεινεν ἔνας ἀτμόμυλος καὶ μοὶ ἔλεγεν ὅτι θὰ ὑπάγῃ ἡ ἔως
εἰς τὴν Σκόπελον ἡ εἰς τὴν Χαλκίδα, διότι τότε ἐκάθητο ἔδω χωρὶς ἔργα-
10 σίαν.—

67

[B 67 Me 55]

'Εν Αθήναις, τῇ 15 Μαρτίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

“Ελαβον τὴν ἀπὸ 7ης τοῦ ἥδη μεσοῦντος ἐπιστολήν σας μετὰ τοῦ ἐγ-
κλείστου ἐν αὐτῇ πληρεξουσίου καὶ τῶν δραχμῶν 605,80 διὰ τοῦ κ. Κ.
15 'Εμμανουὴλίδου. 'Ενήργησα διὰ τὴν ἀντικατάστασιν.⁷ Άλλ' ὅλοι
τοὺς ὁποίους εὑρίσκω ἡ ζητοῦσι ποσὸν ὑπέρογκον, μέχρι 700 δραχμῶν,
ἡ ζητοῦσιν 620-650 δραχμάς, καὶ δὲν μοὶ παρέχουσιν ἀποχρῶσαν ἐγγύη-
σιν. Λοιπὸν δὲν ἡξεύρω τί νὰ ἀποφασίσω, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον δὲν
μοὶ ἐγράψατε καὶ σεῖς ἀν σᾶς ἐδόθη προθεσμία παρὰ τοῦ 'Επαρχείου καὶ
20 πότε λήγει αὕτη. "Αν μοὶ ἐγράφετε τοῦτο, θὰ ἐνήργουν ἀσφαλέστερον.
"Οθεν τώρα εἶναι καλόν, ἀν ἔληξεν ἡ δοθεῖσα προθεσμία, νὰ ζητήσητε
νέαν τοιαύτην ἔως δύω μηνῶν, καὶ ἀν σᾶς δοθῇ, ἐντὸς τῶν δύω τούτων
μηνῶν θὰ εὑρωμεν ἀντικαταστάτην διὰ 500 δραχμάς ἡ καὶ 450. 'Ενῷ τώρα
διὰ νὰ ἐπιτύχω ἀντικατάστασιν καθὼς τὴν ἐννοεῖτε, θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ
25 ζητήσω ἔδω δάνειον 50-100 δραχμῶν. Περιμένω λοιπὸν ἀπάντησιν εἰς τὴν
παροῦσαν, διὰ νὰ πληροφορηθῶ τί πρέπει νὰ πράξω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιὰν ὑμῶν

οὐίος σας

'Αλέξανδρος Παπαδαμαντίου

30 [Σ.τ.π.: 'Αριθ. 35. 'Ελ. 18. Μαρτίου 1875.

Τὴν 19. Μαρτίου 1876 τῷ ἐγράψαμεν νὰ φροντίσῃ δι' ἀντικαταστά-
την καὶ πλέον τῶν δραχ. 600.]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 18 Μαρτίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Προχθὲς τὴν Δευτέραν σᾶς ἔγραψα ὅτι ἔλαβα τὴν ἀπὸ 7. τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν 605 δρ. 80 λ. καὶ ὅτι τὴν ἀντικατάστασιν δὲν τὴν ἐτελείωσα ἀκόμη. Περιμένω ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐπιστολήν μου ἐκείνην, ἵξες ἀπαντήσεως νὰ πληροφορηθῶ ἀν ἐτελείωσεν ἡ δοθεῖσα παρὰ τῆς Διοικ. ἀρχῆς προθεσμία διὰ τὴν ἀντικατάστασιν καὶ ἀν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζητηθῇ καὶ ἄλλῃ. Τότε θὰ συμφωνήσω μὲ 650 δραχμάς.

Τὴν δεξιάν σας ἀσπαζόμενος μένω

οὐίος σας

Αλέξ. Παπαδαμαντίου

10

68α

Γιέ μου Ἀλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου 21. Μαρτίου 76.

Χθὲς ἔλαβον τὴν ἀπὸ 18. τρ. ἐπιστολήν σου (εἰς τὴν ἀπὸ 15. σοὶ ἀπήντησην δὲ Γεωργάκης τὴν 19.), καὶ ἀν δὲν εὔρες πρόσωπον ἀκόμη εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Γεωργίου, μή προχωρήσῃς (διότι δὲν ἔχομεν βίαν), πρὸν ἡ ἀνταμώσης τὸν ταγματάρχην Δ. Καμπάνην. Καθότι ἐλθοῦσα ἐνταῦθα κατ' εὐχὴν ἡ Κυρία του Μαριγώ μετὰ τῆς Κυρίας Θείας της Παναγιωτίτσας Δ. Σαχίνη, συστημέναι πρός με ἀπὸ τὸν Πανιερώτατον, ἐγνωρίσθην μὲ αὐτάς, καὶ περιποιηθεὶς τὸ κατὰ δύναμιν, ἔλαλήσαμεν μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ δι' ἀντικαταστάτην. Σοὶ ἐσωκλείω τὴν αὐτόχειρον σημείωσίν της διὰ νὰ εὕρης τὸ οἰκημα τοῦ Κου Ταγματάρχου, δύντος ἀρμοδίου εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσίν μας. 'Εὰν διὰ τῆς προστασίας του συμφωνήσῃς πλεῖον τῶν εἰς χεῖρας σου χρημάτων, διπέρ δὲν πιστεύω, διὰ προ<σε>χοῦς εὐκαιρίας θέλω σοὶ τὸ πέμψη. "Ολοι ὑγιαίνομεν. 'Εγὼ δὲ ἀναμένω νὰ μοὶ γράψῃς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν σου.

Ο Πατήρ

† Οἰκονόμος Αδ. Εμμανουὴλ

Δ. Καμπάνης ταγματάρχης· κατοικεῖ εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς. Οὐκία μορ-
ματῶν ἀπέναντι τοῦ ὡδείου καὶ φαρμακείου.

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 36. 'Ελ. 20 Μαρτίου 1876.

Τὴν 28. ἵδιου διὰ τοῦ Γ. Στ. Μανιώτου τῷ ἐπέμψαμεν 49. αὔγα κόκ-
5 κινα καὶ 20. διὰ τὸν Σωτήριον.

’Α. Οἰκ.]

69

[B 69 Me 57]

’Εν Ἀθήναις, τῇ 12 Ἀπριλίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 4 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολήν σας ἔλαβον μετὰ τῶν δρα-
10 χμῶν 61,40. Ἐσπευσα δὲ νὰ τελειώσω τὴν ἀντικατάστασιν, καὶ αὔριον σὺν
Θεῷ ὑπογράφεται τὸ συμβόλαιον. Τῇ δὲ προσεχεῖ Πέμπτη θέλω πέμψει
ὅμιλον ἀντίγραφον αὐτοῦ καὶ τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ Φρουραρχείου, ὅπως
ἥσυχάσητε.

Μὴ θαυμάσητε δὲ ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον ἐβράδυνα νὰ περατώσω τὴν ὑπό-
15 θεσιν ταύτην, διότι καὶ σήμερον ἀκόμη δὲν εὐχαριστοῦνται μὲ 650 δρα-
χμὰς μετρητάς, ἀλλὰ ζητοῦν καὶ τὰ ἔξοδα, τουτέστι τὸ δόλον 670 ἢ 680.
"Οθεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν παρέτεινον τὰς ἐνεργείας μου, ἐλπίζων νὰ εὕρω
εὐθηνότερα καὶ εὐθηνότερα, ἀλλὰ μάτην. Ἐξ ἀρχῆς δὲ ἔγραψα ύμιν νὰ μοὶ
ἀποστείλητε δρ. 600, θαρρυνόμενος εἰς τοὺς κενοὺς λόγους τῶν ὑποσχομέ-
20 νων ὅτι καὶ μὲ 500 καὶ μὲ 450 δύνανται νὰ προμηθεύσωσιν ἀντικαταστά-
την. Ἐγὼ μὴ πιστεύων αὐτοὺς σᾶς ἔζήτησα δρ. 600, διὰ νὰ εἴμαι πάντοτε
ἐντὸς τῆς ἐνδεχομένης πιθανότητος. Ἄλλὰ ποῦ νὰ ἡξεύρω ὅτι καὶ μὲ 650
δραχμὰς δὲν ἔθελον εὕρει! Τώρα λοιπὸν εἴμαι ἡναγκασμένος νὰ κάμω
ὅτι δύναμαι σήμερον αὔριον διὰ νὰ τελειώνω, ἐπειδὴ φοβοῦμαι μὴ πιέζουν
25 ὑμᾶς οἱ ἀρμόδιοι εἰς Σκίαθον.

‘Ο πλοίαρχος N. Δαμάσκος ἀπέπλευσεν ἐκ Πειραιῶς τῇ Κυριακῇ τοῦ

Πάσχα κατευθυνόμενος εἰς Ζάκυνθον ἢ κατ' ἄλλους εἰς Μεσσήναν πρὸς ἐκφόρτωσιν.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιὰν ὑμῶν τε καὶ τῆς μητρός μου

οὐδὲν σας

’Αλέξ. Παπαδαμαντίου

5

[Σ.τ.π.: ’Αριθ. 38. ’Ελ. 15. ’Απριλίου 76.]

69α

Γιέ μου ’Αλέξανδρε!

Τὴν 18. ’Απριλ. 1876. Σκίαθος

”Ελαβον τὴν ἀπὸ 12. ἵσταμένου μ. ἐπιστολήν σου τὴν 15. καὶ τὴν
10 ἀπὸ 15. τοῦ αὐτοῦ, χθές, ἐφ' ᾧς καὶ ἀπαντῶ. Διὰ τοῦ ’Αλέξ. Ἐπιφανίου
τοῦ ἐκ Σκοπέλου, γνωστοῦ φίλου ἐμοὶ τε καὶ σοί, πέμπω Δραχ. *** ὡς
ἡ παρὰ πόδας σημείωσις, πρὸς ἀποπλήρωσιν τῶν ὅσων ἔδανεισθης παρὰ
τοῦ φίλου σου Ξενοδόχου ὡς

70

[B 70 Me 58]

’Εν ’Αθήναις, τῇ 15 ’Απριλίου 1876.

15 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Προχθὲς τὴν Δευτέραν σᾶς ἔγραψα ταχυδρομικῶς. Σήμερον δὲ σᾶς
πληροφορῶ ὅτι ἀντικαταστάτην τοῦ Γεωργάκη εὔρον τὸν λοχίαν τοῦ 8ου
τάγματος Κωνσταντίνον Καπλανίδην, τὸν ὃποῖον ἐσυμφώνησα διὰ ἔξα-
κοσίας ὀγδοήκοντα δραχμάς (δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ εὔρω εὐθηνότερα). Τὸ
20 συμβόλαιον συνετάχθη χθές. Δὲν σᾶς ἀποστέλλω ἀντίγραφον αὐτοῦ, διότι
ὅ συμβολαιογράφος μοὶ εἶπεν ὅτι εἶναι περιττόν. “Αν δὲ ὑμεῖς τὸ νομί-
ζετε ἐπάναγκες, δύναμαι νὰ σᾶς τὸ ἀποστείλω.

Τὴν ἔξαίρεσιν, ἥτοι τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ Φρουραρχείου, τὸ περιμένω

σήμερον νὰ ἔκδοθῇ. "Αν προλάβω, θέλω σᾶς τὸ ἐγκλείσει ἐνταῦθα, εἰ δὲ μή, θὰ σᾶς τὸ ἀποστείλω αὔριον ταχυδρομικῶς.

Τὰς 680 δραχμὰς τὰς ἐμέτρησα δλας. Μοὶ προσήγαγε δὲ ὁ Κωνστ. Καπλανίδης ἐγγυητήν, τὸν Ἀναστάσιον Ἡλιόπουλον ξενοδόχον, γνωστόν 5 μοὶ καὶ ἀξιόχρεων. Τὰς πεντήκοντα δραχμάς, αἴτινες μοὶ ἔλειψαν, τὰς ἔδανεισθην ἀπὸ ἕνα φίλον μου.

Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας, καὶ εἰμὶ

ὁ υἱός σας

Αλέξ. Παπαδαμαντίου

10 [Σ.τ.π.: Ἀρ. 39. Ἐλ. 17. Ἀπριλ. 76.

Ἐστάλησαν Δρ. 52 διὰ τοῦ Ἀλ. Ἐπιφανίου ὡς ἀκολούθως.

1.	28Δραχμον	28
1.	10Δραχμον	10
2.	δθ. τάλληρα	10,20
	χάλκινα	20
4.	σφάντζικα	3,60
		52

"Ορα ἀριθ. 38.]

71

[B 71 Me 59]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Ἀπριλίου 1876.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον σήμερον τὴν ἀπὸ 18 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν πενηνταδύο δραχμῶν. Ἐνταῦθα σᾶς ἐγκλείω τὸ πιστοποιητικὸν τῆς Στρατολογ. ἐπιτροπῆς, προσεχῶς δὲ θέλω σᾶς πέμψει καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ συμβολαίου.

25 Τὰ αὐγά, ἀτινα μοὶ ἀπεστείλατε τὰ ἔλαβον τὴν Δευτέραν τῆς Διακαινησίμου, καὶ ἐλησμόνησα νὰ σᾶς τὸ γράψω, φαίνεται. Ἄλλὰ καὶ σεῖς δὲν μοὶ ἐγράψατε ἀν ἔλαβετε τὰς 27 δραχμὰς τῆς Μαριώς Μαραγκάκη, δις ἀπέστειλα διὰ τῆς κυρίας Ζωῆς Μ. Μωραΐτου κατὰ τὴν Μεγάλην ἑβδομάδα.

30 Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ εἰμὶ

ὁ υἱός σας

Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 40 Ἐλ. 25. Ἀπριλίου 76.]

72

[B 72 Me 60]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 29 Ἀπριλίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τῇ 22 τοῦ φθίνοντος ἔγραψα ὑμῖν ἀποστείλας συνημμένως καὶ τὴν
έξαρτεσιν τοῦ Γεωργάκη. Νῦν δὲ σᾶς ἐγκλείω τὸ ἀντίγραφον τοῦ συμβο-
5 λαίου τῆς ἀντικαταστάσεως. Ἀναγγείλατέ μοι τὴν παραλαβὴν καὶ τῆς
ἀνωτέρω ἐπιστολῆς μου καὶ τῆς ἀνὰ χεῖρας.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρὸς

οὐίός σας

'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

10 [Σ.τ.π.: Ἀρ. 41. Ἐλ. Α'. Ματου 76.]

72α

Γιέ μου Ἀλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου 2. Μαΐου 1876.

Τὴν 25. Ἀπριλίου ἔλαβον τὴν ἀπὸ 22. ίδίου ἐπιστολήν σου μὲ τὴν
ἐν αὐτῇ ἐξαρτεσιν τῆς στρατιωτικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸν Γεώργιον, τὴν δὲ
15 ἀπὸ 29. ίδίου ἔλαβον χθὲς Α' Μαΐου μὲ τὸ ἀντίγραφον τοῦ συμβολαίου
ὑπ' ἀριθμὸν 1607. Σοὶ ἐγκλείω δεκάδραχμον, καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μοὶ
γράψῃς περὶ τῆς ἐλεύσεώς σου καὶ τῶν ἀναγκαιούντων σοι ἐξόδων διὰ νὰ
φροντίσω περὶ τῆς ἀποστολῆς των μὲ τὸ προσεχὲς ἀτμόπλοιον τῆς 16.
τρ. ή δι' ἄλλης πιστῆς εὐκαιρίας ή καὶ ταχυδρομικῶς.

20 "Ολοι ὑγιαίνομεν. Μένω

οὐατήρ

† Οἰκονόμος Ἀδ. Εμμανουὴλ

73

[B 73 Me 61]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 10 Μαΐου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

25 Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ἔγραψα ὑμῖν διὰ τοῦ ταχυδρομείου ὅτι
ἔλαβον τὴν ἀπὸ 2 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολήν σας. Ἐξέφραζον δὲ συνάμα

πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐπιθυμίαν μου τοῦ νὰ μείνω ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ θέρος. Ἐπειδὴ δὴ ὅμως δὲν εὔρον κανένα πόρον ἵνα διατηρθῶ, καὶ ἐπειδὴ νομίζω ὅτι καὶ σεῖς δὲν ἔγκρινετε τὸ νὰ μείνω ἐνταῦθα, μετέγνων καὶ θέλω νὰ ἔλθω εἰς Σκίαθον. "Ηθελον μάλιστα ἔλθει διὰ τοῦ μεθαυριανοῦ ἀτμοπλοίου, ἢν

5 εἶχον χρήματα, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον καὶ ἡ ὑγειειά μου δὲν εἶναι ἀκμαία. Πρὸ ἐνὸς μηνός, ἀπὸ τῆς 10 Ἀπριλίου, πάσχω ἐκ τοῦ λαιμοῦ, τὸ δὲ προχθές Σάββατον, ὁκτώ Μαΐου, προσεβλήθην ὑπὸ πυρετοῦ. Δέν εἶναι ὅμως τίποτε, καὶ μὴ ἀνησυχήσῃς. "Αμα φθάσω εἰς τὴν πατρίδα, θέλω ἀναλάβει θείᾳ χάριτι.

10 Χρήματα μοὶ χρειάζονται τούλαχιστον τεσσαράκοντα δραχμαί.
Σᾶς ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰν καὶ τὴν τῆς μητρός μου

οὐίος σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

'Ο 'Αλέξανδρος εἶναι καλὰ σήμερον καὶ χθὲς εἴμεθα μαζύ, λέγει ὅτι
15 εἶναι ἀσθενής ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ πιστεύω.

Σωτήριος

[Σ.τ.π.: ἀριθ. 42. ἑλ. 12. Μαΐου 76.]

74

[B 74 Me 62]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 13 Μαΐου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 Τὴν Δευτέραν 10 τρ. σᾶς ἔγραψα διὰ τοῦ ταχυδρομείου, ἥδη δὲ σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἔρχομαι σὺν Θεῷ εἰς Σκίαθον μὲ τὴν βρατσέραν τοῦ Γ. I. Παπαγεωργίου. 'Εκ Πειραιῶς ἀποπλέομεν μετὰ τὴν Κυριακήν. Μὴ στείλετε χρήματα δι' ἐμέ, διότι δὲν θὰ εἶμαι ἵσως ἐνταῦθα τὴν προσεχῆ Τετάρτην. 'Εὰν ὅμως ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας ὁ θεῖός μου Κωνσταντῖνος, καλὸν νὰ 25 πέμψητε δι' αὐτοῦ ὀλίγα χρήματα πρὸς τὸν γνωστὸν αὐτῷ ξενοδόχον Ἰωάννην Στεφανόπουλον, εἰς ὃν χρεωστῶ τινα.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιὰν ὑμῶν τε καὶ τῆς μητρὸς

οὐίος σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

30 [Σ.τ.π.: ἀριθ. 43. Ἑλ. 15. Μαΐου 76.]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Μαΐου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Θὰ θυμάζῃτε βεβαίως καὶ ύμεῖς διὰ τὰς πολλὰς καὶ ἀντιφατικὰς ἐπιστολάς μου. Χιλίας συγγνώμας σᾶς ζητῶ. Ἐλλ' ἵδού πῶς ἥτον ἡ ἴστορία. Κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθην σπουδαίως νὰ μείνω ἐνταῦθα καὶ σᾶς τὸ ἔγραψα. Κατόπιν ἐπειδὴ ἐπαθον ἀπαξὶ ὑπὸ πυρετοῦ (τὸ δόπιον ἔκαμα ἀσχημα νὰ σᾶς τὸ γράψω· ἀλλὰ τώρα εἶμαι ἐντελῶς καλά), σᾶς ἔγραψα ὅτι προτίθεμαι νὰ ἔλθω εἰς Σκίαθον, ἐπειδὴ συνέπεσε νὰ καταπλεύσῃ εἰς Πειραιᾶ καὶ ἡ βρατσέρα τοῦ γείτονός μας Γ. Ζωράτου, καὶ ἔμελλον νὰ ἔλθω ἀνεξόδως. Ἐλλ' ἡ μὲν βρατσέρα ἀπέπλευσε χθὲς ἐκ Πειραιῶς διὰ Σκίαθον, ἐγὼ δὲ δὲν ἔρχομαι μετ' αὐτῆς καὶ νὰ μὲ συγχωρήσετε.

Ἐν δλίγαις λέξεσι καὶ χωρίς νὰ πιστεύω ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ σᾶς γράψω τὰ ἐναντία μετὰ ταῦτα, σᾶς ἔξηγοῦμαι. Σπουδαίως καὶ ἀμετακλήτως τὴν φορὰν αὐτήν, ἐκτὸς ἐὰν τῷ Θεῷ ἄλλως δόξῃ. Μέγιστον καὶ σοβαρότατον συμφέρον μὲν ἀναγκάζει νὰ μείνω ἐνταῦθα, χάριν αὐτοῦ τοῦ μέλλοντός μου καὶ τῆς φιλοτιμίας μου. Ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, θὰ ἀπολαύσω μὲν τῆς ἀγαλλιάσεως τοῦ νὰ ἦμαι μεθ' ὑμῶν ἐπὶ τινας μῆνας. Ἐλλ' ἐγὼ μὲν ἀπέίρους στερήσεις σπουδάζω καὶ δὲν ἔχω τούλαχιστον οὕτε τὰ βιβλία δόσα μοι χρείαζονται διὰ νὰ μελετήσω καλῶς τὴν ἐπιστήμην μου. Λοιπὸν ἐν Σκιάθῳ τέσσαρες μῆνες δι' ἐμέ, εἶναι τέσσαρες μῆνες στασιμότητος καὶ διπισθοδρομήσεως. Πρέπει νὰ μελετήσω ἐφέτος. Ἐὰν εἶμαι μελετημένος μέχρι τοῦ Ὁκτωβρίου ἐμπορῶ νὰ ἀποφασίσω νὰ ὑποστῶ ἔξετάσεις διὰ τὸ δίπλωμα τοῦ Ἑλληνοδιδασκάλου. Ἐμπορῶ νὰ εῦρω, κατὰ τὸν Αὔγουστον, δὲ εἶναι ἡ ἐποχή, προγυμνάσεις ἢ καὶ παραδόσεις τινάς, διὰ νὰ εὔκολυνθῶ εἰς τὸ μέλλον. Ἐλλ' ἐὰν ἔλθω εἰς Σκίαθον, θὰ ἐπιστρέψω πάλιν ἔδῶ τὸν Σεπτέμβριον διὰ νὰ κάμω νέαν ἀρχήν, «δεῦτε προσκυνήσωμεν», δότι θὰ εὑρεθῶ πάλιν εἰς τὰ ἀνοικτά, ὅπως εύρεθην καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος.

Λοιπὸν αὐτὰ είχον νὰ σᾶς γράψω καὶ ύμεῖς κρίνατε. Εἰπέτε δὲ τῆς καλῆς μητρός μου, ἡς κατασπάζομαι τὴν δεξιάν, ὅτι τὸ κλίμα τῶν Ἀθηνῶν εἶναι τὸ ὠραιότατον κλίμα τῆς Μεσημβρίας, καὶ ἀς ἐλπίζῃ εἰς τὸν Κύριον ὅτι δὲν θὰ μ' ἀφήσῃ νὰ ἀρρωστήσω. Πέμπετέ μοι δὲ καὶ δλίγα χρήματα, ἔωσοῦ ἀλλως οἰκονομηθῶ.

Ἄσπαζομαι ὑμῶν τὴν χεῖρα.

Ουίος σας
Αλέξ. Παπαδαμαντίου

'Επιστολήν σας μεταγενεστέραν δὲν ἔλαβα τῆς ἀπὸ 2 Μαΐου, καὶ ὁ παπᾶς Νικηφόρος, ὅστις ἦλθε χθές, δὲν μοὶ ἔφερε τοιαύτην.

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 44. 'Ελ. 24. Μαΐου 1876.]

75α

Υἱέ μου 'Αλέξανδρε!

5 διὰ τοῦ υἱοῦ Π. Πατλῆ σοῦ στέλλομεν δύο ὑποκάμισα χασένια καὶ 2. ζεύγη κάλτζαις. Καὶ 28δραχμον διὰ τοῦ Σπύρου Γαμβροῦ 'Ραγιᾶ· νὰ κατέβης εἰς Πειραιᾶ νὰ τὰ παραλάβης. Μένω

76

[Β 76 Με 64]

'Εν 'Αθήναις, τῇ 9 Ιουνίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

10 "Ελαβον ἀμφοτέρας τὰς ἐπιστολάς σας, τὴν τε διὰ τοῦ ταχυδρομείου καὶ τὴν διὰ τῆς ἡμιοιλίδος τοῦ Στ. Ραγιᾶ, μετὰ τῶν 30²⁰/₁₀₀ δραχμῶν, τῶν ὑποκαμίσων καὶ περικνημίδων.

Καλῶς ἔχει νὰ διευθύνετε τὰς πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὰς διὰ τοῦ φίλου μου Σ. Κουσουλίνου.—

15 Εἴμαι πολὺ ύγιής, τὸ δὲ θέρος εἶναι ἐνταῦθα δροσερὸν ἐφέτος. Ασπάζομαι τὴν δεξιὰν ὑμῶν καὶ τὴν τῆς μητρὸς

ὅ υἱός σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 45. 'Ελ. 13. Ιουνίου 76.]

1 ἔλαβον ἐκδόδ || τῆς ἀπὸ] ἀπὸ τῆς ἐκδόδ

6 Σπύρου διαβάζω μὲ ἀμφιβολίᾳ: κενὸς ἐκδόδ

9 Σπύρου] ἐκδόδ (δρόθος: Σπ[έργιου])

4 μετὰ τὴν προσφώνηση λείποντ 5-6 στίχοι

7 λείπει ἡ ὑπογραφὴ

11 Στ[εφάνου]

76α

Αγαπητέ Κύριε Σ. Κουσουλίνη!

Ἐκ Σκιάθου 17. Ιουνίου 1876.

Ἐγχείρισον παρακαλῶ τὴν ἐσώκλειστον πρὸς τὸν αὐτόθι υἱόν μου
Ἀλέξανδρον, καὶ θέλετε μὲν ποχρεώσει.

5 Σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω.

Πρόθυμος δὲ ταπεινὸς
† Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

76β

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Ἐκ Σκιάθου 17. Ιουνίου 1876.

10 Σοὶ ἐγκλείω δεκάδραχμον, καὶ ἀπάντησόν με περὶ τῆς παραλαβῆς
του. "Ολοι ὑγιαίνομεν. Σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω.

‘Ο Πατήρ
† Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

Υ.Γ. Πέμπε ἐφημ(ερίδας) διὰ νεώτερα. "Ασπασον τὸν Σωτ(ήριον)
15 Οἰκ. καὶ ἀς μᾶς γράψῃ ἐὰν ἔλαβε γράμμα ἀπὸ τὸν ἀδ(ελφὸν) Γ(εώργιον).

‘Ο αὐτός.

77

[B 77 Me 65]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Ιουνίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 17 τοῦ ἥδη φθίνοντος ἐπιστολήν σας μετὰ τοῦ ἐν
20 αὐτῇ δεκαδράχμου. Εἶμαι πολὺ καλά.

‘Ο Σωτήριος σᾶς ἀσπάζεται. Γράμμα παρὰ τοῦ ἀδ(ελφοῦ) Γ(εωργίου)
δὲν ἔχει λάβει πρὸ πολλοῦ.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρὸς

δικαίωσης
οὐέτος σας
’Αλέξανδρος

5

[Σ.τ.π.: ’Αρ. 46. ’Ελ. 26. Ιουνίου 76.]

77α

Τιέ μου ’Αλέξανδρε!

’Εκ Σκιάθου 6. ’Ιουλίου 1876.

Δὲν σοῦ ἔγραψα ἐπὶ τῆς ἀπὸ 24 ’Ιουνίου ἐπιστολῆς σου. ’Εὰν μὲ τὸ
10 ἀτμόπλοιον δὲν εὔρω εύκαιριαν, διὰ τοῦ ταχυδρομείου θὰ σοῦ στείλω καὶ
ἐπιστολὴν καὶ χρήματα.’Ελπίζω δύμας νὰ ἔλθῃ δι Δουλεῖδης.”Ολοι ὑγιαίνομεν.

Μένω δι Πατήρ
† Οἰκονόμος ’Αδ. ’Εμμανουὴλ

’Ασπάζομαι τὸν κ. Σ. Κουσουλίνην.

78

[B 78 Me 66]

15

’Εν ’Αθήναις, τῇ 5 ’Ιουλίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ἔγραψα ὑμῖν διὰ τοῦ ἔξαδέλφου μου
’Αλεξάνδρου. ’Απάντησίν σας δὲν ἔλαβον ἔκτοτε.

Εἴπετε πρὸς τὸν κ. Γ. Α. ’Αποστολίδην ὅτι εἰς τὸ δωμάτιόν μου οὐδὲν
20 ἄλλο ἐκ τῶν πραγμάτων του ἔμεινεν, εἰμὴ δὲ ξυλίνη βιβλιοθήκη, κενή, ἐννοεῖται, βιβλίων. Χαρτὶ μὲ φέσι, δόποιον ἔγραφε πρὸς τὸν ξενοδόχον τῆς «Α-
φονίας», δὲν εἶδα.

Εἶμαι ἐντελῶς ὑγιὴς θείᾳ χάριτι.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας
’Αλέξανδρος

5 [Σ.τ.π.: ’Αριθ. 47. ’Ελ. 8. ’Ιουλίου 76.]

78α

Γιέ μου ’Αλέξανδρε!

’Εκ Σκιάθου 11. ’Ιουλίου 76.

”Ελαβον τὰς ἐπιστολάς σου ἀπὸ 24 παρελθ. τὴν 26. Ἰδίου, ἐφ' ἡς σὲ ἀπήντησα τὴν 6 τρ. Τὴν δὲ ἀπὸ 5 τρ. τὴν ὁγδόην. Δυστυχῶς οὔτε δ Δουλέ-
10 δης ἥλθεν, οὔτ' ἄλλος τις. Σοὶ ἐγκλείω δύο δεκάδραχμα, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀπαντήσῃς περὶ τῆς παραλαβῆς των. ”Ολοι ὑγιαίνομεν. Σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω.

‘Ο Πατήρ
† Οἰκονόμος ’Αδ. ’Εμμανουὴλ

78β

15 Κύριε Σπ. Κουσουλίνη!

’Εκ Σκιάθου 11 ’Ιουλίου 76.

”Εγχείρισον παρακαλῶ τὴν ἐσώκλειστον πρὸς τὸν αὐτόθι υἱόν μου
’Αλέξανδρον, καὶ ὑποχρεώσεις με.

‘Ο ύμέτερος
† Οἰκονόμος ’Αδ. ’Εμμ.

20

'Εν Ἀθήναις, τῇ 8 Ιουλίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Καὶ σήμερον δὲν ἔλαβον ἐπιστολήν σας. Δὲν ἡξεύρω ἀν σεῖς μοὶ ἐστείλατε καὶ δὲν ἔφθασεν εἰς ἐμέ. Ἡ τελευταία ἦν ἔλαβον ἔφερε χρονολογίαν
5 17 Ιουνίου.

Προχθὲς ἤντάμωσα τὸν Ἀντ. Μαραγκάκην, δστις μοὶ ἔδωκεν ἐν εἰκοσιοκτάδραχμον διὰ νὰ τὸ στείλω πρὸς τὴν οἰκογένειάν του. Ἐπειδὴ σήμερον δὲν εὗρον ἐπιβάτην τινά, λυποῦμαι μὴ δυνάμενος νὰ τὸ ἀποστείλω. "Ωστε καλὸν εἶναι νὰ δώσητε ὑμεῖς αὐτόθι πρὸς τὴν Μαριώ δσα λεπτὰ εὐ-
10 κολύνεσθε, γράφοντές μοι διὰ ν' ἀποστείλω τὰ λοιπά, διότι φοβοῦμαι νὰ τὸ ἀποστείλω διὰ τοῦ ταχυδρομείου.—

'Εγὼ ἐπρόκοψα ἐσχάτως καὶ ἐπέτυχα νὰ εὕρω δύω παραδόσεις (δηλ. ἄλλοι φίλοι μοῦ τὰς ηὗραν). Περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς τούτου θὰ πληρωθῶ.
"Ωστε, ἀν δώσητε εἰς τὴν Μαριώ τὰς εἰκοσιοκτὸ δραχμάς, μὴ μοῦ στέλνε-
15 τε ἄλλα χρήματα ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ δὲ Θεὸς βοηθός.

Σᾶς ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰν καὶ τὴν τῆς μητρός

ὅντος σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 47. Ελ. 12. Ιουλίου 76.]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 15 Ιουλίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον σήμερον τὴν ἀπὸ 11 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ δύω δεκαδράχμων, ἀτινα, ἐὰν εἴχετε λάβει τὴν ἀπὸ 8 τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολήν μου, δὲν ἡθέλετε μοὶ τὰ πέμψει. Τώρα εὑρίσκομαι εἰς ἀμη-
25 χανίαν τί νὰ πράξω. 'Οπωσδήποτε ἀν μὲ τὸ προσεχὲς ἀτμόπλοιον εὕρω

άνθρωπον, θέλω σᾶς πέμψει τὸ εἰκοσιοκτάδραχμον τῆς Μαριώς Μαραγκάκηη, περὶ οὗ σᾶς ἔγραφον ἐν τῇ δηθείσῃ ἐπιστολῇ μου.

Σᾶς ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰν καὶ τῆς μητρὸς

δικαίως σας

5

'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 48. 'Ελ. 20. 'Ιουλίου 76.]

80α

Τιέ μου 'Αλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου 24. 'Ιουλίου 1876.

Κατὰ τὴν 20. ἔλαβον τὴν ἀπὸ 15. ίδίου ἐπιστολήν σου. 'Ο θεῖος σου
10 ἔρχεται μὲ τὸ ἀτμόπλοιον. 'Έγώ εὐρίσκομαι μετ' αὐτοῦ εἰς διάστασιν, διότι
ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἔκοψε καὶ τὸ ἓν δένδρον εἰς τὸ χωράφιον «Μανολάκη
Σοφριά», ἀθετῶν οὕτω πατρικὰς παραγγελίας ἐγγράφους κατὰ τὸ εἰς χει-
ρας μας συμβόλαιον ἀπὸ τὸ 1860. Εἰς τὸ ἑξῆς φρονῶ ὅτι δὲν θὰ συμφω-
νήσω μετ' αὐτοῦ. Καλλίτερον εἶναι μακράν...

15 "Ολοι ὑγιαίνομεν. Πέμψον μοι διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς 7. ἐπιόντος
Αὔγουστου ἐν καλυμματίον.

Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω.

'Ο Πατήρ
† Οἰκονόμος 'Αδ. 'Εμμανουὴλ

81

[B 81 Me 69]

20

'Εν 'Αθήναις, τῇ 29 'Ιουλίου 1876.

'Αδελφὲ Γεώργιε, σὲ ἀσπάζομαι.

Πρὸ δὲ μερῶν ἔλαβον τὴν ἀπὸ 13 τοῦ φθίνοντος ἐπιστολήν σου. "Ελα-
βον χθὲς καὶ τὴν ἀπὸ 24-25 τοῦ αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς ἡμῶν. 'Ο πατήρ μου

μοὶ γράφει ὅτι εὑρίσκονται εἰς διάστασιν πρὸς τὸν θεῖόν μου Κ. Μωραΐτην.
Λυποῦμαι διὰ τοῦτο.

Τὸ καπέλλον τὸ ὄποιον μοὶ παρήγγειλες, καθὼς καὶ τὸ καλυμμαύχιον
τοῦ πατρὸς ἡμῶν, θέλω τὰ πέμψει βραδύτερον, ὅταν μοὶ ἀρκέσουν τὰ χρή-
5 ματα, ἀτινα θέλω λάβει. Διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἔξωδευσα παραπολ-
λά. Ἀπὸ τῆς 23 τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ἔως σήμερον ἔχω δαπανήσει ὑπὲρ
τὰς ἐβδομήκοντα δραχμάς. Διότι ἀρρώστησα καὶ ἦναγκάσθην νὰ κάμω ἀπρό-
οπτα ἔξοδα. Πλὴν τούτου μὲ ἔζητε καὶ ὁ ξενοδόχος χρήματα, ἀνθ' ὅσων
10 τοῦ χρεωστῶ ἀπὸ πιστώσεις τοῦ Ὁκτωβρίου 1875 μέχρι τοῦ Μαΐου 1876.
Ἐδωκα λοιπὸν καὶ πρὸς τοῦτον εἴκοσιπέντε δραχμάς, καὶ μένουν ἀκόμη
15 ἄλλαι ἐβδομήκοντα πέντε. Τὸν Σεπτέμβριον θέλω σοὶ στείλη καπέλλον.
Τώρα βεβαίως ἔχεις σκιάδιον. Τὸ καλυμμαύχιον τοῦ πατρὸς μου θὰ τὸ
στείλω πρωτήτερα.

Τοὺς ἀσπασμούς μου πρὸς πάντας

δ ἀδελφός σου
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: Ἐρ. 49. Ἐλ. 3. Αὐγούστου 1876. Τῷ ἔγραψεν ὁ Γ. ἀμέσως.
Καὶ ἐγὼ δὲ τὴν 8. Αὐγούστου.]

82

[B 82 Me 70]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Αὐγούστου 1876.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 3 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου
Γεωργίου, καθὼς καὶ τὴν ἀπὸ 8 τοῦ αὐτοῦ ὑμετέραν. Διὰ τοῦ Γ. I. Παπα-
γεωργίου χθὲς ἀναχωρήσαντος ἐκ Πειραιῶς σᾶς ἀποστέλλω ἐν καλυμ-
μαύχιον δι' ὑμᾶς καὶ ἐν καπέλλον διὰ τὸν Γεώργιον. Δὲν ἥξεύρω ἀν τὸ
25 καλυμμαύχιον θὰ σᾶς ἔρχεται ἀκριβῶς, ὡσαύτως δὲν ἥξεύρω ἀν τὸ καπέλ-
λον θὰ τοῦ ἀρέσκῃ τοῦ Γεωργάκη. Ἀλλὰ ἀς μὴν εἰπη τίποτε, διότι ὅλα
τὰ νῦν συνήθη καπέλλα ἔχουσιν ἀλλόκοτα σχήματα. Τὴν ἄλλην φορὰν τοῦ
εἶχα στείλει ἔνα μαλακὸν καὶ δὲν ἥτον τῆς γνώμης του, ἥδη τοῦ ἐπῆρα
ἔνα ξηρόν, καὶ θὰ τοῦ ἀρέσῃ.

Εἰς τὸν Γ. Παπαγεωργίου νὰ δώσητε ἐν λουδοβίκιον (22,60). Μή παραξενευθῆτε, διότι ἐκεῖναι αἱ παραδόσεις, περὶ ὧν σᾶς εἶχα γράψη, ἡξεύρετε τί ἦσαν; Ἡ μία ἔξ αὐτῶν ἦτον εἰκοσιπέντε δραχμῶν μετρητῶν καὶ ἡ ἄλλη ὅσον διὰ νὰ κλείσω τὸ ἐκ δεκαπέντε δραχμῶν ἐνοίκιον. Ἐγὼ δὲ 5 κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἔξωδευσα χρήματα ἰσοδυναμοῦντα μὲ δέκα τοιαύτας παραδόσεις καὶ ἐνοίκια.

Σᾶς ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν, ὁμοίως καὶ τὴν τῆς μητρός μου.

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

10 Εἰπέτε τῆς Μαριώς τοῦ Μαραγκάκη ὅτι δὲ Ἀντώνης της ἀπῆλθεν ἐντεῦθεν εἰς Χαλκίδα, καὶ πιθανὸν νὰ ἔλθῃ εἰς Σκιάθον.

82α

Τιέ μου 'Αλέξανδρε!

'Εκ Σκιάθου 23. Αὔγούστου 76.

Σήμερον ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 16. λ. ἐπιστολήν σου. Χθὲς σᾶς ἔγραψα 15 περὶ τοῦ καλυμαυχίου καὶ τοῦ καπέλλου καὶ τὸ μὲν καλυμαύχιον λησμόνησα ὅταν τὸ παρήγγειλα νὰ εἴπω ὅτι ἐ-

83

[B 83 Me 71]

'Εν Αθήναις, τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον τὰς ἀπὸ 22 καὶ 23 τοῦ παρελθόντος Αὔγούστου ἐπιστολὰς 20 ὅμῶν. Δὲν σᾶς ἀπήντησα διὰ τοῦ ταχυδρομείου, παρατηρήσας ὅτι βραδύνει παραπολὺ ἡ παραλαβὴ τῶν ἐπιστολῶν δι' αὐτοῦ.

Εἰπέτε εἰς τὸν Ἀλέκον ὅτι κατοικῶ εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον, καὶ ἀν
ἔλθῃ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀτμοπλοίου, νὰ διευθυνθῇ ἐκεῖ.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας
’Αλέξ. Παπαδαμαντίου

5

[Σ.τ.π.: ’Αρ. 51. ’Ελ. 4. 7βρίου 76.

Εἰς τὰς 5. ἐγράψαμεν ὅτι διὰ τοῦ Ἀλέκου τῷ πέμπονται 2. ζεύγη
περικυνημάτων, ὀλίγα σῦνα καὶ 2. Γερμ. τάλληρα.]

84

[B 84 Me 72]

’Εν Ἀθήναις, τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1876.

10 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Χθὲς τὴν ἑσπέραν ἤλθεν ὁ Ἀλέκος καὶ μοὶ ἔφερε τὴν ἐπιστολήν σας
μετὰ τοῦ σακκίου τῶν σύκων καὶ τῶν δύω γερμ. ταλλήρων.

Γράψατε μοι σᾶς παρακαλῶ περὶ τῆς ὑγείας τῆς φιλτάτης μου ἀδελ-
φῆς Σοφίας.

15 ’Ασπάζομαι ὑμῶν τὴν δεξιάν καὶ τὴν τῆς μητρὸς

ό υἱός σας
’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: ’Αριθ. 52. ’Ελήφθη 14. 7βρίου 76.]

84α

Τίέ μου Ἀλέξανδρε!

20 ’Εκ Σκιάθου 14. 7βρίου 76.

Τὴν 11 τρέχοντος ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 9. ἐπιστολήν σου. Νὰ λάβης ἀπὸ
τὸν ἵδιον Ἀλέκον καὶ 2. ζ(εύγη) περικυνημάτας, περὶ ᾧν δὲν εἶπες ὅτι ἔλα-

βες, συναποσταλείσας καὶ ταύτας μετὰ τῶν λοιπῶν. Ἡ Σοφούλα εἶναι καλὰ καὶ ὑγιαίνει. Στέλλε μας καὶ νεώτερα φύλλα ἐφημερίδων. "Ολοι ὑγιαίνομεν.
Μένω.

‘Ο Πατήρ

† Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

5

85

[B 85 Me 73]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον καὶ τὴν ἀπὸ 14 τοῦ φθίνοντος ἡδη ἐπιστολήν σας. Συγχωρήσατε μοι ὅτι δὲν σᾶς ἀπήντησα μέχρι τοῦδε. Τὰς κάλτσας τὰς εἶχα λάβει
10 δταν ἥλθεν δ Ἀλέκος.

Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Πέμπτης θὰ ἀρχίσω νὰ σᾶς πέμπω φύλλα ἐφημερίδων τακτικῶς. Ἀν δὲν τὸ ἔκαμα ἔως τώρα, ἀπόδοτέ το εἰς αἴτια ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεώς μου, παρακαλῶ.

Εἴμαι ὑγιὴς καὶ ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας

Ἀλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 53. Ἐλ. 30 Τβρίου 76.]

85α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Ἐκ Σκιάθου 3. 8βρίου 1876.

20 Ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 27. λήξαντος μηνὸς ἐπιστολήν σου καὶ τὴν ἀπὸ 30. πρὸς τὸν Γεώργιον. Σοὶ πέμπω διὰ τοῦ Δουλίδου ἐν δεκάφραγκον Δραχ. 11,30. καὶ ἐν τάλληρον Γερμανικὸν Δρ. 5. Τὸ δλον 16.30. Ταχυδρομικῶς θέλω σοὶ γράψει καὶ πρόσεχε. "Ολοι ὑγιαίνομεν. Μένω

ό Πατήρ

† Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

25

86

[B 86 Me 74]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 11 Οκτωβρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 3 ἵσταμένου ἐπιστολὴν σας μὲ δραχ. 16,30 παρὰ
τοῦ κ. Δουλίδου. Νεωτέραν διὰ τοῦ ταχυδρομείου δὲν ἔλαβον μέχρι τῆς
5 σήμερον.

'Εγχειρίσατε τὴν ἐσώκλειστον πρὸς τὸν θεῖόν μου Κωνσταντῖνον.

'Ασπάζομαι πάντας

ὅ υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

10 [Σ.τ.π.: Ἀριθ. 54. Ἐλ. 18. 8βρίου 76.

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Σὲ ἀσπάζομαι καὶ μένω

ὅ Πατήρ

† Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ]

87

[B 87 Me 75]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 28 Οκτωβρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 17 τοῦ φθίνοντος ἐπιστολὴν σας καὶ τὰς 21,30/₁₀₀
δραχμαὶς καὶ ἐν ζεῦγος κάλτσες διὰ τοῦ Ἰω. Δ. Μωραϊτίδου. Ὁμοίως
ἔλαβον ταχυδρομικῶς δύω ἑτέρας ἐπιστολάς σας ἀπὸ 19 καὶ 22 τοῦ αὐτοῦ
20 χρονολογουμένας.

Διὰ τῆς τελευταίας τούτων μοὶ γράφετε νὰ σᾶς δάσω πληροφορίας
περὶ τοῦ τί συνέβη μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Ἀλέκου. Εἰς ταῦτα ἀπαντῶ ἐν
δλίγοις ὅτι, κατὰ πρῶτον, δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἀλέκος εἴλκυσε μάχαι-
ραν ἐναντίον μου. Τόσον ἀνδρειωμένος δὲν εἶναι δὰ ὁ πτωχὸς Ἀλέκος.
25 Αὐτὸν τὸν λόγον τὸν εἶπε τὸ ἀνόγτον στόμα τοῦ Σταμάτη, πρὸς ἐν ἄλλο
ξεσχισμένον στόμα, τὸ ὅποιον ἴσως τὸν διέσπειρεν αὐτόθι.

9 Ἰσως Παπαδιαμάντης 11-14 οἱ στίχοι δὲν ὑπάρχουν στὸ φωτοαντίγραφο τοῦ αὐτ. καὶ ἀναδημοσιεύονται ἀπὸ τὸν Με ποὺ σημειώνει «(Λείπει ὀλόκληρο τὸ κείμενο τῆς ἐπι- στολῆς)»

"Ολη ἡ ἴστορία ἔχει ως ἔξης. 'Ο 'Αλέκος δὲν μὲ νήκουσε καθόλου. Δύω
 7 η τρεῖς φοράς (μάλιστα ὅταν ὁ θεῖός του ήτον ἐδῶ καὶ ἐπρόκειτο ν' ἀπέλθη
 τὴν ἐπαύριον εἰς Γερμανίαν) ἐγύριζεν δλην τὴν νύκτα καὶ ήτον μὲ τὸν Διά-
 5 κον αὐτόν, μεθ' οὖ συνοικεῖ τώρα. 'Ο θεῖός του ἀνεχώρησε μὲ τὸν καύ-
 μόν, διότι τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεώς του, δὲν τὸν εἶδε
 καθόλου. "Οταν ἐγὼ τὸν ἐπέπληττα, μοὶ ἔλεγεν ὅτι θὰ ὑπάγῃ νὰ κατοι-
 κήσῃ μὲ τὸν Διάκον. Τέλος τὴν ἑσπέραν τῆς 25 Σεπτεμβρίου μὲ ἡρέθισε
 10 τόσον πολὺ μὲ τὰ καμώματά του, ὥστε τοῦ ἔδωκα δύω ραπίσματα. 'Εκ
 τούτου λοιπὸν ἐμάζωξε τὰ ροῦχά του τὴν ἐπιοῦσαν καὶ ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ δω-
 ματίου. Καὶ ναὶ μὲν ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου κατέστη ἡ ἐμὴ θέσις δυσχε-
 15 ρεστέρα οἰκονομικῶς, ἀλλ' εὔρον τούλαχιστον τὴν ἡσυχίαν μου. Αὕτη εἶναι
 δλη ἡ ἀλήθεια.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός. Τοὺς χαιρετισμούς μου
 πρὸς πάντας.

15 'Ο υἱός σας
 'Αλέξ. Παπαδαμαντίου

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 55. 'Ελ. 30. 8βρίου 1876. Τὴν 31 8βρίου τῷ ἔγραψα
 διὰ τοῦ Γεωργιάδου ἀποστείλας καὶ δεκάδραχμον χαρτονόμισμα.

'Η ἐπιστολὴ ἐστάλη διὰ τοῦ Β. Χατζάκου.]

88

[B 88 Me 76]

20 'Εν 'Αθήναις, τῇ 4 Νοεμβρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὰς δύω ἀπὸ 31 λήξαντος ἐπιστολάς σας καὶ τὸ δεκάδραχμον
 παρὰ τοῦ κ. Β. Χατζάκου.

25 'Ενδυμασίας πλήρους δὲν ᔁχω ἀνάγκην, πλὴν μιᾶς περισκελίδος (παν-
 ταλονίου). 'Επίσης μοὶ χρειάζεται καὶ ἐν καπέλλον.

'Ασπάζομαι πάντας καὶ φιλῶ τὴν δεξιὰν ὑμῶν καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας
 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 56. 'Ελ. 6. Νοεμβρίου 76.]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Ιουνίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν διὰ τοῦ κυρίου Σταγειρίτου ἀπὸ 14 τοῦ μηνὸς τούτου ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν δραχμῶν 18,45/₀₀ δμοίως καὶ τὸ καπέλλον καὶ τὸ
5 σινδόνιον καὶ τὰ τσοράπια. Ἐπίσης καὶ τὴν ἀπὸ 16. ἑτέραν ἐπιστολήν σας.

Παράδοσιν ἀπὸ τῆς 12 τοῦ παρελθόντος Ὁκτωβρίου δὲν ἔχω καμμίαν. Διὰ τοῦτο σᾶς ἐβάρυνα τόσον ἐσχάτως. Ἡδη ἀπὸ χθὲς εὗρον μίαν 25 δραχμῶν, ἀλλὰ πότε θὰ λάβω χρήματα; Καλὰ Χριστούγεννα. Θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ ἐλάμβανα ἀπαξ 40 ή 50 δραχμάς παρ' ὑμῶν παρὰ νὰ μοὶ στέλλετε πολλάκις 10 καὶ 15 καὶ 20. Διατί ὁ Γεώργιος νὰ μὴ ἀποφασίσῃ νὰ μοὶ πέμψῃ ἔνα μισθόν του δλόκληρον; Ἡξεύρετε δτὶ μὲ 10 καὶ 20 δραχμάς δὲν δύναται τις οὕτε πανταλόνι ν' ἀγοράσῃ, οὕτε ἐν μέρος τοῦ χρέους του νὰ πληρώσῃ. Καὶ ἡδη τελειώνει ὁ μήν καὶ δὲν ἔχω νὰ πληρώσω τὸ
15 ἐνοίκιον. Εἴναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ μοὶ στείλητε πάλιν χρήματα μὲ αὐτὸ τὸ ἀτμόπλοιον. Ἄν δὲ ἡ μήτηρ μου παραπονεῖται πάλιν δτὶ ἐξοδεύω πολλὰ καὶ δὲν ἔξεύρω τί, ἐπρεπε νὰ ἥτον αὐτὴ εἰς τὴν θέσιν μου. Ὁ ἀπ' ἐμοῦ χωρισμὸς τοῦ Ἀλέκου μὲ ἐβαλε μέσα 60-65 δραχμάς. Διότι ἐκτὸς τοῦ
20 ὑπερόγκου ἐνοικίου, ἔχρειάσθην νὰ προμηθευθῶ πάραυτα τράπεζαν, λάμπαν, καθέκλαν, σταυμνίον, βοῦρτσαν, τσατσάραν καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά. Λοιπὸν τοιαύτας ἐλεεινότητας πρέπει νὰ σᾶς γράφω διὰ νὰ πιστεύσητε δτὶ δὲν είμαι ἀσωτος;

Ἄσπαζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ μένω

ὅντες σας
Ἄλεξ. Παπαδιαμάντης

25 [Σ.τ.π.: Ἀρ. 57. Ἐλ. 28. 9βρίου 76. Τῷ ἔγραψα τὴν 28. 9μβρίου, ἐγκλείσας καὶ χαρτονόμισμα ἐκ Δραχ. 11,20 διὰ τοῦ Κυρίου Ἰωάννου Κωνσταντίνου. Τῷ ἔστειλα τὴν 30. 9μβρίου διὰ τοῦ N. Πόθου Δραχ. 48 καὶ ἐν 20δραχμον [καὶ] εἰς 4 γερμανικὰ τάλληρα.]

’Αθήναι, 6 Δεκεμβρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

”Ελαβον τὰς δύω προηγουμένας ἐπιστολάς σας ἀπὸ 28 καὶ 30 λ. μηνός.

Σήμερον ἔλαβον παρὰ τοῦ Νικολάου Πόθου Ἀγιώτου <τὴν ἀπὸ> 30

5 λ. ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν 48 δραχμῶν. Ἐπίσης ἔλαβον καὶ τὸ δεκάφραγ-
κον τὸ ἔγκλειστον ἐν τῇ ἀπὸ 28 διὰ τοῦ Ι. Κωνσταντινίδου.

Σᾶς γράφω ταῦτα ἀπὸ σήμερον, διότι ἡντάμωσα πατριώτην μέλ-
λοντα νὰ ταξειδεύσῃ τὴν Πέμπτην διὰ Σκίαθον, ὅστις ἀπόψε καταβαίνει
εἰς Πειραιᾶ, καὶ διότι ἀν σᾶς γράψω ταχυδρομικῶς πιθανὸν ἔτι βραδύτε-
ρον θέλετε λάβει τὴν ἐπιστολήν μου.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας

’Αλέξ. Πα(παδιαμάντης)

Διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἔγραψα πρὸς τὸν πατέρα μου περὶ τοῦ ***

15 τοῦ Γεωργίου καὶ ἐλπίζω νὰ τὸ ἐμάθετε. ”Ηδη ὑγιαίνω.

Σᾶς προσκυνῶ

Σωτήριος

[Σ.τ.π.: ’Αρ. 58. ’Ελ. 12. Δεκ. 76. Τὴν 19 Δεκεμβρίου τῷ ἔγραψα
ἀποστείλας φανέλαν καὶ ὑποκάμισον διὰ τοῦ Π. Σακαβάρα.]

’Εν ’Αθήναις, τῇ 22 Δεκεμβρίου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Κατ’ αὐτὰς δὲν ἔλαβον ἐπιστολήν σας καὶ λυποῦμαι. ’Εγὼ σᾶς ἔγραψα
ἀπὸ 6 τοῦ ἥδη φθίνοντος μηνὸς διὰ τοῦ Ιωάννου Διολέτα, ὅστις ἦλθεν εἰς
Σκίαθον μὲ τὸ ἀτμόπλοιον, ὅτι ἔλαβον τὰς τρεῖς προηγουμένας ἐπιστολάς

σας καὶ τὰς 48 δρ. καὶ ὅτι πρότερον τὰς 11,20/₀₀. Υποθέτω ὅτι μοὶ ἀπαντήσατε καὶ, ἀδηλον πῶς, δὲν περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου ἡ ἐπιστολή σας.

Εὕχομαι ὑμῖν πάντα τὰ ἔφετὰ καὶ καταθύμια μὲ τὰς ἑορτὰς καὶ τὸ νέον ἔτος.

5 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

οὐίος σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 59. 'Ελ. 26. Δεκεμβρίου 1876.

Τῷ ἔγραψα τὴν 30. Δεκεμβρίου ἑγκλείσας καὶ 28δραχμον χαρτονό-
10 μισμα ἐπιγράψας τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Σπυρίδ. Κουσουλίνην.

"Ἐμεινε μέχρι τῆς 4. Ἰανουαρίου καὶ πάλιν τῷ ἔγραψα. Ἀναχωρήσει
δὲ μετὰ τοῦ χρηματικοῦ γραμματίου μὲ τὸ ἀτμόπλοιον τῆς 10ης Ἰανουα-
ρίου 1877. παραδοθὲν σήμερον τὴν 9ην ἰδίου μηνός.]

92

[B 92 Me 80]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 20 Ἰανουαρίου 1877.

15 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐγραψα ὑμῖν ταχυδρομικῶς ἀπὸ 13 τρ. μ. πληροφορῶν ὅτι ἔλαβον
τὴν ἀπὸ 4 Ἰαν. ἐπιστολήν σας μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ 28δράχμου. Μεταγενεστέ-
ρων ἐπιστολήν σας δὲν ἔλαβον.

20 'Εντοσούτῳ γράψατέ μοι ἀν ἐλάβετε καὶ τὴν ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου ἐμὴν
ἐπιστολήν, ἣν σᾶς ἔπειμψα διὰ τοῦ παπᾶ Γερασίμου λαυριώτου, ἐλθόντος
διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου μέχρι Σκιάθου ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς Σκόπε-
λον καὶ ὑποστρέψαντος διὰ τοῦ αὐτοῦ χωρὶς ν' ἀποβιβασθῇ, ἐπειδὴ τὸ
ἀτμόπλοιον δὲν προσήγγισεν εἰς Σκόπελον.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν ὑμῶν τε καὶ τῆς μητρός.

25

Οὐίος σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 2. ἐλ. 23. Ἰανουαρ.

Τὴν 23. Ἰανουαρίου τῷ ἔγραψα ὅτι ὅλας τὰς ἐπιστολὰς ἀπὸ τῆς 6.
Δεκ. π. ε. ἔλαβον ἐκτὸς τὴν τῆς 13. Ἰανουαρίου 1877.]

93

[B 93 Me 81]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 17 Φεβρουαρίου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ.

Παρὰ τοῦ κ. N. E. Κοκκίνου ἔλαβον τὴν ἀπὸ 6 τοῦ παρόντος μηνὸς
 5 ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν δύο νέων ἑλλ. ταλλήρων καὶ τοῦ ὀκταποδίου. "Αλλην
 δὲ δέ τις οὗτος ἔμεινεν ἐν Χαλκίδι.—

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας
 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

10 [Σ.τ.π.: 'Αρ. 5. 'Ελ. 20 Φεβρ. 77.]

94

[B 94 Me 82]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 7 Απριλίου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σήμερον ἔλαβον παρὰ τοῦ κουμπάρου Σταγειρίτου τὴν ἀπὸ 4 τ. μ.
 15 ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν δρ. 30,60/₁₀₀. Εἶμαι ὅλως ὑγιὴς καὶ ἀσπάζομαι
 τὴν δεξιάν σας.

'Ο υἱός σας
 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 9. ἐλ. 9. 'Απριλ. 77.]

95

[B 95 Me 83]

'Εν Αθήναις, τῇ 28 Απριλίου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ούδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβον εἰς τὴν ἀπὸ 7 τοῦ φθίνοντος ἡδη ἀπευθυνθεῖσαν ὑμῖν ἐπιστολὴν μου διὰ τοῦ Ἀλ. Θ. Ἀλεξάνδρου.

5 'Εγώ εἶμαι ὑγιὴς καὶ ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 10. ἐλ. α'. Ματου 77.]

96

[B 96 Me 84]

'Εν Αθήναις, τῇ 12 Μαΐου 1877.

10 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον παρὰ τοῦ Ἀλ. Θωμᾶς τὴν ἀπὸ 1 ίσταμένου ἐπιστολὴν σας μετὰ τῶν 10,10/₁₀₀ δρ. 'Ομοίως καὶ τὴν διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἀπὸ 26 τοῦ λήξαντος.

Δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου εἰς Σκίαθον, διότι οὔτε 15 τὰ μαθήματα τοῦ Πανεπιστημίου ἔληξαν ἀκόμη, καὶ πρὸς τούτοις εἶμαι ἐμπλεγμένος εἰς δύω προγυμνάσεις μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου, τοὺς δποίους πρέπει νὰ διδάσκω μέχρι τοῦ χρόνου τῶν ἔξετάσεών των, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλως γενέσθαι, διότι ἐντρέπομαι νὰ τοὺς ἀφήσω εἰς τὴν μέσην. Πιθανῶς δὲ θὰ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς περὶ τὸ τέλος τοῦ προσεχοῦς Ιουνίου, ἀν ἐγγρίνετε.

Προμηθευθεὶς μίαν θερινὴν ἐνδυμασίαν ἔχω ἀνάγκην εἴκοσι δραχμῶν διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν αὐτῆς, τὰς δποίας παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀποστείλετε διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς 15ης τρ. μ. Τὰ δὲ ἔξιδα τῆς αὐτόσε μεταβάσεώς μου θὰ τὰ οἰκονομήσω ἐγώ.

25 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

οὐίος σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

'Ο Ν. 'Αποστολίδης ἐλθών ἐνταῦθα μοὶ ἔδωκεν ἐν ὡρολόγιον ἐκ μέρους τοῦ ἀδελφοῦ μου, εἰπών μοι ὅτι θὰ μοὶ ἐπλήρωνται τὴν δαπάνην τῆς ἐπισκευῆς. Ἀλλὰ δὲν τὸν ἐπανεῖδον καὶ ἀγνοῶ, ἂν εἴναι ἔτι ἐν Πειραιεῖ. 'Η ἐπισκευὴ ἐκόστισεν ἀκριβά, δραχμὰς 8. Προσεχῶς θὰ σᾶς τὸ ἀποστείλω.

5 [Σ.τ.π.: 'Αριθ. 11. ἑλ. 15. Μαΐου 77. Τὴν 15. Μαΐου τῷ ἐστείλαμεν διὰ τοῦ Ἰω. Δουλίδου ἐν δεκάδραχμον καὶ πέντε ἀστακοούρας. Κυριακή.]

97

[B 97 Me 85]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 26 Μαΐου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

10 Τὴν ἀπὸ 15 Μαΐου ἐπιστολήν σας ἔλαβον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ δεκαδράχμου καὶ τῶν ἑξ ἀστακοούρῶν. Μεταγενεστέραν ἐπιστολήν σας δὲν ἔλαβον διὰ τοῦ ταχυδρομείου.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

δικαίως σας

15 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 12. ἑλ. 29. Μαΐου 77.]

98

[B 98 Me 86]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 6 Ιουνίου 1877.

Φίλτατέ μοι ἀδελφὲ Γεώργιε,

20 "Ἐλαβον τὰς ἀπὸ 22 καὶ 24 τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐπιστολὰς τοῦ πατρὸς ἡμῶν μεθ' ἐνδός δεκαφράγκου.

Διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου δὲν ἔλαβον ἐπιστολήν· ως δὲ ἐπληροφορήθην παρ' ἐπιβατῶν μεταβάντων αὐτόσε διαπέλθει εἰς Χαλκίδα μὲ τὸ ἀτμόπλοιον τῆς 31 χάριν δίκης τινὸς ποινικῆς μὲ ἐνα Λάγιον, καὶ ἔμελ-

λε τὴν ἐπαύριον 1 ὸιουνίου νὰ ἀναχωρήσῃ πάλιν διὰ Σκίαθου ἐπὶ μιᾶς βρατσέρας. "Ηδη μὴ λαβὼν ἐπιστολὴν ἐκ μέρους αὐτοῦ, δὲν γνωρίζω ἂν ἐπανῆλθεν ἢ εἰναι ἀκόμη ἐν Χαλκίδι. Γράψον μοι σὲ παρακαλῶ μίαν λέξιν περὶ τούτου καὶ περὶ τῆς δίκης ταύτης.

5 'Εσωκλείστως σοὶ πέμπω τὸ ἐπιδοτήριον τῆς αἰτήσεως θεραπείας τοῦ Δ. Γ. Θεοδώρου.

'Ο βουλευτὴς Δουλίδης μοὶ εἶπε καὶ περὶ τινος ὁμοίας αἰτήσεως τοῦ πατρός μου ὅτι ἐνήργησε τὰ δέοντα.

Σᾶς ἀσπάζομαι πάντας

10

'Ο ἀδελφός σου
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 13. ἑλ. 12. ὸιουνίου 77.]

98α

Τιέ μου Ἀλέξανδρε!

Σκίαθος τὴν 12. ὸιουνίου 1877.

15 Τὴν ἀπὸ 6 τρ. ἐλάβομεν σήμερον. Ἀληθῶς ἥλθον εἰς Χαλκίδα, ἀλλ᾽ ἐνόμισα περιττὸν νὰ σοὶ γράψω ἀφοῦ πολλοὶ μὲ εἶδον καὶ παρήγγειλα νὰ σοὶ τὸ εἴπωσιν. Ἡ ποινικὴ

99

[B 99 Me 87]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 ὸιουλίου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 "Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 26 π. μ. ἐπιστολὴν σας. Τὴν δὲ ἀπὸ 12 τοῦ αὐτοῦ ἥξεύρετε πότε τὴν ἔλαβα; τὴν 25. Δὲν ἥξεύρω ἂν ἡργησε νὰ φθάσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κ. Δουλίδου ἢ αὐτὸς ἐλησμόνησε νὰ μοὶ τὴν ἀποστείλῃ· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐγὼ πολὺ ἀργὰ τὴν ἔλαβα.

"Ηδη ἄλλην ἐπιστολὴν σας, μὲ χρήματα μάλιστα, καθὼς μοὶ προηγ-
25 γέλλετε διὰ τῆς ἀπὸ 26, δὲν ἔλαβα μέχρι τῆς σήμερον.

Δὲν ἡξεύρω ποῖος σᾶς εἶπεν ὅτι δὲν ἐβγάζω τὰ ἔξοδά μου. Τὰ ἐβγάζω τὰ ἔξοδά μου βεβαίως, ἀλλ' ἀπὸ ἑνὸς μηνός. 'Εὰν δὲ δὲν εἶχον κατασκευάσει ἐνδύματα, θὰ εἶχον περίσσευμα 50 δραχμῶν ἥδη, διὰ τὰ ἔξοδά μου, ἢν ἦτον ἡ ἐπιθυμία σας νὰ ἔλθω. 'Εὰν δὲ μοὶ ἀποστείλητε χρήματα,
5 ἀρκεῖ ἐν δεκάδραχμον μόνον, δι' ἐκεῖνο τὸ ὠρολόγι, τὸ ὅποιον δὲν εὔρον καὶ ἄνθρωπον, δι' οὐ νὰ σᾶς τὸ ἀποστείλω.

Πρὸς τούτοις θὰ μὲ συγχωρήσητε νὰ φρονῶ ὅτι θὰ ἦτον ἥδη ἄκαιρον καὶ ἀνωφελὲς τὸ νὰ μεταβῶ εἰς Σκίαθον, ἀφοῦ εἶναι 'Ιούλιος μέσῶν. 'Εὰν
10 ἔλθω ἐκεῖ καὶ μείνω δύο μῆνας, καὶ ἔπειτα ἐπανέλθω τὸν Σεπτέμβριον, καὶ δὲν ἔχω πόρον ἵνα διατηρῶμαι, τί θὰ κάμω; Καλλίτερον εἶναι νὰ μείνω τώρα, καὶ τὸ προσεχὲς ἔτος, σὺν Θεῷ, ὅτε θὰ εἴμαι τελειόφοιτος, δύναμαι νὰ ἔλθω ἀπὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, καὶ νὰ μείνω 5 ἢ 6 μῆνας διὰ νὰ μελετήσω ἐν Σκιάθῳ, ἐὰν θὰ ἔχω τὰ ἀπαιτούμενα βιβλία. 'Οκτὼ μῆνες εἶναι ἀπὸ τοῦδε ἔως τότε. ¹⁵ 'Ας ἔχῃ ἡ μήτηρ μου ὑπομονήν. 'Εγὼ πλειότερον δύμῶν ἐπεθύμουν νὰ ἥτο δυνατὸν νὰ ἡρχόμην τώρα εἰς Σκίαθον.
20 'Ο κ. Δουλίδης μοὶ εἶχεν εἰπεῖ περὶ τῆς αἰτήσεως θεραπείας ὅτι ἐνομίσθη ἐπαρκὲς νὰ τὴν δώσῃ εἰς τὸν 'Υπουργὸν ἄνευ Κλητῆρος, ἢτις αἰτησις ἔχει λάβει τώρα τὸν διοικητικὸν δρόμον, καὶ πιθανὸν νὰ ἐμάθετε αὐτοῦ ἐκ τοῦ δημαρχείου.
'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

οὐίός σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 15. ἑλ. 10. 'Ιουλίου 77.]

100

[B 100 Me 88]

'Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Ιουλίου 1877.

25 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἄν δὲν ἐλάβετε τὴν ἀπὸ 2 Ιουλίου ἐπιστολήν μου, πιστεύω δύμως ὅτι ἐλάβετε ἀφεύκτως τὴν ἀπὸ 9 τοῦ αὐτοῦ, δι' ἣς ἀνήγγελον δύμην τὴν ληψιν τῶν 8 τῶν δρ. 5,60 καὶ τῶν κατόπιν δύο ἐπιστολῶν σας. —

"Εχω ἀνάγκην ὑποκαμίσων καὶ φανελλῶν. Τὰ ὑποκάμισά μου δὲν ἡξεύρω πᾶς εὑρίσκονται μεμειωμένα· ἵσως ἐκ τῶν συνεχῶν μετακομίσεων, τῆς ὀλιγωρίας καὶ τοῦ ἀνωμάλου βίου ἔχασα κανὲν ἐν καιρῷ τῆς στρατιωτικῆς μου ὑπηρεσίας. Μία φανέλλα πάλιν μοῦ ἐχάθη ἐν τῷ λόχῳ περὶ

5 τὰ μέσα τοῦ Μαρτίου.—

"Αν ἔλθῃ κανεὶς κατάλληλος ἐπιβάτης δι' Ἀθήνας, ἐπιθυμῶ νὰ μοῦ στείλετε τὸ Ἀρχαιολογικὸν Λεξικὸν τοῦ Πανταζῆ, διότι ἔχω ἀνάγκην αὐτοῦ.—

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

10

‘Ο υἱός σας

’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Τὴν 25. τῷ ἐστείλαμεν διὰ τοῦ Π. Ναυαλήρου τῆς "Υδρας τὸ Βιβλίον, 3. ὑποκάμισα, 1. φανέλα, 2. σενδόνια, 1. ἐσώβρωκον καὶ ζεῦγος κάλτζ(αις).]

101

[B 101 Me 89]

15

'Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Ιουνίου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 3 τοῦ ἥδη μεσοῦντος ἐπιστολὴν σας. Ἐπίσης ἔλαβον καὶ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ Γεωργίου, πρὸς ὃν εἴπετε ὅτι διὰ νὰ ἀποστείλω αὐτῷ τὰς τραχηλιὰς ἀς μοὶ παραγγέλλει, ἐπρεπε νὰ ἐγκλείσῃ μέτρον τι 20 ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ εἰμὶ

‘Ο υἱός σας

’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

'Ασπάζομαι τὴν χεῖρά σου, μῆτερ. Τὰ σῦ^{κα}...

25

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 18. ἑλ. 18. Ιουνίου 77.]

102

[B 102 Me 90]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 13 Αυγούστου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τῇ 6η τ. μ. σᾶς ἔγραψα εὐθὺς ώς ἔλαβον τὴν ἀπὸ 2 ἐπιστολήν σας
 διὰ τοῦ ἀρχιμ. Γρηγορίου. Τὴν διὰ τοῦ Καμπάνη ἔλαβον ὁμοίως.
 5 'Ο 'Αρχιμανδρίτης, τὸν ὃποῖον ἐπεσκέφθην, μὲ ἐδέχθη πολὺ εὔμενῶς.
 Σᾶς ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν καὶ τῆς μητρός.

δικαίως σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 20 ἑλ. 16. Αυγούστου 77.]

103

[B 103 Me 91]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 24 Αυγούστου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Δὲν ἔλαβον ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀπὸ 10 τοῦ μηνὸς τούτου πρὸς ὑμᾶς
 ἐπιστολήν μου οὔτε διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου οὔτε ταχυδρομικῶς. Παρακαλῶ
 νὰ μοὶ ἀπαντήσῃς.

15 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας

δικαίως σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 23 ἑλ. 27. Νοεμβρίου 77. Τῷ ἔγραψαμεν τῇ 27. Νοεμβρίου 77.]

104

[B 104 Me 92]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 8 Δεκεμβρίου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ελαβον τὴν ἀπὸ 27 τοῦ λήξαντος ἐπιστολήν σας. Εἶμαι ὑγιὴς καὶ
 σᾶς ἀσπάζομαι. 'Ασπασμούς εἰς πάντας τοὺς ἡμετέρους.

Μένω φιλῶν τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

δικαίως σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

25

105

[B 105 Me 93]

'Εν Αθήναις, τῇ 22 Δεκεμβρίου 1877.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Δέν ἔλαβον ἐπιστολήν σας εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 7, ἣν σᾶς ἔπειμψα.
 Εἴμαι υγιής. Εὔχομαι ύμιν ἐν ὑγιείᾳ τὰς καλὰς ἡμέρας τῶν Χριστουγέν-
 5 νων καὶ τοῦ Νέου "Ἐτους.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς καὶ μένω

οὐδὲν σας
 Ἀλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: ἀρ. 25. ἑλ. 25 Δεκ. 77. Τῷ ἔγραψα τὴν 25. Δεκ. 2. μ. μ.
 10 ἀπαντήσας καὶ ἐπὶ τῆς ἀπὸ 8 τρ. μηνός.]

106

[B 106 Me 94]

'Εν Αθήναις, τῇ 19 Ιανουαρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον χθὲς τὴν ἀπὸ 9 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολήν σας. Τὴν δὲ
 ἀπὸ 25 Δεκεμβρίου π. ἔ. εἶχον λάβει πολὺ ἀργά, ἥτοι τὴν 10 ή 11 τοῦ πα-
 15 ρόντος μηνός.

Τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν συνέβησαν ἐν Αθήναις ταραχώδεις
 ὄχλαγωγίαι, ἀπειλοῦσαι στάσιν κατὰ τῶν καθεστώτων ὑπὸ τὸ πρόσχημα
 ὅρμης πρὸς ἔξωτερικὸν πόλεμον. Οἱ στρατὸς διετάχθη νὰ κτυπήσῃ τὸν
 λαόν, 5 ή 6 ἀνθρώπωις ἐφονεύθησαν ἢ ἐπληγώθησαν. Μὴ ἀνησυχεῖτε ὅμως,
 20 ήδη ἀποκατέστη ἡ ἡσυχία. Τὴν ἀφορμὴν πρὸς τὰς ὄχλαγωγίας ἔδωκε τὸ
 ἐκ Κ/πόλεως ἀγγελμα περὶ συνομολογήσεως τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν δύο
 ἐμπολέμων. "Ηδη ὅμως ἡ εἰδῆσις ἐκείνη ἀπεδείχθη πρόωρος, ἀν δὲ τῷ
 ὅντι δ πόλεμος παραταθῆ, ἡ Ἐλλάς, κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἐπικρατοῦσαν γνώ-
 μην, θέλει καταλάβει διὰ τοῦ στρατοῦ τῆς τὴν "Ηπειρον καὶ Θεσσαλίαν.
 25 'Εντὸς δύο ή τριῶν ἡμερῶν λύεται τὸ ζήτημα, καὶ ἀν πράγματι διακοπῶ-
 σιν αἱ σχέσεις, θέλω ἔλθει εἰς Σκίαθον, καὶ θὰ ἀποφασίσωμεν τότε ἀν θὰ
 μείνωμεν ἐνταῦθα ἢ θὰ ἀπέλθωμεν εἰς Χαλκίδα. Φρονοῦσιν ὅμως ἐνταῦθα
 δτι δὲν δύναται καὶ ἐν πολέμῳ νὰ προσβάλῃ δ ἔχθρὸς παράλια μὴ ὠχυ-
 ρωμένα, καὶ ἔπειτα δ στόλος τῆς Τουρκίας εἶναι ἡδη ἀπλοὶς καὶ κατε-

στραμμένος παντελῶς, ὡς λέγεται. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἡ ἑλλ. κυ-
βέρνησης δὲν δύναται νὰ κηρύξῃ ἢ νὰ δεχθῇ πόλεμον πρὶν ἐξασφαλίση
ὅπωσδήποτε τὰ παράλια τῆς χώρας. Ὁπωσδήποτε, ἀν γείνη τίποτε, μετὰ
τοσούτων χιλιάδων κόσμου θὰ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ γενηθήτω τὸ θέλη-
5 μα τοῦ Κυρίου.

"Οσον τὸ κατ' ἐμέ, καὶ εἰς Θεσσαλίαν ἀν ἀποφασίσω ν' ἀπέλθω, δὲν
θὰ πράξω τοῦτο προτοῦ νὰ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς καὶ λάβω τὴν συναίνεσίν σας.

'Ασπάζομαι τὴν χεῖρά σας καὶ τῆς μητρὸς

οὐίος σας

10 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

Δὲν μοὶ γράφετε ἀν ἐλάβετε καὶ τὴν ἀπὸ 5 τρ. μ. ἐπιστολήν μου παρὰ
τοῦ Φιλοκλέους Γ. Ἰωάννου.

107

[B 107 Me 95]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 2 Φεβρουαρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

15 Διὰ τοῦ Μ. Δαμάσκου σᾶς ἔγραψα ἀπὸ 23 λήξαντος, ὅμοίως καὶ διὰ
τοῦ ταχυδρομείου ἀπὸ 27 τοῦ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν σᾶς γράφω, διότι φαντά-
ζομαι πόση εἶναι ἡ λύπη καὶ ἡ στενοχωρία σας διὰ τὴν εἰς Θεσσαλίαν με-
τάβασιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐκ τῆς ἴδιας μου λύπης καὶ στενοχωρίας. Ὁ
Κουμπῆς ἔφθασεν εἰς Πειραιᾶ προχθὲς καὶ γράμμα σας δὲν μοὶ ἔφερε.
20 Μοὶ διηγήθη μόνον τὰς λεπτομερείας τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Γεωργάκη
μας, ὅτι δὴ. ἔφυγε κρυφίως, ὅτι ὑπῆγε καθὼς εὑρίσκετο μὲ τὰ συνήθη
ἐνδύματά του, κτλ. Αὐτὸ μὲ ἡνησύχησε καὶ ἐμέ, διότι πλειότερον πρέπει
νὰ φοβηταί τις τὸ κρύον παρὰ τοὺς Τούρκους, οἵτινες δὲν εὑρίσκονται εἰς
25 Θεταλομαγνησίαν, ἐκεῖ ὅπου εἶναι. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως ὅτι ἐπρομη-
θεύθη κάπου χονδρότερον τι ροῦχον καὶ εἶναι ἥδη καλλίτερα.

30 'Ἐν γένει εἰπεῖν, δύο πράγματα εἶναι τώρα, ἡ θὰ γείνη εἰρήνη, καὶ
τότε οἱ ἐπαναστάται θὰ ἀμνηστηθῶσι καὶ θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ἵδια,
σὺν Θεῷ, ἡ θὰ γείνη πόλεμος γενικός, τῆς Ἀγγλίας μὲ τὴν Ρωσίαν καὶ
τὴν Τουρκίαν, ὡς λέγεται, καὶ τότε καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ μείνῃ ἡσυχος ἀλλὰ
θὰ βαδίσῃ μὲ τὴν ἀγγλικὴν συμμαχίαν. Λοιπὸν τότε ὅλη ἡ νεολαία θὰ

κληθῆ εἰς τὰ ὅπλα, καὶ δὲν θὰ εῖναι ὁ Γεωργάκης μας μόνος, δστις ὑποφέρει. Λοιπὸν πρέπει νὰ παρηγορώμεθα, διότι εἰς τοιούτους δυστυχεῖς καιρούς, δποῦ εὑρέθημεν, στενὰ εἶναι πανταχόθεν, καὶ δὲν ὑποφέρομεν ἡμεῖς μόνοι, ἀλλ’ ὁ κόσμος δλος.

- 5 Μὴ κλαίης υυχθυμερόν, ἀγαπητή μου μῆτερ, ἀλλὰ συλλογίσου ὅτι εἰς τὴν Θεσσαλίαν εὑρίσκονται ἥδη πέντε χιλ. ἐθελονταί, τέκνα πέντε χιλιάδων μητέρων, αἴτινες δλαι ἔχουν σπλάγχνα, δλαι ἐν πόνοις ἐγέννησαν, δλαι πονοῦν διὰ τὰ τέκνα των, καθὼς καὶ σύ. Ὑπερβάλλουσα λύπη ἀτομικὴ ἐν τοιούτῳ καιρῷ γενικῶν καταστροφῶν καὶ ἔξανδραποδίσεων καὶ αἰματοχυσιῶν, εἶναι ἰδιοτελής, εἶναι ἐγωιστική καὶ ἔξυβρίζει τὴν θείαν πρόνοιαν τὴν οἰκονομοῦσαν καὶ διέπουσαν τὰ πάντα. "Οθεν μὴ λυπεῖσαι, ἀλλὰ παρακάλει μᾶλλον ἀδιαλείπτως νὰ ἀπολαύσῃς ταχέως τὸ τέκνον σου.
- 10 'Εγὼ εἰς τὰς Ἀθήνας περνῶ πολὺ καλὰ καὶ ὑγιαίνω. 'Ασπάζομαι τὰς δεξιάς σας ἀμφοτέρων

15

οὐδεὶς σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

- 'Εμπιστευτικόν. Δύο ἦ τρεῖς ἡμέρας προτοῦ νὰ φύγῃ ὁ Γεώργιος, ἔλαβεν ὁ Γ. Δημητριάδης ἐπιστολήν του ἐνταῦθα, δι’ ἣς τῷ ἔγραφεν ὅτι νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν ὑπόσχεσίν του τοῦ νὰ ἀπέλθωσιν δμοῦ εἰς Θεσσαλίαν.
- 20 'Εγὼ τῷ εἶπα νὰ τῷ γράψῃ, ὅτι τὰ τῆς Θεσσαλίας θεωροῦνται ἐν Ἀθήναις γελοῖα, ἀλλὰ δὲς ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας νὰ τὸν ἔδωμεν καί, ἀν γείνη πόλεμος, νὰ ὑπάγωμεν δλοι δμοῦ. Ταῦτα εἶπα θέλων νὰ φέρω ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ πνεύματός του καὶ διότι ἡξευρα ἦ ἐπίστευα ὅτι πόλεμος δὲν θὰ ἐγίνετο μεμονωμένως. Δὲν ἔξεύρω ἀν ὁ Γ. Δημ. ἔγραψε ταῦτα καὶ ἀν ἔλαβεν ὁ Γεώργιος μας τὴν ἐπιστολήν του.
- 25

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 30. ἐλ. 5. Φευρ. 78. Τῷ ἔγραψα τὴν 5. Φευρ. ὅτι ὁ Γεώργιος ἤλθε τὴν 3 τρ. περὶ τὴν 7ην μ. μ.]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 9 Φεβρουαρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

- 30 "Ελαβον τὴν ἀπὸ 31 π. μ. ἐπιστολήν σας. 'Εντὸς αὐτῆς, ὡς μοὶ γράφετε, μοὶ ἐγκλείετε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Γεωργάκη. Δὲν εὑρέθη ἔγκλειστος τοιαύτη ἐπιστολή. "Ισως ἐληγσμονήσατε νὰ ἐγκλείσητε αὐτήν.

'Εγώ πλὴν τῆς ἀπὸ 27 καὶ 23 καὶ 19, σᾶς ἔγραψα καὶ τὴν 2 ἰσταμένου ταχυδρομικῶς. 'Ελπίζω νὰ τὴν ἐλάβετε. Τὴν δὲ ἀπὸ 19 'Ιανουαρίου ἀπέστειλα διὰ τοῦ Αἰγ. Αἰγιαλείδου, ὅστις ὅμως ἀφοῦ δὲν ἥλθεν εἰς Σκίαθον δὲν ἔδιος, καθὼς ἐσκόπευεν, ἐπρεπε νὰ ἐγχειρίσῃ τὴν ἐπιστολήν μου εἰς τὸν Γ. Δημητριάδην διὰ νὰ τὴν λάβητε.

'Επίσης καὶ τὴν ἀπὸ 8 'Ιανουαρ. ταχυδρομ. διὰ Κουσουλίνη ἔλαβον, καὶ ἀνέφερα, νομίζω, τὴν λῆψιν αὐτῆς ἐν τῇ ἀπὸ 19 πρὸς ὑμᾶς.

Προχθὲς ἐμάθομεν ἐνταῦθα ὅτι μάχη συνεκροτήθη τὴν 6 ἐν Μακρυνίτσᾳ, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν, ὡς λέγεται, 30-40 ἐπαναστάται καὶ 300 Τοῦρκοι. Τὸ ἀποτέλεσμα δριστικῶς ἀγνοεῖται. Τί νὰ σᾶς εἴπω; 'Η καρδία μου ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τρέμει ἀδιαλείπτως. "Ἄς υποταγῷ μεν, πάτερ μου, εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. "Ο, τι εἶναι γραπτὸν διὰ τὸν φίλαταν μας Γεώργιον, θὰ γείνη, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἀποφύγωμεν. Εἴθε δὲ εὔσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεὸς νὰ νεύσῃ πρὸς τὰς ἴκεσίας ἡμῶν καὶ νὰ μᾶς τὸν ἀποδώσῃ. "Άν ὅμως 'Εκεῖνος εὐδοκήσῃ νὰ καλέσῃ παρ' ἑαυτῷ ἔνα μάρτυρα, διείλομεν νὰ εὐχαριστήσωμεν Αὐτῷ, καὶ Αὐτὸς μόνος δύναται νὰ μᾶς παραμυθήσῃ.

'Εννοεῖς τώρα, φιλτάτη μου μῆτερ, ἐννοεῖς ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχῃς ὑπερβολικὴν ἀδυναμίαν πρὸς τὰ τέκνα σου, διότι αὐτὰ διὰ βασάνων καὶ πικριῶν ἀνταμείβουσιν ὅλην τὴν στοργήν σου; Πάλαισον, νίκησον, ἐγκαρτέρησον, δυστυχής μῆτερ, διότι πρέπει, εἶναι ἀνάγκη νὰ ζήσῃς, νὰ ζήσῃς, μῆτερ, διὰ τὰς θυγατέρας σου, καὶ νὰ μὴ ἀποθάνῃς διὰ τοὺς υἱούς σου. "Ολοι ήμεῖς εἴμεθα βλαστοί, καὶ ἀν κοπῆ εἰς βλαστός, τὸ δένδρον μένει. Σὺ ὅμως εἶσαι ἡ ῥίζα, καὶ πρέπει νὰ μείνῃς διὰ νὰ μὴ μαρανθῇ τὸ δένδρον.

Τί ἄλλο νὰ σᾶς γράψω; Μὲ προσκαλεῖτε νὰ ἔλθω εἰς Σκίαθον. 'Ακόμη δὲν ἀπεφάσισα, θὰ ὀδηγηθῶ ἀν θὰ ἐμπορέσω νὰ ἔλθω. Περὶ ἐμοῦ μὴ ἀνησυχεῖτε, δὲν ἔχω τίποτε, εἶμαι καλά, οὐδένα κίνδυνον τρέχω, δόξα τῷ Θεῷ. Δύναμαι νὰ ὑποφέρω πᾶσαν λύπην. Σᾶς ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσῃ. 'Υπέρ
ὑμῶν ἀδιακόπως παρακαλῶ... 'Ασπάζομαι τὰς δεξιὰς ὑμῶν

30

⟨δι υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης⟩

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 31. 'Ελ. 12. Φευρ. 78. Τῷ ἔγραψα τὴν 14.]

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐν Ἀθήναις, 16 Φεβρ. 1878.

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 5 τ. μ. ἐπιστολήν σας δί' ἡς μοὶ ἀναγγέλλετε τὴν ἐπάνοδον τοῦ Γεωργίου μας καὶ ἔχαρην. Ἐντούτοις ἐπεθύμουν νὰ γνωρί-
ζω τὰ περιστατικὰ τοῦ ταξειδίου τούτου, διότι δὲν ἔξενρω εἰμὴ δ, τι ἥκου-
σα ἀπὸ τὸν κόσμον. Ἄν θέλῃ δὲς μοὶ γράψῃ δ ἵδιος. Τὸν συμβουλεύω δὲ
νὰ μὴ πειράζεται διόλου ἡ φιλοτιμία του ἐκ τοῦ ὅτι ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ
τόπου τῆς ἐπαναστάσεως, καθόδου πλεῖστοι νέοι δυσαρεστηθέντες ἀνεχώ-
ρησαν. Γίνονται δὲ τόσαι καταχρήσεις περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν κινημά-
των τούτων, ὡστε ἡ ἐπανάστασις θεωρεῖται κοινῶς ἐνταῦθα ὡς ναυαγή-
σασα. Χύνουσι δὲ τὸ αἷμά των ἀθῶις τινες νέοι ἀδίκως καὶ ἀνωφελῶς, ἐνῷ
ἄλλοι πλουτίζονται ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν ιερῶν τούτων χρημάτων καὶ
φαίνονται παχυνόμενοι ἐκ τοῦ αἷματος τῆς ἀπειροκάκου νεολαίας.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός. Τὸν Γεώργιον ἐναγκα-
λίζομαι.

Ο υἱός σας

Ἀλέξ. Παπαδιαμάντης

"Εμαθα ὅτι δύο σκιαθῖται ἐφονεύθησαν ἐν Μακρυνίτσᾳ. Γράψατέ μοι
τίνες εἶναι οὗτοι.

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 32. Ἐλ. 19. Φευρ. 78. Τῷ ἀπήντησα τὴν 14. δ, τι
ἔπρεπε.]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Μαρτίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον καὶ τὴν ἀπὸ 19 Φεβρ. ἐπιστολήν σας. Εἰς τὸν Γεωργάκην ἔγρα-
ψα δις διὰ μακρῶν. Ο λοχίας Πάγκαλος, τὸν ὁποῖον ἤντάμωσα ἐνταῦθα,
μοὶ εἴπεν ὅτι εἶναι συμπεφωνημένον νὰ τὸν συμπαραλάβῃ ἐπιστρέφων εἰς

τὴν Θετταλομαγνησίαν διὰ Σκιάθου. Προσέχετε μὴ φύγῃ πάλιν κρυφίως.
 ’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅ υἱός σας
 ’Αλέξανδρος

111

[B 111 Me 99]

5 'Εν Ἀθήναις, τῇ 1 Μαΐου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σύγγρωτέ μοι ὅτι δὲν ἀπήντησα ὑμῖν προχθὲς διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου
 εἰς τὴν ἀπὸ 16 π. μ. ἐπιστολήν σας τὴν δύοιαν ἔλαβον ἐγκαίρως μετὰ τῶν
 ἔγκλείστων 11,20. ’Αλλὰ δὲν μοι ἀναφέρετε δι’ αὐτῆς ἀν ἐλάβετε τὰ διὰ
 10 τοῦ Χριστοῦ. Στάμενας ἀποσταλέντα ἐπιστολὴν καὶ ὠρολόγιον.
 ’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅ υἱός σας

’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 36. Ἐλ. 5. Μαΐου 78.]

112

[B 112 Me 100]

15 'Εν Ἀθήναις, τῇ 18 Μαΐου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

”Εφθασεν χθὲς ἐνταῦθα ἡ μήτηρ μου ὑγιῶς καὶ αἰσίως καθ’ δλα. Εἰς
 ἐν δὲ μόνον μοι εἴπεν ὅτι ἀνησυχεῖ, ὅτι δηλ. τὴν ἐσπέραν τοῦ ἐκ Σκιάθου
 ἀπόπλου της ἔπνεε σφοδρὸς γαρυπής, καὶ ἐκ τούτου ἐνδέχεται νὰ ἐβλάβη-
 20 σαν αἱ ἔλαῖαι. Περὶ τούτου νὰ μᾶς πληροφορήσῃτε, παρακαλῶ.

”Αν θέλει διὰ τοῦ προσεχοῦς ἀτμοπλοίου ἐπανέλθει εἰς Σκιάθον ἢ βρα-
 δύτερον, ἀγνοοῦμεν ἀκόμη.

Σᾶς ἀσπάζεται πάντας αὐτὴ καὶ ἐγὼ

ὅ υἱός σας

’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

25 [Σ.τ.π.: Ἀρ. 38. Ἐλ. 20. Μαΐου 1878. Τὴν 22. Μαΐου 78. ἀπήν-
 τησα.]

113

[B 113 Me 101]

'Εν Αθήναις, τῇ 5 Ιουνίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ελάβομεν δόλας τὰς ἐπιστολάς σας, ἵτοι τὴν ἀπὸ 20 π. μ., τὴν ἀπὸ 22, τὴν ἀπὸ 29 μετὰ τῶν 28 δραχμῶν καὶ τὴν ἀπὸ α'. Ιουνίου μετὰ τῶν 5 11,20.

'Η μήτηρ μου εἶναι πολὺ καλλίτερα. Τὴν μεθαύριον Πέμπτην ἀναχωρεῖ διὰ Σκιάθου.

Τσίρους δὲν ἔφεραν ἐφέτος εἰς Αθήνας.

'Ασπαζόμεθα πάντας τοὺς ἡμετέρους

10

δούλους σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 40. 'Ελ. 8. Ιουνίου 78. Τῷ ἔγραψα τὴν 13. Ιουνίου ἐγκλείσας καὶ δύο τῶν 5,60. χαρτον. καὶ δ Γ(εώργιος) τῷ ἔγραψε τὴν 11. τοῦ αὐτοῦ.]

114

[B 169]

15

'Εν Αθήναις, τῇ 22 Ιουνίου 1878.

'Αδελφὲ Γεώργιε,

'Ελαβον τὴν ἀπὸ 11 ἐπιστολήν σου καθὼς καὶ τὴν ἀπὸ 13 τοῦ πατρὸς μετὰ τῶν 11,20. —

Περὶ τοῦ 'Ραφτάκη ἐφρόντισεν δούλους σας μοὶ γράψης δούλους σας μοὶ ἔγραψες, ἀφοῦ εἰς ὄλλον ἔμελλε ν' ἀναθέσῃ τὴν διεξαγωγὴν τῆς σπουδαίας ταύτης ὑποθέσεως. Άλλα τούς ἀλλοπροσάλλους ἀνθρώπους, ποῖος τοὺς συνερίζεται;

Τοὺς χαιρετισμούς μου εἰς πάντας.

Σὲ ἐναγκαλίζομαι

25

δούλους σου

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 41. 'Ελ. 25 Ιουνίου 78.]

115

[B 114 Me 102]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 6 Ιουλίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 25 π. μ. ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν ὑποκαμίσων καὶ καλτσῶν.

Γράψατέ μοι πῶς ἔχει ἡ ὑγεία τῆς μητρός μου. Οἰατρὸς ἐκεῖνος δύστις τὴν ἐπεσκέφθη ἐν τῇ Ἀστυκινικῇ, μοὶ εἶπεν δτι τὸ πάθημά της εἰναι ἡμικρανία ἐξ ἀναιμίας. Ἐπιμένει δὲ λέγων δτι πρέπει νὰ παίρνῃ σίδηρον, νὰ κάμνῃ δὲ καὶ θαλάσσια λουτρά. Ταῦτα μοὶ ἐπανέλαβεν αὐθορμήτως.

10 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 41. Ἐλ. 9. Ιουλίου 78. Τῷ ἔγραψα τὴν 11. καὶ 14. ἐγκλείσας καὶ 25 φραγκον χαρτονόμισμα.]

116

[B 115 Me 103]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 3 Αὐγούστου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Δὲν ἔλαβον μέχρι σήμερον, ὥρας 10 π. μ., ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀπὸ 20 Ιουλίου ἐπιστολήν μου διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, δι' ἣς σᾶς ἐπληροφόρουν τὴν λῆψιν τῆς ἀπὸ 14 μετὰ τοῦ 28δράχμου. Τὴν δὲ ἀπὸ 11 ὑμετέραν ἔλαβον βραδύτερον.

'Εντούτοις σήμερον ἐλπίζω νὰ λάβω ἐπιστολήν σας διὰ τοῦ ταχυδρομείου.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 43. Ἐλ. 6. Αὔγ. 78.

Τῷ ἔγραψα τὴν 6. Αὐγούστου ἀποστείλας καὶ 3. ζεύγη κάλτζαις καὶ ἐν τῶν 5.60. Αὕτη ἔμεινεν ἔως τῆς 8ης.

Τῷ ἔγραψα καὶ τὴν 11. Αὔγ. ἐγκλείσας καὶ δύο τῶν 5.60. ἦτοι Δρ.

30 11,20.]

117

[B 116 Me 104]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 17 Αύγουστου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 6-8 Αύγουστου ἐπιστολήν σας, μετὰ τῶν 5,60, καὶ τὴν ἀπὸ 11 τοῦ αὐτοῦ, μετὰ τῶν 11,20.

5 Τὸ καλυμμαύχιον, ὅπερ μοὶ παραγγέλλετε, σήμερον ἔθελον σᾶς τὸ ἀποστείλη διὰ τοῦ κ. Λητοτίδου, ὅστις ὅμως μοὶ φέρει δυσκολίας. Ἐὰν δὲν τὸ δεχθῆ, θὰ σᾶς τὸ πέμψω δι' ἄλλης εὐκαιρίας.

'Ο Μποροδῆμος μοὶ ἔχει στείλη ἐν γράμμα διὰ τὸν υἱόν του, τὸν χωροφύλακα, ἐπὶ συστάσει. 'Αλλὰ ποῦ νὰ τὸν εὕρω νὰ τὸ δώσω;

10 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

δικαίως σας,

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 44]. 'Ελ. τὴν 20 Αύγουστου 1878. Τῷ ἐγράψαμεν τὴν *** Αύγουστου διὰ τοῦ Γ. Δημητριάδου ***]

118

[B 117 Me 105]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 31 Αύγουστου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον διὰ τοῦ Γ. Δημητριάδου τὴν ἐπιστολήν σας καὶ τὸ 28δραχμον, ὡς καὶ τὰς κάλτσας.

20 Σήμερον πιστεύω νὰ σᾶς στείλω τὸ καλυμμαύχιον διὰ τοῦ Γ. Ζωραΐτου, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ τὸ λάβῃ.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

δικαίως σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 45. 'Ελ. 3. 7βρίου 78. Τῷ ἐγράψαμεν τὴν 3. 7βρίου 25 διὰ τοῦ Ἰω. Δ. Μωραΐτίδου, ἀποστείλαντες καὶ δλίγα σῦκα.]

119

[B 118 Me 106]

'Εν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 17 τοῦ ἥδη φθίνοντος ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν τσοραπίων, καθὼς καὶ τοῦ αὐγοταράχου, διὰ τοῦ Ἀλέκου Μωραΐτου.

5 Τὸ αὐγοτάραχον τὸ ἐφίλευσα εἰς τὸν κ. Ἰω. Χαραλάμπην, εἰς δὲν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐλεύσεως τῆς μητρός μου εἰς Ἀθήνας.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

δι υἱός σας

10 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π. Ἀριθ. 47. Ἐλ. α' 8 Φεβρίου 78. Τῷ ἔγραψα, καὶ περὶ τῆς ἐφεδρείας κλ.]

120

[B 119 Me 107]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 5 Φεβρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

15 Σήμερον ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν ἐγκλείστων, ὡς καὶ τὴν τοῦ Γεωργίου.

"Ἐν μόνον θαυμάζω, διατί δὲ συνετάσσετο ὁ κατάλογος δὲν ἐνέστητε κατὰ τῆς ἐν τῇ Α'. κατηγορίᾳ ἐγγραφῆς μου, ἐνῷ ἐγὼ προφανῶς ἥγον τότε τὸ 27ον ἔτος μου καὶ ὑπηγόμην εἰς τὴν Β'.

20 "Αλλως δέ, ἔλπίζω καὶ ἐγὼ δτι θὰ ἀπαλλαγῶ, καὶ μὴ ἀνησυχεῖτε παντελῶς. Μάλιστα καθ' ἣν στιγμὴν σᾶς γράφω δὲν εἶναι ἀκόμη βέβαιον δτι συγκαλεῖται πραγματικῶς ἡ γ'. ἡ δ'. σειρὰ κτλ., διότι τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ συζητηθῇ πρῶτον ἐν τῇ βουλῇ.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

δι υἱός σας

25 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

Τὸ πιστοποιητικὸν μοὶ τὸ ἐπέμψατε ἀνεπικύρωτον.

[Σ.τ.π. Ἀρ. 48. Ἐλ. 8. 8 Φεβρίου 78.]

121

[B 120 Me 108]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 12 Αυγούστου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τῇ 5 Ὁκτωβρίου ἀπήντησα ὑμῖν ταχυδρομικῶς ἐπὶ τῆς ἀπὸ 1 τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολῆς σας.

5 Σήμερον πρόκειται νὰ συζητηθῇ ἐν τῇ βουλῇ τὸ περὶ χλήσεως τῶν ἐφέδρων. Ἡ ἀντιπολίτευσις εἶναι σφόδρα ἐναντία εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, καὶ αὐτὴ ἡ κυβέρνησις φαίνεται ἔτοιμη εἰς ὑποχώρησιν.

Σᾶς ἐγκλείω ἐνταῦθα τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ ἐφημερίου, ἵνα ἐπικυρωθῇ.

10 Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

ὅ υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 49. Ἐλ. 15. 8βρίου 78.]

122

[B 121 Me 109]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 9 Νοεμβρίου 1878.

15 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Μὲ τὸ ἀτμόπλοιον δὲν ἔλαβον γράμμα σας, οὔτε μὲ τὸ ταχυδρομεῖον. Ἔγὼ δὲ σᾶς ἔγραψα ἀπὸ 26 π. μ. διὰ τοῦ Ἰω. Ἀλ. Μωραΐτου, καὶ ἀπορῶ διατί δὲν μοὶ ἀπηντήσατε. Σήμερον δὲν μετέβην ἀκόμη εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, ἵνα ζητήσω ἐπιστολήν σας.

20 Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 51. Ἐλ. 12. 9βρίου 78. Τῷ ἔγραψα τὴν 12. Νοεμβ. 78.]

123

[B 122 Me 110]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 22 Νοεμβρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Εσκόπουν νὰ σᾶς γράψω αὔριον διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀλλ' ἔμαθον σήμερον παρὰ τοῦ Γ. Δημητριάδου ὅτι ἐφθάσατε ἥδη εἰς Χαλκίδα.

5 Εἰς τὴν ἀπὸ 12 ἐκ Σκιάθου ἐπιστολήν σας, ἀπήντησα τῇ 16 τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Γεώργιον, πρὸς ὃν γράψω ὅτι ἔχω ἀνάγκην νὰ μὲ συνδράμῃ μόνον δὶ' ἐν παλτόν, ὅπερ χρειάζομαι διὰ τὸν χειμῶνα. Τὰ δὲ καθημερινὰ ἔξοδά μου τὰ οἰκονομῶ ἐκ μιᾶς παραδόσεως ἦν ἔχω.

10 'Ηνησύχησα πολὺ χθὲς ἔνεκα τῆς τρικυμίας, φοβούμενος μὴ ἥσθε εἰς τὸ πέλαγος. "Ηδη εἴμαι εὐχαριστημένος διότι θὰ ὑπάγετε μὲ τὸ ἀτμόπλοιον εἰς τὴν ἐπάνοδον, ἦν εὔχομαι ὑμῖν αἰσίαν.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας

δούλιος σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

15 'Ο Σωτήριος καὶ ὁ Ἀλέκος σᾶς ἀσπάζονται τὴν χεῖρα.

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 52. Ἐλ. 23. 9βρίου 78. ἐν Χαλκίδι.]

124

[B 123 Me 111]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 7 Δεκεμβρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 29 π. μ. ἐπιστολήν σας διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἔλαβον τὴν 20 3ην ίσταμένου. Χθές δὲ ἔλαβον τὴν ἐκ Χαλκίδος ἀπὸ 24, διὰ τοῦ Χριστοδούλου Στάμαινας.

Εἴμαι πολὺ ύγιης. Τὸ αὐτὸν καὶ εἰς ὑμᾶς εὔχομαι.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

δούλιος σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

Διευθύνετε πρὸς τὸν κ. Κουσουλίνην τὰς ἐπιστολάς σας, ἵνα τὰς λαμβάνω εύκολότερον. Διότι πολλάκις, ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ἐπιστολῆς σας, με-

ταβανώ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καθ' ἐκάστην καὶ ἐρωτῶ, ὅταν δὲν ἔχω τοι-
αύτην. Πολλάκις δὲ καὶ ὅταν ἔχω, ἡ ἐπιπολαιότης καὶ φυγοπονία τῶν
ὑπαλλήλων μὲ στερεῖ τῆς ἐγκαίρου λήψεως.

‘Ο αὐτός.

5 [Σ.τ.π.: Ἀρ. 54. Ἐλ. 11. Δεκεμβρ. 78.]

125

[B 124 Me 112]

‘Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Οκτωβρίου 1878.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τῇ 14 σᾶς ἔγραψα ἐντὸς φακέλλου ἐφημερίδων, εἰδοποιῶν ὑμᾶς περὶ
τῆς λήψεως τῆς ἀπὸ 10 τοῦ αὐτοῦ μετὰ τοῦ 28δράχμου.

10 Σᾶς εὔχομαι τὰς ἀγίας ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων ἐν ὑγιείᾳ καὶ εὐ-
τυχίᾳ.

‘Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας

‘Αλέξ. Παπαδιαμάντης

15 [Σ.τ.π.: Ἀριθ. 55. Ἐλ. 24. Δεκεμβρίου 78.]

126

[B 125 Me 113]

‘Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18 Ιανουαρίου 1879.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

‘Ελαβον τὴν ἀπὸ 2-7 τ. μ. ἐπιστολήν σας κατὰ τὴν 12 τοῦ τρέχοντος
μετὰ τῶν ἐγκλείστων δρ. 11,20. Μή με λησμονεῖτε πάλιν, διότι δὲν ἔχω
20 παράδοσιν. ‘Αλλὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν πάλιν θὰ ἔχω.

‘Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός,

‘Ο υἱός σας

‘Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 2. Ἐλ. 21. Ιανουαρίου 79.]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Φεβρουαρίου 1879.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 4 τοῦ ἥδη μεσοῦντος ἐπιστολήν σας ἔλαβον μετὰ τῶν ἐγκλείστων ἐν αὐτῇ δραχ. 16,80.

5 "Αν σήμερον κατορθώσω νὰ εύρω τὸν Φιλοκλῆν, δστις ἀναχωρεῖ διὰ Σκίαθον, θὰ ἀποστείλω τὸ ιατρικὸν τῆς μητρός μου.

Ἐναφορικῶς πρὸς δσα μοὶ γράφετε περὶ δανείου ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, δὲν ἔχω δυστυχῶς μέσον ἵνα πλησιάσω πρὸς τοὺς ὕδινοντας αὐτήν, καὶ οὕτε ἔξεύρω ἀκριβῶς τοὺς ἀπαιτουμένους δρους καὶ ἐγγυήσεις πρὸς

10 πραγματοποίησιν δανείου.

Τὸν Σωτήριον δὲν τὸν βλέπω, καλλίτερον δὲ θὰ ἦτο νὰ τῷ γράψῃς
ὅμεις δλίγας λέξεις περὶ τούτου.

Μόνον ἐν πρᾶγμα δὲν ἔννοω· πῶς δηλ. ἐνῷ ἐφέτος ἦτο ἡ ἔλαιοφορία,
καὶ δι Γιάννης εἰργάσθη πλειότερον τῶν ἄλλων ἔλαιοτριβείων, ὡς ἔμαθον,
15 εὑρίσκεται οὐχ ἦττον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ συνομολογήσῃ νέον δάνειον, ἀντὶ
νὰ ἔχῃ ἔξοφλήσει ἐν μέρος τοῦ παλαιοῦ.

Ἐπίσης δὲν μοὶ γράφετε καὶ περὶ ἡμῶν αὐτῶν, δὲν ἐκάμαμεν δλίγον
ἢ πολὺ ἔλαιον ἐφέτος.

Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός,

οὐίος σας

Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 4. Ἐλ. 18. Φευρ. 79.]

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 23 Μαρτίου 1879.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

25 Σήμερον ἔλαβον τὴν ἀπὸ 20 ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν δρχ. 11,20. Ο
Γεώργιος μοὶ ἔγραψεν ἐκ Στυλίδος. "Ωμίλησα εἰς φίλους ἵνα κατορθώσωσι τὴν εἰς Χαλκίδα μετάθεσίν του, καθ' ἣν ἐπιθυμίαν μοὶ ἐκφράζει ἐν
τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ.

Μοὶ γράφει δὲ καὶ δτι θὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Σκίαθον τὸ Πάσχα καὶ ἀνευ-

ἀδείας. Τοῦτο εἶναι παράξενον. Γράφετέ τῷ νὰ ἔχῃ ὑπομονήν. "Εχετε καὶ σεῖς ὑπομονὴν καὶ μὴ στενοχωρεῖσθε τόσον. Καὶ τοῦτο θὰ περάσῃ. 'Ολιγοὶ μῆνες δὲν εἶναι τίποτε, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ὑγεία. Τὸ Πάσχα θὰ δώσουν, πιστεύω, ἀδειαν εἰς τοὺς ἐθνοφύλακας, ἀλλ' ἀν δὲν δώσουν δὲν συμφέρει

5 νὰ φύγῃ ἄνευ ἀδείας, διότι τιμωρεῖται δὲν ἔξεύρω καὶ ἔγὼ πόσον βαρέως.

'Αλλὰ τί νὰ σᾶς εἴπω, πάτερ μου; Δὲν κάμνει καλὰ καὶ ἡ καλὴ μου μήτηρ νὰ δεικνύῃ τόσον πόνον, διότι νὰ ὁποῦ ἐρεθίζεται ὁ Γεωργάκης καὶ ζητεῖ νὰ φύγῃ ἄνευ ἀδείας! Αἱ ὑπερβολαὶ αὐτὰ κάμνουν. "Εχετε ὑπομονήν, καὶ πάντοτε ὑπομονήν. Δὲν εἶναι τίποτε πῶς θὰ εἶναι ὁ Γεωργάκης 10 εἰς Λαμίαν τὸ Πάσχα. 'Εγὼ ἔχω ἔξ ἔτη ὁποῦ κάμνω Πάσχα ἐν Ἀθήναις καὶ ἀπαξ, τῷ 1868, ἐν Χαλκίδι. Παντοῦ ὁ αὐτὸς Χριστὸς εἶναι.—

'Εντὸς τῆς ἐπιστολῆς σας μοὶ ἐγκλείετε, πάτερ μου, τὴν εὐχήν σας. Εὔχαριστῶ διὰ τοῦτο ἀλλὰ διατί νὰ μὲ λυπῆτε; Μήπως τυχὸν εἰσθε ἀσθενής; Πῶς λοιπὸν ἔξεύρετε δτὶ δὲν θὰ μὲ ἰδητε πλέον; "Ἄς εἶναι ὑγίεια, 15 καὶ θὰ ἔλθω μετὰ τὸ Πάσχα.

Εὔχομαι ὑμῖν ἐν ὑγιείᾳ τὰς ἡμέρας τῶν Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. 'Ασπάζομαι πάντας.

Φιλῶ τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

οὐέος σας

20 'Αλέξ Παπαδιαμάντης

Στείλατέ μοι τὰ ἔξοδά μου, καὶ ἔρχομαι χωρὶς ἄλλο.

'Ο αὐτός.

[Σ.τ.π.: 'Αριθ. 6. 'Ελ. 29. Μαρτίου 79.]

129

[B 128 Me 116]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 29 Μαρτίου 1879.

25 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σᾶς ἔγραψα τὴν 23 φθίνοντος, ἅμα λαβὼν τὴν ἀπὸ 20 ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν δρ. 11,20.

Θὰ ἔλθω ἀφεύκτως εἰς Σκιαθον μὲ τὸ ἀτμόπλοιον τῆς 12 Ἀπριλίου,

ἀν ἔχω τὰ ἔξοδά μου, ώς σᾶς προέγραψα. Πιθανὸν νὰ οἰκονομήσω χρήματα καὶ ἀπ' ἐδῶ, ἀλλὰ στείλατέ μοι καὶ σεῖς ἔως 20 δραχμάς.

Εὔχομαι ύμιν καλὸν Πάσχα, ἀσπαζόμενος τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

5

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. α' 'Απριλ. 79. Τῷ ἔγραψα τὴν <3 'Απριλίου 79. τῷ ἔστειλα ***].]

130

[B 129 Me 117]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 9 'Απριλίου 1879.

10 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Προχθὲς Σάββατον ἔλαβον τὴν ἀπὸ 3 ἰσταμένου ἐπιστολήν σας. Χαίρω διότι ὁ Γεώργιος εύρισκεται παρ' ύμιν, ἀν καὶ δὲν μοὶ γράφετε πόσων ἡμερῶν ἄδειαν ἔχει λάβει. Εἰς Λαμίαν τῷ ἔγραψα τῇ 23 Μαρτίου φαίνεται δτὶ τὴν ἐπιστολήν μου δὲν τὴν ἔλαβε.

15 Μετὰ τῆς ἐπιστολῆς σας ἔλαβον καὶ τὰς δραχμὰς 22,40.

Εἰς Σκίαθον θὰ ἔλθω ἀργότερα, ἥτοι περὶ τὰ τέλη Μαΐου ἀφεύκτως δύμως θὰ ἔλθω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

ό υἱός σας

20 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 8. 'Ελ. 13. 'Απριλ. 79. Τῷ ἔγραψα τὴν 15. τοῦ αὐτοῦ.]

131

[B 130 Me 118]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 26 'Απριλίου 1879.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

25 'Ελαβον τὴν ἀπὸ 15 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολήν σας, ώς καὶ τὴν προγενεστέραν ταύτης ἀπὸ 6.—

Περὶ μεταθέσεως τοῦ Γεωργάκη εἰς Χαλκίδα ἐνήργησα ἀπ’ ἔξω ὅ, τι
ἡμπόρουν· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχω φίλον τινὰ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρα-
τιωτικῶν. "Αλλως δέ, ἡ ὑγεία εἰς τὴν Λαμίαν εἶναι καλλίτερα τώρα, κα-
θὼς μανθάνω. Τρεῖς μῆνας καὶ ἡμίσυν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπηρετήσῃ
5 ἀκόμη, καὶ ὑπομονή. "Αμα ὡς παρέλθωσιν οἱ ἔξι μῆνες, δὲν δύνανται, κατὰ
τὸν νόμον, νὰ τοὺς κρατήσουν οὕτε μίαν ἡμέραν περιπλέον.

Δὲν ἔμαθον ἀν ὁ Γεωργάκης ἐτιμωρήθη πειθαρχικῶς διὰ τὴν εἰς Σκί-
αθον μετάβασίν του ἢ ὅχι. Τὴν 2 Μαΐου θὰ τῷ γράψω εἰς Χαλκίδα, καθὼς
μοὶ γράφετε.

10 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός. 'Ασπάζομαι τὰς ἀδελφάς
μου.

'Ο υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

Εἰς Σκίαθον θὰ ἔλθω ἐφέτος, καθὼς σᾶς προέγραψα. Πιστεύω, κατὰ
15 τὰ τέλη Μαΐου ἢ τὰς ἀρχὰς 'Ιουνίου.

'Ο αὐτός.

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 10. 'Ελ. 4. Μαΐου 79.]

132

[B 131 Me 119]

'Εν 'Αθήναις τῇ 30 'Απριλίου 1879.

'Αδελφὲ Γεώργιε,

20 Δὲν ἔμαθον ἀν ἐτιμωρήθης ἢ ὅχι διὰ τὴν εἰς Σκίαθον μετάβασίν σου,
καὶ ἐν γένει στεροῦμαι εἰδήσεων περὶ σου. Γράψον μοι, σὲ παρακαλῶ, νὰ
μάθω.

Εἰς τὴν διὰ τοῦ ἐπιλοχίου Ρεῖζη ἐπιστολήν σου εἶχον ἀπαντήσει τα-
χυδρομικῶς. 'Αγνοῶ ἀν ἔλαβες τὴν ἐπιστολήν μου ἢ ὅχι, διότι συνέπεσε
25 κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας νὰ ἀναχωρήσῃς εἰς Σκίαθον.

Περὶ μεταθέσεώς σου εἰς Χαλκίδα ὡμίλησα πολλάκις, ἀλλὰ δυστυ-
χῶς δὲν ἔχω καὶ ἔγω πολλὰ μέσα, ὡς γνωρίζεις. Καὶ ἀν δὲ μείνης ἐν Λα-
μίᾳ, νὰ ἔχης ὑπομονήν, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ὑπηρεσίας σου, δοτις ὑπολείπεται,
εἶναι ὀλίγος.

Γράψον μοι τί ἔμαθες ἐκ Σκιάθου ἀναφορικῶς πρὸς τὴν νόσον εὐλογίαν. Εὔχομαι νὰ ἀποκατεστάθῃ ἡ ὑγίεια ἐν τῇ προσφιλεῖ ἡμῶν πατρίδι.
 "Ασπασαι ἐκ μέρους μου τὸν κ. Νικόλαον Δημητριάδην.
 Σὲ φιλῶ τρυφερῶς

5

ὅ ἀδελφός σου
 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

133

[B 132 Me 120]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 10 Μαΐου 1879.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 29 Ἀπριλίου ἐπιστολήν σας ἔλαβον. Σᾶς εἶχον γράψει τῇ

10 26 διὰ τοῦ ταχυδρομείου, πιστεύω δὲ νὰ ἐλάβετε τὴν ἐπιστολήν μου τὴν Τρίτην ἡ Τετάρτην τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος.

Πρὸς τὸν Γεώργιον ἔγραψα εἰς Χαλκίδα, καὶ μοὶ ἀπήντησεν δτὶ ἥτον ἔτοιμος νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς Σκιάθον, διότι εἶχε καιρόν, ὡς ἔχων δύο κλήσεις εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον διὰ τὴν 9 καὶ 16 Μαΐου. Δὲν ἐννόησα καλῶς 15 τοῦτο. Πῶς ἥτο δυνατὸν ἀφοῦ θὰ ἀνεχώρει ἐκ Χαλκίδος τὴν 2 ἢ 3, νὰ προλάβῃ τὴν 9 νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Χαλκίδα; "Ηδη ἀγνοῶ ἂν ἐπανῆλθεν αὐτόσε. Γράψατέ μοι, παρακαλῶ, περὶ τούτου.

Πέμψατέ μοι ὀλίγα χρήματα.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

20

ὅ υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 11. Ἐλ. 13. Μαΐου 79. Τῷ ἔστειλα δύο τῶν <5,60...>.]

134

[B 135 Me 121]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 24 Μαΐου 1879.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

25 Τῇ 10 τοῦ ἥδη φθίνοντος σᾶς ἔγραψα διὰ τοῦ Γεωργίου Παντελῆ, στρατιώτου, δστις ἥλθε μὲ τὸ ἀτμόπλοιον. 'Απάντησίν σας δὲν ἔλαβον,

ούτε μὲ τὸ ἀτμόπλοιον οὔτε μὲ τὸ ταχυδρομεῖον, ὅπου ἡρώτησα δίς ἢ τρὶς μεταβάσες ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀτμοπλοίου. Καὶ εἶναι βάσανον νὰ πηγαίνῃ τις μὲ τόσον καύσωνα καὶ μὲ τόσον ἴδρωτα ἀπὸ τῆς 10ης π.μ. μέχρι τῆς 2 μ.μ., διότι τότε μόνον γίνεται ἡ διανομὴ τῶν ἐπιστολῶν. Λοιπὸν 5 σᾶς παρακαλῶ νὰ διευθύνητε τὰ πρὸς ἐμὲ γράμματά σας ἀποκλειστικῶς διὰ τοῦ βιβλιοπωλείου Κουσουλίνη.

Δὲν ἀρκεῖ δτι δὲν ἔλαβον ἐπιστολήν σας, ἀλλὰ δὲν ἥδυνήθην νὰ πληροφορηθῶ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου Γεωργίου, ποῦ εὑρίσκεται. 'Ο Δούλης, υἱὸς τοῦ 'Ιω. Δουλίδου, δστις ἤλθεν ἐνταῦθα μὲ τὸ ἀτμόπλοιον, διετείνετο 10 δτι δ ἀδελφός μου ἀπεβιβάσθη εἰς Λίμνην καὶ ὅχι εἰς Χαλκίδα. Νὰ τὸ πιστεύσω ἢ ὅχι, δὲν ξένυρα. Μοὶ ἔλεγεν ἐκ προθέσεως φεύδη, ἢ ἡ πατήθη ὁ ἀνθρωπος; Παρήγγειλα εἰς Χαλκίδα πρὸς τὸν κ. Δημητριάδην, διὰ τοῦ ἐνταῦθα ἀδελφοῦ του, ἀλλὰ καὶ οὕτος δὲν ἀπήντησεν. Φαντάσθητε τὴν ἀμηχανίαν μου. Νὰ μὴν ἔξεύρω ποῦ εὑρίσκεται ὁ Γεωργάκης! καὶ ἀν ἔχη ἀδειαν 15 ἀπὸ τὸ Τάγμα, διὰ νὰ εἴμαι τούλαχιστον ἥσυχος. Διατί νὰ μὴ μοὶ γράψῃ ἐν γράμμα;

Γράψατέ μοι, παρακαλῶ, περὶ τούτων, διότι ἀπὸ τῆς 29 'Απριλίου νεώτερον γράμμα σας δὲν ἔλαβον.

Εἰς Σκίαθον θὰ ἔλθω, ως σᾶς ὑπεσχέθην, ἐξ ἀπαντος, ἀν ζήσωμεν.

20 Πιστεύω κατὰ τὸν 'Ιούλιον. Διότι τώρα δὲν δύναμαι ἀκόμη ν' ἀπέλθω ἐξ 'Αθηνῶν.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

οὐίος σας

Αλέξ. Παπαδιαμάντης

25 [Σ.τ.π.: 'Αριθ. 12. 'Ελήφθη 27. Ματου 79. Τῷ ἔγραψα τὴν 29. Ματου μὲ δύο τῶν δρ. 5,60.]

'Εν 'Αθήναις, τῇ 31 Ματου 1879.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 22 τοῦ λήγοντος ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν ἐγκλείστων δραχμῶν 11,20. Μὲ τὸ χθεσινὸν ἀτμόπλοιον δὲν είχον γράμμα σας.

Εἰς Σκίαθον θὰ ἔλθω, ώς σᾶς ἔγραψα, ζσως καὶ ταχύτερον.
 ’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας
 ’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

5 [Σ.τ.π.: ’Αριθ. 13. ’Ελ. 4. ’Ιουνίου 1879.]

136

[B 135 Me 123]

’Εν ’Αθήναις, τῇ 22 Μαρτίου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 14 ἐπιστολήν σας ἔλαβον. ’Εγὼ ἔγραψα ὑμῖν τῇ 9 ταχυδρομικῶς μὲν ἔγχλειστον πιστοποιητικὸν τοῦ Γεωργίου, καὶ τῇ 12 διὰ τοῦ 10 ἀτμοπλοίου (ἐπιβάτου Δημ. Φ. ’Αγάλου). Πιστεύω νὰ ἐλάβετε τὰς ἐπιστολάς μου. —

’Απὸ τῆς 18 Μαρτίου ἐργάζομαι εἰς τὴν Διεκπεραίωσιν τοῦ ’Γπουργίου τῶν Στρατιωτικῶν. Περνῶ καλά. ’Ελπίζω δτι, καὶ ἀν φύγη τὸ τάγμα μου, θὰ μὲ ἀφήσουν ἐδῶ. —

15 ’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός. —

‘Ο υἱός σας
 ’Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Εἶχον γράψει ὑμῖν δτι ἀπηλλάχθην πάσης ποινῆς, δτε ἥλθον εἰς ’Αθήνας, διότι ούτως ἐπίστευσα κατ’ ἀρχάς. Τῇ ἐπαύριον ἐτιμωρήθην καὶ μ’ 20 ἐψυλάκισαν, ἀλλ’ ἡ φυλάκισίς μου ἥτο μόνον κατ’ ὄνομα. ’Επέρνων καλά καὶ ἥμην σχεδὸν ἐλεύθερος ὅλην τὴν ἥμέραν.

‘Ο αὐτός.

[Σ.τ.π.: ’Αριθ. 11. ’Ελ. 28. Μαρτίου 1881.]

’Εν ’Αθήναις, τῇ 2 Ἀπριλίου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

”Ελαβον τὴν ἀπὸ 27 π. μ. ἐπιστολήν σας μὲ δρ. 5.60. Ἐγὼ σᾶς ἔγραψα καὶ ἀπὸ 22 τοῦ αὐτοῦ, μὲ τὸ ἀτμόπλοιον. Ἄγνοῶ ἂν τὴν ἐλάβετε. Ἐπί-
5 σης δὲν ἔξεύρω ἂν ἐλάβετε τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ Γεωργάκη, τὸ διποῖον
ἔστειλα τῇ 9 Μαρτίου.—

”Ἐργάζομαι εἰς τὸ γραφεῖον τῆς διεκπεραιώσεως τοῦ ‘Ὕπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν. ’Αλλ’ ἐργάζομαι δέκα ὥρας (9-12¹/₂ π.μ. 3-9¹/₂ μ.μ.) καὶ δὲν μοὶ μένει καιρὸς καὶ τρόπος νὰ διαθέσω εἰς καμμίαν παράδοσιν. Παίρνω
10 μισθὸν στρατιώτου, δηλ. 20,10/₀₀ τὸν μῆνα, καὶ αὐτὰς δυσκόλως θὰ τὰς παίρνω. Κοπιάζω πολὺ. Κάμετε τρόπον νὰ μοῦ στέλνετε δλίγα χρήματα.

Τὰ πολιτικὰ ἐντὸς δλίγου, σὺν Θεῷ, θὰ καθαρισθοῦν καὶ θὰ ἴδωμεν τί θὰ γείνη.

Εὕχομαι ὑμῖν ἐν ὑγιείᾳ τὰς ἐρχομένας ἀγίας ἡμέρας.

15 ’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅνιός σας

A. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: ’Αρ. 12. ’Ελ. 4. ’Απριλίου 1881.]

137α

Τιέ μου ’Αλέξανδρε,

’Εκ Σκιάθου, 4. ’Απριλίου 1881.

20

”Ελάβομεν τὴν ἀπὸ 2 τρ. μηνὸς ἐπιστολήν σου καὶ ἐμάθομεν ἔξ αὐτῆς τὰ κατὰ σέ. Σοὶ ἔγκλείω ἐν τῶν 5,60 πρὸς τὸ παρὸν καὶ διὰ τοῦ προσεχοῦς ’Ατμοπλοίου τῆς 12ης θὰ φροντίσωμεν διὰ τοῦ Κυρίου Κοσμᾶ τῆς “Ὕδρας μετ’ ἐπιστολῆς παραδοθησομένης εἰς τὸν Κρασόπουλον. ”Ολοι ὑγιαίνομεν.

25

Μένω δ Πατήρ
Οἰκονόμος ’Αδ. ’Εμμανουὴλ

138

[B 137 Me 125]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 21 Μαΐου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 9 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐπιστολὴν σας ταχυδρομικῶς
 ἀποσταλεῖσάν μοι ἐκ Χαλκίδος μετὰ τοῦ χαρτονομ. τῶν 28 δραχμῶν.
 5 'Υγιαίνω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας
 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀριθ. 17. Ἐλ. 23. Μαΐου.]

139

[B 138 Me 126]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 9 Ιουλίου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ελαβον τὰς ἀπὸ 3 καὶ 4 ἐπιστολάς σας.

Τῇ 2 Ιουλίου σᾶς ἔγραψα περὶ τῆς παραλαβῆς τῆς ἀπὸ 27 π. μ. καὶ
 τῶν 8 τῶν 5,60, ἀτινα ἔλαβον τῇ 1 Ιουλίου. "Ἐστειλα τὴν ἐπιστολὴν μου
 15 διὰ τοῦ ἐκ Σκοπέλου Ἀγγελῆ Μαχαιρᾶ, διὰ νὰ φθάσῃ ταχύτερα, ἐπειδὴ
 διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἀργοῦν.

Εἶχον καὶ ἐσώκλειστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν Νήφωνα. 'Ο Ἀγγ. Μα-
 χαιρᾶς μοὶ ὑπεσχέθη νὰ σᾶς τὴν στείλη διὰ τινος γλωσσαίου, δστις ἔμελλε
 νὰ ἀποβιβασθῇ ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου εἰς Σκιαθον.

20 "Έχω μόνον μίαν παράδοσιν πρὸς 30 δραχ. τὸν μῆνα.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας
 'Αλ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 25. Ἐλ. 14. Ιουλίου.]

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 6 τοῦ μεσοῦντος ἐπιστολήν σας. "Ημην ἀσθενής ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν, εἶχον πυρετόν, ἡ ἐπιστολή σας μὲ ἐλύπησε πολὺ καὶ διὰ 5 τῆς λύπης μ' ἐθεράπευσε παραδόξως ἐκ τοῦ πυρετοῦ. —

Σεβαστέ μοι πάτερ, οἱ Μιλτιάδαι, τοὺς δόποίους λέγετε ἔξωδευσαν ἄλλος 15 καὶ ἄλλος 20 χιλ. δραχμὰς διὰ νὰ φθάσωσιν ὅπου ἔφθασαν. 'Ημεῖς δὲν εἴχομεν μέσα καὶ δὲν μᾶς ἐβοήθησε καὶ ἡ τύχη. Μὲ 6 χιλ. δραχμὰς διετηρήθην ἐγὼ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ 10 ἔτη, πότε νηστικὸς καὶ πότε χορο- 10 τάτος. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Τὸν ἔνα μῆνα εἶχον μίαν προγύμνασιν, τὸν ἄλλον δὲν εἶχα. Συνεχής τις καὶ μόνιμος ἐργασία δὲν εὑρέθη δι' ἐμέ. 'Οσά- 15 κις τυχὸν μοὶ ἐμειδία ἐπ' ὀλίγον μία ἐλπίς, ἡ σκληρὰ τύχη μοὶ τὴν ἀφήρ- παζε. "Ο, τι ἐπεχείρησα νὰ κάμω, ἐμπροστὰ εὑρέθη. 'Ατυχία, παντοῦ ἀτυ- χία.

Ἐκεῖνο δόποῦ σᾶς εἶπεν ὁ Σαχίνης, δὲν ἔχει νὰ κάμῃ τίποτε μὲ τοὺς ὑλιστάς. 'Αλλ' εἶναι τρόπος διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς τὰς ἔξετάσεις μου. Καὶ πάλιν δὲν θὰ τὸ κάμω, διότι θέλει χρήματα.

Τῇ 13 Ιουνίου ἀπελύθην τοῦ στρατοῦ. "Ηρχισα μίαν παράδοσιν. Εἰς γνώριμός μου μοὶ ὑπεσχέθη ἄλλην μίαν. Μὲ ἐγέλασε. Παρεκάλεσα τὸν 20 Μωρ(αὐτίδην) νὰ μ' εῦρῃ ἄλλην μίαν, δὲν μοὶ εὗρε. 'Η μόνη παράδοσις, ἡν πραγματικῶς εἶχα, ἔπαινε μετὰ 20 ἡμέρας τὴν 4 Ιουλίου. "Εκαμα κακὰ νὰ μὴν ἔλθω τότε εἰς Σκίαθον. 'Αλλ' ἐβασισθην εἰς ὅητὰς ὑποσχέ- 25 σεις. 'Ως τόσον μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ξεκολλήσω ἀπ' ἐδῶ, διότι ἔχω χρέη εἰς ἐνοίκια, εἰς μαγείρους κτλ., ἐμεινα ἔως τώρα. 'Αλλ' εἰπέτε μοι, πῶς ητον δυνατὸν νὰ ζήσω μὲ τὰς 84 δραχμὰς, τὰς δόποιας μοὶ ἐστείλατε ἀπὸ Ιουνίου μέχρι τῆς σήμερον; ἐνῷ ἔχρειαζόμην τούλάχιστον 200. Διὰ τοῦτο λοιπόν, ἀπελπισθείς, ἐσκέψθην τὸ ἔξης. Θὰ ἐδεχόμην τὴν παράδοσιν τῶν Γαλλ(ικῶν) τοῦ Δ. 'Αθ., θὰ διωριζόμην βοηθὸς τοῦ ἑλλ. σχολείου εἰς Σκίαθον καὶ θὰ ἡρχόμην. Θὰ εἶχα ἔως 140 δραχμὰς τὸν μῆνα. Θὰ ἐπλή- 30 ρωνα τὰ ἐν Ἀθήναις χρέη μου παλαιὰ καὶ νέα. Περὶ τούτων, ἂν μοὶ ἀπήντα δ. Δ. 'Αθ., θὰ σᾶς ἐξηγούμην δι' ἐπιστολῆς. 'Αλλ' αὐτὸς μᾶς ἐγέννησε φορτοῦναν. 'Εφοβήθη μὴ τὸν γελάσω! δ. Θεέ μου! Τώρα ὅπως φέρεται, δὲν θέλω οὕτε τὰ Γαλλικά του οὕτε αὐτόν. Διότι ἐπιστολὴν ἴδικήν του

τὴν ἀνέγνωσε πρὸς ὑμᾶς διὰ νὰ καταπατήσῃ. Ἐγὼ ἔμελον νὰ σᾶς γράψω,
ἀν μοὶ ἀπῆντα ἀνθρωπίνως. —

'Αλλ' ἡ αὐτὴ ἀνάποδη τύχη, ἥτις μὲ ἀφησε τρεῖς μῆνας ἀνευ παραδόσεων, ἡ αὐτή, ἀμα ἔγραψα τὴν πρὸς Δ. Αθ. ἐπιστολήν, μοὶ εὗρε δύο παραδόσεις. Τώρα λοιπὸν μετὰ τὴν ἀπὸ 6 8βρ. ἐπιστολήν σας τὰς ἐδέχθην καὶ
5 μένω εἰς Ἀθήνας. Τί νὰ κάμω; εἶναι δύμως ζωὴ αὐτή; ἐπὶ τέσσαρας μῆνας πόσας στερήσεις ὑπομένω! Καὶ σεῖς μοὶ λέγετε δτι μὲ δυσφημοῦσι.
'Εγὼ δὲν παραλείπω οὐδὲν διὰ καλόν μου. 'Αλλὰ νὰ ζητῇ τις ἐργασίαν
10 καὶ νὰ μὴ εύρισκῃ, δὲν θὰ δυστυχήσῃ; δὲν θὰ χρεωθῇ;

"Αν εἴχατε δλίγα χρήματα νὰ μοὶ στείλετε διὰ ν' ἀναπνεύσω, ἐωσότου τελειώσῃ ὁ μὴν τῶν παραδόσεών μου, θὰ ἥτο καλόν. "Εχω ἀνάγκην
ἀπὸ τὸ στρῶμά μου, ἀν ἔλθῃ πλοϊόν τι εἰς Πειραιᾶ στείλατέ μοὶ το. —
15 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅ υἱός σας

•Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 20. 8βρ. 81. Τῷ ἔγραψα τὴν 20. μὲ δύο τῶν 5.60.]

141

[B 140 Me 128]

'Εν Ἀθήναις, τῇ 29 8βρίου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 "Ελαβον τὴν ἀπὸ 20 φθίνοντος ἐπιστολήν σας μετὰ τῆς ἐγκλείστου
ἀπὸ 18 καὶ δραχ. 11,20. Περὶ τῆς λήψεως τῶν 20 δρχ. παρὰ τοῦ Μω-
ραΐτίδου σᾶς ἔγραψα τῇ 19 διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου.

Γράψατέ μοι ἀν ἥλθεν ὁ Γεώργιος, διότι ἡ ἀπόλυσις διετάχθη.

•Υγιαίνω. 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅ υἱός σας

•Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 47. 'Ελ. 6. Νοεμβρίου 81.]

142

[B 141 Me 129]

'Εν Αθήναις, τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ελαβον τὴν ἐπιστολήν σας καὶ τὰς δραχμὰς 140 διὰ τοῦ πρακτορείου.

'Υγιαίνω. Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

5

δύναμις σας

'Αλ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: Ἀρ. 50. Ἐλ. 14. Νοεμβρίου 81.]

143

[B 142 Me 130]

'Εν Αθήναις, τῇ 11 Νοεμβρίου 1881.

Σεβαστέ μοι πάτερ.

10 Σᾶς ἔγραψα τὴν Δευτέραν, 9 ίσταμένου. Ἐπειδὴ εἰναι πιθανὸν νὰ καθυστερήσῃ ἡ ἐπιστολή μου, σᾶς γράφω καὶ διὰ τῆς παρούσης, ἐλπίζων
ὅτι θὰ τὴν λάβητε μὲ τὸ ἀτμόπολοιον, ὅτι ἔλαβον τὰς ἐπιστολάς σας καὶ
τὰς δραχ. 140, ἃς μοὶ ἐπέμψατε διὰ φορτωτικῆς.

Γράψατέ μοι ἀν ἀπελύθη δύναμις —

15 Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός —

Ουρανός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π. Ἀρ. 49. Ἐλ. 14. Νοεμβρίου 81.]

144

[B 143 Me 131]

'Εν Αθήναις, τῇ 25 Νοεμβρίου 1881.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ελαβον τὴν ἐπιστολήν σας. 'Υγιαίνω.

Εἶχον μάθει παρὰ τοῦ N. Πόθου ὅτι ἐκινδύνευεν ἕνα παιδί τῆς Οὐρανίας, δὲν ἔξεύρω ποῖον. "Εγεινε καλὰ τώρα;

'Εξετάσεις θὰ δώσω τὸν Φεβρουάριον, σὺν Θεῷ.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

5 [Σ.τ.π.: 'Αρ. 51. 'Ελήφθη 28. 9βρίου 81.]

144α

'Εκ Σκιάθου 5 10βρίου 1881.

Τιέ μου 'Αλέξανδρε,

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 25 παρελθόντος ἐπιστολήν σου. 'Ο Δημήτριος τῆς Οὐρανίας ἡσθένησεν ἀπὸ τὰ τέλη Μαΐου καὶ εἰσέτι πάσχει.

10 Σοὶ ἐγκλείω δύο τῶν 5,60 ἵνα μοὶ ἀποστείλῃς ἐν σάλιον οὐχὶ μελανοῦ ἢ ἔρυθροῦ ἢ κιτρίνου χρώματος. "Εχω μεγίστην ἀνάγκην. Πρὸς δὲ καὶ χάρτην τῆς 'Ελλάδος ἐκ τῶν νεωτέρων.

'Απόστελλε ἐνίστε φύλλα ἐφημερίδων ἐκ τῶν νεωτέρων.

'Ελπίζω δτι πρὸς τὸ παρὸν δὲν ἔχεις ἀνάγκην χρηματικήν.

15 Γράψε μου ποίᾳ ἐκ τῶν παραδόσεων ὡφέλειά σου. "Ολα πέμψον διὰ τοῦ 'Αγγελῆ. "Ολοι ὑγιαίνομεν.

Μένω δ Πατήρ
Οίκονόμος 'Αδ. 'Εμμανουὴλ

145

[B 144 Me 132]

'Εν 'Αθήναις τῇ 10 'Ιανουαρίου 1882.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ τῆς 1ης ἴσταμένου ἐπιστολήν σας ἔλαβον τῇ 7ῃ τοῦ αὐτοῦ μετὰ τῶν δρ. 11,20.

Εὔχομαι ύμιν ἐν ὑγιείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ τὸ νέον ἔτος.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

ὅ υἱός σας

’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

5 [Σ.τ.π.: ’Αρ. 53. ’Ελ. 17. ’Ιανουαρίου 82. Τῷ ἔγραψα τὴν 19 περὶ πολλῶν καὶ τῶν Δρ. 11 καὶ 20 τῆς ἐπιστολῆς 5. Δεκεμβρίου 1881.]

146

[Β 145 Με 183]

’Αθήναις 17 Φεβρ. 1882.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

’Υγιαίνω. Συγγνώμην ὅτι δὲν σᾶς ἔγραψα.

10 Λήγ. ’Ιανουαρίου ἔλαβον μίαν ἐπιστολήν σας. Νεωτέραν ούχι. Τὰς

δρ. 11,20 τῆς ἐπιστ. τῆς 5. Δεκεμβρίου εἶχον λάβει.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

ὅ υἱός σας

’Αλ. Παπαδιαμάντης

15 ’Εντὸς τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς θὰ δώσω ἐξετάσεις διὰ δίπλωμα Καθ. Γαλλ. καὶ ἀν ἀποτύχω, ἀμέσως θὰ δώσω Ἐλληνοδιδασκάλου. Ἐγχω ἀνάγκην χρημάτων.

[Σ.τ.π.: <’Αρ.> 54. ’Ελ. 20 Φευρ. 82. Τῷ ἀπήντησα ἀποστείλας ἔγκλειστα καὶ δύο τῶν 5.60. τὴν 22. φευρ.]

146α

Σκίαθος τὴν 26. Φευρ. 1882.

Υἱέ μου ’Αλέξανδρε!

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 22. λήγοντος σταλείσης κάκείνης ταχυδρομικῶς μὲ 2. τῶν 5,60. διευθύνω καὶ τὴν παροῦσαν, καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ ἀνταμώσῃς

τὸν Κύριον Γ. Μανοῦσον πρὸς ὃν διευθύνω φορτωτικὴν ἐκ Δραχ. 100.80
έκατὸν καὶ λ. ὀγδοήκοντα, τὴν παραλαβὴν τῶν ὅποιων νὰ μοὶ γνωστο-
ποιέσῃς κλπ.

"Ολοι ύγιαινομεν.

5

Μένω ὁ Πατήρ.
Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

147

[B 146 Me 134]

'Εν Πειραιεῖ τῇ 3 Μαρτίου 1882.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Παρὰ τοῦ Ἀλ. Μωραϊτίδου ἔλαβον δραχ. 20. Διὰ τῆς ἐπιστολῆς σας
10 τῆς 22 Φεβρ. ἔλαβον δραχμὰς 11,20. Σήμερον δὲ λαβὼν ἐν Ἀθήναις τὴν
ἀπὸ 27 λ. μ. ἐπιστολὴν σας μετὰ τῆς φορτωτικῆς κατέβην εἰς Πειραιᾶ
καὶ ἔλαβον τὰς δραχ. 100,80.—

Θέλω δώσει τὰς ἔξετάσεις ταύτας περὶ ὃν σᾶς ἔγραψα, καὶ ὁ Θεὸς
βοηθός.—

15 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅ υἱός σας
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ Θεοδώρου Ζαμπούρα, περὶ οὗ σᾶς ἔγραψα τῇ
22 Φεβρ., παρακαλῶ νὰ μοὶ τὸ πέμψητε, ίθαγενείας κ.τ.λ.

20 [Σ.τ.π.: Ἀρ. 55. Ἐλ. 10. Μαρτίου 82.]

148

[B 147 Me 135]

'Εν Ἀθήναις τῇ 10 9βρίου 1882.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν τελευταίαν ἐπιστολὴν σας, ἐν ᾧ μοὶ ἐγράφετε περὶ τῆς
ἀφίξεως τοῦ Νικολάκη εἰς Σκίαθον καὶ περὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ πατρὸς τοῦ
25 Νήφωνος κτλ. Συγχρόνως σᾶς ἔγραψα ἐπιστολὴν τινα, ἣν ἀγνοῶ ἢν ἐλά-
βετε. Μεταγενεστέραν σας δὲν ἔλαβον.

"Εμαθον ότι ο ἀδελφός μου μετέβη εἰς Λάρισσαν. Γράψατέ μοι περὶ τούτου.

"Η ίδική μου τύχη ἐν γένει ὑπάγει καλλίτερα τώρα, δόξα τῷ Θεῷ.

"Έχω 100 φράγκα τὸν μῆνα μὲ δχι πολλὴν ἔργασίαν. Προσπαθῶ δὲ ἀδιακόπως καὶ περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἔξετάσεών μου. Σᾶς παρακαλῶ, πάτερ καὶ σὺ μῆτέρ μου, νὰ μὴν ἔχητε βαρὺ παράπονον κατ' ἐμοῦ. "Ο, τι σᾶς λέγουν, νὰ μὴν τὸ πιστεύετε εὔκολα. Νὰ μὴ δεινοπαθεῖτε καὶ νὰ ἔχητε ὑπομονὴν. 'Ο Θεὸς εἶναι μέγας. 'Αμφιβάλλετε ότι ἀπὸ ἐπτὰ μηνῶν ἔργάζομαι ἀδιακόπως νὰ συστηθῇ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ μ' ἔξετάσῃ, καὶ ότι δὲν ἔγεινε μέχρι τοῦδε; Πιστεύσατέ το, εἶναι ἡ μόνη ἀλήθεια. "Εκτοτε εἰμπορεῖ νὰ εὑρέθην καὶ ἔγώ εἰς σφλομονὴν καὶ νὰ εἴπα καὶ κανένα λόγον ἐπιπόλαιον ότι τέτοιαις ἔξετάσεις, ὅποῦ εἶναι ρουσφέτι, ἀς λείπουν, καὶ τὸ ῥωμαϊκό εἶναι βρώμα, κτλ. 'Αλλὰ τοῦτο δὲν θὰ εἴπῃ ότι δὲν θέλω τὰς ἔξετάσεις καὶ δὲν προσπαθῶ. Καὶ ἔπειτα μὲ φουρκίζουν πολλοί, ὅποῦ κάμνουν τὸν φίλον, καὶ δὲν εἰξεύρει κανεὶς τί νὰ τοὺς εἴπῃ διὰ νὰ τοὺς ξεφορτωθῇ, καὶ ὕστερον αὐτοὶ οἱ ίδιοι ίσως ἔρχονται καὶ σᾶς πωλοῦν ἐσᾶς δούλευσιν κτλ. Εἶναι κόσμος αὐτός;

"Ο Νήφων εἶναι ἐδῶ ἀκόμη, καὶ ὅπως λέγει, θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ 'Αγ.

"Ορος. Προσεπάθησε νὰ κατορθώσῃ κάτι καὶ δὲν ἡμπόρεσε. Δὲν ἔκαμε δὲ καμίαν παρεκτροπὴν ἐνταῦθα καὶ μὴν ἀκούετε. "Αν πίνη ὀλίγον τι, ἀλλὰ φέρεται σεμνῶς.

Νὰ μοὶ γράψητε ἀν εἶναι καλὰ ὁ Νικολάκης τῆς Ούρανίας, διὰ νὰ εἰξεύρω.

"Ο φίλος μου Κουσουλῆνος (ὅστις σᾶς ἀσπάζεται μετὰ πάσης τῆς οἰκογενείας του) ἔχει τὸ καλλίτερον μέσον καὶ ἐνεργεῖ ἀδιακόπως διὰ τὰς ἔξετάσεις μου. 'Ο γαμβρὸς τοῦ Πανταζῆ κ. Κυριακόπουλος τῷ ὑπεσχέθη θετικῶς ότι θὰ γείνη. Τὰ ἄλλα εἶναι ψεύματα. Μὴν ἀκούετε τίποτε. 'Ο 'Υπουργὸς Λομβάρδος μᾶς ἐγέλασεν ἐξ ἀρχῆς καὶ δὲν ἡθέλησε νὰ συστήσῃ ἐπιτροπὴν. Δὲν θέλω ἔγώ νὰ δίδω λόγον εἰς κανένα, καὶ τοὺς λέγω δόλους ψεύματα. 'Αλλὰ τί δικαίωμα ἔχει ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα νὰ μ' ἐρωτῶσιν;

"Ο διδάσκαλός μου κ. 'Επιφάνιος ἦλθε προχθὲς ἐκ Μεγάρων. "Εμεινε δύο ἡμέρας ἐδῶ καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του. 'Η οἰκογένειά του ὑγιάνει.

Σᾶς πέμπω σήμερον τρία φύλλα τῆς ἐφημερίδος «Μὴ χάνεσαι». 'Η ἐπιφυλλὶς ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ ἔμποροι τῶν ἔθνῶν» εἶναι ίδιαν μου ἔργον.

(‘Η ύπὸ τὸν τίτλον Ἀθῆναι εἶναι αὐτὸ τὸ Μή χάνεσαι μὲ ἄλλον τίτλον διὰ τὴν Τουρκίαν.) Εἶναι σατυρικὴ ἐφημερίς, ἀλλ’ ἐγὼ δὲν σατυρίζω, γράφω ἐπιφυλλίδα ἴστορικήν καὶ φιλολογικήν, καὶ τοῦτο τὸ κάμνω ἐξ ἀνάγκης διὰ νὰ λάβω χρήματα, ὡστε μή με καταχρίνετε, σᾶς παρακαλῶ.

5 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

δικαίωσης σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

Τὰ φύλλα τοῦ «Μή χάνεσαι» νὰ φυλάξητε ὅλα ἐπιμελῶς, νὰ μὴ τὰ δώσητε δὲ εἰς μηδένα πρὸς ἀνάγνωσιν, πλὴν τοῦ θείου μου κ. Κωνστ. Μω-

10 ραΐτου.

'Αλέξ.

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 70. 'Ελ. 14. 9βρ. 82.]

149

[Δ. σ. 66]

13. Μαρτίου. 85. Ἀθῆναι.

Εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς, ἐπιθυμῶ δικαίωσης τοῦ Γιάννης <ό> γαμβρός μας,
15 καὶ ὅστις ἄλλος, καὶ δικαίωσης Γιαννιώς, κλπ. νὰ ψηφίσωσι ύπερ τοῦ
'Αστεριάδου ἀποκλειστικῶς.

δικαίωσης σας

Α. Παπαδιαμάντης.

150

[Β 148 Με 136]

Ἀθῆναι, 30 Δεκτ. 88.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαβον τὴν ἐπιστολήν σας μὲ τὴν Σεραϊνώ.

Τὴν ἀπάντησίν σας εἰς τὴν ἀπὸ 18 Νθρ. δὲν τὴν ἔλαβα.

'Εργάζομαι τώρα εἰς τὴν Ἐφημερίδα καὶ δχι εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.

Εὕχομαι τὸ νέον ἔτος ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ.

25 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

δικαίωσης σας

'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 1. Ιανουαρίου 1889.]

151

[B 149 Me 137]

'Αθῆναι 8 Φεβρ. 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τῇ 30 Δεκεμβρίου σᾶς ἔγραψα ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀπὸ 25 ἐπιστολήν σας.

Δὲν ἔλαβα ἀπάντησιν, καὶ ὑποθέτω ὅτι δὲν ἔλαβατε τὴν ἐπιστολήν μου.

5 Σᾶς ἔγραψα ὅτι δὲν εἶχα λάβει τὴν ἐπιστολήν σας δι' ἣς ἀπηντᾶτε εἰς τὴν ἀπὸ 18 Νοεμβρίου ἰδικήν μου.

'Υγιαίνω. Ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

δικαίως σας

'Αλέξανδρος

10 "Αν μοὶ γράψῃτε, ἐπιγράφετε ἀπλῶς «Γραφεῖον Ἐφημερίδος».

δικαίως

[Σ.τ.π.: Ἐλήφθη 13. Φευρ. 89. Τῷ ἔγραψα 19. Φευρ. 89.]

152

[B 150 Me 138]

'Εν Ἀθήναις, 28 Απριλίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Διὰ τοῦ πατρὸς Σωφρονίου σᾶς ἀπεστάλησαν τὰ παπούτσια.

15 'Ελαβον ἐκ Βώλου ἐπιστολὴν τοῦ Γεωργίου, δι' ἣς μοὶ ἀναγγέλλει ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν φυλακήν, καταδικασθεὶς εἰς ἕξ μηνῶν φυλάκισιν,

δι' ἓν ῥάπισμα, λέγει, τὸ ὄποιον ἔδωκεν εἰς κάποιον. Καὶ τῷ φαίνεται αὐτηρὰ ἡ τιμωρία, δὲν εύχαριστεῖ τὸν Θεόν διποὺ ἐρράπισε Θεσσαλόν, ὑπο-

20 θέτω, καὶ δὲν ἐρράπισε κανένα Μανιάτην ἢ Ἀρβανίτην. Τώρα τί νὰ τοῦ κάμω ἐγώ; Καὶ ἔχομεν ἡμεῖς τὰ μέσα διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν βασιλικὴν χάριν;

'Ανάγκη νὰ ὑπομείνῃ πρὸς καιρόν, ἀργότερα ἵσως τῷ χαρισθῇ μέρος τῆς ποινῆς. Παρομοίαν ὑπομονὴν συνιστῶ καὶ εἰς ὑμᾶς, εἰδότας ὅτι τὰ ἀτυχή-

25 ματα ταῦτα ἔρχονται κατὰ θείαν παραχώρησιν, ἕξ ἀμαρτιῶν μας, καὶ ὅτι

«οἱ ἀδικοῦντες πολλοί, ἀδικούμενος οὐδὲ εἴτε».

25 Πηγὴ ἀνεξακρίβωτη

20 κανέναν ἐκδό

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

δικαίωσης σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 30. 'Απριλίου 89.]

153

[B 151 Me 139]

5 'Εν Αθήναις, 12 Μαΐου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ελαφον τὴν ἀπὸ 29 ἐπιστολὴν σου. 'Εὰν εὕρω αὐτὰς τὰς ἡμέρας ταξιδιώτην διὰ Σκιαθον, θὰ σᾶς στείλω δσα λεπτὰ τύχη νὰ ἔχω. 'Εὰν εὕρω ἀργότερα θὰ σᾶς στείλω καὶ πάλιν. 'Επῆρα κατὰ τοὺς 4 μῆνας 10 'Ιανουάριον - Απρίλιον δλας δραχ. 675. 'Επλήρωσα 350 εἰς χρέη, χρεωστῶ ἀκόμη διακοσίας, τὰς δποίας πληρώνω καὶ ἀργότερα. 'Ροῦχα δμως ἥθελον νὰ κάμω, διότι ἀπὸ δύο ἐτῶν φορῶ τὰ παλαιά.

15 Φαίνεται δτι εὑρίσκεται εἰς τὸν Πειραιᾶ ὁ ἀρχαῖος φίλος κ. Σταυράκης. Μοῦ παρήγγειλε νὰ ύπαγω νὰ τὸν ἐνταμώσω, ἀλλὰ δὲν ηύκαίρησα. 'Εὰν θέλης νὰ τὸν ἐνταμώσω, μοῦ στέλλεις γράμμα πρὸς αὐτόν.

20 'Ο Γεώργιος μοῦ ἔγραψε δἰς ἔως τώρα καὶ τοῦ ἀπήντησα. Πρέπει νὰ ἔχῃ ύπομονήν, καὶ ίσως φωτίσῃ ὁ Θεὸς κανένα ίσχυρὸν νὰ ἐνεργήσῃ ὅπως τοῦ χαρίσουν μέρος τῆς ποινῆς.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

δικαίωσης σας
'Αλέξανδρος

25 Υ. Γ. 'Εὰν ἐν τῷ μεταξὺ ἔλθῃ ὁ Σ(εβασμιώτατος) Χαλκίδος, τῷ λέγετε νὰ μοῦ ύποδείξῃ εἰς Αθήνας φίλον του εἰς ὃν νὰ ἐγχειρίσω τὰ δφειλόμενα.

'Ο ίδιος.

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 14. Μαΐου 1889. "Εγραψα εἰς τὸν Λεωνίδαν Σταυράκην μὲ ἐπιγραφὴν εἰς τὸν 'Αλέξανδρον διὰ νὰ γνωρισθῶσι.]

154

[B 152 Me 140]

'Αθήναι, 16 Ιουνίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Δὲν σᾶς ἔγραψα πρὸ πολλοῦ, μὲ συγχωρεῖτε. Δὲν ἐπῆγα ἀκόμη νὰ
ἐνταμώσω τὸν κ. Σταυράκην, μὲ δλον τὸ συστατικὸν ποῦ μ' ἔστείλατε.
5 Τοῦτο δὲ ἔνεκα ἐλλείψεων, κλπ. ἀλλὰ θὰ ὑπάγω καμμίαν ἡμέραν.

Διὰ νὰ δοθῇ χάρις εἰς τὸν Γεώργιον ἐλήφθη φροντίς· δὲν κ. Μωραϊτί-
δης ἔβαλε τὸν κ. Γαβριηλίδην νὰ ἐνεργήσῃ. 'Ο 'Υπουργὸς ἐζήτησε νὰ ὑπο-
βάλῃ δὲνδιος ἔκθεσιν περὶ τοῦ περιστατικοῦ τῆς δίκης, τὴν ὅποιαν ὑπέ-
βαλεν δὲν Γεώργιος. Περιμένεται τὸ ἀποτέλεσμα.

10 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 23. Ιουνίου 89. Τῷ ἔγραψα τὴν 9. Ιουλίου κλπ.
καὶ δτὶ ἡ μήτηρ εὑρίσκεται εἰς Βῶλον διὰ συντροφ(ίαν) τοῦ Γ'(εωργίου).]

155

[B 153 Me 141]

'Εν 'Αθήναις 14 Ιουλίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ἐλαβον τὴν ἀπὸ 9 τοῦ μηνὸς ἐπιστολὴν σας. 'Γγιαίνω.

'Εχω πληρώσει δλα τὰ χρέη μου, δὲν ἔχω σήμερον λεπτόν. Μοὶ χρειά-
ζεται μόνον ἐνδυμασία. Τὰ ἔξοδά μου τὰ περιώρισα εἰς ἀκρον, ἀπόδειξις δτὶ
20 εἰς 6 μῆνας, ἐνῷ ἐλαβον μόνον δρ. 900 ἐπλήρωσα 550 διὰ χρέη. "Ωστε ἀπὸ
τοῦδε, ἀν εύδοκήσῃ δὲ Θεός, θὰ μοῦ περισσεύουν νὰ σᾶς στέλλω τακτικά.

'Ο κ. Σταυράκης, ἔχων ὡς οἰκονομ. ἐπιθεωρητής δικαιοδοσίαν εἰς δλον
τὸν Σαρωνικόν, κάμνει συχνὰ ταξείδια, καὶ δὲν ἡδυνήθην νὰ τὸν εῦρω εἰς
Πειραιᾶ, δταν ἐζήτησα πληροφορίας. 'Εννοεῖται δτὶ εἰς πρώτην εύκαιρίαν
25 θὰ ὑπάγω νὰ τὸν εῦρω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός, ἀν καὶ ἀπούσης.

'Ο υἱός σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π. 'Ελήφθη 16. Ιουλίου 89. "Εγραψα εἰς τὸν Λεωνίδαν τὴν
30 29. Ιουλίου 89.]

’Αθήναι, 18 Αύγ. 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σᾶς ἔγραψα πρὸ τριῶν ἑβδομάδων, ἐπιστολήν σας δὲν ἔλαβα. Ὅγιαίνω.

Τὴν Δευτέραν 7 Αὐγούστου κατέβην εἰς Πειραιᾶ, καὶ ἔλειπε πάλιν

5 δὲ κ. Σταυράκης, διότι ἔκτελεῖ συχνὰ περιοδείαν μέχρι Ἀργολίδος, ὅπου ἔκτείνεται ἡ δικαιοδοσία του.

”Εμαθον διὰ τὴν ἀσθένειαν, ἥτις ἐνέσκηψεν εἰς Σκίαθον. Σᾶς εὔχομαι
ἀγείαν, θάρρος καὶ ἀφοβίαν.

Εὐρίσκομαι χωρὶς λεπτόν, διότι ἐπλήρωσα τὰ χρέη μου καὶ ἔκαμα

10 καὶ ῥοῦχα. Ἐλλ' ἀν τυχὸν ἔχετε ἀνάγκην ἀπὸ λεπτά, παρακαλῶ τὸν κ.

’Αλέξ. Μωραϊτίδην, δὲν ἀσπάζομαι, νὰ σᾶς δώσῃ πενήντα δραχμάς, καὶ
ἄμα ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας τάχιστα, σὺν Θεῷ, θὰ τῷ τὰς ἀποδώσω.

”Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

δὲν εἰώς σας
’Αλέξανδρος

15 [Σ.τ.π.: ’Ελ. 20. Αὐγούστου 89. Τὴν 27. Αύγ. διὰ τοῦ Ν. ’Επιφα-
νίου Καλοειδῆ τῷ ἐστείλαμεν δύο ζεύγη κάλτζαις.]

’Εν ’Αθήναις, 22 Τοβρίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 ”Ελαβον πρὸ μηνὸς τὰς ἐπιστολάς σας, μίαν τῆς Χαρώς. ’Επίσης τὰς
κάλτσαις, καὶ ἔκείνας ποῦ μ' ἐστείλατε μὲ τὴν Σεραϊνώ τὰς είχα λάβει,
ἐννοεῖται.

25 Κατέβην πάλιν εἰς Πειραιᾶ διὰ νὰ ἐνταμώσω τὸν κ. Σταυράκην, ἀλλ' ἔκει
ἔμαθα δὲ τι εὐρίσκετο εἰς Ἀθήνας, ὅπου συνεδριάζει συχνὰ μὲ μίαν
ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸν ἔζητησα ἀλλην ἡμέ-
ραν καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ συνεδρίαζε τότε καὶ
ἥτον ἀδύνατον νὰ τὸν ἴδω. Εἶνε πολυάσχολος, καὶ ἐγὼ ἐπίσης πολὺ δὲν εύ-

καιρῶ. Καὶ εἶνε δύσκολον ὄπωσοῦν νὰ ἐνταμώσῃ τις ἀνθρωπὸν εἰς Ἀθήνας.
Ἐντούτοις καὶ πάλιν θὰ τὸν ζητήσω.

5 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

Οὐιός σας
Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 24. 7βρίου 89.]

158

[B 156 Me 144]

'Εν Ἀθήναις 19 8βρίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Σᾶς ἔγραψα πρὸ πολλοῦ, δὲν ἔλαβα ἀπάντησίν σας. Ὅγιανω.

10 'Ο κομίζων τὴν παροῦσαν κ. Γεώργιος Χριστοφίλης εἶνε φίλος μου,
εὐλαβῆς καὶ εὐπαίδευτος ἀνήρ, δστις ἔρχεται αὐτόθι ἀποφασίσας νὰ φο-
ρέσῃ τὸ Ἀγγελικὸν Σχῆμα. Ἐὰν βλέπετε λοιπὸν εὔνοϊκὰ τὰ πράγματα εἰς
τὸ Κοινόβιον, ὑποστηρίξατέ τον δσον δύνασθε νὰ μείνῃ.

15 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

Οὐιός σας
Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 30. 8βρίου 89.]

159

[B 157 Me 145]

'Εν Ἀθήναις, 24 9βρίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 Πρὸ καιροῦ δὲν σᾶς ἔγραψα. Εἴχα αὐτοὺς τοὺς δύο μῆνας πολλὴν ἐρ-
γασίαν, καὶ δὲν εύκαιροῦσα οὕτε νὰ σταθῶ. 'Αφοῦ τὴν Σεραῖνῶ ἔχω νὰ
τὴν ἴδω τέσσαρας ἑβδομάδας. Τῆς ἔδωκα μ' ὅλα ταῦτα ἔως τώρα δρ. 37.
Εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς θὰ τῆς δώσω καὶ ἄλλα, βέβαιος δὲν θὰ λαμβάνετε
αὐτόθι τὸ ποσὸν τῆς συντάξεώς της.

25 Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁ Νικολὸς ἔστειλε διὰ τῆς δεσποινίδος
Βαλάρα εἰς παραλαβήν σας τὰ παραγγελθέντα πέδιλα.

22 ἔως τώρα παραλ. ἐκδδ

ἀμφιβολία βέβαιως i.e. βεβαίως

23 μετὰ τὸ βέβαιος σημειώνουν (sic) ἐκδδ: διαβάζω μὲ

Εύχομαι ύμεν καλὰ Χριστούγεννα. "Οσον ταχύτερα δυνηθῶ, δταν φωτισθοῦν τὰ νερά, θὰ ἔλθω ἐξ ἀπαντος νὰ σᾶς ἴδω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

οὐέσσε σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 26. Νβρίου 89.]

5

159α

'Εκ Σκιάθου 2. 10βρίου 89.

Τιέ μου 'Αλέξανδρε!

Τὴν ἀπὸ 17. π. 8βρίου μηνὸς ἐλάβομεν κατὰ τὴν 30. ἵδιου ἀπὸ τὸν

- 10 Γ. Χριστοφίλην, κατὰ τὴν 29, ὅμως ἐκ τοῦ ἵδιου μηνὸς ἐγράψαμέν σοι
συνεπείᾳ ἐπιστολῆς τῆς Σερ. χήρας 'Επιφ. Καλοειδῆ πρὸς τὰς ἐνταῦθα θυγατέρας τῆς, ὅτι ἐλάβομεν δρ. 25 ἵνα τὰς δώσης τῇ μητρὶ αὐτῶν Σερ. τὴν 26.
δὲ τοῦ π. μηνὸς Νβρίου ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 24 τοῦ ἵδιου ἐπιστ(ολῆς) ὑ(μῶν)
δι' ἡς λέγετε ὅτι εἰς τὴν Σεραΐνῳ ἐδώκατε δρ. 37. αὗται δὲ αἱ θυγατέρες
15 τῆς Σερ. ἥρωνθησαν, διότι ἡ μήτηρ των δὲν ἔγραψεν αὐταῖς: διὸ καὶ σοὶ
λέγω, παῦσον τὰ τοιαῦτα τυλίγματα, καὶ μὴν ἐνοχλῆσαι, διότι φείδομαι
καὶ καιροῦ, καὶ ματαιοπονίας, καὶ ταχυδρομικῶν ἔτι ἐξόδων.

- 20 "Ἐλαβον καὶ τὰ παπούτσια τὰ ὄποια μετεχειρίσθην ἐξ ἀνάγκης. Εἶναι
δὲ σχήματος γυναικείου, στενὰ καὶ ἀβαθῆ, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ἐπάνω
μέρους τοῦ ποδός μου ἀσκέπαστον. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ παραγγελία εἰς
τὸν τεχνίτην ἐγένετο ἀπὸ τὸν Γρηγόρην, ἢ τὸν ἀδελφόν του Νικόλαον, ἢ
τὰ εὔρον ἔτοιμα καὶ τὰ ἐψώνησαν.

"Ολοι ὑγιαίνομεν" μένω

οὐέσσε
οἰκονόμος 'Αδαμάντιος

25

10 Χριστοφίδην αὐτ. ἀπὸ παραδρομὴ || ἐκ ἀμφίβολο
ἀμφίβολία: παραλ. ἐκδδ

13 υ. αὐτ.: ὑμῶν ἔγραψα μὲ

Αθήναι, 29 Οκτωβρίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Μὲ συγχωρεῖτε ὅτι δὲν σᾶς ἀπήντησα, δὲν εὔκαίρησα, ἥμην καὶ ἀδιάθετος ὡς ἐκ τοῦ βαρέος χειμῶνος. —

5 Θὰ ἔλθω εἰς Σκιάθον, ἀν θέλῃ ὁ Θεός, ἵσως τὴν Ἀπόκρεω ἵσως καὶ τὸ Πάσχα. Τῆς Σεραΐνῶς ἔχω δώσει δρ. 75.

Εὔχομαι ὑμῖν τὸ νέον ἔτος ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ.

· Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

δικαιούσης σας
· Αλέξανδρος

[Σ.τ.π.: Ελ. 31. Δεκεμβρίου 89.

Τὴν 27 Ιανουαρίου 1890 τῷ ἔγραψα ὅτι ἐλάβομεν δρ. 30 διὰ νὰ τὰς δώσῃ εἰς τὴν Σεραΐνῶ καὶ πρὸς χαβιάρι.

15 Τῷ ἔγραψαμεν τὴν 31. Δεκεμβρ. ἀποστείλαντες καὶ ἐν ζεῦγος τσοράπια διὰ τοῦ Γ. Χριστοφίλη, καὶ ὅτι ἐλάβομεν καὶ 25 δραχ. εἰς λογαριασμὸν τῆς Σερ. χήρας Ἐπιφανίου, καὶ ὅτι συνεπληρώθησαν αἱ 75 δραχμαὶ.]

· Εν Αθήναις 9 Φεβρ. 90.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 "Ελαβον τὴν ἐπιστολήν σας. · Γιαίνω. · Ο Νικολάκης δὲν ἥμπρεσε νὰ εὕρῃ μέσον νὰ στείλῃ τὸ χαβιάρι μὲ αὐτὸ τὸ ἀτμόπλοιον καὶ δὲν εὔκαίρει νὰ καταβῇ εἰς Πειραιᾶ. Τὴν ἀλλην ἐβδομάδα δύμως, ἐὰν δὲν εὕρῃ ἐνταῦθα μέσον, θὰ τὸν ὑποχρεώσω νὰ καταβῇ εἰς Πειραιᾶ νὰ τὸ στείλῃ ἐξ ἀπαντος.

25 · Εὰν σᾶς δώσῃ ὁ κ. Μ. Ρήγας 50 δραχμὰς διὰ νὰ τὰς δώσω ἐγὼ ἐδῶ τοῦ Νικολάου · Ε. Καλοειδῆ κατὰ παραγγελίαν τοῦ κ. Σωτ. Α. Οίκονόμου, τοῦ δίδετε ἀπλῆν σημείωσιν ὅτι τὰ ἐλάβετε, νὰ τὴν ἐσωκλείσῃ πρὸς τὸν Νικ. Καλοειδῆν ἐνταῦθα, κ' ἐγὼ δίδω τὰς 50 δρ.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

οὐείσ σας
'Αλέξανδρος

Δὲν μοὶ ἥτον εὔκολον νὰ ἔλθω τώρα εἰς Σκίαθον. Τὸ Πάσχα, ἀν θέλη
5 ὁ Θεός.

Οἶδος

[Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 13. Φευρ. 90.

Τῷ ἐγράψαμεν ὅτι ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν του τὴν 13. Φευρ. καὶ
δτι αἱ 50 δραχμαὶ ὁ Μ. Ρήγας τὰς ἔστειλεν εἰς τὸν N. Ἐπιφ. Καλοειδῆν
10 καὶ πρὸς γνῶσιν του. 20 Φευρ. 1890. 'Ελήφθη καὶ τὸ χαυγιάρη.]

162

[B 160 Me 148]

Ἐν Ἀθήναις, 3 Μαρτίου 1890.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν σας πρὸς ἡμερῶν. Τῆς Σεραΐνῶς ἔχω δώσει
28 δραχμὰς διὰ τὸν Φεβρουάριον (κατόπιν τῶν 30 τοῦ Ἰανουαρίου) καὶ
15 ἄλλας δέκα διὰ τὸν Μάρτιον.

'Ο Εὐαγγέλης ἔφυγεν ἔξαφνα, χωρὶς νὰ ἔρωτήσῃ κανένα. Εἰς ἐμὲ εἴπεν
ὅτι «μελετῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ ἔξωτερικόν» καὶ μοῦ ἔζήτει τάχα γνώμην.
'Εγὼ τοῦ ἀπήντησα ὅτι θὰ κάμη καλὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Σκίαθον δι' ἓνα ἢ δύο
μῆνας, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχαν, ὡς ἔλεγε, δουλειαὶ ἐδῶ, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν
20 εἰς Ἀθήνας. Τῷ περιέγραψα δὲ μὲ μελανὰ χρώματα τὴν τύχην καὶ τὴν
καταντὶα τῶν ξενιτευομένων. 'Ενδόμισα ὅτι ἐπείσθη, δὲν ἀπήντησε τίποτε·
μοὶ εἴπε καληνύκτα! ἄλλα μὲ τὴν «καληνύκτα» μοῦ ἔδωκε παραδόξως
τὸ χέρι του. Δὲν τὸ ἐψήφησα τότε, ἀλλ' ὅστερον ἔμαθα ὅτι ἔλεγεν εἰς ἄλλους
«τοῦ ἀφησα γειὰ τοῦ μπάρμπα μου ἐγώ!» Ἰησουϊτικῷ λοιπὸν τῷ τρόπῳ,
25 μοῦ ἀφησε γειὰ κατὰ διάνοιαν! — "Ἄς μὴν τὴν μέλη πολὺ τὴν Οὐρανία,
διότι καθὼς εἶνε σήμερον ἡ ἐποχὴ καὶ ἡ νεολαία, δὲν εἰξεύρει κανεὶς τι
βγαίνει εἰς καλὸν ἢ μὴ καλόν.

Συγχαίρω ὑμῖν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετίας ἀπὸ τοῦ γάμου
σας. Εὔχομαι σὺν Θεῷ νὰ ἔορτάσητε ὑγιῆς καὶ τὴν πεντηκονταετηρίδα
30 τῆς ιερωσύνης.

"Ἀν θέλῃ ὁ Θεός, ἵσως ἔλθω τὸ Πάσχα, ἢ ὀλίγας ἡμέρας ὕστερα. Προσ-
παθῶ νὰ συνεννοηθῶ μὲ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἐφημερίδος τοιουτορόπως,
ῶστε νὰ μὴ ξεπιασθῶ ἀπὸ τὴν Ἐφημερίδα, ἀλλὰ νὰ ἐργάζωμαι καὶ δι'

δόσον καιρὸν θὰ μείνω εἰς Σκίαθον. "Οταν συνεννοηθῶ τότε καὶ ἐπὶ μῆνας δύναμαι νὰ ἐργάζωμαι μένων ἐν Σκιάθῳ.

5 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

οὐίος σας
'Αλέξανδρος

[Σ.τ.π. 'Ελ. 6. Μαρτίου 90.]

163

[Β 161 Με 149]

'Εν Αθήναις, 25 Μαρτίου 90.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τῇ 3 Μαρτίου σᾶς ἔγραψα διὰ μαχρῶν. 'Επιστολὴν σας δὲν ἔλαβα.
10 'Υγιαίνω.

Τῆς Σεραΐνώς ἔχω δώσει διὰ μὲν τὸν Ιανουάριον δρ. 30, διὰ δὲ τὸν Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον ἀνὰ 25.

Θεοῦ εὐδοκοῦντος, θὰ ἔλθω χωρὶς ἄλλο ἐντὸς τοῦ Απριλίου ἢ Μαΐου τὸ βραδύτερον. 'Εχω ἀνάγκην νὰ κάμω τὸ ταξίδι αὐτὸν καὶ θὰ ἔλθω ἔξι ἀπαντος. 'Ο λόγος δι' ὅν ἡργοπόρησα εἶνε δτὶ ζητῶ νὰ τὰ καταφέρω, ὡς σᾶς ἔγραφα, νὰ ἔχω καὶ εἰς Σκίαθον ἐργασίαν, διότι ἄλλως θὰ χρειασθοῦν νὰ μὲ ἀντικαταστήσουν καὶ δὲν εἰξεύρομεν τί γίνεται.

20 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς εὐχόμενος ἐν ὑγείᾳ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα.

οὐίος σας
'Αλέξανδρος

(ὅρα ὅπισθεν)

164

[Β 162 Με δὲν ἀριθμεῖ]

'Εν Αθήναις, 8 Απριλίου 1890.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

25 Τὴν ὅπισθεν ἐπιστολὴν εἶχα γράψει τῇ Κυριακῇ τῶν Βατῶν, καὶ ἐκ παραδόξου λήθης δὲν τὴν ἔστειλα. Τὴν ἐλησμόνησα εἰς τὴν τσέπην μου νομίσας δτὶ τὴν εἶχα φίψει εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

'Υγιαίνω. "Οπως σᾶς γράφω ὅπισθεν, θὰ ἔλθω, σὺν Θεῷ, τὸ ταχύτερον.

"Ελαβον τὴν ἀπὸ 3 Ἀπρ. ἐπιστολήν σας.
 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

ὅντος σας
 'Αλέξανδρος

5 [Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 10 Ἀπριλίου 90. Τῷ ἀπήντησα τὴν 10. Ἀπριλίου
 ὅτι θὰ φροντίσωμεν περὶ τῶν 25 δραχμῶν ἀλλ' ἀπαντῶμεν δυσκολίας.]

165

[B 163 Me 150]

'Αθῆναι, 6 Μαΐου 1890.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Ελαβον τὴν ἀπὸ 1ης ἐπιστολήν σας. 'Υγιαίνω.

10 'Ο Γρηγόρης ἔψυγε ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του καὶ κατοικεῖ χωριστά.
 'Ετσι θέλει.

'Ως σᾶς ἔγραψα, θὰ ἔλθω, σὺν Θεῷ, ἐντὸς τοῦ θέρους, ὅσον πρωτιμώτερα δυνηθῶ.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

δούλιός σας
 'Αλέξανδρος15 [Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 8. Μαΐου 1890. Τῷ ἔγραψα τῇ αὐτῇ, καὶ περὶ τοῦ
 πριονίου, νὰ δώσῃ εἰς τὸν N. δρ. 10.]

166

[B 164 Me 151]

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Αθῆναι, 28 Αύγουστου 90.

20 'Εφθάσαμεν αἰσίως τὴν Πέμπτην ἐσπέρας. Εἶμαι ὑγιής.
 Τὸν Γεώργιον δὲν εὔρον ἐν Βώλῳ, ἢτο εἰς Λάρισσαν.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός

δούλιός σας
 'Αλέξανδρος

25 [Σ.τ.π.: 'Ελ. 6. Νοβ. 90.]

167

[B 180¹ Me 151¹]

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΟΥ
«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

’Αθήνησι 19 ’Απριλίου 1891.

Φίλτατε Παπαδιαμάντη,

5 Σήμερον πήρα τὴν ἐπιστολήν Σου. Καλῶς νὰ ὀρίσῃ τὸ Μαγιάτικό Σου. Μὲ ταύτην μου τὴν ἐπιστολήν, ἐὰν τυχὸν λείπω, τὸ παρουσιάζεις εἰς τὸν κ. ’Αρ. Παναγιωτίδην καὶ δημοσιεύεται ἀμέσως. Εἰς τὰ τῆς τιμῆς, σύμφωνος πρὸς δσα γράφεις.

10

Σὲ φιλῶ
Σόδες
Βλ. Γαβριηλίδης

168

[B 180² Me 151²]

ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»
Γραφεῖον ’Ιδιοκτήτου

Φίλτατε,

15 ’Εὰν σκοπεύῃς νὰ ἀναλάβῃς τακτικὴν ἔργασίαν ἐν τῇ ’Ακροπόλει δέον νὰ ἔλθῃς ἀπὸ σήμερον. ”Αν δὲν κατορθώσῃς σήμερον, ἐξ ἀπαντος τότε αὔριον.

‘Ο Σόδες
Βλ. Γαβριηλίδης

169

[B 180³ Me 151³]

Φίλτατε,

Νὰ τὸ φέργης νὰ τὸ ἴδοῦμεν.

Μεταξὺ 3 $\frac{1}{2}$ καὶ 4 μ. μ. πάντοτε σχεδὸν ἐν τῷ Γραφείῳ.

Β. Γ.

170

[B 180⁴ Me 151⁴]

'Αγαπητέ,

'Ελα σὲ παρακαλῶ αὕριον νὰ δύναλάβης.

Σὲ φιλῶ
Βλ. Γαβριηλίδης

171

[B 180⁵ Me 151⁵]

5

Φίλτατε,

'Αν θέλησ ουνένα βράδυ πέρνα μεταξὺ 11 καὶ 12 Σὲ παρακαλῶ.

Βλ. Γαβριηλίδης

172

[B 180⁶ Me 151⁶]

ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»

Γραφεῖον 'Ιδιοκτήτου

10 'Αθῆναι τῇ 17 Μαΐου 1892

Φίλε Κύριε Παπαδιαμάντη,

Θὰ δημοσιεύσωμεν σειρὰν ἀρθρων: Αἱ ἔξοχαι τῆς Ελλάδος — Τὰ λουτρὰ — {Τὰ} νησιά μας — τόποι ἐκδρομῶν αλπ.

15 <Σᾶς πα>ρακαλῶ νὰ μᾶς <γράψῃ>τε καὶ σεῖς κάτι τι ἀπὸ <ἐκεῖνα>

τὰ ἀμύμητα.

'Επὶ τὸ <γ>ραφικώτερον ἐννοεῖται καὶ ὅχι τὸ γεωγραφικώτερον.

19 'Επειδὴ πιθανῶς νὰ γράψῃ καὶ ὁ κ. Μωραϊτίδης, διὰ νὰ μὴ συναντηθῆτε εἰς τὰς Σποράδας δὲν προτιμᾶτε ουνένα ἄλλο μέρος;

Πρόθυμος φίλος
Γ. Καζελίδης

<...> ἀπαντήσατε.

20

ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»

Γραφεῖον Ἰδιοκτήτου

Αθῆναι τῇ 28ῃ Μαρτίου 1892

Ἄγαπητὲ Παπαδιαμάντη,

Φέρε μου λοιπὸν τὰ 50 χειρόγραφα.

Ἐστειλα εἰς τὸν Κουσουλίνο, ἀν καὶ ἐπροτίμων φρέσκα.

Ἐδωσα διαταγὴν εἰς τὸν θυρωρὸν νὰ μπαίνῃς μέσα ἀπ' εὐθείας χωρὶς νὰ τὸν ἔρωτᾶς.

Σὲ φιλῶ

Βλ. Γαβριηλίδης

10

Αθῆναι, 28 Φεβ. 92.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Ὑπομονή. Εύδοκησε Κύριος ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δοκιμάσῃ εἰς τὸν πρόσκαιρον κόσμον. Φέρετε πράγματα τὴν συμφορὰν καὶ ὑποτάσσεσθε εἰς τὸ θεῖον θέλημα, ἵνα Αὔτὸς εὐδοκήσῃ, ἐν τῷ ἀπείρῳ Αὐτοῦ ἐλέει, νὰ δεχθῇ τὴν ὑπομονὴν σας ὡς ἴλασμὸν καὶ θυσίαν, καὶ νὰ σᾶς ἀξιώσῃ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ἀμήν.

Μή παύετε νὰ δοξάζητε τὸν "Ὕψιστον καὶ νὰ εὔχησθε ὑπὲρ ἔχθρῶν καὶ φίλων. — Ἐγὼ θὰ προσπαθήσω, ἐντὸς ὀλίγου, νὰ ἔλθω νὰ σᾶς ἴδω.

20 Ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅ υἱός σας

Ἀλέξανδρος

Τὴν ἐπιστολήν σας διὰ τοῦ κ. Μωραϊτίδου ἔλαβον.

[Σ.τ.π.: Ἐλ. 2 8βρίου 92]

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Αθ(ῆναι) 2 Δερίου 92.

Σᾶς ἔγραψα πρὸ μηνός. Δὲν ἔλαβον ἀπάντησίν σας. Δὲν εἰδεύρω τί γίνεσθε.

5 Ἐργάζομαι τώρα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ταχτικά. Ἐν καὶ χρεωστῷ, οὐχ ἥττον δταν εὔρω εύκαιρίαν θὰ σᾶς στείλω. Ἄς εὐαρεστηθῇ, ἀν θέλῃ, ὁ Σωτήριος νὰ σᾶς δώσῃ πενήντα δραχμάς ἢ περισσοτέρας, καὶ δὲς μοῦ παραγγείλῃ ποῦ νὰ τὰς δώσω εἰς Ἀθήνας δι' εύκολίαν, καὶ διὰ νὰ λείπωμεν ἀπὸ τὰς ἐπὶ συστάσει ἐπιστολὰς καὶ ἄλλους μπελάδες. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀλέ-

10 κος, ἀν εὐαρεστῆται, δὲς μοῦ γράψῃ νὰ δώσω ἐδῶ παράδες τοῦ Δημητράκη διὰ νὰ σᾶς τὰς ἐμβάσῃ συγχρόνως εἰς Σκίαθον.

Ἐσπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρὸς

ὅντος σας
Ἀλέξανδρος

15

Αλέκο,

19 Απριλίου 1893 ἐν Βόλῳ

Πρὸ ἡμερῶν σοῦ ἔγραψα. Πλὴν καὶ ἄλλη ἐπιστολή μου τὴν ἡμέραν ἔκεινην σταλεῖσα ἐχάθη, σφετερισθέντος τοῦ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον κομιστοῦ τοῦ εἰκοσαλέπτου τιμήματος ἐκάστης· ὑποπτεύομαι δτι καὶ ἡ πρὸς σὲ τὴν αὐτὴν εἶχε τύχην.

Διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω σήμερον τὰ προχθὲς γραφέντα καὶ νέον τι· δτι τὰ περὶ χάριτος ἔγγραφα τοῦ Γεωργίου ἐστάλησαν πρὸ πολλοῦ καὶ δτι *(κατὰ)* τὰς εἰδήσεις τὰς δόποιας ἔχω παρὰ προσώπου γνωρίζοντος τὰ πράγματα, ἡ ποινὴ μετριάζεται· ἀλλὰ μετριάζεται μόνον, ἐνῷ ἡ εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία ὅλων μας εἶνε νὰ χαρισθῇ τελείως καὶ διὰ τοῦτο θαρρῶ νὰ σὲ κινήσω εἰς ἐνέργειαν, δπως ἐπιτευχθῇ τὸ ποθούμενον.

Μὴ ἀπορῇς διὰ τὸ θάρρος τὸ δόποῖον ἔχω ἐγὼ δ μὴ ἀδελφὸς νὰ παρακινῶ σὲ τὸν ἀδελφὸν εἰς ἐνέργειαν ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἀντλῶ τοῦτο ἐκ τῶν ἑξῆς. Αον δτι ἐνδιαφέρομαι καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ Γεωργίου ὡς ἀδελφός, βον ἐγὼ εὑρίσκω δτι σὺ δύνασαι πολλά, ἀλλὰ ἐκ τῆς φυσικῆς ἀδια-

φορίας ή όποια σε χαρακτηρίζει δὲν θέλεις νὰ ἐκτιμήσῃς τὴν δύναμίν σου καὶ νὰ μεταχειρισθῆς αὐτὴν ἐπιτυχῶς, καὶ γον δὲν ἔχω τὴν χριστιανικὴν ὑπομονὴν νὰ περιμένω τὴν φυσικὴν ἐκτύλιξιν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ ζητῶ νὰ ἐκβιάζω ἐνίστε αὐτὴν.

5 "Ολα ταῦτα ἐπιτρέπουν νὰ γράφω δπως γράφω καὶ νὰ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ παρεξηγηθῶ ποτὲ ἀπὸ σέ. —

Καὶ εἰς ἄλλο ζήτημα ηγέρμην καὶ εὔχομαι νὰ ἀναμιχθῆς· εἰς τὴν δι' ἀτμοπλοίου συγκοινωνίαν τῆς νήσου μας μετὰ τοῦ Βόλου. Γράφω, γράφω καθημέραν περὶ τούτου. Πνιγόμεθα, ταλαιπωρούμεθα, παθαίνομεν συμ-
10 φορίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως τακτικῆς συγκοινωνίας. Π.χ. ἐγὼ προχθές, διὰ νὰ ὑπάγω εἰς Σκιάθον καὶ ἐπιστρέψω ἐκεῖθεν ἐπαθον χίλια κακά, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων καὶ τὸ γνωστὸν τῶν θαλασσοπλοούντων νὰ ταχθῶ καλόγηρος. 'Ιδού ὅτι ἔχασε τὸ 'Ελληνικὸν ἐν ἡ περισσότερα Δημητριαδόπουλα, τὰ ὅποια
θὰ ὑπηρέτουν αὐτὸ * * *

15

(Γ. Δ. Δημητριάδης)

177

[B 169¹]

'Ἐν Βώλῳ τῇ 22 Μαΐου 1893.

'Αδελφὲ 'Αλέξανδρε,

"Ἐλαβα τὴν ἀπὸ 18 ισταμένου ἐπιστολήν σου, καὶ σ' εὐχαριστῶ διὰ τὰς πληροφορίας, παρακαλῶ δὲ νὰ μ' ἔχης ἐνήμερον ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

20 Διὰ τὸ καπελλάκι πάλιν σὲ παρακαλῶ, καὶ ὅσον διὰ τὸ γοῦστο δὲν πρέπει νὰ γίνῃ λόγος, διὰ τὸ μέγεθος σκέψου ὅτι τὸ παιδί εἶναι 10 μηνῶν καὶ ἀνεπτυγμένον καλά.

Τὴν 9 Ιουνίου εἴμαι πάλιν κατηγορούμενος διὰ τὴν ἔξῆς αἰτίαν. "Οτι ἐγὼ μετὰ τοῦ Λιμενάρχου Μιαούλη καὶ τοῦ δημαρχεύοντος Σαραφιανοῦ,
25 θέλοντες νὰ πείσωμεν ἄκοντα τὸν Ἀναστ. Μιτζέλον δικαστ. κλητῆρα νὰ μᾶς ἐπιδεῖξῃ δημόσια ἔγγραφα ἀτινα μετέφερεν ἐκ τοῦ 'Ὑποτελωνείου εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Σκιάθου, μετεχειρίσθημεν κατ' αὐτοῦ σωματικὴν βίαν καὶ ἀπειλήν. 'Η σκηνὴ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀποφράδα ήμέραν.

Τώρα, ἀφοῦ ἡ κατηγορία αὐτὴ συνέβη κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρό-

11 ἐπαθα B

14 ἀκολουθοῦσε δεύτερο φύλλο, τοῦ ὁποίου σώζεται ἀπόκομμα

19 ἐπὶ παραλ. B

21 λόγος χωρὶς κόμμα B || μέγεθος. B

νον δὲν πιστεύω καὶ ἀν κηρυχθῶ ἔνοχος νὰ μοῦ ἐπιβληθῇ ποινὴ κατ' ἐπίτασιν τῆς ἐκτιομένης, ἀλλὰ διὰ κάθε ἐνδεχόμενον πρέπει νὰ ὑπερασπίσω τὸν ἔαυτόν μου. 'Ο Εἰρηνοδίκης Σκιάθου γνωρίζει ὅτι δὲν ἀνεμίχθην διόλου εἰς τὴν σαχλὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, καὶ πρέπει νὰ τὸν φέρω μάρτυρα ὑπερασπίσεως, καὶ θὰ χρειασθοῦν ἔως 25 δραχ. διότι τὰ μαρτυρικὰ δικαιώματα αὐτοῦ καθὸ καὶ συμβολαιογράφου εἶναι διπλάσια τῶν κοινῶν μαρτύρων. 'Εὰν ἦνε εὔκολον νὰ οἰκονομηθῇ τὸ ποσὸν πρέπει νὰ τὸ ἔχω 7-8 ἡμέρας πρὸ τῆς δίκης διὰ νὰ τὸ καταθέσω εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν.

Δὲν πρέπει δύμως καὶ νὰ στενοχωρηθῆς διὰ τὴν ἔξοικονόμησιν αὐτήν, 10 διότι εἰξεύρω ὅτι μὲ τὴν κατάστασιν τὴν σημερινὴν ὁ βίος κοστίζει πολὺ, καὶ μάλιστα εἰς τὰς 'Αθήνας.

"Αλλως ἔγὼ ἔχω ὑπ' ὄψιν τὸ ὅτι, ὁ βρεγμένος τὴν βροχὴν δὲν τὴν φοβᾶται. "Οπου τὸ πολύ, ἀς μοῦ βάλουν ἀκόμη καὶ 1-2 μηνῶν ποινὴν.

Σὲ ἀσπάζομαι

15 οἱ ἀδελφός σου
Γ. Παπαδιαμάντης.

178

[B 169²]

'Ἐν Βώλῳ τῇ 8 Ιουλίου 1893.

'Αδελφὲ 'Αλέξανδρε,

Τὴν 14 παρελθόντος σοὶ ἔγραψα καὶ ἀπάντησίν σου δὲν ἔλαβον. "Ηδη 20 ἀπελπισθεὶς διὰ καλὸν τι, ἐσκέφθην ἐὰν ἥδύνασο καὶ τὸ θεωρῆς καλὸν νὰ ἐνεργήσῃς περὶ μεταφορᾶς μου εἰς τὰς αὐτόθι φυλακάς. Τὸ τοιοῦτον κατορθοῦσαι εὔκολώτερον ἐὰν τὸ ζητήσω δὶ' ἀναφορᾶς μου, ἀλλὰ δὶ' οἰκονομικοὺς λόγους καλλίτερον θὰ ἥτο ἐὰν διετάσσετο ὑπηρεσιακῶς, καθ' ὅσον οὕτω ἡ δαπάνη τῆς μεταφορᾶς ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ἐνῶ ἐὰν γίνη κατ' 25 αἴτησίν μου βαρύνει ἐμὲ καὶ ἡ δαπάνη ἥτις θὰ εἶναι πλέον τῶν 50 δραχμῶν. Γράψε μου λοιπόν ἂν ἥμπορῆς νὰ κάμης τι. 'Ἐὰν εὔκολύνεσαι, στεῖλέ μου καὶ λίγο χαρτζῆλικι, διότι ἀπὸ τῆς 10 Ιουνίου ἐπέρασα χωρὶς λεπτόν, καὶ ἴδού πῶς. Τὴν 8 Ιουνίου ἔλαβα τὰς 40 δραχ. Τὴν 9 ἔξηλθα διὰ τὴν δίκην. Συνεπείᾳ ἐκτάκτου ὅλως περιστατικοῦ, ἥναγκάσθην νὰ κάμω τὰ 30 ἀδύνατα δυνατὰ διὰ νὰ μὲ ἀφῆσῃ ὁ φρουρός μου ἐλεύθερον, καὶ μὲ ἀφησεν. 'Αφοῦ *** μετέβην λοιπὸν τὴν ἴδιαν ἡμέραν εἰς Πορταριάν ὅπου διενυ-

κτέρευσα, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἐπανῆλθον ἐδῶ μετὰ τῆς Κατίγκως καὶ τοῦ παιδιοῦ, καὶ τοὺς ἔστειλα εἰς Σκιάθον ὃπου ἀπὸ τῆς 12 Ἰουνίου εύρισκονται. Ἡτον ἀνάγκη τοῦ ταξειδίου αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπακολουθησάσης δαπάνης, διότι ἡ περαιτέρω ἐν Πορταριᾷ διαμονή των μὲ ἐξέθετε πολὺ ἥθικῶς καὶ 5 ὑλικῶς ἀναγκαζόμενον εἰς ὑποχρεώσεις ἦτοι παρακλήσεις πρὸς τὸν ἔνα καὶ ἄλλον διὰ νὰ ἐπιτυγχάνω νὰ ἐξέρχωμαι τῶν φυλακῶν ὅπως τοὺς βλέπω, ἐξερχόμενος δὲ ὑπεβαλλόμην καὶ εἰς δαπάνας. Ἰδού λοιπὸν πῶς τὰ κατάφερα + + νὰ μὴν ἔχω λεπτὸν τὴν 10 Ἰουνίου ἀφοῦ τὴν 8 ἔλαβα 40 δραχμάς. Ἡδη, ἐπειδὴ σὲ ἐζάλισα μὲ αὐτά, παύω, καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ 10 ἔχω ἀπάντησίν σου, ἐὰν εἶναι ἐλπὶς νὰ βελτιωθῇ ἡ τύχη μου.

Σὲ ἀσπάζομαι
ό ἀδελφός σου
Γ. Παπαδιαμάντης

179

[B 167]

Τιέ μου, Ἀλέξανδρε!
Ἐκ Σκιάθου 31 Ἰουλίου 93.

15 Ἐπανελθὼν ἔξ Ἀθηνῶν ὁ Ἄνδρ. Μπούρας μοὶ ἔφερεν ἐν τῶν 25. ἡ δὲ Ἀρχόντω Γ. Οἰκονόμου τρία τῶν 25. ἐκτὸς τοῦ ἐνδὸς δοθέντος τῷ Γεωργίῳ κατὰ παραγγελίαν ὑμετέραν. Ἐγὼ γνωρίζεις καλῶς ὅτι ἐξηντλήθην, ἀπηγόρευα. Ὁ Σωτήριος ἔρχεται, δι’ αὐτοῦ γράψον, διότι ἔχεις καιρὸν νὰ μᾶς γράψῃς. “Ολοι ὑγιαίνομεν. Ἐλεεινολογῶ καὶ τὴν Οὐρανίαν, διότι καὶ τὰ τέκνα ἐκείνης ἡρνήθησαν τὴν πρὸς τὸν Πατρικὸν οἴκον βοήθειαν, καὶ ὅτι ταῦτα εἰσι στύλοι τοῦ Πατρικοῦ οἴκου. Μένω

ὁ Πατήρ
Ἄδαμαντιος

180

[B 168]

Τιέ μου ἀγαπιτέ Ἀλέξανδρε
Ἐν Σκιάθῳ τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1893.

25 ἐλάβαμαι τὴν ἐπιστολήν σου καὶ τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον μωραϊτίδην νὰ λάβῃς τρεῖς φανέλαις μάλινες τὰ δὲ ἄλλα ὃπου μᾶς γράφης

4 ἐξέθεσε B 6 καὶ] ἡ τὸν B 8 μία ἐξίτηλη λέξη, ἵσως διὰ 10 ἐὰν εἶναι ἐλπὶς νὰ βελτιωθῇ ἡ τύχη μου παραλ. B 11 Σὲ ἀσπάζομαι παραλ. B 18 ἡμετέραν B

ἀργότερα διὰ τοῦ Σωτηρίου οἰκονομού σου στήλαμαι δύο ζεῦγοι κάλτσες
βαμβακερές καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὰς ἔστελεν μὲ τὸν Γρηγόρη τῆς συραϊνὸς
γράψημας ἀν τὰς ἔλαβες εἶπα τοῦ πατρός σου νὰ γράψῃ καὶ μου εἶπεν
ὅτι βαρήνετε καὶ ἐπιγα τὰς φανέλας εἰς τὸν Μωραϊτιδὴν καὶ μου εἶπεν
5 ὅτι τοῦ ἔδοσεν ἐπιστολὴ γράφει φένεται ἀνάποδα καὶ γιαυτῶ δὲ μᾶς
εἶπε καὶ μὴ συνερίζησε γνωρίζης τὰς ἡδιοτροπιέας του.

Σὲ εὔχωμαι καὶ μένω
ἡ μήτηρ σου.

181

[B 168 Me 151⁸]

Τιέ μου, 'Αλέξανδρε

'Εν Σκιάθῳ τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1893.

10

Μὲ τὸν 'Αλέξανδρον Μωραϊτίδην σου, ἐστήλαμαι 3. φανέλας, τώρα δὲ
μὲ τὸν ἔξαδελφὸν μας Σ. οἰκονόμου νὰ λάβης τρία ὑποκάμησα τῆς κόλας,
καὶ τρία ἐσώβρακα, καὶ ἀργότερα θὰ σου στήλομαι καὶ ἄλλα πέντε τὰ
τρία τῆς κόλας καὶ δύο νυκτικά. καὶ μὲ ὑγείαν νὰ τὰ χαλάσῃς. ἀσπασμοὺς
15 ἀπὸ δλας τὰς ἀδελφάς σου, περὶ τῇ; παραλαβῆς νὰ μᾶς γράψῃς.

σὲ εὔχομαι καὶ μένω
ἡ μήτηρ σου.
'Αγγελική 'Αδ. Οἰκονόμου

182

[B 169³]

'Εν Βώλῳ τῇ 6 Αυγούστου 1893.

20 'Αδελφὲ 'Αλέξανδρε,

Τὴν Κυριακὴν ἔλαβα παρὰ τοῦ Μιχ. 'Ρήγα δραχ. 50.

Τὴν 1. τρέχοντος σοὶ ἐπεμψα ἐπιστολὴν ἀπαντητικὴν εἰς τὴν ἀπὸ
27 παρελθόντος ἰδικήν σου, καὶ διὰ τῆς παρούσης σὲ παρακαλῶ νὰ κατα-
βάλης πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἐπέλθῃ (διὰ τοῦ κ. Γ(αβριηλίδου) δυνα-
25 μένου, ἐὰν θέλῃ), καλὸν ἀποτέλεσμα.

Εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ ὑπομνήματος πῶς προέβης; Σοὶ τὸ ἐζήτησαν,
ἢ μὴ ἀπωλέσθησαν τὰ προηγούμενα ἔγγραφα; Νὰ ἔχω ταχεῖαν ἀπάντησιν.
Ἐδώ ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης Κυβερ(νήσεως) δὲν γίνη τι καὶ ἐπέλθῃ μεταβολὴ
πραγμάτων (ὅπερ διόλου ἀπίθανον) εἶναι ἀπελπισία.

5 Φρόντισε νὰ πάρης τὸ ρουσφέτι αὐτὸ διπό τὸν κ. Γ(αβριηλίδην) ἐνόσω
εἶναι καιρός.

Σὲ ἀσπάζομαι.

‘Ο ἀδελφός σου

Γ. Παπαδιαμάντης

183

[B 169⁴]

10

Ἐν Βάλω τῇ 22 8βρίου 1893.

Χθὲς ἔλαβα τὴν ἀπὸ 18 τρέχοντος καὶ τὰς 50 δρ. Ἀκόμη δὲν ἡμπορῶ
νὰ συνέλθω.

Θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ οἰκονομήσῃς ἀκόμη 25 δρ. νὰ στείλης εἰς τὸν
N. Δημητριάδην, διὰ νὰ τὰς δώσῃ εἰς τὸν Ἐπιστάτην τῶν φυλακῶν παρὰ
15 τοῦ ὄποιου τὰς ἔλαβα διὰ νὰ εὔκολύνω τὰς πολλὰς ἀνάγκας μου, καὶ
εἴθε νὰ ἔγειρες ἡ τελευταία αὐτὴ συνδρομή σου, ἐὰν δὲν κατορθώσω ἐγκαίρως
νὰ εὕρω ἐργασίαν.

‘Απόψε ἀναχωρῶ μετὰ τῆς Κατίγκως καὶ τοῦ μικροῦ διὰ Σκίαθον.

Σὲ ἀσπάζομαι μετὰ τῆς Κατίγκως καὶ τοῦ υἱοῦ μου.

20

‘Ο ἀδελφός σου
Γ. Παπαδιαμάντης

184

[B 180¹⁰]

ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»

Γραφεῖον Ἰδιοκτήτου

‘Αθῆναι 28 Ἀπριλίου 94.

25

‘Αγαπητότατε,

Μ’ ἔχαροποίησες πολὺ μὲ τὸ γράμμα Σου καὶ τὸ καταδιασκέδασα.

‘Ητο ἀντάξιον τοῦ ᾗλλου ἐκείνου ποὺ περιέγραφε τὸ πιλάφι.

‘Αλλὰ μ’ ἐτρόμαξεν ἡ κατανάλωσις τοῦ μοσχάτου καὶ τοῦ τσιπούρου.

Μωρὲ πίνε νερό, ἐν θέλησις νὰ Σὲ ἀναγεννήσῃ ἡ Σκίαθος. Θὰ φορτώσῃς
ἄλλως εἰς τὸν κατακαῦμένον σου στόμαχον στρώματα καὶ ἐφαπλώματα
λίπους μὲ τὸ ἄτιμον τὸ οἰνόπνευμα.

"Οσον δι' ἐργασίαν διὰ τὸ Νέον Πνεῦμα α'. εἴμεθα πνιγμένοι ἀπὸ ὅλην·

5 β'. διανύομεν περίοδον οἰκονομιῶν. Τελείωσε διὰ τοῦτο τὸ βιβλιάριον νὰ
ἰδοῦμε τί θὰ ξεφυτρώσῃ ἔπειτα.

Ταύτη τῇ στιγμῇ στέλλω τὸ γράμμα Σου τοῦ Γ. Βώκου, δστις Σὲ
ὑπεραγαπᾶ. "Ετοι εἰσθε σεῖς οἱ μεγάλοι ἄνδρες. Δυὸς γραμμές γράφετε καὶ
κυκλοφοροῦν σὰν ἀντίκες χρυσές ἀπὸ χέρι σὲ χέρι.

10 Σφίξε κανένα ποτήρι ἔτσι κι ἔτσι μοσχάτον εἰς ὑγείαν μου.

'Η μητέρα Σοῦ εὔχεται ὑγεία καὶ ζεῦκι κ' εὐχαριστήθηκε πολὺ πῶς
εἶσαι καλά.

Περιποιοῦ μωρὲ τὸν Παπαδιαμάντην, δηλαδὴ ἐσένα, διότι ἀξίζει
χίλιους Παπαδιαμάντηδες (πάλιν ἐσένα).

15

'Ο Σδός

B. Γαβριηλίδης

185

[B 168 Me 152]

'Αθ(ῆναι) 7 'Ιουνίου 95.

Σεβαστή μου μῆτερ,

Τὴν χεῖρά σου φιλῶ.

20 "Ἄς δοξάσωμεν τὸν "Τψιστον καὶ ἀς παρακαλέσωμεν ν' ἀναπαύσῃ τὴν
ἀγνήν ψυχήν του. Τὴν εὐχήν του καὶ τὴν εὐχήν σου νάχουμε ὅλοι, καὶ νὰ
μᾶς ζήσης χρόνια πολλὰ νὰ σ' ἔχωμεν παρηγορίαν.

25 "Θελα νὰ ἔλθω εἰς Σκίαθον νὰ σᾶς ίδω νὰ παρηγορηθοῦμεν μαζύ. Θέλω
νὰ κάμω μετανοίας εἰς τὸν τάφον του, διὰ νὰ μὲ συγχωρήσῃ ἡ εὐμενής
ψυχή του δόποῦ δὲν ἡξιώθην νὰ παρευρεθῶ κ' ἐγὼ εἰς τὰς τελευταίας στιγμάς
του. 'Ο κ. Γαβριηλίδης, δστις μοῦ ἔστειλεν ἔνθερμα συλλυπητήρια ἀπὸ τὴν
Κηφισιάν δου διαμένει, μοῦ παρεχώρησε πᾶσαν εύκολίαν νὰ ἐργάζωμαι
ἐπὶ τινας ἑβδομάδας εἰς Σκίαθον, λαμβάνων καὶ τὰ δύο τρίτα τοῦ μισθοῦ.

30 Πάλιν ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σου, καὶ εὔχομαι νὰ ζήσης πολλὰ χρό-
νια. Τὰς ἀδελφάς μου ἀσπάζομαι

ὅ υἱός σας

'Αλέξανδρος

186

[B 170 Me 153]

'Αθῆναι, 14 Ιαν. 1897

'Αδελφή Χαρίκλεια,

"Ελαβα τὴν ἀπὸ 2 Ιαν. ἐπιστολήν σας. Κάλτσαις καὶ τὰ λοιπὰ εἶχα
λάβη. Τγιαίνω. Μὲ εὐκαιρίαν, σὺν Θεῷ, θὰ στείλω χρήματα.

Τὴν ἐσώκλειστον ἀπόδειξιν νὰ στείλετε εἰς τὸν Σταμάτην 'Αλεξ. διὰ
τοῦ ἔξαδέλφου Γιαννιοῦ, ὃν ἀσπάζομαι, καὶ ἅμα εύκολυνθῇ ὁ Στ(αμάτης)
νὰ σᾶς δώσῃ δρ. 12,50.

Σᾶς ἀσπάζομαι δλας

ό ἀδελφὸς
'Αλέξανδρος

10

Τὰ πράγματα εἶνε τώρα πολὺ καλλίτερα, καὶ μ(ηνιαίως) 300.

187

[B 171]

'Αθῆναι, 11 Φεβρ. 97.

'Αδελφή Χαρίκλεια,

"Ελαβα τὴν ἀπὸ 5 ἐπιστολήν σας. 'Ελπίζω νὰ γείνῃ ἡ συχία. Τγιαίνω.

Σὺν Θεῷ, θὰ φροντίσω καὶ χρήματα νὰ στείλω καὶ, ἵσως, ἀν κινηθῇ
πρὸς τὰ βόρεια ἡ ὑπόθεσις, θὰ ἔλθω ὡς ἀνταποκριτὴς τῆς 'Ακρ(οπόλεως),
μένων ἐντὸς τῆς Σκιάθου.

"Έχω πλέον τῶν 200 περίσσευμα, καὶ νὰ ἴδω πῶς θὰ κατορθώσω μὲ
τὸν καταλληλότερον τρόπον νὰ σᾶς τὰ στείλω.

20 Σᾶς ἀσπάζομαι δλας

ό ἀδελφός σας
'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

188

[B 180⁹ Me 153¹]

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀκροπόλεως

Φίλτατέ μοι κ. Παπαδιαμάντη

Παρακαλῶ διέλθετε δὲ σᾶς εἰναι εὔκολον τοῦ γραφείου περὶ τὴν 4ην
5 ὥραν μ. μ. ὅπως συνεννοηθῶμεν περὶ τῆς μεταφράσεως ἐνδεικτικού.

Σάββατον 28/II/98.

ὑμέτερος

'Α. Σπανόπουλος

189

[B 180⁸ Me 153²]

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
10 Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀκροπόλεως

Φίλτατε 'Αλ. Παπαδιαμάντη

'Απαντήσατέ μοι δριστικῶς· θέλετε ν' ἀναλάβητε τὴν μετάφρασιν ἐκ
τοῦ ἀγγλικοῦ «ὁ Βίος τοῦ Ἰησοῦ»; 'Η μετάφρασις ἐπείγει. Ἀναμένω
ἀπάντησιν.

15 'Α. Σ.

Δευτέρα 2/III/98

190

[B 205 Me 153³]

'Αλέκο, Χριστὸς Ἀνέστη, πεινῶ καὶ τρώγω ὡά, ἔλα νὰ σὲ
ἴδω καὶ φέρε καὶ τὸν Τσάμην.

N. Θεοφιλᾶτος

191

Κύριον Κέμωνα Μιχαηλίδην

Λάβετε τὰ χειρόγραφα τῆς «Φαρμακολυτρίας».

Σύγγρατε δτι εἴμαι λίαν κεκμηκώς ἀπόψε, ὥστε ἀδυνατῶ νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν ἔργων τῶν φίλων συναδέλφων.

5 16 Δεκεμβρίου 1900

νῦμ(έτερος) ταπ(εινός) θεράπων

A. Παπαδιαμάντης

192

[B 210]

Κύριον Ζαχ. Παπαντωνίου,

Συντάκτην τοῦ «Σκρίπ»,

Ιδ. χ. Α. Πδμ.

Φίλτατε Ζαχαρία,

Παρακαλῶ, δότε εἰς τὸν ἐπιφέροντα τὰ 10-11 ἀποκομμένα ἀποσπάσματα τῶν διηγημάτων μου, τὰ ὅποια σᾶς ἐδάνεισα, πρὸς ἀνάγνωσιν πρὸ 8 μηνῶν, καὶ θὰ εἴμαι ἐκτάκτως εὐγνώμων.

15 *Ο Σὸς

A. Παπαδιαμάντης.

*Αθῆναι, 26 Μαΐου 1903.

193

[B 211]

Κύριον Ζαχ. Παπαντωνίου,

συντάκτην τοῦ «Σκρίπ».

20 Φίλτατε Ζαχαρία,

Τὸ βράδυ μὴν κάμετε τὸν κόπον νὰ περάσετε ἀπὸ τὸ καφενεῖον, θὰ εἴμαι ἀπησχολημένος ἀλλοῦ. Ἀν τυχὸν συνεπληρώθησαν οἱ κατάλογοι τούς ἐμβάζετε ἐπ' ὄνόματί μου διὰ τοῦ ἐπιφέροντος ἢ τοῦ κ. Κουσουλίνου, ἀλλὰ

μήν ξεχάσετε νὰ ἐσωκλείσητε καὶ τὰ ἄλλα ἀποκόμματα· ἵσως, σὺν Θεῷ, προχωρήσωμεν. Δὲν εἶναι τὰ μόνα, θὰ προστεθοῦν καὶ νεώτερα, ποὺ δὲν εἶδαν ἀκόμη τὸ φῶς, ἵσως καὶ ἐν μικρότερον, πολὺ τολμηρὸν καὶ ψυχογραφικόν.

5 'Αθῆναι, 26 Ιουνίου 1903.

'Ο Σός

A. Παπαδιαμάντης.

194

[B 181 Me 154]

'Αθήνα 8 Ιουλίου 1903.

'Αδερφέ 'Αλέξανδρε.

10 Τί γίνεσαι; 'Υπάρχεις ἐν τῇ ζωῇ; Σοῦ ἔγραψα, σοῦ ἔστειλα καὶ λίγα χρήματα (δραχ. 40) ἀλλὰ δὲν μοῦ ἀπάντησες ἀν τάλαβες. Μέρα μὲ τὴν ἡμέρα περιμένω χρήματα καὶ ἀμέσως θὰ σοῦ στείλω ἀπὸ 50-100 δραχ. Τώρα τελευταῖα ἔμαθα ἀπὸ τὸν 'Επιφανιάδη (ἵσως δὲν εἶναι 'δῶ πλέον γιατὶ ἔχω καὶ ρό νὰ τὸν ἰδῶ) πῶς εἶχες μείνη μιὰ βδομάδα παραπάνω σ' τὴν 15 'Αθήνα ἀπὸ τὴν βραδειὰ ποῦ ἀποχαιρετισθήκαμε. Τὸ συλλογίζομαι ἀκόμη καὶ φουρκίζομαι γιατὶ δὲν τὸ σκέφτηκα νάρθω νὰ ρωτήσω. Εἴσαι εὐχαριστημένος αὐτοῦ; Πιστεύω βέβαια, τί διάβολο! "Αν ρωτᾶς καὶ γιατ' ἔμας, μούντζωξέ μας. Ζέστη φριχτή καὶ φτώχεια καὶ κακομοιριά. Συλλογίζομαι τὴ θάλασσα καὶ τὴν πατρίδα μου καὶ τὴν πατρίδα σου καὶ τὴ θάλασσα.

20 Περιμένω γράμμα σου

Σὲ φιλῶ

όδδος Μαντζάρου 8.

I. Βλαχογιάννης

195

[B 182 Me 155]

'Αδελφέ 'Ιωάννη,

"Ελαβα τὰ γράμματά σου, τὰς ἀγγελίας, καὶ τὰς 40 δρ. Εὔχαριστῶ. 25 Αἱ ἀγγελίαι, δπως καὶ τὰ χρήματα, θὰ μοῦ χρησιμεύσουν ὡς μαστίγιον,

διότι, ἔνεκα τῶν περιστάσεων, τὸ θέρος, διλίγον ἐπροχώρησα εἰς τὸν Γόρ-
δωνα· τώρα ὅμως τὸ ἔβαλα ἐμπρός, καὶ, ἀν πρόκειται ν' ἀρχίσῃ νὰ τυπώ-
νεται, ἐντὸς δύο ἑβδομάδων θὰ ἔχω ἐκατοντάδας χειρογράφων νὰ σου
στείλω. Τὸ δλον, ὑποθέτω, θὰ γείνη 3 χιλ. χειρόγραφα εἰς 4ον, μὲν ἐπτακο-
5 σίας δὲ ἢ καὶ ἑξακοσίας δραχμάς δικόπος μου πληρώνεται.

'Ασπασμούς εἰς τοὺς φίλους καὶ συναδέλφους.

6 7βρίου
1903. Σκιάθω.

Σὲ ἀσπάζομαι

ό σὸς

'Αλ. Παπαδιαμάντης

196

[B 183 Me 156]

10 Φίλτατε Γιάννη,

"Ελαβα τὸ γράμμα σου. 'Εννοεῖται, ὅπως εὔκολύνεσαι σύ, οὕτω θὰ
γείνη ἡ πληρωμὴ τῆς ἐργασίας. 'Εγὼ κοντουρὸν εἶχα γράψει ἔνα ποσόν,
δὲν ἔχευρα ἀν ἥσαν πολλὰ ἢ διλίγα.

15 7βρ. 20 1903
Σκιάθω.

Σὲ ἀσπάζομαι

ό σὸς

'Αλ. Παπαδιαμάντης

197

[B 184 Me 157]

Φίλτατε Ἰωάννη,

Τὸ βαπόρι, ποῦ ἦτον νὰ ἔλθῃ τὸ Σάββατον, δὲν ἔλθε. "Ωστε, καὶ ἀν
ἡθελα νὰ ἔλθω, ἦτον ἀδύνατον. Βλέπεις, ἡ προθεσμία μιᾶς ἑβδομάδος ἦτον
20 πολὺ μικρὰ διὰ μακρινὸν μέρος, χειμῶνα καιρόν. "Οθεν, εὐχαριστῶ.

Τὸ ἔργον εἶνε σπουδαῖον, καὶ τὸ ἐπόνεσα. "Έχω μεταφράσει τὰ $\frac{2}{5}$.
Σὺν Θεῷ, τὸν Ἰανουάριον τελειώνει. Κατόπιν, δταν μυρίσῃ καλοκαῖρι,

μπορεῖ κ' ἐγώ ν' ἀξιωθῶ νὰ πατήσω εἰς τὰ ἐδάφη τῆς «Παναρμονικώτατης Ἀθήνας». Κατόρθωσε νὰ στείλης δύλιγα λεπτὰ ἐν τῷ μεταξύ. — Τώρα, νὰ μοῦ στείλης ταχυδρομικῶς μισήν δύκα τσιγαρέττα ψιλὰ Ἀγρινίου, τοῦ Βάρκα, καὶ νὰ πληρώσης εἰς τὴν Ἔστιαν μίαν ἑτησίαν (τὴν ἔχουν ἔξαμην, ἀλλὰ νὰ γείνῃ ἑτησία) συνδρομὴν τοῦ Εὔστ. Γιαννίτση, καφετζῆ, εἰς Σκίαθον, καὶ νὰ μοῦ στείλης τὴν ἀπόδειξιν. Αὐτὰ τὰ δύο σὲ παρακαλῶ, πρὸς τὸ παρόν.

ό σὸς
'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

10 Nβρ. 24 1903
Σκιάθῳ.

198

[B 184 Me 157¹]

“Ελαβα τὸ γράμμα σου, ἀδερφὲ Ἀλέξανδρε, ἀλλὰ δὲ μοῦ λές ἂν ἔλαβες δρχ. 25 ποῦ σοῦστειλα. Τὴ Δευτέρα θὰ σοῦ στείλω τὸν καπνὸ δρχ. 13 (χωρὶς τὸ κουτὶ καὶ τὰ ταχυδρομικά). Είμαι σὲ τρομερώτατες φτώχειες 15 καὶ μὴ ρωτᾶς πῶς περνῶ. Είχα δίκες γιὰ 500 δραχμές. Είχα ληξιπρόθεσμο γραμμάτιο γιὰ 120 δρχ. “Αρχισα νὰ ἔξιφλῶ καὶ δὲν προφτάνω. Είμαι χωρὶς ροῦχα! Τί θὰ γίνω! ‘Η μόνη σωτηρία μας είναι νὰ τελειώσης τὴν ιστορία καὶ νὰ τὴν δώσω στὸ δήμαρχο Πειραιῶς (ποῦ είναι στενώτατος φίλος τοῦ φίλου μου κ. Μερκούρη). ‘Εμπρός! Σὲ 10-15 μέρες θὰ σοῦ στείλω 20 καὶ ἄλλα χρήματα. Σὲ παρακαλῶ ν' ἀφήσης λιγάκι τὴν καλοκαιρινὴ τεμπελιά. “Οταν ἐπὶ τέλους ἔχης μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα, γράφε μου.

Σὲ φιλῶ
Βλαχογιάννης

(τέλ. Νοεμβρ. 1903;)

1-2 Πηγὴ ἀνεξακρίβωτη

1 Παρμονικότητης ἐκδόδ 12 ἀδελφὲ ἐκδόδ δὲν ἐκδόδ	2 Κατώρθωσε ἐκδόδ 13 Τὴν ἐκδόδ	3 δικῆν ἐκδόδ 20 λιγάκι παραλ. ἐκδόδ	5 Γιαννίτη ἐκδόδ
--	-----------------------------------	---	------------------

Φίλτατε Ιωάννη,

Είχα γράψει τὴν ἐπιστολήν μου τῆς 24 Νθρ. καὶ τὴν 25 ἔλαβα τὰς δραχ. εἰκοσιπέντε. "Ελαβα καὶ τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν σου, ἀχρονολόγητον. Περιμένω τὰ τσιγαρέττα. Ἐνθυμήσου καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς Ἐστίας, διὰ τὸν Εὔστ. Γιαννίτσην, εἰς Σκιάθον. Τὸ φύλλον ἔρχεται ἀπὸ τὸν Αὔγουστον, καὶ ἥτο δι' ἐξ μῆνας, καὶ ἡ συνδρομὴ δὲν ἐπληρώθη. Τώρα ἀς γείνη δι' ἐν ἔτος, δῶσε τὰ λεπτά, καὶ στεῖλέ μου τὴν ἀπόδειξιν.

"Ως λάβης τὴν παροῦσαν, μετὰ δύο ἡμέρας, ὑπαγε ὁδὸν Ἀριστοτέλους, 64, καὶ ζήτησον νὰ ἐνταμώσῃς τὸν κ. Νίκον Φραγκίσταν, ἢ τὴν σύζυγόν 10 του, συγγενεῖς μου, ἔρχομένους αὐτόσε. Ἐπίδειξον τὴν παροῦσαν, καὶ θὰ λάβης δέσμην χειρογράφων, φέρουσαν ἐπιγραφὴν τὸ ὄνομά σου. Εἶνε χειρόγραφα 747 τῆς Ἰστορίας τοῦ Γόρδωνος. Σοῦ τὰ στέλλω ἐπωφελούμενος τὴν ἀσφαλῆ εύκαιρίαν. Μέχρι τοῦ νέου ἔτους, θὰ σοῦ στείλω ταχυδρομικῶς ἄλλα 200 περίπου, τὸ τέλος τοῦ Α' τόμου. Τὰ παραρτήματα θὰ τὰ βάλω 15 ὅλα εἰς τὸ τέλος, μὲ παραπομπὰς εἰς τὰ κεφάλαια, καὶ δταν δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ τυπωθῇ, βάλε τα ἢ κατόπιν τῶν οἰκείων κεφαλαίων ἔκαστον, ἢ εἰς τὸ τέλος ὅλα, δπως θὰ ἐγκρίνης. "Ἐχων ὅλον τὸν Α' τόμον μεταφρασμένον, φρονῶ δτι δύνασαι ν' ἀρχίσης τὰς ἐνεργείας πρὸς εύόδωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀσπάζομαι σε.

20

ό σὸς

'Αλ. Παπαδιαμάντης

14 Δβρ. 1903, Σκιάθῳ.

Φίλτατε Ιωάννη,

Εὕχομαι τὸ Νέον "Ετος μὲ ὑγείαν καὶ χαράν. — Είχα λάβη τὰ τσι- 25 γαρέττα εἰς τὰς 14 Δβρ. Ἀκολούθως ἔλαβα τὴν ἀπόδειξιν τῆς Ἐστίας. Δι' ὅλα εὐχαριστῶ.

Πέντε ἡμέρας ἐδοκίμασα τὸ σύστημα τῆς ὁκταώρου ἐργασίας, μὲ σκοπὸν νὰ τελειώσω γρήγορα, δπως ζητεῖς. (Εἰσῆλθα τώρα εἰς τὸν Β' τόμον.)

5 Σκιάθον ἐκδδ 6 ἵσως ᾧτον 8 μετὰ δύο ἡμέρας παραλ. ἐκδδ 15 θεὸς Me
16 τῶν παραλ. ἐκδδ 24 ὑγιείαν Me

'Ο λιχανδός τῆς δεξιᾶς μου ἔχει δαρμούς καὶ πόνους, καὶ τὰ δύο ἄλλα δάκτυλα πάσχουσι σκλήρυνσιν τοῦ δέρματος. 'Η μέση μοῦ πονεῖ. "Ωστε ξανακύλισα πίσω εἰς τὴν πεντάωρον. 'Εδῶ, καὶ νὰ θέλω, σχεδὸν ἀδύνατον μοῦ εἶνε νὰ ἐργάζωμαι τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς. Εἰργάσθην διὰ τὸν Α'
5 τόμον 65 ἡμέρας εἰς τρεῖς μῆνας. Τὸν Β' δυνατόν, σὺν Θεῷ, νὰ συντελέσω εἰς 50 ἡμέρας. Τέλη 'Ιανουαρίου εἶνε ἀμήχανον. "Επρεπε νὰ ἐργάζωμαι 10-11 ὥρας τὴν ἡμέραν.

'Ασπασμούς εἰς τοὺς φίλους καὶ συναδέλφους.

Σὲ ἀσπάζομαι

ὅ σὸς

'Αλ. Παπαδιαμάντης

10

1904, 2 'Ιανουαρίου
Σκιάθῳ

Εἰς τὰ περιθώρια τῶν σταλέντων χγρφ. σημειῶ τινας ἀπορίας μάλιστα εἰς κύρια δύναματα. Εἰς τὸ Α' κεφ., ιστορίαν τοῦ κινήματος Μολδοβλαχίας, ὅπου γίνεται λόγος περὶ Τρανσυλβανίας, ἀντὶ 'Ερμενστάτη καὶ Κρονστάτη, μὲ ταῦ, νὰ γράψῃς 'Ερμενστάδη καὶ Κρονστάδη, μὲ δέλτα (χωρὶς νῦ πρὸ τοῦ δέλτα).

ὅ Ἴδιος

201

[B 187 Me 160]

Φίλτατε Γιάννη,

20 13 Φεβρ. 1904. — Γράφω ἐκ Βώλου, ὅπου εὑρίσκομαι (ἐπιστρέφων ἀπόψε εἰς Σκίαθον) συνεπείᾳ οἰκογενειακοῦ ἀτυχήματος. 'Ο ἀδελφός μου, ὁ ἐν Πορταριᾷ Δημογραμματεύς, ἔπαθε τὰς φρένας, καὶ ἀνάρπαστος ἔγεινα, διὰ τηλεγραφήματος τοῦ προϊσταμένου του Δημάρχου, τὴν ἡμέραν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, ὅπως ἔλθω νὰ φροντίσω δι' αὐτόν. "Εχει πέντε παιδιά.

25 'Ἐκ Σκιάθου σοὶ ἔγραψα ἀπὸ 2 'Ιανουαρίου, ἀλλὰ τὸ γράμμα ἔμεινεν ὑπὲρ τὰς δύο ἐβδομάδας εἰς Σκίαθον, ἔνεκα διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας, ἐπειδὴ εἶχον παύσει νὰ προσεγγίζουν ἀτεμόπλοια. "Ισως παρέπεσε τὸ γράμμα μου. "Εγγραφα, ἀναγγέλλων τὴν λῆψιν τῶν τσιγαρέττων, τῆς ἀποδείξεως τῆς

1 δύο μοῦ ἐκδδ
20 13] 17 ἐκδδ

2 μοῦ ἐκδδ 4 διὰ] δὲ ἐκδδ 14 κ.τ.λ. ἐκδδ
24 νὰ] καὶ ἐκδδ 27 "Ισως παρέπεσε] 'Ιδοὺ περίπου ἐκδδ

‘Εστίας, κτλ. Δέν ένθυμοῦμαι τί άλλο. Γράμμα σου δὲν ἔλαβα, δι’ οὗ νὰ μὲ πληροφορῆς ἀν ἔλαβες τὰ 747 χειρόγραφα τὰ σταλέντα πρὸ δύο μηνῶν διὰ τοῦ κ. N. Φραγκίστα.—‘Η μετάφρασις τοῦ Γόρδωνος ἔχει φθάσει εἰς τὰ $\frac{3}{4}$ (σελ. 1500 περίπου), καὶ θὰ τὴν εἶχα τελειώσει ώς ἔγγιστα, ἀν δὲν ἐνέ-
5 σκηπτε τὸ δυστύχημα περὶ οὗ ἐν ἀρχῇ εἶπα. Προσπάθησε νὰ μ’ ἐνθυμηθῆς.

Σὲ ἀσπάζομαι.

δ σὸς

’Αλ. Παπαδιαμάντης

202

[B 188 Me 161]

Φίλατε ’Ιωάννη,

10 “Ελαβα καὶ τὰ δύο γράμματά σου. ‘Ομοίως καὶ τὰς δραχ. 50. Εὔχα-
ριστῶ.

‘Ο ἀδελφός μου ἔμεινεν ἐδῶ δύο ἑβδομάδας. ’Εκαλλιτέρευσε πολύ. Τώρα
ἐπήγειν εἰς Πορταριάν, καὶ τὸν περιμένομεν ἐδῶ νὰ ἔλθῃ φαμιλικῶς. Δυστυ-
χῶς ἔχασε τὴν θέσιν του, ἀπὸ σκληρότητα τοῦ προϊσταμένου του, διστι-
15 δὲν ἔκαμεν ὑπομονὴν νὰ τὸν οἰκονομήσῃ ἀκόμα δι’ ὀλίγας ἑβδομάδας, ἔως
νὰ ἴδῃ πῶς θὰ ἐπήγαινεν.

‘Εὰν ἔλθης πράγματι μέχρι Σκιάθου, καλῶς. Τότε φέρε καὶ τὸν Φίν-
λεϋ. ‘Ο Γόρδων τελειώνει (παρὰ 50 σελίδας τοῦ πρωτούπου, ἡ 4 ἡμ. ἐρ-
γασίαν). ”Αλλως, περίμενέ με εἰς ’Αθήνας, ἔως τὰ μέσα τῆς ἑβδομάδος τοῦ
20 Πάσχα, ἐπειδή, δύως ἥλθαν τὰ πράγματα ἐδῶ, ἐγὼ πρέπει νὰ ζητήσω
ἐργασίαν ἐκεῖ, νὰ εὕρω σχετικὴν ἡσυχίαν. Παρακαλῶ νὰ κυττάξῃς εἰς τὴν
‘Ημερογραφίαν ἡ ἀλλοῦ, ἵσως μοῦ εὑρήσεις. ’Εν τῷ μεταξύ, μοῦ χρειά-
ζονται ἀκόμη ὀλίγα λεπτά διὰ νὰ ξεκινήσω ἀποδῶ.

Σὲ ἀσπάζομαι. Καλὸν Πάσχα.

δ σὸς

’Αλ. Παπαδιαμάντης

Τετάρτη, 10 Μαρτίου 1904.

Σκιάθω

2 χειρόγραφα] χγρφ αὐτ. δούλου: τὴν μέση ἐκδδ

12 πολύ! ἐκδδ 21 ἐργασίαν, ἐκδδ

19 τὰ μέσα διαβάζει Γ. A. Χριστο-
23 ἵσως ἀκόμα

Φίλτατε Γιάννη,

"Ελαβα τὸ γράμμα σου καὶ τὰς δραχ. 25, εὐχαριστῶ. Λίαν προσεχῶς θὰ στείλω ἐπὶ συστάσει τοὺς δύο τόμους καὶ τὰ χειρόγραφα, ὅγκον, σελίδας 1350.—'Εκτὸς ἔὰν θελήσῃς νὰ ἔλθῃς. 'Επειδὴ τώρα ἀλλαξα σχέδιον κ'
5 ἐνοικίασα ἔνα πυργάκι, ὑψηλόν, ἀγναντερόν, μαγευτικόν, ὃπου θὰ ἐργάζωμαι, καὶ ἔχω τόπον διὰ νὰ σὲ φιλοξενήσω. Εἰπὲ εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸν Χρόνον, τὴν Ἐστίαν, ἔὰν δέχωνται συνεργασίαν ἀπ' ἐδῶ. Νὰ φέρης καὶ τὸν Φίνλεϋ ἀν ἔλθῃς.

Σὲ ἀσπάζομαι.

ἀδελφικὰ

'Αλ. Παπαδιαμάντης

[Ταχυδρομικὴ σφραγίδα: Σκίαθος, 10 Μαΐου 1904.]

'Αδελφὲ Γιαννάκη,

"Ελαβα τὸ γράμμα σου καὶ τὰς δραχ. 40. Εὐχαριστῶ. Διατί τὰ περνᾶς εἰς λογαριασμὸν τοῦ Γόρδωνος; Τὰ 555 μεγ(άλα) χειρόγραφα τοῦ
15 Σπηλιάδου ἴσοδυναμοῦν μὲ 1000 (ἔξαιρω τὸ περιθώριον) = μὲ τριῶν ὡς ἔγγιστα μηνῶν ἐπιφυλλίδα, ὃπου καὶ ὁ Κακλ(αμᾶνος), μιζέρια, θὰ ἐπλήρωνεν ὑπὲρ τὰς 200 δρ. Λοιπὸν μοῦ χρεωστᾶς ἀκόμη 60 διὰ τὸν Σπηλιάδην. Εἰπὲ τοῦ Κακλ(αμάνου) νὰ σοῦ δώσῃ δρ. 50 ὑπόλοιπον νὰ μοῦ τὰς στείλῃς.

'Εδῶ εἰνε ὡραῖα. Καὶ κλίναι ὑπάρχουν εἰς εἶδος ξενοδοχείου παραθα-
20 λάσσιον, μὲ καθαριότητα καὶ δροσιάν. Γράψε μου. Εἰπὲ καὶ τοῦ Ἀνδρέα,
καὶ χαιρετίσματα πολλά, ὅπως καὶ εἰς τὸν Μαλακάσην, τὸν Ἀναστασό-
πουλον, τὸν Βασιλικόν, τὸν Γρυπάρην, καὶ λοιπὴν παρέαν.

ὅ σδες

'Αλ. Παπαδιαμάντης

25 7 'Ιουλίου <1904; >

ἐν Σκιάθῳ

3 ὅγκου ἐκδόδ

3-4 ἵσως σελίδες

4 κ'] καὶ ἐκδόδ

14 χργρφ. αὐτ.

17 χρεωστᾶς (χωρὶς ὑπογεγορ.) διαβάζει Γ. A. Χριστοδούλου: χρεωστεῖς ἐκδόδ

19-20 παραθαλασσίου ἐκδόδ ἐξομαλύνοντας τὴ σύνταξη

Φίλτατε Γιάννη,

Δέν ένθυμοῦμαι πλέον πρὸ πόσου καιροῦ δὲν σοῦ ἀπήντησα, οὕτε μοῦ ἔξανάγραψες. Τί γίνεσαι; Ἐγὼ ἐκόλλησα ἐδῶ ἐν δυστυχίᾳ, καὶ δὲν εἰ-
ξεύρω ἀν θὰ ἔλθω γρήγορα εἰς τὰς Ἀθήνας. Δέν ἔχω λεπτὰ οὕτε διὰ νὰ
5 σοῦ στείλω ταχυδρομικῶς ἐκεῖνα τὰ 1400 χειρόγραφα καὶ τοὺς 2 τόμους.
Στεῖλέ μου λεπτὰ διὰ νὰ μπορέσω νὰ σοῦ τὰ στείλω.

Πολλοὺς ἀσπασμοὺς

ὁ ἀδελφὸς

’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

10 6 7βρ. 1904 Σκιάθῳ.

Βάλε εἰς φάκελλον τὸ ἐσώκλειστον, καὶ στεῖλέ το εἰς τὸ γραφεῖον
τῶν «Παναθηναίων», χωρὶς νὰ γνωσθῇ ὅτι ἐστάλη διὰ σοῦ.

’Αδελφὲ ’Ιωάννη,

Τὸ ἀπὸ 2 τοῦ μηνὸς γράμμα σου ἔλαβα εἰς τὰς 11 προχθές. Ἄν ἔλα-
15 βες τὸ ἀπὸ 6 γράμμα μου, τὸ ὅποῖον ἔστειλα μὲ εὐκαιρίαν δι’ ἔλλειψιν
ταχυδρομείου (διεύθ. Βλαστοῦ), καὶ ἀν ἔστειλες εἰς τὰ Παναθήναια τὸ
συνημμένον εἰς αὐτὸ γράμμα — καὶ ἀν ὁ κ. Μιχ(αηλίδης) μοῦ στείλῃ χρή-
ματα, ἢ μοῦ στείλης ἔσύ, (τὰς εἴκοσι ποὺ μοῦ στέλνεις τὰς ἔλαβα), τότε
20 θὰ μπορέσω νὰ ἔλθω εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ τὸ ἀτμόπλοιον τῆς 20, τὴν ἄλλην
Δευτέραν, δηλ. νὰ φθάσω τὴν 22 ἢ 23, Τετ(άρτην) ἢ Πέμπτην. Ἄλλως, θὰ
κάμω νόμο-τρόπο διὰ νὰ στείλω ἐπὶ συστάσει τοὺς δύο τόμους τοῦ Γόρδω-
νος. Παρακαλῶ νὰ ὑπομονεύσῃ ὀλίγας ἡμέρας ὁ κ. Πολίτης. Τώρα εἶνε
”Ινδικτος, ἀρχὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐποχὴ κινήσεως καὶ ἐνάρξεως ἐργασιῶν, καὶ
25 ἀπὸ ἑβδομάδα εἰς ἑβδομάδα, ἐπόμενον εἶνε νὰ ἔλθω κ' ἔγω. ”Ἄν δὲν στέλλω
τοὺς τόμους μὲ τὸ Ταχυδρ(ομεῖον) ἀπὸ σήμερα ὁ λόγος εἶνε, α', ὅτι δὲν
ξεύρω πῶς νὰ τοὺς σκευάσω, καὶ β', ὅτι γνωρίζων τὴν ίδίαν ἀνήσυχον
δυσπιστίαν σου εἰς τὰ τοιαῦτα, ἢ ὅποια ἐκόλλησε κ' εἰς ἐμένα, καὶ διότι

10 1902 ἐκδόδ

18 στέλνεις] ἔστειλες ἐκδόδ

διαβάζει Γ. A. Χριστοδούλου: σήμερον ἐκδόδ

Γ. A. Χριστοδούλου: σκεπάσω ἐκδόδ

21 νόμο (sic) αὐτ.

25 σήμερα

26 σκευάσω διαβάζει μὲ ἐνδοιασμοὺς

μοῦ ἔχεις εἰπεῖ δτι εἶνε μοναδικὸν τὸ βιβλίον εἰς τὴν Ἑλλάδα, φοβοῦμαι
μήν παραπέσουν καὶ χαθοῦν.

⁵ Ἀσπασμοὺς εἰς τὸν Κῦρον, κ' ἔχω εὐχαρίστησιν νὰ συνεργασθῶ εἰς
τὴν Ἐστίαν ἀμα ἔλθω. Ὁ Κακλ(αμᾶνος) ἀς μοῦ δώσῃ ἀν θέλη τὸ κατό-
πιν μυθιστόρημα. Σὲ ἀσπάζομαι

ὅ σδς

'Αλ. Παπαδιαμάντης

Σκιάθω, 1904 7βρίου 13.

Τὸ πρόσωπον διὰ τοῦ ὅποίου ἔστειλα τὰ γράμματα τῆς 6, εἶνε ὁ νέος
¹⁰ κ. Νικίας Βιαγκίνης, υἱὸς τοῦ δμωνύμου καθηγητοῦ τῆς Λατ(ινικῆς).

'Αδελφὴ Χαρίκλεια,

"Ελαβα καὶ τὴν ἀπὸ 7 Μαρτίου, ώς καὶ τὰς πρὸ αὐτῆς. Ἀπὸ ντροπὴν
καὶ ἀγωνίαν δὲν σᾶς ἔγραψα. Ὁ μεγάλος καῦμὸς εἶνε ποῦ δὲν παίρνω
λεπτά. 350 δραχ. $4\frac{1}{2}$, μῆνες. Εἰ δὲ μή, θὰ σᾶς ἔστελνα νὰ τὰ οἰκονομῆτε.
¹⁵ 'Ησυχαστήρια, καὶ ἀν ὑπῆρχαν ἀλλοῦ, δὲν ἀρκοῦν διὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ
τόπου. Καθένας θέλει νὰ ξεφορτωθῇ τὸ βάρος του, ὁ ἀλλος εὔκολα δὲν τὸ
φορτώνεται. Μήπως εἰς Σκίαθον δὲν ὑπάρχει μοναστήρι; Ἡ αὐτὴ κατά-
στασις εἶνε κι' ἀλλοῦ. Κουράγιο, ἔως νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ οἰκονομήσω
λεπτά.

²⁰ Σᾶς ἀσπάζομαι

ὅ ἀδελφός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

Μαρτίου 10
1905. 'Αθ.—

208

[B 193 Me 166]

Κύριον Ἰω. Βλαχογιάννην

Φίλτατε,

Δὲν τρώγω κρέας σήμερα, καὶ Τετράδη, καὶ μοῦ ἥλθεν εἰδῆσις θα-

νάτου τοῦ ἀτυχοῦς ἀδελφοῦ μου.

5 'Αλ. Παπαδιαμάντης

4 Ματου <1905>

209

[B 173 Me 167]

'Αδελφή Χαρίκλεια,

"Ελαβα τὸ ἀπὸ 12 Τριῶν γράμμα σας. Δὲν ἐκατάλαβα καλὰ ἂν ἡ
Οὐρανία ἥλθε πίσω (ἀπὸ Νεάπολιν, ἵσως διὰ Βώλου). Ἡ ἐργασία τοῦ
10 Ματού διεκόπη ὅς τὰς 2 Αὔγουστου. Τὰ λεπτὰ τὰ ἐπῆρα ἀπ' ὀλίγα-λίγα.
'Ακόμα κάνει νὰ λάβω 100. Καὶ ἀπὸ τὸν Βλ(α)χ(ογιάννη) ἀκόμη 150.
'Εχολόσκασα πολύ, διότι τὰ λεπτὰ ἀπ' ὀλίγα-λίγα ἐφθείροντο εἰς τὰς κα-
θημερινὰς ἀνάγκας, καὶ δὲν μπόρεσα νὰ συγκεντρώσω, ἢ διὰ νὰ σᾶς στεί-
λω, ἢ διὰ νὰ ἔλθω. Τί γίνονται αὐτὰ τὰ ὄρφανά; Εἶνε καλὰ νὰ ὑπάγη
15 κατὰ τὸ παρὸν διαμάντης εἰς τέχνην, καὶ δταν γείνη 15-16 χρονῶν νὰ
ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας, καὶ ἂν θελήσῃ γράμματα, θὰ μάθη.

20 'Απὸ Δευτέρα, 19 Τριῶν, θὰ κάμω τὸν σταυρόν μου ν' ἀρχίσω ἐργα-
σίαν ἐπὶ νέων βάσεων.

'Ο ἀδ(ελφός σας).

'Αλέξανδρος

20 'Αθ. 16 Τρι. <1905>.

210

[B 174 Me 168]

'Αδελφή Χαρίκλεια,

"Ελαβα τὸ γράμμα. Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ εὔχομαι ὅλας. "Επαθα ἀπὸ
ρέυματισμὸν τῶν χεργιῶν, καὶ δὲν μπορῶ σχεδόν νὰ πιάσω πέννα. Ἐργα-

σίαν θὰ ἔχω ἀπὸ 1ης Μαρτίου, ἐὰν δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ γείνουν καλὰ τὰ χέρια μου.
 'Τγεία καὶ θάρρος.

'Αθ. 3 Φεβρ. 1906

5

δ ἀδελφός σας
 'Αλέξανδρος

211

[B 175 Me 169]

'Αδελφὴ Χαρίκλεια, Σοφία καὶ Κυρατσούλα,

Σᾶς ἔγραψα 3 Φεβρ. εἰς ἀπάντησιν 29 Ἰανουαρ. Τὰ χέρια μου καὶ τὰ πόδια εἶχαν χειροτερεύσει δλίγον ἔκτοτε. Τώρα εῖμαι καλλίτερα. Προσπαθῶ νὰ ἔξασφαλίσω μικρὰν ἀνεσιν, διὰ νὰ ἔλθω εἰς Σκιάθον. 'Ασπασμούς
 10 εἰς ὅλας.

14 Μαρτίου <1906>

'Ο ἀδελφός σας
 'Αλέξανδρος

212

[B 176 Me 170]

'Αθ. 4 Ἰουν. 19(06)

15 Φίλταται ἀδελφαί,

"Ελαβα καὶ τὰ δύο γράμματά σας, τοῦ 'Απριλίου καὶ Μαΐου. 'Απὸ τότε ὅλο προσπαθῶ καὶ ἐλπίζω τὴν βελτίωσιν τῶν πραγμάτων, διὰ νὰ μπορέσω νὰ ἔλθω. Πλὴν καθὼς ξεύρετε, δύσκολα ἔρχομαι, καὶ δύσκολα φεύγω. Νὰ ἴδοῦμεν τί θὰ εὐδοκήσῃ ὁ Θεός. Τὰ χέρια μου εἶνε λίγο καλλίτερα.

20 Σᾶς ἀσπάζομαι

δ ἀδελφός σας
 'Αλ. Παπαδιαμάντης

213

[B 177 Me 171]

5 Αδελφαί μου, σᾶς ἀσπάζομαι

"Ελαβα πρὸ μηνὸς τὸ γράμμα σας. 'Υγιανω. 'Ακόμη προσπαθῶ, καὶ
έλπιζω γλήγορα νὰ ἔλθω. "Έχω ἐλπίδας βελτιώσεως. 'Ο Θεὸς βοηθὸς καὶ
θάρρος.

'Ο ἀδελφός σας

6 'Αλ. Παπαδιαμάντης

18 8βρ. 'Αθῆναι 1906.

214

[B 178 Me 172]

7 Αδελφὴ Χαρίκλεια,

8 Σᾶς ἀσπάζομαι ὅλας, εὐχόμενος τὸ νέον ἔτος ὑγείαν καὶ εύτυχίαν,
9 δόμοιώς τὸν Διαμάντην καὶ τὴν Σειραϊνώ. Τὸ γράμμα σας ἀπὸ 27 Δβρ. τὸ
έλαβα 7 'Ιανουαρίου.

10 Μακάριος εἶνε ὁ Δημήτριος ὅτι ἔξελευθερώθη ἀπὸ τὰ βάσανα τοῦ
κόσμου. Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν του, καὶ καλὸν τέλος εἰς ὅλους μας.

11 'Ο γέρο-Μαρασλῆς ἀπὸ τὴν 'Οδησσὸν ἔγραψε νὰ μοῦ τυπώσουν τὰ
12 διηγήματα, καὶ νὰ μοῦ δώσουν βιβλία.

13 Τώρα φίλοι μου προσπαθοῦν νὰ τροποποιηθῇ ὁ ὄρος αὐτός, καὶ νὰ
μοῦ δώσουν χρήματα ἀντὶ βιβλίων.

14 Σᾶς ἀσπάζομαι.

'Ο ἀδελφός σας

15 'Αλ. Παπαδιαμάντης

1907, 'Ιαν. 11. 'Αθ.—

215

[B 179 Me 173]

Χριστὸς ἀνέστη. — 'Αδελφαί μου, χαίρετε.

16 Σᾶς στέλνω σήμερον δύ' ἐπιταγῆς δραχ. 50. Περιμένω τὴν ἐπάνο-
δον τοῦ φίλου μου Βλαχογιάννη ἐκ τῆς 'Αγγλίας, εἰς δύο μῆνας, διὰ νὰ

γείνη ἡ τύπωσις τῶν ἔργων μου. Ἐλπίζω, ὅτι ζήσω, νὰ διαχειμάσω εἰς
Σκιάθον. —

'Ασπρόρρουχα ἔχω πάμπολλα, καὶ μὴ τυχὸν φροντίσητε. (Ομοίως καὶ
ροῦχα ἔξωτερικά, ἔχω τρία παλτά, 3 σακκάκια, 4 γιλέκα, 4 πανταλόνια
5 = φωτίζει ὁ Θεὸς τοὺς φίλους μου.)

ἀσπάζομαι.

ὅ ἀδελφός σας

'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

'Αθ. 1907

10 Παρασκ. 4 Μαΐου.

216

[B 194 Me 174]

'Αγαπητὲ Γιάννη,

"Ελαβα τὰ δελτάρια, καὶ τῆς 50 δραχμές, κτλ. Ὁ Μαλακ(άσης) ἦτον
στὸ Μεσολόγγι, γιατὶ πέθανε ὁ πατέρας του. Τώρα γύρισε, καὶ βρίσκεται
στὴν Πεντέλη, μοναχός του.

15 Τὸ βιβλίο θ' ἀργήσῃ δύωσοῦν. Ἐχω μεταφράσει 110 σελίδες, τὸ ^{1/7}
τοῦ ὄλου. Δὲν πιστεύω νὰ τὸ γυρέψουν. Ἀλλοιῶς, θὰ μποροῦσα ἵσως νὰ
ἔδινα προσώρων τὸν α' τόμο, καὶ ν' ἀρχίσω τὸν β', πρᾶμα ποῦ γένεται,
καὶ πάλι ν' ἀνταλλάξω. Ἐχτὸς τούτου μοῦ ἥρθε ν' ἀρχίσω ἐνα μεγάλο
διήγημα («Μάνας δυχατέρα») στὴ δημοτικὴ γλῶσσα.

20 Σὲ φιλῶ'

ὅ δικός σου

'Αλ. Παπαδιαμάντης

26 τοῦ Θεριστῆ

1907. 'Αθήνα.

25 Χαιρετισμοὺς στὸ Θωμᾶ Ἐπιφ(ανιάδη).

Τὰ σεβάσματά μου στὸν κ. Πάλλη.

6 Σᾶς ἀσπάζομαι ἐκδδ

17 πρᾶγμα ἐκδδ || γένεται διαβάζω; γίνεται ἐκδδ

19 παραλ. παρενθέσεις ἐκδδ || θυγατέρα B 23 θεριστῆ Me 24 'Αθηναί B

217

Φίλτατε, κ. Γεώργιε Πετρόδη,

"Ελαβα 50 χρ(υσᾶ) φρ(άγκα) ἀπὸ τὸν κ. Πάγκαλον (30 Αὐγ.) καὶ 55 ἐκ τῆς ἐπιταγῆς σας (5 7βρ.), τὸ δλον 105 χρ. φρ. Λάβετε συνημμένως τὸ διηγημάτιον «Φορτωμένα κόκκαλα».

5 Τὸ μυθιστόρημα ἐπιγράφεται «Στὰ 'Ρόδιν' ἀκρογιάλια». 'Υπεσχέθην εἰς τὸν κ. Πάγκαλον νὰ δώσω μέγα μέρος τῶν χειρογρ. τὴν 15 τρ. μ. Σάββατον. 'Εντὸς τοῦ Σεπτεμβρίου, σὺν Θεῷ, θὰ ἔχω καθαρογράψει τὸ δλον. (Δὲν ἔνδουν ὅτι δὲν εἶδα τὸν κ. Πάγκ. κατὰ 'Ιούνιον, ὅταν μοὶ ἔκαμε τὴν παραγγελίαν, ἀλλὰ δὲν τὸν εἶδα 'Ιούλιον καὶ Αὔγουστον, μετὰ τὸ δυστύχημά του. Τώρα ὅμως μὲ ἡντάμωσε.) Καμμία παρεξήγησις. Εὐχαριστῶ πολὺ.

10

Πρόθυμος φίλος σας
Α. Παπαδιαμάντης

7 7βρ. 1907

ΑΘ.

15

218

[B 180 Me 175]

'Αδελφαί, σᾶς ἀσπάζομαι. Εύχομαι αἱ(σιον καὶ) παρήγορον τὸ νέον ἔτος. "Ελαβα τὰ δύο γρ(άμματά) σας, 2 Δβρ. καὶ 23 'Ιανουαρ. καὶ τῆς κάλ(τσαις). Κάτι περιμένω τώρα εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς (Τεσσα)ρακοστῆς, καὶ ἡ θὰ ἔλθω ἡ θὰ στείλω ποσόν τι χρημάτων. 'Η Οὐρανία τὶ γίνεται, 20 ἔμεινεν ὄριστικῶς κάτω; Κ' ἐπρόκειτο νὰ πάη καὶ τὸ Σειραῖνώ; "Ω, ποῖος νὰ τὰ εἴξευρεν αὐτά, καὶ ποῖος ἥδύνατο νὰ τὰ προβλέψῃ! Δόξα σοι ὁ Θεός, 'Ελπίζω ὅτι ταχέως θὰ βελτιωθοῦν τὰ πράγματα.

'Ασπασμούς εἰς δλας.

25

Φεβρ. 4. 1908.

Αθῆναι

Ο ἀδελφός σας
Αλέξανδρος

219

[B 213 Me 175¹]

Κύριε Ἀλέξανδρε

Σκιάθον

Οὐδέποτε ἔλαβον ἐπιστολὴν καὶ τὸ γνωρίζω δτι οὐδέποτε συνιθίζετε νὰ γράφητε, ἀλλὰ τουλάχιστον κάθε μῆνα νὰ μάθωμεν τὴν ὑγείαν σας, ὡς
5 καὶ ἡμεῖς Θεία Χάριτι καλῶς ἀπολαμβάνομεν. Μάθετε δτι ὁ Νῖκος ἔψυγεν ἀπὸ τὸ μαγαζὶ ἀλλὰ σὺν Θεῷ κάπου εἰς ἄλλο μέρος εὗρε ἐργασίαν.

‘Ο γάμος τῆς Φιφῆς ἐλπίζω νὰ γίνῃ τὴν Κυριακὴν τῆς Σαμαρίτιδος· τὰ πράγματα ἐβελτιώθησαν· ἡ μικρὰ Κούλα σᾶς φιλεῖ τὸ χέρι.

‘Οσάκις γίνεται ἀγρυπνία νομίζω δτι τὸ μεσημέρι θὰ ἔλθητε· ὅλαι αἱ
10 ἀδελφαὶ σᾶς ἀναζητοῦν ὁ δὲ Νῖκος δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παρηγορηθῇ. ‘Η Φιφή προσεύχεται πρωῒ καὶ βράδυ εἰς δ, τι τῆς παραγγείλατε· ἡ δὲ μικρὰ Κούλα διαβάζει τοὺς Χαιρετισμούς.

‘Εχετε τοὺς ἀσπασμούς ἐκ μέρους τοῦ Νίκου καὶ ἐκ μέρους ἐξ ὅλων τῶν ἀδελφῶν.

15

Σᾶς χαιρετῶ
μεθ' ὑπολήψεως
Πολυξένη Μπούκη

3/5/908.

220

[B 214 Me 175²]

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1908

Σεβαστέ μου Κύριε Ἀλέξανδρε.

20 ‘Γιαίνομεν τὸ αὐτὸν ἐπιθυμοῦμεν καὶ διὰ λόγου σου.

Σᾶς ἔγραψα καὶ ἄλλην ἐπιστολήν, τὴν ὅποιαν δὲν ἀμφιβάλλω δτι θὰ τὴν ἐλάβετε. —

Γνωρίζω δτι σᾶς ἔρχεται δύσκολον νὰ μᾶς γράψητε, ἀλλὰ ἀφ' οὗ τὸ ἐπιμένω ἐγὼ πρέπει νὰ μᾶς γράψης διὰ νὰ μάθωμεν περὶ τῆς ὑγείας Σου, διὰ νὰ μὴ σᾶς γίνομαι ὀχληρά, διότι καὶ ἐάν δὲν γράψης πάλιν θὰ σου
25 γράψω. —

Αἱ ἀγρυπνίαι ἔξακολουθοῦν, ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος σᾶς περιμένει, καθὼς καὶ ὅλαι αἱ ἀδελφαὶ τῆς Ἀγρυπνίας, αἴτινες μὲ ἐρωτῶσι πότε θὰ ἔλθη ὁ κ. Ἀλέξανδρος· ἐγὼ δὲ μὴ γνωρίζουσα πότε θὰ ἔλθης τὰς παρη-

7-11 οἱ ἄνω στιγμὲς ἔχουν τεθεῖ ἀπὸ τὸν Με
19 μοι ἐκδόδ

11 δτι αὐτ.

12 χαιρετισμούς ἐκδόδ

γορῶ καὶ τὰς λέγω ὅτι θὰ ἔλθης γρήγορα. 'Ο δὲ Νῖκος, θὰ τὸ θεωρήσῃ ὡς μεγάλην εὐτυχίαν ἐὰν Σᾶς εἰδῃ καὶ πάλιν. 'Ωσαύτως ἐὰν θέλης νὰ μάθης καὶ διὰ τὸν Νικόλαον Μητρόπουλον ἔγινε μοναχὸς μεγαλόσχημος μετονομασθεὶς Νεῦλος Σιμωνοπετρίτης, ἔχετε δὲ ἐκ μέρους του πολλὰ χαιρετίσματα, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν κ. Σμπόνιαν καὶ ἀπὸ τὸν Θεόδωρον.

'Ασπασμούς καὶ εἰς τὰς σεβαστὰς ἀδελφάς Σας. 'Η 'Αγγελικοῦλα Σᾶς φιλεῖ τὴν δεξιάν.

"Εχετε τὰ δέοντα καὶ ἀπὸ τὸν 'Αθανάσιον, δστις καὶ τὴν παροῦσαν γράφει.

10 Διὰ τὸν γάμον τῆς Φιφῆς, Σᾶς εἶχον γράψη ὅτι μέλλει νὰ γίνη τὴν κυριακὴν τῆς Σαμαρείτιδος, ἀλλὰ χάριν ἐμποδίου, δὲν ἔγινε. Πιθανὸν δμως περὶ τὰ τέλη Μαΐου νὰ γίνη. 'Ο Πατήρ τῆς Φιφῆς ήλθεν, καὶ δπωσδήποτε θὰ οἰκονομηθῶσι τὰ πράγματα. —

'Εὰν δὲ ἐπίσης δυνατὸν σᾶς εἶναι γράψετε μου πότε θὰ ἔλθητε.

15 Σάς προσκηνὸν η φιλισας
Πολυξένη Μπούκη
Θαυμασια γραφο. Π.Μ.

221

[B 195 Me 176]

'Αγαπητὲ 'Ιωάννη,

"Ελαβα τὸ γράμμα σου κ' ἔχάρην. 'Γγιαίνω. Χαιρετίσματα εἰς δλους τοὺς φίλους. Τὸν τόμον ἥρχισα ἀπὸ τὴν Δευτέραν τοῦ Θωμᾶ, 21 'Απριλίου, μετέφρασα τὸ ἥμισυ τοῦ ὑπολοίπου, καὶ μένει ἄλλο τόσον. Σύν Θεῷ, θὰ ἔχῃ τελειώσει πρὸ τοῦ τέλους 'Ιουνίου, καὶ θὰ σοῦ στείλω τὸν τόμον καὶ τὰ χειρόγραφα ταχυδρομικῶς (Poste restante;). 'Ασπασμούς εἰς τὸν Μαλακάσην καὶ Καρκαβίτσαν, ἀν δμιλῆσθε. 'Ασπασμούς εἰς τὸν 'Αλέκον Μαυρουδῆν καὶ τοὺς φίλους, εἰς τὸν Γ. Χατζόπουλον καὶ τὴν παρέαν, τὸν Γ. Πετρίδην ἀν εἴν' ἔδω. Καὶ τὸν Ν. Ποριώτην καὶ Σπ. Γοργορίνην, ἀν τὰ ἔχετε καλά.

ὅ σδς

'Αλ. Παπαδιαμάντης

30 15 Μαΐου 1908
Σκιάθω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ιουνίου 1908.

Σεβαστέ μοι Κύριε Ἀλέξανδρε

5 ήγιαίνομεν εὐχόμενοι τὸ αὐτὸ καὶ δι' ὑμᾶς. Ἐλάβαμεν ἐσχάτως τὴν τιμίαν σας ἐπιστολὴν καὶ ἔχάρημεν μαθόντες τὰ τῆς ὑγείας Σας. Ἐπίσης ἕγώ εἰμαι καλά, καὶ Σᾶς ἀσπάζομαι καθὼς καὶ ὁ Κύρος Νικόλας, καὶ ἡ μικρὰ Κοῦλα εἶναι καλά. Γνωρίζω Κύριε Ἀλέξανδρε ὅτι ἀγαπᾷτε τὴν Φιφήν, καὶ ως ἐκ τούτου Σᾶς ἀναγγέλλω τοὺς Γάμους της γενομένους τῇ Κυριακῇ τῶν Ἀγίων Πατέρων. Τώρα δύμας εὑρίσκεται εἰς Κεφαλληνίαν, ἀπὸ τὴν Δευτέραν, μετὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἀγίων Πατέρων.—

10 'Ο Βασίλειος εὑρίσκεται ἐδῶ. Ἐχει ἀπὸ τὸν κ. Μωραϊτίδην τὰ δέοντα· εἶναι καλά. Τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἥτο εἰς τὴν δόλονυκτίαν τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου.—

15 'Ωσαύτως Σᾶς παρακαλῶ νὰ μᾶς γράφητε, καίτοι γνωρίζω ὅτι Σᾶς ἔρχεται δύσκολον. Ἐπίσης γράψατέ μας παρακαλῶ ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς γράψῃς πότε θὰ ἔλθητε, καθόσον, ἐμάθανε μερικοὶ ὅτι θὰ ἔλθῃς μετὰ δύο ἔτη καὶ δὲν παύουν νὰ μὲ ἔρωτῶσι, ιδίως αἱ γυναῖκες τῆς Ἀγρυπνίας. Αἱ ἔργασίαι τοῦ κύρου Νικόλα εἶναι καλὰ δόξα σοι ὁ Θεός, νὰ οἰκονομῶμεν δσον τὸ δυνατὸν καλά, δπως θέλῃ ὁ Κύριος.

('Ο Νικόλας) σας Προσκηναη Σας προσκηνο καθος κε τας αδελφασας

20 Π(ολυξένη) Μ(πούκη)

Φίλτατε Ἰωάννη,

"Ἐλαβα τὸ γράμμα σου καὶ τὰς δρ. 20. Εὐχαριστῶ. Πρὸ ἡμερῶν ἐτελείωσα τὸν Α' τόμον, κ' ἔχω κάμη 150 χειρόγραφα ἀπὸ τὸν Β'.— Δὲν τὰπεφάσισα νὰ τὰ στείλω ταχυδρομικῶς, διότι πρόκειται νὰ ἔλθουν δικοὶ μου εἰς τὰς Ἀθήνας, δπως ὁ ἔξαδελφός μου Σωτήριος Οίκονόμου ὁ σχο-

λάρχης (τὸν ἔχεις γνωρίσει). — Εὰν δὲν ἔλθῃ ὡς τὴν ἄλλην ἐβδομάδα, θὰ τὰ στείλω ταχυδρομικῶς.—

Σκιάθῳ, 4 Ιουλ. 1908

ὁ φίλος

('Α.) Παπαδιαμάντης

5 'Ασπασμοὺς εἰς τὸν Ἀλ. Μαυρουδῆ καὶ ὅλους.

224

[B 197 Me 178]

Φίλτατε Γιάννη,

"Ελαβα τὸ γράμμα σου καὶ τὰς 20 δραχμάς, τὰς δευτέρας. Ο 1ος τόμος τοῦ Φίνλευ (τόμ. βος) ἐστάλη σήμερον ὑπηρεσιακῶς καὶ ἐπὶ συστάσει κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ἐφορείαν τῆς Β(ιβλιοθήκης τῆς) Β(ουλῆς) ὑπὸ τοῦ 10 ἐνταῦθα Ταχυδρ. διευθύνοντος ὑπαλλήλου, κ. Γ. Κωβαίου. Τὸν ἄλλον τόμον (7ον τοῦ ἔργου) τὸν ἔχω ὑπερμεσάσει, καὶ θὰ τελειώσῃ τὸν Σεπτέμβριον. Θὰ γείνουν τὸ δλον 1,200 χειρόγραφα· θὰ κάμω τρόπον νὰ σοῦ τὰ στείλω.

Χαιρετίσματα εἰς τοὺς φίλους. Υγίαινε.

ο φίλος

('Α.) Παπαδιαμάντης

Σκιάθῳ, Αὔγούστου 14 1908.

225

[B 198 Me 179]

'Αδελφὲ Γιάννη,

"Ελαβα τὸ γράμμα σου τῆς 16 φθίν. καὶ τὰ χρήματα. Εύχαριστῶ. 20 Τὴν ἔργασίαν ἐτελείωσα πρὸ ἡμερῶν ἥδη. Τὸν τόμον θὰ τὸν στείλω εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς, ὅπως καὶ τὸν ἄλλον. Τὰ ὑπολειπόμενα χειρόγραφα (178 τὸν ἀριθμὸν) θὰ σοῦ στείλω μὲ ταινίαν πόστ' ἁεστάντ' ἐὰν ἐγκρίνης. Χαιρετίσματα πολλὰ εἰς τοὺς φίλους. Εὰν εἶν' ἐδῶ εἰς Ἀθήνας ὁ κ. Γεώρ. Πετρίδης, εἰπέ του δτι κάτι θέλω νὰ γράψω, 4-5 διηγημάτια, 25 καὶ ἐν μακρότερον ἔργον Στὰ Τραχαλόμαντρα ἐπιγραφόμενον, ἴδιορρυθμον

11 ὑπερμεσάσει διαβάζει μὲν ἐνδοιασμοὺς Γ. A. Χριστοδούλου: ὑπερμισώσει ἐκδό

24 διηγήματα ἐκδό

καὶ τολμηρόν, ἐὰν θέλουν νὰ τοὺς τὰ στείλω.— Εἰς τὸν κ. Δ. Ι. Καλογερόπουλον εἰπέ, ἀν σοῦ εἶνε γνώριμος, καὶ τὸν συναντήσῃς, εἰπέ του (ἐπειδὴ μοῦ ἔγραψε γράμμα σχετικῶς μὲν ἐν Κ/πόλει ἰδρυθησόμενον περιοδικόν), δότι ἔγώ δὲν ἔγραψα τίποτε εἰς τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ ἀν γράψω ἔχω περιοδικὸν διεκόν διὰ νὰ τὸ στείλω, καὶ τὸν εὐχαριστῶ πολύ.—

Σὲ ἀσπάζομαι
δὸς

’Αλ. Παπαδιαμάντης

Σκιάθῳ, 24 8βρ. 1908.

226

[B 198 Me 179¹]

’Αθήνα, 2 Νοεμβρίου 1908.

’Αδερφὲ ’Αλέξανδρε

Αὔριο Δευτέρα σοῦ στέλνω δρ. 20. "Ελαβα τὸ γράμμα σου καὶ θὰ πῶ στὸν Δ. Καλογερόπουλο ὅσα μοῦ γράφεις. Στὴ Σμύρνη θὰ βγῆ ἐνα περιοδικὸ ποῦ θὰ πληρώνῃ. Εἶπα στὸν ἐκδότη νὰ σοῦ γράψῃ, κι' ἀν θέλῃς στείλε του. Τὰ χειρόγραφα τῆς μεταφράσεως τοῦ Finlay θὰ τὰ ζητήσω στὸ Ταχυδρομεῖο. Χρήματα τάχιστα θὰ σοῦ στείλω κι' ἀλλα. Σήμερα σοῦ στέλνω δύο ἐντυπα ’Αγγλικὰ γιὰ τὶς Ἐλληνικὲς Ἀποικίες στὴν Ἀγγλία. Σὲ παρακαλῶ, μετάφρασέ τα μὲ τὸ ραχάτι σου, καὶ μοῦ τὰ στέλνεις ὅλα συστημένα Poste Restante. ’Εδῶ εἶναι ὁ παλιὸς φίλος καὶ πατριώτης σου ὁ Εἰρηνοδίκης, ξεχάνω τ' ὄνομά του.

Σὲ φιλῶ

ὁ φίλος σου

Γιάννης Βλαχογιάννης

227

[B 198 Me 179²]

’Αθήνα 4 Νοεμβρίου 1908

’Αδελφὲ ’Αλέξανδρε,

’Ανεβλήθη ἡ ἀποστολὴ τῶν δρ. 25. Τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα θὰ λάβῃς περισσότερα. Σὲ φιλῶ. Στὸν Πετρίδη τὰ εἶπα, θὰ γράψῃ στὴν ’Αλεξάνδρεια. Χαιρε.

’Ο φίλος

’Ιω. Βλαχογιάννης

30

11 ’Αδελφὲ ἐκδδ
19 παλαιὸς ἐκδδ

15 Finley ἐκδδ

16 τάχιστα ὑπογραμμισμένο στὸ αὐτ.

’Αδελφέ ’Ιωάννη,

”Ελαβα τὰς «Ελλ(ηνικάς) Ἀποικίας ἐν Ἀγγλίᾳ», καὶ τὰς μεταφράζω. Τὴν Πέμπτην, 6 Νθρίου, σοῦ ἔστειλα Poste rest. τὰ τελευταῖα 178 χειρόγραφα τῆς Ἰστορίας τοῦ Φίνλεϋ, καὶ ὁ τόμος ἔστάλη ὑπηρεσιαιῶς
5 εἰς τὴν Βιβλ. Βουλῆς, πληροφορήσου ἀν ἐλήφθη.—

Παρακαλῶ, ρίψε βλέμμα εἰς τὴν ὄδὸν Μουσῶν (Καραγεώργη) ἀν εὐρίσκεται ἐκεῖ ὁ φίλος μου διπλωροπώλης, Νικόλ. Μπούκης (τοῦ Ἀγ. Ἐλισσαίου). Μάθε τί γίνεται, καὶ ἀν ἔλαβε τὸ ἀπό 6 Ὁκτωβρίου γράμμα μου.
— Ἀπὸ τὴν Σμύρνην ὁ Κόσμος μοῦ ἔστειλε παραγγελίαν, καὶ δρ. 20.

10 Χαιρετίσματα εἰς τοὺς φίλους.

Σὲ φιλῶ
ὅ σδες

’Αλ. Παπαδιαμάντης

Σκιάθος, 1908 Νθρ. 14.

’Εν Ἀθήναις τὴν 24 Δ/βρίου 1908.

Φίλε κ. Παπαδιαμάντη

Πρωτίστως εὔχομαι νὰ σᾶς εὔρῃ ἡ παροῦσά μου ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ ῥώμῃ ψυχῆς καὶ πνεύματος.

Σᾶς παρακαλῶ πολύ, ἀν ἔχητε ἔτοιμον κανὲν εὔμορφον νησιωτικὸν
20 διηγηματάκι, στείλετέ μού το καὶ εὐθὺς ἅμα τῇ λήψει θὰ σᾶς ἔμβάσω διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς τὸ ἐκ δραχμῶν 25 ἴσοτιμον, ἐκτὸς ἐὰν θέλητε νὰ τὸ παραδώσω ἐδῶ εἰς κανένα ἰδιαίτερο σας ἅμα τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδώσει τοῦ χειρογράφου.

’Εὰν δὲν ἔχητε ἔτοιμον, ἀν εὐαρεστῆσθε, ἔτοιμάσετέ μού το ὅσον τὸ
25 ταχύτερον, διότι ἐπειδὴ εἰς τὸν προσεχῆ 25ον τόμον τοῦ 1910 θὰ γίνη κάτι τι ἐκτάκτως καλλιτεχνικὸν ἐπὶ τῇ συμπληρουμένη 25ετηρίδι τῆς ἐκδόσεως, πρέπει νὰ ἔχω συγκεντρωμένην ἐγκαίρως τὴν ὕλην.

Σᾶς ἀσπάζομαι
μετὰ φιλίας καὶ τιμῆς
K. Σκόκος

(’Αραχώβης 8).

⁴ χργφ αντ.

22 ἵσως ἐπιδόσει

6 Καραγιώργα διαβάζει Γ. A. Χριστοδούλου

13 Σκίαθος ἐκδδ

230

[B 200 Me 181]

Φίλτατε Γιαννάκη,

"Ελαβα 30 δρχμ. μέσα Νθρίου, και ἀλλας 30 προχθὲς 22 Δθρίου, χωρὶς ἐπιστολὴν σου. "Εως τῆς σήμερον δὲν μ' ἔχεις πληροφορήσει (ἴσως νὰ παράπεσε κανένα γράμμα σου) ἀν ἐλαβες ἀρχὰς Νοεμβρίου τὰ τελευταῖα
5 178 χργφ τῆς ἴστορίας Φίνλεϋ, και ἀν ἔφθασε στὴν Β(ιβλιοθήκην) τῆς Β(ουλῆς) ὁ τελευταῖος τόμος. 'Ελπίζω νὰ μὴν ἔχάθησαν.

Σήμερον σοῦ στέλλω ἐπὶ συστάσει, P(oste) (restante), τὰ ἔντυπα και χγφ, 'Ελληνικαὶ ἀποικίαι ἐν Ἀγγλίᾳ.

Εἶχαμεν ταραχὰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας μὲ τὸν Δεσπότην διὰ τὴν σεπτὴν
10 εἰκόνα τῆς Παναγίας. Τὰς ἑορτὰς και τὸ Νέον "Ετος ἐν ὑγείᾳ εὔχομαι..

'Αλ. Παπαδιαμάντης

Δθρ. 24, <1908>, Σκιάθῳ.

231

[B 209 Me 181¹]

'Εν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Ιανουαρίου 1909.

Σεβαστέ μοι κ. 'Αλέξανδρε.

15 "Γιαίνω μέχρι τῆς ὥρας εύχόμενος και ὑμῖν τὸ αὐτό.

'Εν πρώτοις εὔχομαι νὰ διέλθητε τὸ νέον ἔτος εὐτυχές, και ἥδη εὐτυχέστερον τῶν παρελθόντων.—

Σᾶς παρακαλῶ πολὺ, ἀγαπητέ μοι 'Αλέξανδρε, νά μοι ἀπαντήσητε, ἐὰν ἐφέτος ἐπειδὴ ὁ Εύαγγελισμὸς συμπίπτει τὴν Μ. Τετάρτην, ὡς γνωστόν, ἐὰν γίνεται κατάλυσις οἴνου και ἐλαίου, καθόσον πολὺ μὲ παρεκκάλεσε ὁ Ἱερεὺς Χρυσόστομος τῆς ἐνορίας μου, νὰ τὸν πληροφορήσω περὶ αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, ἐπειδὴ πολλοὶ τῆς ἐνορίας μας τοῦ ἔχουσι ζητήση γνώμην.—

Οὐδὲν ἔτερον.

Πρόσφερε τὰ δέοντα καὶ εἰς τὰς σεβαστὰς ἀδελφάς σας καὶ λοιποὺς πνευματικούς ἀδελφούς. —

5 Μετὰ σεβασμοῦ
Γεώργιος Τσαντίλης
ἰδιοκτήτης Ἀγ. Φανουρίου
ἀπευθυντέον ώς ἡ σύστασίς μου.

Κάγω ὁ τὴν ἐπιστολὴν γράφων ἀσπάζομαι μετὰ σεβασμοῦ

'Αθανάσιος Παπα + +

232

[B 201 Me 182]

'Αδελφὲ 'Ιωάννη,

10 Εὕχομαι τὸ Πάσχα μὲν ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν. "Ελαβα ἐν καιρῷ τὸ ἀπὸ
15 Φεβρ. τελευταῖον γράμμα σου. Δὲν ἔγραψα εἰς τοὺς φίλους μου ὅτι θὰ
ἔλθω σύντομα εἰς τὰς Ἀθήνας, τούναντίον, ἔγραψα ὅτι «δὲν εἰξεύρω, ὅτι
εἶναι ὑγεία, διόταν δὲ Θεός θέλη». Χάριν παρηγορίας πάλιν, «ὅταν θελή-
5 σῃ δὲ Θεός, τὸ ταχύτερον». Καὶ τί νὰ κάμω στὴν Ἀθήνα; Διὰ νὰ πλη-
15 ρώνω νοῖκο;

Παρακαλῶ, ἔξέχασα τόσον καιρὸν τὸν φίλον τὸν Νίκον Ποριώτην,
ἐγκάρδια χαιρετίσματα εἰς αὐτὸν καὶ τὴν κυρίαν. Τέτοιες μέραις ἥτον πέ-
ρυσι ποῦ μᾶς ἐφίλευσε στὸ σπίτι του, στὰ Πατήσια.—Ἐὰν γνωρίζῃς ἐδῶ
20 κανένα σχετικὸν τοῦ Κόσμου τῆς Σμύρνης, εἰπέ του, διατί κάμουν τὸν
κουτόν, καὶ μ' ἐρωτοῦν πολλάκις δι' ἐπιστολῶν τοὺς δρούς μου; Μήπως
δὲν τοὺς ὑπέδειξα ἐμπράκτως; Αὐτοὶ μάλιστα πρῶτοι τοὺς ὑπέδειξαν.
Μοῦ ἔστειλαν 20 δρῦμος δι' ἐπιστολῆς ἐπὶ συστάσει, εἰς τὰς 13 Νοεμβρίου
25 Πέμπτην τὰς ἔλαβα, καὶ τὴν Κυριακὴν 16 Νβρ. ἥτοι μετὰ τρεῖς ἡμέρας,
ἀμέσως τοὺς ἔστειλα ἐπὶ συστάσει («τ' Ἀστεράκι») κ' ἐδημοσιεύθη." Άλλως,
νὰ κάνω ἔγω τόσον κόπον, νὰ πληρώνω ἐπὶ συστάσει δι' ἀποστολὴν τῶν
χειρογράφων, ἐκ τοῦ ὑστερήματος, κ' ὑστερα καὶ περιμένω νὰ λάβω λεπτά; —
Παρακαλῶ, εἰπὲ ἐγκαρδίους ἀσπασμούς μου εἰς τὸν κύρο Στέφανον, τὸν
Πρόεδρον. 'Ενθυμοῦμαι τὴν φιλοξενίαν του καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ καλό-
καρδον εὐθυμίαν του, αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Δύο Πάσχα ἔκαμα στὸ σπίτι του.

(A.) Παπαδιαμάντης

25 Μαρτίου 1909.

'Εν 'Αθήναις τῇ 28 Ἀπριλίου 1909.

'Αδελφέ μου κ. 'Αλέξανδρε,

Εἴμεθα καλὰ μέχρι τῆς ὥρας, τὸ αὐτὸ ἐπιθυμοῦμεν καὶ δι' ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν τὸν Θεόν διὰ τὴν ὑγείαν Σας. Πολὺ Σᾶς παρακαλῶ κ. 'Αλέξανδρε νὰ μοὶ συγχωρέσῃς διότι δὲν Σᾶς ἔγραψα ἔγκαΐρως· τοῦτο δὲ ἔγινεν ἐνεκεν διαφόρων περιπλοκῶν καὶ βασάνων τοῦ βίου μας. Αἱ ἀγρυπνίαι μας προοδεύουν. "Ἐχετε δὲ πολλὰ χαιρετίσματα ἀπὸ τὴν γερόντισα Συγκλητικὴν ἥτις μοῦ εἶπε νὰ Σᾶς γράψω, ἐὰν εἰσθε στεναχωρημένος νὰ ἐνεργήσωμεν κάτι τι διὰ νὰ ἐλθητε. 'Επίσης δὲ ἔχετε πολλὰ χαιρετίσματα 5 καὶ ἀπὸ τὴν κυρὰ 'Ηλίενα, Γεώργιον 'Ρουσάκον, Θεόδωρον, 'Αθανάσιον, καὶ ἀπὸ τὸν Γεώργ. Τσαντίλην καθὼς καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς τῆς ἀγρυπνίας. 'Εὰν δὲ ἐρωτᾶτε κ. 'Αλέξανδρε καὶ διὰ τὸν ἀδελφόν μου, εὐρίσκεται εἰς τὴν ιδίαν κατάστασιν· ἐὰν δὲ διὰ τὸν Βασίλειον Δεληγβοργιᾶ καὶ Φωτεινὴν δόξα τῷ Θεῷ περνοῦν καλά, καὶ καθηνταὶ μαζὶ μὲ τὸν Γέροντα. Τὸν δὲ 'Ηλίαν ἔστειλαν εἰς Κέρκυραν πρὸς θεραπείαν. 'Ο κύριος Νικόλας ἐργάζεται εἰς τὴν ἀγορὰν μὲ τὸν ἀνεψειόν του, πρὸ δύο μηνῶν σχεδόν. Τὰ δέοντα ἀπὸ τὸν φίλον σου κ. Κουτσούκον καπνοπώλην, ἀπὸ τὸν κύριον Νῖκο, ὃς καὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς Καχριμάνη. Καὶ Σᾶς παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν νὰ ἐπισπεύσῃς, εἰ δυνατὸν τὴν ἄφιξιν Σας καθόσον Σᾶς ἐπειθυμήσαμεν πολύ, δσον ἀφορᾶ δὲ τὴν διαμονὴν ἐλθὲ εἰς τὴν σάλαν μου κατ' εὐθεῖαν.

'Η μικρὰ Κοῦλα Σᾶς ἀσπάζεται τὴν δεξιάν Σας· εἶναι καλά.

Τὰ δέοντα καὶ εἰς τὰς Σεβαστὰς ἀδελφάς Σας.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς ἢ φίλη σας
Πολυξένη N. Μπούκη

25

'Αδελφὲ Γιάννη,

Σὲ ἀσπάζομαι. "Ελαβα τὸ γράμμα σου τὴν Κυριακὴν 24 Μαΐου, καὶ τὰς δρχ. 25 τὴν Κυρ(ιακὴν) 31 Μαΐου. Εύχαριστῷ. Εἶμαι καλά. Χαιρετίσματα εἰς τὸν κ. Γ. Πετρίδην, καὶ εἰς ὅλους τοὺς φίλους.

5 συγχωρήσῃς ἐκδδ

15-16 Νικόλαος ἐκδδ

19-20 ἵσως ἐπιθυμήσαμεν

27 Σὲ ἀσπάζομαι. παραλ. B

‘Ο Καρκαβίτσας ήτον ἐδῶ τὴν προπερασμένην ἑβδομάδα, 11-17 Μαΐου.

¹⁰ Ήλθε μαζὶ μὲ τὴν Στρατολογικὴν ἐπιτροπήν. Τοῦ ἀρεσε τὸ νησί μας, ἀν καὶ ἐστενοχωρήθην ἐγὼ διότι δὲν εἶχα τὰ μέσα νὰ τὸν περιποιηθῶ ὅπως ὕφειλον. ⁵ Ήτον δὲ κουρασμένος ἀπὸ τὴν μαχρὰν περιοδείαν ἀνὰ τὸ Πήλιον καὶ τὴν Μαγνησίαν, καὶ δὲν εἶχεν ἐπιθυμίαν διὰ νὰ πηγαίνωμεν εἰς ἐκδρομὰς ἀνὰ τὴν ἔξοχήν.

Χαιρετίσματα καὶ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον.

Σὲ ἀσπάζομαι, ὁ σὸς
’Αλ. Παπαδιαμάντης

3 Ιουνίου 1909,
Σκιάθω.

235

[B 203 Me 184]

‘Αγαπητὲ Ιωάννη,

“Ελαβα, χθὲς Δευτέραν, δἰ ἐπιταγῆς, δραχ. 25 (ἄνευ ἐπιστολῆς). Πρὸ ἑβδομάδων σοὶ εἶχα γράψει, ἀναγγείλας τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν πρὸν στα-¹⁵ λεισῶν 25, δτε ἔκαμνα λόγον καὶ περὶ τῆς ἐδῶ ἐλεύσεως τοῦ Καρκαβίτσα.— Παρακαλῶ εἰπὲ τοὺς χαιρετισμούς μου εἰς τὸν κύρῳ Αντώνην, τὸν ἀφεντάνθρωπον· μοὶ φαίνεται, τὸν εἶχα ξεχάσει ἔως τώρα.— “Εχω λάβηγ δρ. 295, ἀν καλῶς ἐνθυμοῦμαι, μοῦ εἶχες δώσει καὶ ἄλλα εἰς Αθήνας, ὃστε εἶμαι πληρωμένος διὰ τὸν Φίνλεϋ, εὐχαριστῶ.

Πολλοὺς ἀσπασμούς, ὁ σὸς
’Αλέξ. Παπαδιαμάντης

1909, Ιουν. 23. Σκιάθω.

236

[B 207 Me 184¹]

Σεβαστέ μου κύριε Παπαδιαμάντη,

‘Αργὰ πολὺ ἔρχομαι, προσφέρων καὶ τὸ βιβλίον τῶν ποιημάτων του,²⁵ νὰ σᾶς ἐκφράσω ἐκ μέρους δόλοκλήρου τῆς οἰκογενείας τοῦ Νώντα Θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ τὰ εὐγενῆ συλλυπητήριά σας.

12 ‘Αγαπητὲ] ’Αδελφὲ ἐκδδ 13 ἐπιταγῆς] ἐπιστολῆς ἐκδδ 14-15 σταλεισῶν] σταλοῦν ἐκδδ 16 κύρῳ] κ. ἐκδδ 25 Νώντα [Δεληγιώργη] Β

"Αν ἐπιτρέπεται καὶ εἰς ἐμὲ νὰ μεταχειρισθῶ φιλολογικὸν σχῆμα, ἡ σκιὰ τοῦ καῦμένου τοῦ «proète satanique» θὰ ἐσκίρτησεν ἀπὸ μεγάλην χαρὰν καὶ ὑπερηφάνειαν ὅσην ποτὲ ἐν ὅσῳ ἔζη, ἀξιουμένη τοῦ Χαιρετισμοῦ Σας. Συναισθανόμενοι βαθύτατα οἱ περὶ αὐτὸν τὴν ἔξαιρετικὴν τιμήν, δὲν 5 δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν διὰ λέξεων τὴν συγκίνησίν μας.

'Αντίτυπον τῆς συλλογῆς τῶν ποιημάτων, τὴν ὁποίαν εἶχεν αὐτὸς ὁ ἕδιος ὑπὸ ἐτοιμασίαν καὶ ἥτις ἀπὸ ἀναβολῆς εἰς ἀναβολὴν τώρα μόλις ἔξεδόθη, μοῦ ἔστειλεν ἡ οἰκογένειά του ἔξ Εύρωπης δι' ὑμᾶς, μὴ γνωρίζουσα τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσίν σας καὶ παρακαλοῦσα νὰ τὸ δεχθῆτε δι' ἐμοῦ.

10 Θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖράς σας διὰ τοῦ αὐτοῦ Ταχυδρομείου.

'Η βραδύτης περὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλίου ἔστω πρὸς δικαιολογίαν των ὅτι ἐπὶ τόσον χρόνον ἀνέβαλον νὰ σᾶς εὐχαριστήσωσι. Παρακαλοῦν νὰ τοὺς συγχωρήσητε.

15 Δεχθῆτε παρακαλῶ, κύριε Παπαδιαμάντη, τὴν ἐκφρασιν τοῦ βαθύτατου σεβασμοῦ μου καὶ τοὺς θερμούς μου χαιρετισμούς.

"Ολως ὑμέτερος
Δ. Φιλάρετος

'Εν Ἀθήναις 10 Αὐγούστου 1909.

[Απὸ ἄλλο χέρι]: Μὲ φιλία...

237

[B 204 Me 185]

20 'Αδελφὲ Γιαννάκη,

"Ελαβα τὸ γράμμα σου, καὶ τὰς δρχμ 25. Εὐχαριστῶ. 'Ασπασμοὺς εἰς τοὺς φίλους. Εἰπὲ χαιρετίσματα πολλὰ εἰς τὸν κύρον Ἀντώνην, διότι θαρρῶ ὅτι τὸν εἶχα ξεχάσει ὡς τώρα.

25 Παρακαλῶ, κάμε μου τὴν χάριν νὰ κλείσης τὸ ἐσώκλειστον εἰς φάκελλον, νὰ ἐπιγράψῃς «Κον Νικόλ. Μπούκην, Ὁπωροπωλεῖον Νέαν Ἀγοράν, Ἀθήνας», καὶ νὰ περάσῃς ἀπὸ τὸ παζάρι νὰ τὸ δώσῃς· ἐπειδὴ ἄλλα γράμματά μου πρὸς αὐτὸν ἔχαθησαν.

Σὲ φιλῶ.

ο σὸς

30 2 8βρ. 09.
Σκιάθω.

'Αλ. Παπαδιαμάντης

"Η νὰ πᾶς, ἀδελφὲ 'Ιωάννη, τὸ Σάββατον βράδυ, 10-11 τοῦ μηνός, εἰς τὰς 10 ή 10,30' ὥραν, εἰς τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ Προφήτου 'Ελισαΐου, νὰ τὸ δώσῃς.

δ Ἰδιος

5 'Οκτωβρ. 4.

238

[B 217 Me 185¹]

'Εν 'Αθήναις τῇ 3/1/1910.

Σεβαστέ μου καὶ ἀγαπητέ μου Κύριε 'Αλέξανδρε.

Σᾶς εὔχωμαι μὲ νγείαν τὸ νέον ἔτος δὲν σᾶς ἔγραψα, δυστυχῶς εἶχα πολλὰ βάσανα· τὸ μεγαλήτερον ἀπ' ὅλα εἶναι ὅτι εἶχον τὸν Νίκον ἄρρω-
10 στὸν εἰς τὸ κρεβάτι καὶ διὰ αὐτὸν τὸν λόγον ἔπαψε καὶ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του οἰκονόμησε ὅμως ὁ Θεὸς καὶ ἐπιασε πάλιν ἐργασίαν ἵνα εἶδος ρευμα-
τισμοὺς εἶχε καὶ ἀκόμη δὲν εἶναι καλά· τὸν ἔφαγαν τὰ νερά. Μὲ μεγάλην
μου λύπην ἀδελφέ μου σοῦ γράφω ὅτι ὁ κύριος 'Ηλίας μᾶς ἀφῆσε χρό-
νους, ἀπέθανεν εἰς τὰς 17 Δεκεμβρίου. 'Αλλὰ ή κυρία Βασιλικὴ εἶναι
15 ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὅπως γνωρίζεται καὶ τῆς στέλλη ὁ Θεὸς παρηγορίαν.
'Επῆγα καὶ τὴν ἐσυλιπήθηκα καὶ μὲ ἐρώτησε διὰ σᾶς· ἡ πρώτη της ὅμι-
λία ἦτο νὰ σᾶς γράψω μὲ τί μέσον ἡμπορεῖ νὰ σᾶς στείλῃ κάτι πράγματα.
'Αμέσως λοιπὸν μοῦ ἀπαντάτε διότι ἐγώ θὰ σᾶς τὰ στείλω (δηλ. ἐνδύματα)
20 καὶ σᾶς παρακαλῶ καὶ ἐγώ νὰ τῆς γράψεται δύο λέξεις καὶ νὰ μᾶς γρά-
ψεται· κύριε 'Αλέξανδρε· δὲν θὰ ἀξιωθοῦμε νὰ σᾶς ίδουμε πάλιν; μάθετε
ὅτι ὁ Θεόδωρος ὑπανδρεύφθη καὶ ἐπῆρε μιὰ καλὴν Χριστιανὴν τὴν ὄποιαν
τοῦ ἔδωσα ἐγώ. 'Ο Νίκος σὲ χαιρετᾷ, ή μικρὰ Κούλα σᾶς φιλάει τὸ χέρι.
Γράψε μου ἀμέσως.

Πολυξένη

239

[B 218 Me 185²]

'Εν 'Αθήναις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1910.

Σεβαστέ μου καὶ ἀγαπητὲ κύριε 'Αλέξανδρε πρὸ ἐνὸς μηνὸς σᾶς εἶχα γράψει καὶ ἀπαντησον σας δὲν ἔλαβα. Σᾶς εἶχα γράψει διὰ τὸν θάνατον τοῦ Κύρ 'Ηλία καὶ σᾶς παρακαλούσα μάλιστα νὰ ἐγραφατε ἵνα συλιπη-
τέριον εἰς τὴν Κυρία 'Ηλίενα. Τώρα καὶ μὲ μεγάλη μου λύπη σᾶς γράφω

καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ μου ὃ ὅποῖς ἀπεβίωσε τὰς 29 Ἰανουαρίου καὶ Σᾶς παρακαλῶ εἰς τὴν προσευχήν Σας νὰ τὸν μνημονεύετε Δημήτριος. Σᾶς παρακαλῶ πολὺ, μόλις λάβετε τὴν ἐπιστολήν μου ἀμέσως νὰ μοῦ ἀπαντήσεται μὲ τῇ τρόπῳ μπορῶ νὰ σοῦ στείλω μερικὰ ἐνδύματα τὰ ὅποια σᾶς
5 στέλνει ἡ Κυρά 'Ηλίενα. 'Ο Νίκος σᾶς ἀσπάζεται ως καὶ ἡ μικρὰ Κούλα καὶ ὄλοι οἱ ἀδελφοὶ καὶ ὄλα τὰ πεδακια τῆς χυρίας Νικόλενας. Εὐρίσκομαι εἰς μεγάλην στεναχωρίαν μὲ τὴν συωπήν σας καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ὑσυχάσετε. Προσφέρατε τὰ σέβη μου εἰς τὰς Σεβαστὰς ἀδελφάς σας. 'Ανυπομονούμαι νὰ μάθουμαι περὶ τῆς ὑγείας σας καὶ ἀν θὰ ἀξιωθουμαι νὰ σᾶς δούμαι.

10

'Η φίλη σας
Πολυξένη Ν. Μπούκη

240

[B 208 Me 185³]

'Αγαπητὴ κ. Παπαδιαμάντη

Μυτιλήνη, 30 8βρίου 1910.

15 'Εγκαίρως ἐλάβαμεν καὶ τὸ δεύτερον διήγημά σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Τὸ πρῶτον φυλλάδιον τῆς «Χαραυγῆς» σᾶς ἐστείλαμεν καὶ πιστεύω νὰ τὸ ἐλάβατε· μετὰ 2-3 μέρες κυκλοφορεῖ καὶ τὸ δεύτερον.

20 Θὰ λάβετε πάλιν 15 φράγκα τὰ ὅποια σᾶς ἐμβιβάζομεν σήμερον μέσον αὐστριακοῦ ταχυδρομείου καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψετε νέον διήγημά σας, στέλλοντες αὐτὸ ἐγκαίρως διὰ νὰ προφθάσῃ νὰ περασθῇ εἰς τὸ μεταπροσεχὲς φύλλον.

25 Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ «Χαραυγὴ» μετ' εὐχαριστήσεως θὰ ἐδημοσίευεν ἔνα μεγάλο διήγημά σας ωσὰν τὴ «Φόνισσα» ἢ τὴ «Νοσταλγόν». "Αν ἔχητε τοιοῦτόν τι ἔτοιμον, ἢ ἀν θὰ γράψετε, παρακαλοῦμεν νὰ προτιμήσετε τὴν διὰ τῆς «Χαραυγῆς» δημοσίευσίν του, θὰ προσπαθήσωμεν δὲ ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὴν ἀπαίτησίν σας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνταμοιβήν.

Μὲ ὑπόληψιν.

'Ο ἐκ τῶν διευθυντῶν
Δ. Π. 'Αλβανὸς

30 Διεύθυνσίς μας: Περιοδικὸν «Χαραυγή», Μυτιλήνη.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΓΓΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

I

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ

241

[B 254 M I,1]

Φίλε Κύριε Νικολαΐδη!

Ἐκ Σκιάθου, 1 Ἰανουαρίου 1864.

‘Η δι’ ὀλίγων στιγμῶν ἐν τῷ οἰκήματί Σας (κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον) εἰλικρινῆς γνωριμία μοὶ δίδει τὸ θάρρος νὰ σᾶς παρακαλέσω,
5 ἵνα εὐαρεστηθῆτε καὶ καταχωρήσητε εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς ὑπὸ σοῦ ἔκδιδομένης ἐφημερίδος «τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα», τὴν ὅπισθεν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ περὶ χορηγίας τοῦ κατωτέρου Κλῆρου Νομοσχεδίου, τὴν τιμὴν δὲ τῆς καταχωρήσεως θέλω ἐμβάσει πρὸς ὑμᾶς μὲ δποῖον δήποτε ἐγκρίνητε κα-
τάλληλον τρόπον.

10 ‘Επευχόμενος δὲ ὑμῖν τὸ ἀρξάμενον ἔτος αἴσιον καὶ εὔτυχές, μένω ἐν ἀγάπῃ καὶ

πρόθυμος φίλος διηγεκῆς
‘Αδαμάντιος Ἐμμανουὴλ Ἱερεὺς

‘Ο Ἐπιφ. Καλοειδῆς Σᾶς ἀσπάζεται.

15 Περιῆλθεν εἰς χεῖρας ἡμῶν τὸ ὑπὸ ἀριθ. 78 φύλλον τῆς ἐφημερίδος ‘Ἐθνικὸν φρόνημα εἰς δὲ ὑπάρχει καταχωρημένον τὸ νομοσχέδιον περὶ χο-
ρηγίας εἰς τὸν δευτερεύοντα Κλῆρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἐλ-
λάδος, καὶ ἐπαινέσαμεν ἀξίως τὸν τότε Κύριον Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλη-
σιαστικῶν, διὰ τὴν μέριμναν, τὴν δποῖαν κατέβαλε ὑπὲρ αὐτοῦ.

20 ‘Ἐκρίναμεν ὅμως δίκαιοιον νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς παρατηρήσεις μας τὰς ἐπὶ τοῦ α' Νομοσχεδίου, μολονότι ἀργά, ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι γενήσονται παραδεκταὶ εἰς τὸ κοινόν, καθὸ στηριζόμεναι εἰς τὸ δίκαιον· δι’ ὃ καὶ λέγομεν ὅτι:

Εἰς ὅλον τὸν Κλῆρον νὰ δοθῇ χορηγία, ἵση (ὅση ἥθελεν ἀποφασισθῆ), εἴτε εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπηρετεῖ τις τῶν ἐκ τοῦ Κλήρου, εἴτε εἰς τὸ πτωχότερον χωρίον, διὰ τὸν λόγον, διὶ μὲν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ ὑπηρετῶν Κληρικός, λαμβάνων τὴν τακτικὴν χορηγίαν, ἐλπίζει τούλαχι-
5 στον καὶ ἄλλην τόσην ἐκ τῶν τυχηρῶν καὶ ὑπὸ τῶν χριστιανῶν προαιρετικῶς προσφερομένων· ἀλλ’ ὁ τοῦ χωρίου ἐφημέριος δὲν ἔχει οὔτε ἐλπίζει
ἄλλα τυχηρὰ λεγόμενα δικαιώματα, διότι οὔτε γάμους ἔχει πολλούς, οὔτε
10 βαπτίσεις, οὔτε ἄλλο τι ἐκ τῶν ὅσων ἀπολαμβάνουσιν οἱ ἐν τοῖς πόλεσιν
ἐφημέριοι· καὶ ἡ χορηγία νὰ ἀρχίσῃ ἐν γένει διὰ μιᾶς, νὰ δοθῇ εἴτε ἐφέ-
τος εἴτε τὸ ἐρχόμενον, εἴτε μὲν ἄλλην σειρὰν πρὸς ἀποφυγὴν παραπόνων.
Γενικῶς δὲ λέγομεν διὶ μὲν τοὺς Ἀρχιερεῖς χορηγία δὲν πρέπει
νὰ ἔναι πλεῖστον ἢ διπλασία τῆς τοῦ κατωτέρου Κλήρου, ὅση ἔσεται ἐκείνη,
κατὰ δῆτὸν κανόνα κείμενον ἐν τῷ Πηδαλίῳ, ἢ δὲ τῶν Ἱεροκηρύκων ὅχι
15 πλέον τῶν ἑκατὸν 100 δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Ταῦτα φέρομεν εἰς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τοῖς πρά-
γμασι, καὶ ἐὰν θέλωσιν ἀς τὰ παραδεχθῶσιν.

Ἐκ Σκιάθου Α' Ἰανουαρίου 1864.

Εἰς τῶν πρεσβυτέρων τῆς Σκιάθου

242

[B 256 Me I,III]

Σεβαστέ μοι Κύριε Παπᾶ Ἀδαμάντιε,

Σκόπελος, τῇ 3 Μαρτίου 1874.

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν Σας, καὶ εὐχαρίστως ἔμαθον ἐξ αὐτῆς τὰ περὶ
τῆς ποθητῆς μοι ὑγιείας Σας. Εἶδον νὰ μοὶ γράφετε περὶ τῆς ἀντιμισθείας
σας ὡς γραμματέως τῆς αὐτόθι Μονῆς, καὶ πάραυτα μεταβάς εἰς τὸ Τα-
μεῖον ὁμίλησα τῷ κ. Μελαχρινῷ τὰ δέοντα. Μοὶ εἶπε δὲ διὶ εἴχετε καὶ
25 πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν, καὶ θὰ σᾶς γράψῃ ὁ ἔδιος ἀπ’ εὐθείας τί ἀπαιτεῖται
νὰ πράξητε, καὶ πόσα χρήματα ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπὸ εἰσπράξεις τῆς
Μονῆς.

Τὴν Παπαδιὰν μεθ’ ὅλης τῆς οἰκογενείας Σας ἀσπάζομαι· ἐπίσης καὶ
τὴν θείαν Σοφούλαν, πενθεράν Σας, μετὰ τοῦ γυναικαδέλφου Σας Κων-

σταντίνου πρὸς ὃν παρακαλῶ νὰ διαβιβάσετε καὶ τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις μου ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ του ώς Δημάρχου Σκιάθου. Τώρα πλέον εἶσθε ἀρκετὰ ίκανοι ποιημένοι. Τὸν Κουμπάρον μου Ἐπιφάνιον ἀσπάζομαι ἐπίσης, ωσαύτως δὲ καὶ τὸν κ. Ἀπόστολον.

5 'Ἐν τούτοις Σᾶς προσκυνῶ καὶ μένω

δ ὑμέτερος
Γ. Ἰω. Γεωργάρας

242α

'Αγαπητὲ Κύριε Γεωργάρα,

τῆς 8 Μαρτίου 1874, Σκίαθος,

10 "Ελαβον τὴν ἀπὸ 3 τρ. ἐπιστολὴν σου περὶ τῆς Μοναστηριακῆς ληψοδοσίας μου. Σοὶ ἐγκλείω τὴν ἀπόδειξιν ἐκ Δραχ. 148,17/₀₀, καὶ παρακαλῶ,
ἀφοῦ τὰς λάβης, νὰ μᾶς τὰς πέμψῃς ἀσφαλῶς.

'Αναγγέλλω σοι δὲ μετὰ λύπης μου τὴν ἀποβίωσιν Σταματίτζας
A. Οίκονόμου χθὲς ταφείσης, μετὰ εἰκοσαήμερον ἀσθένειαν.

15 Σᾶς ἀσπάζομαι ὅλους καὶ εἰμὶ

δ ὑμέτερος
'Αδαμάντιος 'Ευμανουὴλ 'Ιερεὺς

[Σημ. 'Ελ. 8 Μαρτίου 74.]

243

[B 257 Me I,IV]

Σεβαστέ μοι Κύριε Παπᾶ 'Αδαμάντιε,

20 Σκόπελος, τῇ 18 Μαρτίου 1874

"Ελαβον καὶ τὴν ἀπὸ 8 τοῦ τρέχοντος ἐπιστολὴν Σας μετὰ τῆς ἐκ δραχ. 148,17/₀₀ ἀποδείξεως, καὶ αὐθημερὸν ἔξηργύρωσα εἰς τὸ ταμεῖον καὶ διὰ τοῦ κομιστοῦ τῆς παρούσης Στυλ. Τζηλικούδη Σᾶς πέμπτω αὐτὰς μέσον τοῦ Ἀποστόλου, διότι ἀν τὰς ἔστελλον πρὸς ὑμᾶς ἀπ' εὐθείας
25 ἵσως δὲν θὰ τὰς ἐλάμβανε νὰ Σᾶς τὰς δώσῃ. 'Εβράδυνα εἰς τὴν ἀποστολήν

των διὰ νὰ τύχω πιστῆς εὐκαιρίας. Πολὺ ἐλυπήθηκα διὰ τὸν θάνατον τῆς Σταυρατίζας, ὅθεν παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε πρὸς πάντας τοὺς οἰκείους τὰς συλλυπητηρίους προσρήσεις μου.

5 'Ἐν τούτοις Σᾶς ἀσπάζομαι πάντας καὶ πάσας μεθ' ὅλων τῶν ἐνταῦθα ἡμετέρων καὶ μένω

οὐδέτερος

Γ. Ἰω. Γεωργάρας

[Σημ. Ἐλ. 19 μαρτίου 74.]

244

[B 255 Me I, II]

'Αγαπητὲ Σωτήρε!

10

'Ἐκ Σκιάθου 27 Ἀπριλ. 1880.

'Ανέγνων τὴν ἀπὸ 19 λήγοντος μηνὸς ἐπιστολήν σου πρὸς τὸν ἔξαδελφόν σου Ἀλέξανδρον, καὶ τὴν περικοπὴν κατόπιν τῶν ἄλλων «έρωτησον τὸν θεῖόν μου περὶ τῆς θέσεως ἐν Μολδαύᾳ, καὶ γράψον μοι», καὶ παρακαλῶ νὰ μᾶς γράψῃς καθαρῶς τίς ἡ θέσις, ἂν εἶναι ἐφημερίου ἢ ἄλλη τις, 15 ποία ἡ ἐκ ταύτης πρόσοδος ἐτησίως, καὶ πόσον τὸ χρονικὸν διάστημα, ἐὰν εἶναι τριετές, τετραετές, ἢ καὶ πενταετές, καὶ οὕτω καθ' ἔξῆς, διὰ νὰ ὁδηγηθῶμεν ν' ἀποφασίσωμεν, καὶ ἐὰν χορηγῶνται τὰ ἔξοδα τῆς μεταβάσεως. Περὶ τούτων ὅλων παρακαλῶ νὰ ἔχω προσεχῶς τὴν ἀπάντησίν σου.

Σὲ ἀσπάζομαι· οὐδὲντος σου

20

Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

245

[Δημ. σ. 68]

Πνευματικέ μου Πατήρ

'Ασπάζομε τὴν δεξιάν σου λάβη δραχμαὶ 6 διότι αὐτὰ ὑκονόμισα καὶ πάλην ἔχω τὸν νοῦν μου αὐτὴ τὴν ἐβδομὰ ἔχω ἐργασίαν καὶ δὲν ἔχομεν εὐχερίαν διὰ νὰ ἔλθης εἰς τὴν μονὴν Ἀγίου Χαραλάμπους καὶ μὴ μὲ δργισθῆς

25

Τὴ 8 Ὁκτωβρίου 1889
Ο Εὔπεθῆς Ἱερομόναχος Ἰωσήφ

Πρὸς τὸν Κύριον Λεωνίδαν Σταυράκη
Οἰκονομικὸν Ἐπιθεωρητήν. Εἰς Πειραιᾶ

Ἄγαπητὲ Κύριε Λεωνίδα

[Ἐκ Σκιάθου 9. Ιουλίου 1890.]

5 Καιρὸν πολὺν ἔχω νὰ λάβω ἐπιστολὴν σου. Κατὰ τὴν 19. παρελθόντος Ἰουνίου ἤλθε καὶ ὁ Ἀλέξανδρος. Τὸν ἡρώτησα ἐὰν σᾶς ἀντάμωσε καὶ μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι, δίς καὶ τρὶς ἐπῆγεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐν Πειραιεῖ κατὰ τὴν παραγγελίαν Σας, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ σᾶς συναντήσῃ.

10 Ἐπειδὴ δὲ ὡς γνωρίζετε, ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσα εἰς τὸ Ἑλλ. Σχολεῖον, καὶ εἰσὶ γνωστὰ τὰ κομματικὰ πάθη, τὰ ὄποια διέκοψαν τὴν ὑπηρεσίαν μου ἐπὶ πολλὰ ἔτη, τέλος πάντων, κατορθώθη περὶ τὰ τέλη Δεκεμ. τοῦ 1883 ἵνα διορισθῶ τῇ προστασίᾳ τοῦ Ἰω. Ἀστεριάδου, Ὅπουργοῦντος τοῦ κ. Βουλπιώτου εἰς τὰ τῆς Παιδείας, καὶ Πρωθυπουργοῦντος τοῦ κ. Τρικούπη. Ἀλλὰ δαίμων κακὸς ἐνήργησε, καὶ Ἀναστάντος τοῦ Δημοτιάνη οἱ ἔχθροι εὗρον καιρόν, ὥστε πρώτη πρᾶξις τοῦ ἀναδειχθέντος Ὅπουργείου ἦτον ἡ ἀπόλυτισίς μου, καὶ πότε εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἔξετάσεων, δὲ κύριος Φλογαῖτης τὰς ἐνήργησεν.

20 Ιδοὺ τί μ' ἔγραφον οἱ υἱοί μου, δὲ εἰς ἔξ Αθηνῶν, καὶ δὲ ἀλλοι ἐκ Λαρίσσης.

25 «13. Μαρτίου. 85. Ἀθῆναι.

Εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς, ἐπιθυμῶ δὲ Γιάννης γαμβρός μας, καὶ δόστις ἄλλος, καὶ δὲ ἔξαδελφος Γιαννιός, κ.λπ. νὰ ψηφίσωσιν ὑπὲρ τοῦ Ἀστεριάδου ἀποκλειστικῶς»

ὅ υἱός Σας

25 Α. Παπαδιαμάντης

«Λάρισα 3. Ἀπριλίου 1885:

Πρὸς ἣ κλείσω τὴν παροῦσαν μου προσεκλήθην ἀπὸ τὸν Νομάρχην (δι' ὅσα σᾶς γράφω περὶ Ἀστεριάδου) εἰς ὃν ἔγραψεν δὲ Νικολαΐδης ἐκ Βώλου, καὶ ἐπιέσθην παρὰ πολὺ πρὸς τοῦτο». μένω

30 δὲ υἱός Σας

Γ. Παπαδιαμάντης

Καὶ τέλος πάντων πιεζόμεθα ἔκτοτε καὶ ἐσιωπήσαμεν ἀρκετά, ὥστε ἥδη λαμβάνων ἀφορμὴν καὶ μόνον τὴν σιωπήν, Σὲ παρακαλῶ ὅπως ποιήσης γνωστὰ ὅπου δεῖ, τὰ δίκαια παράπονά μου, καὶ ὅτι ἴκανῶς ἐπιέσθη-

μεν, καὶ νὰ λάβητε ἀφορμὴν ἐκ τούτων πάντων νὰ ζητήσητε ἐκ νέου τὸν διορισμόν μου παρὰ τῷ Ἑλλ. σχολείῳ Σκιάθου, ἢ ἵνα μοὶ ἀνατεθῶσιν ἀνεξαρτήτως εἰς ὅλας τὰς τάξεις τὰ 'Ιερὰ μαθήματα.

5 'Αναμένω ἵνα μοὶ γράψῃς πρὸς ὁδηγίαν μου, καὶ ἀκόμη ἐὰν ἥναι ἀνάγκη νὰ ἔλθω. Καὶ τότε γράφεις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ξενοδοχείου, πρὸς γνῶσιν μου. Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω

διατελῶ ὁ ὑμέτερος
Οἰκονόμος, 'Αδαμάντιος Ἐμμανουὴλ

II

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ
ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ

247

[B (219), Me II, I]

Σεβαστέ μοι! Πάτερ, προσκυνῶ!

‘Αγία ’Αννα τὴν 9 Ἰουνίου 1872.

“Ελαβον τὴν ἀπὸ 4 ἐνεστῶτος ἐπιστολήν σας καὶ ἔχάρην λίαν διὰ τὴν
ὑγείαν σας. Σήμερον θ’ ἀρχίσωμεν τὴν παράδοσιν καὶ νὰ παρακαλεῖτε τὸν
5 ὥψιστον μήπως ἀπὸ τὴν ἀπειρίαν μου εὑρεθῇ ζημία καὶ τότε μὲ ἔχῃ διὰ
τὰς φυλακὰς ὁ Μοναχάκης. Σᾶς ἀσπάζομαι πάντας καὶ μένω· ὁ υἱός σας,

Γ. Παπααδαμαντίου

[Σ.τ.π.: ’Ελ. 9 Ἰουνίου 72.]

248

[B (220)]

‘Αδελφὲ Θεοχάρη!

Μακρινίτσα α’. Φεβρ(ουαρίου) 1878.

10

Τὴν ἀπὸ 23. Ἰανουαρίου ἐπιστολήν Σου ἔλαβον καὶ ἔχάρην διὰ τὴν
ὑγείαν Σου.

‘Ἐν συνόψει ἐκθέτω τὰ τῆς ἐκστρατείας μας.

“Απαντα τὰ χωρία μετ’ ἐνθουσιασμοῦ μᾶς ἐδέχθησαν. Τὴν 27. Ἰα-
15 νουαρίου συνῆλθον ἐν Πορταριᾷ 60 πληρεξούσιοι διαφόρων χωρίων τῆς
Θεσσαλίας καὶ ὑπέγραψαν προκήρυξιν εἰς τὸν Σουλτάνον δηλοῦσαν ὅτι δὲν

δέχονται πλέον τὴν Ὀθωμανικὴν ἔξουσίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔδραξαν τῶν ὅπλων ὅπως ὑπερασπίσωσι τὰ δίκαιά των.

‘Ημεῖς μέχρι σήμερον δὲν ἐκάμαψεν μάχην εἴμεθα δὲ πάντοτε εἰς θέσιν ἀμυντικήν. Ὁ ἔχθρὸς τρέμων ἐν τῷ ἀκούσματι Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως δὲν τολμᾷ νὰ μᾶς ἐπιτεθῇ. “Ωστε μένομεν πάντοτε εἰς τὰ χωρία διὰ νὰ διατηρῆται ἡ ἐπανάστασις, μέχρις ὅπου ἡ συνδιάσκεψις λάβῃ ὑπ’ ὄψιν τὰ δίκαιά μας.

Μὴ ἔχων ἔτερον Σᾶς ἀσπάζομαι.

Παρακαλῶ πρόσφερε τοὺς ἀσπασμούς μου εἰς τοὺς φίλους, N. Κουρ-
10 κούμπαν, Ἀνδρέαν Μπούραν, Γεώρ. I. Χατζησταματίου, Ἀλεξ. Θωμᾶ
‘Ιωάννου, καὶ Στυλιανὸν Τσιλικούδην, καὶ λοιπούς. Καλὴν ἐντάμωσιν.—

‘Ο σὸς ἀδελφὸς
Γ. Παπαδιαμάντης

‘Ο ‘Εμμ. Ἀποστολίδης, ‘Ιω. Ἀνδρέου καὶ Πάγκαλος μετὰ τῆς συν-
15 τροφίας του Σὲ ἀσπάζονται.

Γ. Παπαδιαμάντης.

249

[Δημ. σ. 67]

Πρὸς τὸν κύριον Γεώργιον Παπὰ Διαμάντην κ.τ.λ. Εἰς Σκίαθον

‘Ἐν Χαλκίδῃ τὴν 13 Αυγούστου 1878

‘Αγαπητέ μοι Γεωργάκη,

Λαμβάνεις ἀπὸ τὸν πατέρα μου ἐντὸς δέματος

2 $\frac{1}{2}$ πήχ. ρεντίνας καλῆς πρὸς 14 δρχ. 35.0

2 πήχεις διὰ παντελονίκι 26

τὸ ὅλον 61.00

“Ἐχασα τὴν σημείωσίν σου. Τὸ πρᾶγμα εἶναι καλό. Ἡδυνάμην νὰ εῦρω ρεντίνα καὶ πρὸς δρχ. 8 τὸν πῆχυν, ἀλλ’ ἐπροτίμησα αὐτὴν διότι εἶναι ὀλομάλινος καὶ τὸ χρῶμα ὀραῖον καὶ τὸ ὑφασμα μαλακόν. Καὶ τὸ πανταλόνι θὰ σοὶ ἀρέσῃ πιστεύω. Γράψε μου τὴν γνώμην σου.

‘Τγίανε

Σὲ φιλῶ

ὅλως ἰδικός σου

N. Δ. Δημητριάδης

30

Σὲ συγχαίρω διὰ τὴν ἐκτίμησιν ἐπίσης καὶ τὴν συντροφιάν σου, εὐ-
χόμενος καλὰ καὶ πολλὰ κέρδη.

N.D.

Γράφε μου κανὲν νέον

5 Τὸν Σισμητρατα(;) φιλῶ· ἐπίσης τὸν Γιάγκον.

250

[B 221]

Σεβαστέ μοι πάτερ!

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 16 Ιουλίου 1879.

Εἶμαι καλά. Ἀπὸ τὸν Παναγιώτην Σκαπινάκην ἔλαβον 15 δραχμάς,
ἀς εἰ δυνατὸν πληρώσατε πρὸς αὐτόν. Τί νὰ γίνῃ, ὅσοι ἔχουν ἀμαρτίες
10 βασανίζονται εἰς τοῦτον τὸν κόσμον. Ἀπελπισία! δὶ ἐμέ. Μοῦ μένουν ἀκό-
μη 20 ἡμέραι αἴτινες θὰ παρέλθουν μέν, ἀλλ' ἀφοῦ μοὶ φανοῦν ὡς ἔτη.
Σᾶς ἀσπάζομαι πάντας

ὅ υἱός Σας

Γ. Παπαδιαμάντης

15 Υ.Γ. Δὲν ἐδανειζόμην τὰς ἀνω δραχμὰς ἀν δὲν ἐχρεώστουν 7 δραχ.
ἀς καὶ ἐπλήρωσα.

Ο ίδιος.

[Σ.τ.π.: Ἐλ. 22. Ιουλίου 1879.]

251

[B 222 Me II,II]

Ἐξάδελφε Ἀλέκο,

Ἐν Εηροχωρίῳ, 11 Μαρτίου 1881.

20 Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν σοὶ ἔγραψα διὰ τοῦ θείου σου, Γ. Ἀπο-
στολίδου, περὶ ἀποστολῆς πιστοποιητικοῦ τοῦ Τάγματος ἐνῷ ὑπηρετεῖ
ὁ ἀδελφός μου· παρακαλῶ λοιπὸν καὶ αὖθις ἵνα φροντίσῃς νὰ εὔρῃς τὸν
ἀδελφόν μου καὶ τοῦ εἴπης περὶ τοῦ πιστοποιητικοῦ, καὶ μοῦ γράψῃς τί
συμβαίνει, διότι μοῦ εἴπε δὲ Ἰατρὸς Βίλδ, ὅτι ἦτο φυλακισμένος.

25 Τὸ Σάββατον ἀναχωρῶ.

Σὲ ἀσπάζομαι ὁ ἐξάδελφός Σου
Γ. Παπαδιαμάντης

252

[B 223 Me II,III]

Σεβαστέ μοι πάτερ!

'Εν Νέᾳ Μιτζέλη, τῇ 4 Ἰουλίου 1881.

Τὴν ἀπὸ 27 π. μ. ἐπιστολήν Σας ἔλαβον· ἐν αὐτῇ ἀναφέρετε ὅτι
 5 ἐγκλείστως μοὶ στέλλετε δύο πεντόφραγκα, ἀλλὰ μὴ εὑρών ταῦτα ἐντὸς
 τῆς ἐπιστολῆς, ἔλαβον παρὰ τοῦ Ναυκλήρου τῆς "Υδρας" ἐν μόνον. Τί συμ-
 βαίνει δὲν ἡξεύρω. Τόσον λάθος ἐκάματε; 'Ο μπαρμπα Παναγιώτης δὲν
 πιστεύω νὰ ἐλησμόνησε τὸ ἔτερον. Γράψατέ μοι νὰ μάθω. 'Απὸ τὸν Νι-
 κολάκην τῆς Ούρανίας μας ἔμαθον περὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ 'Αλεξάνδρου
 10 καὶ ἔχάρην κατὰ πολὺ. "Ἄς ἐτελείωναν τούλαχιστον ἐκείνου τὰ βάσανα.
 'Ενταῦθα περνῶ καλὰ διότι τὸ κλίμα εἶναι ὑγιεινόν, ἀπὸ τρόφιμα ὀλίγον
 δυσκολεύομεθα.

"Αν εύρητε κανένα ἀστακὸν στείλετέ μοι διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ τί-
 ποτε ἀχλάδια ἀν εύρισκωνται, καὶ δ, τι ἄλλο θέλετε...

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρὸς

15

'Ο υἱός σας
 Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Αρ. 22. 'Ελ. 4 Ἰουλίου. Τῷ ἔγραψα τῇ αὐτῇ καὶ τῷ ἔπεμψα
 Δρ. 8.60, 10 αὐγὰ καὶ ἀχλάδας.]

253

[B 224 Me II,IV]

'Εν 'Αλμυρῷ τῇ 29 8βρίου 1881.

20 Σεβαστέ μοι πάτερ.

Τὴν 23 λήγοντος Σᾶς ἔγραψα, διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, καὶ ἀπορῶ διατί
 δὲν περιηλθεν εἰς χεῖράς Σας ἡ ἐπιστολή μου.

"Ολας ἔξεπλάγην λαβὼν τηλεγράφημα δι' οὗ ἐζητήσατε πληροφορίας
 περὶ τῆς ὑγείας μου, ἐφ' ὃ καὶ Σᾶς ἀπήντησα αὐθημερόν.

25 Εἰς Βῶλον δὲν πηγαίνομεν, ὀρίσθησαν ἄλλα Τάγματα διὰ τὴν κα-
 τάληψιν αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ τὸ 18. εἰς δ ὑπηρετεῖ καὶ δ N. Κόλιας.

"Ἐχω ἀνάγκην χρημάτων, διότι ὅσον οὕπω ἀπολυόμεθα· στείλατέ μοι

διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἔχω μεγίστην ἔλλειψιν, καὶ δὲν ἀρκεῖ ὅπου εἶμαι χωρὶς λεπτό, ἀλλὰ χρεωστῶ καὶ 10 δραχμάς.

Μὲ τὸ ἀτμόπλοιον περιμένω χωρὶς ἄλλο χρήματα.

Σᾶς ἀσπάζομαι
‘Ουιός Σας
Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: ’Αρ. 48. ’Ελ. 6 Ιανουαρίου 81. ’Ο Γεώργης...]

5

254

[Β 225]

Πορταριὰ 7 Ιανουαρίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ

10 ’Ανησυχῶ διότι πρὸ πολλοῦ δὲν ἔλαβον ἐπιστολήν σας. Γράψατε παρακαλῶ νὰ μάθω τί γίνεσθε, καὶ περὶ τοῦ ’Αλεξάνδρου.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

‘Ουιός σας
Γεώργιος.

15 [Σ.τ.π.: ’Ελ. 8. Ιανουαρίου 1989. Τῷ ἀπάντησα αὐθημερὸν διὰ τοῦ Ν. Δαμάσκου.]

255

[Β 226]

Βῶλος 14 Ιανουαρίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν προχθεσινὴν ἐπιστολήν σας ἔλαβον ἀργά, καὶ δὲν ἡδυνήθην νὰ 20 κατέλθω ἐνταῦθα διὰ νὰ προλάβω τὸν Ν. Δαμάσκον.

Διὰ τοῦ ’Ιω. ’Αθ. Δαμάσκου Σᾶς στέλλω 2 πήχεις ἐριούχου διὰ τὸ ζωστικόν, καὶ ὀλίγον χαρτζιλίκι. Πρέπει νὰ φροντίσητε διὰ τὰ πεῦκα καὶ τὰ κλήματα, διότι εἴναι πλέον καιρός. Δὲν ἡδυνήθην μέχρι τῆς ὥρας νὰ εῦρω λινάτσες διὰ νὰ τυλιχθοῦν αἱ ρίζαι τῶν δενδρυλλίων, φροντίζω μόλις

ταῦτα καὶ ἐὰν εὕρω θὰ τὰς στείλω διὰ τοῦ Ν. Παπανικολάου. Πεῦκα νὰ σταλῶσιν οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 80, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὀλίγαι κουκουναριαῖς.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

5

'Ο υἱός σας
Γεώργιος.—

255α

Τιέ μου Γεώργιε

'Εκ Σκιάθου τὴν 23 Ιανουαρίου 1889.

Συμφώνως μὲ τὰ προγεγραμμένα τῆς χθεσινῆς ἐπιστολῆς μου, ἐναυ-

- 10 λώσαμεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γ. Δημητριάδου τὸ κότερον τοῦ Ιω. Δ. 'Ανθούση, ἀντὶ τριάκοντα Δραχμῶν, ἵνα μεταφέρῃ καὶ παραδώσῃ ὑμῖν (80) ὁγδοήκοντα δενδρύλλια πευκῶν δενδρυλλίων, καὶ ὅκτὼ πιτύων (κουκουνα-
ριῶν), ἀπερ ἔχομεν σημαδεύσῃ διὰ λωρίδων πανίου καὶ σπάγγου. 'Εκατὸν δὲ δενδρύλλια πευκῶν ἀνήκουσιν εἰς τὸν Κύριον Καρτάλην, δήμαρχον.
15 'Εγκλείομεν καὶ τὸ Πιστοποιητικὸν τῆς Δημοτ. 'Αρχῆς ὑπ' ἀριθ. 54 τῆς 23 Ιανουαρίου τ.ε.

Θέλετε δὲ πληρώσει εἰς τὸν Ιω. Δ. 'Ανθούσην τὸ ἥμισυ τοῦ Ναύλου δρχ. δεκαπέντε (15), ἀποστέλλοντες καὶ εἰς ἡμᾶς δρ. 10.30 διὰ τοῦ ίδίου Ιω. Δ. 'Ανθούση, διότι τὰ ἔξιδα ἀνῆλθον εἰς δρ. 36.30

20

28

μένουν 08.30.

Τοιαῦται δὲ φροντίδες εἶναι περιτταὶ καὶ ὀχληραί, ἀλλὰ τί νὰ κάμη τις ὅταν ὑπηρετῇ ἀπέναντι φίλων.

- 25 'Εὰν θέλης στεῖλέ μας κανέναν κεφαλοτύριον, ἐπειδὴ ἐνταῦθα μᾶς τὸ πωλοῦν ὑπερτίμως 2.00 τὴν ὄκαν καὶ εἰς Βῶλον τιμᾶται 1,40 ὡς ἔμαθον, συνεννοήσου μὲ τὸν Αθούσην διὰ νὰ τὸ φέρῃ, διὰ τοῦ ίδίου, ἀφοῦ κρατή-
σης τὴν τιμήν του. Τὰ κλήματα ἀποστελῶ μὲ τοὺς Δαμάσκους μετ' ὀλί-

2 διλγες Β 8 (καὶ σχεδὸν παντοῦ ἀλλοῦ) ἐν Σκιάθῳ Β 12 δενδρυλλίων παραλ. Β 13-14 Τὰ δὲ ἑκατὸν Β 19-23 Παραπλεύρως τοῦ ἀριθμητικοῦ πίνακα ἔχει διαγραφεῖ ἡ φράση Τοιαῦται... φίλων. 24-25 ἐπειδὴ... φέρῃ ἔχει διαγραφεῖ : δ Β τὸ θεωρεῖ ὡς μὴ διαγεγραμμένο 25 2.00 τὴν ὄκαν παραλ. Β 27 ἀποστέλλω Β

γας ήμέρας. Διὰ τὸ κρασὶ καὶ καιρὸς δὲν εἶναι καὶ δοχεῖα δὲν ἔχω μικρὰ καὶ ἀνάλογα καὶ διότι εἶναι χρεία νὰ εἶναι ἀπὸ ρόμι.

Μένω δὲ Πατήρ.
Οἰκ. Ἀδ. Ἐμμ.

5 [Σ.τ.π.: 'Ελ. 15. 'Ιανουαρίου 1889. Τῷ ἔγραψα τὴν 15. 'Ιανουαρίου
89. καὶ τὴν 22. τοῦ αὐτοῦ διὰ τοῦ Ν. Δημητριάδου.]

256

[B 227]

Πορταριὰ 28 'Ιανουαρίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

10 Συνεπείᾳ τοῦ τηλεγραφήματός σας κατῆλθον εἰς Βῶλον ὅπως παραλάβω τὰ πολυυθρύλητα καταστάντα πεῦκα, ἀλλ’ ἄνθρακες δὲ θησαυρός. Ἐπιτρέψατέ μοι λοιπόν, μεθ’ ὅλου τοῦ σεβασμοῦ νὰ σᾶς κάμω τὰς ἔξης παρατηρήσεις.

15 1) Δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ τηλεγραφήσητε διὰ τοιοῦτον ἐπουσιῶδες ζήτημα· ἥδύνασθε νὰ στείλητε δὲ τι ἡθέλατε εἰς παραλαβὴν τοῦ γνωστοῦ ἐν
Βώλῳ φίλου μου καπνοπώλου, δστις θὰ μοὶ παρήγγειλε.

20 2) Ἀπεφασίσατε νὰ δώσητε διὰ τοῦ τηλεγραφήματός σας σπουδαιότητα εἰς τὸ πρᾶγμα, ἔπρεπε νὰ φροντίσητε παντὶ σθένει ὥστε νὰ φανῆτε συνεπής, ποιοῦντες ἐκποδὼν πᾶν πρόσκομμα ὅπερ θὰ ἐπήγαζεν ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ ναύλου τοῦ ἀτμοπλοίου, διότι δσας δήποτε ὑπερόγκους ἀπαιτήσεις καὶ ἀν ἥξιον ὁ πράκτωρ, ἐὰν παραβληθῶσι μὲ τὰς ἐν Βώλῳ δαπάνας μου καὶ τοὺς κόπους τοῦ ἀναβαίνοντα βάσματος καὶ ἐν τοιαύτῃ μάλιστα ἐποχῇ, δσας λέγω ἀπαιτήσεις ἀν εἶχεν ὁ πράκτωρ κουμπάρος σας, θὰ ἥσαν μηδαμιναί. Τὰ γενόμενα ἐν τούτοις ούκ ἀπογίνονται. "Ηδη ἀφῆκα ἐντολὴν εἰς Βῶλον νὰ φροντίσῃ δ. Β. Παναγιωτόπουλος νὰ τὰ παραλάβῃ, καὶ στεί-
25 λη τὰ ἡμίση εἰς Λάρισαν καὶ τὰ ἄλλα ἐδῶ.

Συγγράμμην διὰ τὸ ὑφος τῆς ἐπιστολῆς μου.

Ἄσπαζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

‘Ο νίος σας
Γ. Παπαδιαμάντης

Υ.Γ. Τὴν διὰ τοῦ Ν. Δημητριάδου ἐπιστολὴν σας ἔλαβον. Διατί τάχα
νὰ μὴν στείλητε τὰ πεῦκα διὰ τοῦ πλοίου τῶν υἱῶν Ἀθ. Δαμάσκου; Σᾶς
ἡρνήθησαν;

(μονογραφὴ)

5 [Σ.τ.π.: Ἐλ. 29. Ἰανουαρίου 89.]

257

[B 228]

Πορταριὰ 4 Φεβ. 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὰ δενδρύλλια ἐλήφθησαν· εἰς τὸν Ἰω. Ἀνθούσην ἐπλήρωσε τὸν ναῦ-
λον αὐτὸς οὗτος δὲ παραγγείλας τὰ πεῦκα, διτὶς διὰ τοῦ ἴδιου σᾶς ἔστειλε
10 καὶ ἐν κεφαλοτύρι, ὡς δῶρον. Ἡδη ἐγκλείω ἐν τῇ παρούσῃ ἐν τραπέζικὸν
Γραμμάτιον τῶν 25 δραχμῶν, διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀξίας τῶν πεύκων,
ἀντὶ τῶν 10 ὃν ἐποιεῖτε μνείαν ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας.

‘Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας

15 Γ. Παπαδιαμάντης

Υ.Γ. Τὴν ἐσώκλειστον ἐπιστολὴν ἐγχειρίσατε. Κρασὶ ἀν ἔχητε σκο-
πὸν νὰ μοῦ στείλητε, πρέπει νὰ τὸ ἔχω τὰς ἀποκρέω, ἄλλως δὲν θέλω.

‘Ο ἰδιος.

257α

Τιέ μου Γεώργιε!

’Εκ Σκιάθου 12. Φευρ. 1889.

20 Διὰ τοῦ σημερινοῦ ἀτμοπλοίου καὶ διὰ φορτωτικῆς ὑπὸ ἀριθ. 30 πέμπτω
πρὸς τὸν ἐν Βόλῳ Β. Παναγιωτόπουλον Καπνοπάλην ἐν βαρέλιον πλῆρες
οἴνου μοσχάτου ἐξ ὀκάδων (50) πεντήκοντα, καὶ θέλετε φροντίσει περὶ τού-
του, γνωρίζοντες εἰς ἡμᾶς τὴν παραλαβήν του. Παρακαλῶ δὲ νὰ μᾶς ἀπο-
25 στείλητε κυτίον σπόρου μεταξοσκάληκος, διότι ἐγγίζει ὁ καιρὸς καὶ μᾶς
ἀναγκαῖοι.

"Ολοι θυγατέρων μεν. Τὰ κλήματα τοῦ Κυρίου Βασσάνη θὰ σταλῶσι διὰ πρώτης εὐκαιρίας. Μένω

δός Πατήρ.

Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

5 [Σ.τ.π.: Ἑλ. 5. Φεβρ. 1889.]

257β

[Ἐσώκλειστο γράμμα τοῦ πατρός του στὸν μετακομιστὴν Βασιλ. Παναγιωτόπουλον.]

Ἄγαπητὲ κύριε Βασίλειε!

Ἐκ Σκιάθου 12. Φευρ. 1889.

10 Ἐπὶ τῇ παραγγελίᾳ τοῦ ἐν Πορταριᾷ υἱοῦ μου Γεωργίου Παπαδιαμάντη, ἀποστέλλω ἐπ' ὄνόματί Σας διὰ τοῦ σημερινοῦ ἀτμοπλοίου καὶ διὰ φορτωτικῆς ὑπὸ ἀριθ. 30 (ἐγκλειομένης ἐνταῦθα) ἐν βαρέλιον πλῆρες οἴνου Μοσχάτου ἔξι ὅκαδων (50) πεντήκοντα, σεσημειωμένον διὰ τῶν στοιχείων Β. Π. Κ. καὶ παρακαλῶ νὰ φροντίσητε τὴν παραλαβήν του, ἀκολούθως δὲ 15 παραδώσητε εἰς τὸν ἐν λόγῳ υἱόν μου Γεώργιον.

Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ εἰμὶ διατελῶν

δός φίλος Σας

Οἰκονόμος Ἀδαμάντιος Ἐμμανουὴλ

258

[Β 229]

20 Σεβαστέ μοι πάτερ,

Βᾶλος 16 Φεβρ. 89.

Τὸ κρασὶ ἐλήφθη. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπιστολῇ σας δὲν μοι λέγετε, ἀνέλάβετε ἐπιστολὴν συστημένην ἀποσταλεῖσαν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς 5 τρ. μηνός, ἐν ᾧ περιεκλείετο ἐν χαρτονόμισμα τῶν 25 δραχμῶν.

Ἐν βίᾳ

δός υἱός σας

Γ. Παπαδιαμάντης

25

258α

Τιέ μου Γεώργιε!

* Έκ Σκιάθου 18 Φευρ. 89.

* Ή ἀπὸ 4. Φευρ. τρ. ἐπιστολή Σας ἐλήφθη τὴν 5, ὡς καὶ τὸ ἐν ταύτῃ

25 Δρ. χαρτονόμισμα. Προχθὲς ἔλαβον καὶ τὴν ἀπὸ 16. πεμφθεῖσαν διὰ τοῦ

5 Ἀγγελῆ Παπαδήμου. Τὸ δοχεῖον τοῦ οἴνου νὰ ἐπιστραφῇ δἰ' εὐκαιρίας.

Παράδοσον εἰς τὸν Κύριον Β. Παναγιωτόπουλον διὰ νὰ φροντίσῃ ἑκεῖνος

περὶ τῆς ἀποστολῆς του. Διὰ τοῦ Στέργιου Π. Ῥαγιᾶ ἐστάλησαν αἱ κατὰ

παραγγελίαν (τῆς 28. Ἰανουαρίου) τοῦ Κυρίου Βασσάνη 500 κληματίδες,

συστηθεῖσαι εἰς τὸν αὐτὸν Β. Παναγιωτόπουλον τὴν 14. τρ. καὶ πιστο-

10 ποιητικὸν τῆς Δημοτ. Ἀρχῆς ὑπ' ἀριθ. 125. Περὶ τούτων δὲν μᾶς ἐγρά-

ψατε. Σήμερον ἔλάβομεν τὴν ὑπὸ χθεσινὴν ἡμερομ. ἐπιστολήν σου καὶ τὰ

4. κυτία κουκουλόσπορου σταλέντα διὰ τοῦ Γ. Ι. Μωραΐτου. Θέλομεν

φροντίσει τὰ δέοντα. Ἀναμένομεν ἐν τοσούτῳ νὰ μᾶς ἀπαντήσητε καὶ

περὶ τῶν κληματίδων, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ βαρελίου ἀγορασθέντος

15 ἀντὶ Δραχμῶν ἔξ, ὡς ἀναγκαίου εἰς ἡμᾶς. Μένω

δ Πατήρ

Οἰκ. Ἀδ. Ἐμμανουὴλ

[Σ.τ.π.: Ἐλ. 17. Φεβρ.]

259

[Β 230]

Βᾶλος 17 Φεβρ. 89.

20

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Διὰ τοῦ κομιστοῦ Γ. Ι. Μωραΐτου σᾶς στέλλω 4 κυτία μεταξοσπό-

ρου. Δὲν μοὶ ἐδόθησαν ἐπὶ πληρωμῇ ἀλλὰ ἐπὶ μεριδίῳ 25 τοῖς % ἐπὶ τῆς

παραγωγῆς. Ἐὰν θὰ δυνηθῆτε νὰ τὰ διανείμητε ἐπὶ τοιαύτη συμφωνίᾳ

καλῶς, ἀλλως κρατεῖτε τὸ ἐν ἐπὶ τῇ ἵδιᾳ συμφωνίᾳ καὶ τὰ λοιπὰ μοὶ τὰ

25 ἐπιστρέφητε μὲ τὸ ἀτμόπλοιον τῆς Ὁρθοδοξίας ἀφεύκτως, διότι ὁ καιρὸς

ἐπείγει καὶ τὸ κατάστημα πρέπει νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν

ἀλλαχοῦ.

Μοὶ ἐσυστήθη ὁ σπόρος ὡς πρωτίστης ποιότητος, ὥστε ἐὰν διαθέση-

τε τὰ ἀποστελλόμενα ἥδη κυτία, καὶ ὑπάρχει ζήτησις καὶ ἔτέρων γράψατε μοι νὰ σᾶς πέμψω.

Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας

Γ. Παπαδιαμάντης

5

Χθὲς διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνστ. Τάσου σᾶς ἔστειλα ἐπιστολήν.

‘Ο ἴδιος

(μονογραφή)

259α

Τιέ μου Γεώργιε!

’Εκ Σκιάθου 26 Φευρ. 1889.

10

Κατὰ τὴν 18 λήγοντος μηνὸς σοὶ ἔγραψα ὅτι ἐλάβομεν τὰς ἀπὸ 16 καὶ 17 ἐπιστολὰς καὶ τὰ 4. κυτία τοῦ κουκουλόσπορου, ἐξ ὧν ἔξωδεύθησαν τὰ δύο, τὰ δὲ δύο ἐπιστρέφομεν, διὰ νὰ τὰ παραδώσης εἰς τὸ κατάστημα.

“Ολοι ὑγιαίνομεν. Μένω.

‘Ο Πατήρ.

Οἰκονόμος ’Αδ. ’Εμμανουὴλ

[Σ.τ.π.: ’Ελ. 18. Φεβρ. 89.]

15

260

[Β 231]

Βῶλος 22 Απριλίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Δι’ ἐν ῥάπισμα ὅπερ ἔδωκα εἰς τινα κατεδικάσθην εἰς φυλάκισιν καὶ 20 ἥδη ἐκτίω τὴν ποινήν μου εἰς τὰς ἐνταῦθα φυλακάς. Σᾶς παρακαλῶ μὴν στενοχωρηθῆτε διὰ τοῦτο, διότι καὶ τὴν θέσιν μου ἐν Πορταριᾷ διατηρῶ, καὶ ὡς κατάδικος εἰς τὰς φυλακὰς δὲν ὑποφέρω χάρις εἰς τοὺς φίλους, παρέχοντάς μοι πᾶσαν εὐκολίαν.

Τὴν μητέρα νὰ παρηγορήσητε καὶ νὰ τὴν ἀποτρέψητε ἀν ἐπεχείρεις 25 νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ίδῃ.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἔγραψα προχθὲς ὡς καὶ εἰς ἄλλους φίλους καὶ

έλπιζω πολὺ δτι θὰ κατορθωθῇ τι δπως ἔξέλθω τῶν φυλακῶν πρὸ τῆς λήξεως τῆς ποινῆς μου.

'Εὰν μὴ οὕτως ἐγίνοντο τὰ πράγματα δὲν θὰ ἀνέμενον βελτίωσιν τῆς θέσεώς μου ἐν μεταβολῇ πραγμάτων.

5 Διὰ τῆς φυλακίσεώς μου ἥτις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἶναι ἀδικωτάτη, θὰ ἴσχυροποιηθῶ.

'Ἐπαναλαμβάνω νὰ σᾶς εἴπω, δτι δὲν πρέπει νὰ στενοχωρηθῆτε, διότι οὐδὲ φίλων στεροῦμαι, οὐδὲ τῶν μέσων τῆς συντηρήσεώς μου.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

10 Πρὸ μηνὸς ἔχει συμβῆ ἡ σκηνὴ δι' ἣν κατεδικάσθην, δὲν σᾶς ἔγραψα δὲ περὶ αὐτῆς διότι ἥλπιζον δτι δὲν θὰ ὑπῆρχε τοσάντη σπουδὴ πρὸς εἰσαγωγήν μου εἰς δίκην. 'Ἐν τούτοις χρεία ὑπομονῆς.

'Ο υἱός σας
Γ. Παπαδιαμάντης

15 Τὰς ἐπιστολὰς συνιστᾶτε εἰς τὸν Βασίλειον Παναγιωτόπουλον καπνοπώληγν.

[Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 23. 'Απρ. 1889. Τῷ ἔγραψα τὴν 29. 'Απριλίου.]

Βῶλος 28 'Απριλίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

20 Διὰ προλαβούσης ἐπιστολῆς μου Σᾶς ἀνήγγειλα τὴν φυλάκισίν μου, τὴν δὲ ἐπιστολὴν μου ἔπειμψα εἰς τὸν Παναγ. Παπαγεωργίου διὰ νὰ σᾶς τὴν δώσῃ. "Ηδη Σᾶς ἀναγγέλλω δτι μεγάλαι κατεβλήθησαν ἐνέργειαι περὶ χάριτος, καθ' ᾧς δὲ ἔχω πληροφορίας ὑπάρχουσι πολλαὶ ἐλπίδες ἢ μᾶλλον βεβαιότητες περὶ ἐπιτυχίας. 'Ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἀσκοπον νὰ γράψῃτε καὶ 25 ὑμεῖς πρὸς τὸν Κοντόσταυλον καὶ τὸν παρακαλέσητε νὰ ἐνεργήσῃ ἀποτελεσματικῶς, παριστῶντές με ὡς προστάτην τῆς πολυμελοῦς μας οἰκογενείας, ἔνεκα τῆς προβεβηκύας ἥλικίας σας καὶ τῆς ἀσθενείας σας.

'Ἐγενόμην θῦμα πολιτικῆς καταδιώξεως, διὸ καὶ ἡ δρακόντειος τῶν ἔξι μηνῶν τιμωρία. Πλὴν θαρρῶν ἐλπίζω περὶ μέλλοντος αἰσιωτέρου. Διότι

έὰν μὴ οὕτως ἐγίνετο, οἱ ὑποστηρίζοντές με ἀντίπαλοι τῶν διωκτῶν μου
δὲν θὰ ἀνελάμβανον τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀγῶνα ὡς ἔδιον ἔσυτῶν. Τὴν θέσιν μου
διατηρῶ διεξάγων τὴν δυσκολωτέραν ἐργασίαν ἐν τῇ φυλακῇ. Μὴ στενο-
χωρεῖσθε λοιπὸν καὶ θὰ παρέλθῃ καὶ αὐτὸ τὸ κακόν, ὡς τόσα ἄλλα, ἀτινα-
5 ἀπὸ σειρᾶς ἥδη ἐτῶν ἐνέσκηψαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου.

Τὴν μητέρα παρακαλῶ καὶ πάλιν, ν' ἀποτρέψητε ἔὰν θελήσῃ νὰ ἔλθῃ
εἰς ἐπίσκεψίν μου.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἔγραψα, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἔλαβον ἀπάντησίν του.
'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

10

‘Ο υἱός σας
Γ. Παπαδιαμάντης

262

[B 233]

Βῶλος τῇ 29 Ἀπριλίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Εἰς χθεσινὴν ἐπιστολήν μου Σᾶς γράφω νὰ παρακαλέσητε δι' ἐπι-
15 στολῆς σας τὸν κ. Κοντόσταυλον νὰ ἐνεργήσῃ περὶ Β(ασιλικῆς) χάριτος.
Προσέξατε λοιπὸν μὴ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἦν πρὸς τὸν ὥρθεντα κύριον θὰ
πέμψητε κάμητε λόγον ὅτι ἡ καταδίκη μου προῆλθε διότι εἰς τοῦτο ἐνήρ-
γησεν ἡ ἴσχυουσα πολιτικὴ ἐνταῦθα ἐνεργήσασα κατ' ἐμοῦ ὡς ἀντιπολι-
20 τευομένου, καθόσον ἡ ὑπὸ τοιοῦτον πνεῦμα συνταχθησομένη ἐπιστολή σας,
εἶναι φόβος μὴ ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ μᾶς βλάψῃ. Εἰς τοιοῦτον σημεῖον εἶναι ὁ
κομματισμός.

‘Ο υἱός σας
Γ. Παπαδιαμάντης

Υ.Γ. Διὰ τοῦ Γ. I. Μωραΐτου σᾶς στέλλω ἐν κεφάλι τυροῦ 300 δράμια.

(μονογραφή)

25

[Σ.τ.π.: Ἐλήφθησαν 30. Ἀπριλίου 89. Τῷ ἔγραψα 6. Ματου.]

Βῶλος τῇ 20 Μαΐου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Διὰ τοῦ παρελθόντος ἀτμοπλοίου δὲν σᾶς ἔγραψα· ἥδη δὲ ἀπαντῶν εἰς τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν σας λέγω ὅτι μέχρι σήμερον οὐδεμίαν μέχρι
 5 τοῦδε εὐχάριστον εἴδησιν ἔχω, ἐλπίζω δμας ὅτι κάτι θὰ γίνη περὶ χάριτος τούλαχιστον τοῦ ἡμίσεος τῆς ποινῆς, διότι πολλοὶ φίλοι καταβάλλουσι σπουδαίας ἐνεργείας. Τὸ δίκαιον ἐπὶ τέλους θὰ θριαμβεύσῃ.

Περὶ ταξειδίου σας δι' ἐνταῦθα Σᾶς παρακαλῶ μήνι ἀποφασίσητε τι,
 ἀλλ' ἐπιφυλαχθῆτε ἄμα ἔξέλθω τῶν φυλακῶν, ὅτε θὰ παραστῇ ἀνάγκη τῆς
 10 παρουσίας σας, εἰς ὑπόθεσιν ἐνδιαφέρουσάν με, καὶ τὴν ὅποιαν εἴθε νὰ εἶχον πραγματοποιήσει ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου ὅτε ἐγένετο πρότασις, ἵσως ἔχρησίμευεν ὡς προπύργιον εἰς τὸν εὐερέθιστον ὁργανισμόν μου. "Αλλοτε θὰ σᾶς γράψω καθέκαστα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

'Ἐν βίᾳ. 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός + + + οἰκείους
 15 ἀσπάζομαι.

Ο υἱός σας
 Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 21. Μαΐου 89.]

Βῶλος τῇ 27 Μαΐου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἀπὸ 20 φθίνοντος ἐπιστολήν σας ἔλαβον. 'Ἐν τῇ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ἐπιστολῇ μου, ἥτις βεβαίως περιῆλθεν εἰς χειράς σας, ἐποίουν μνείαν περὶ τοῦ μελετηθέντος πρὸν ἐπίσκεψίν μου ταξειδίου σας, ἐπαναλαμβάνω καὶ διὰ τῆς παρούσης νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως ἀναβάλητε εἰς κα-
 25 ταλληλοτέραν ἐποχὴν τὸ ταξειδίόν σας, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον καθ' ἦς ἔχω πληροφορίας τὰ βάσανά μου θὰ τελειώσουν πρὶν ἡ παρέλθη μήν.

Εἴπατε εἰς τὸν Θεοδόσην ὅτι ὁ υἱός του Γεώργιος εἶναι καλά, καὶ ὅτι νὰ φροντίσῃ ἐὰν ὁ δημόσιος εἰσπράκτωρ ἔχῃ τὸ ἀπόσπασμα τῆς ποινικῆς

ἀποφάσεως νὰ πληρώσῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ νὰ στείλη ἐνταῦθα πρὸς αὐτὸν τὸ διπλότυπον τῆς πληρωμῆς, ἀλλως πρέπει νὰ στείλη χρήματα ἔως 25 δραχμὰς διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἐνταῦθα.

5 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

'Ο υἱός σας
Γεώργιος

[Σ.τ.π. I: 'Ελ. τὴν 28. Ματου 89. Τῷ ἔγραψα τὴν 27. Ματου καὶ περὶ τῶν κουκουλίων.

Σ.τ.π. II: Τῷ ἔγραψα 5. 'Ιουνίου ἀποστείλας καὶ τὰ κουκούλια ὅκ. 8.

10 ξηρά, ἐντὸς σάκκου, καὶ μίαν ὁκᾶν παρπούνια μαρινᾶτα ὡς ἡ ἐπὶ τῆς 27. Ματου ἀπάντησις.]

265

[Β 236]

Βῶλος 3 'Ιουνίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

15 'Επὶ τῆς ἀπὸ 27 παρελθόντος ἐπιστολῆς σας ἀπαντῶν, λέγω ὑμῖν, ὅτι δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην ὥστε νὰ ἔλθῃ ἡ μήτηρ ὡς συνοδὸς τῶν κουκουλίων, ἐκ φόβου μὴ ἀπολεσθῶσι. Δύνασθε διά τινος ἐπιβάτου νὰ τὰ στείλητε εἰς παραλαβήν μου, καὶ πιστεύω διὰ τοῦ αὐριανοῦ ἀτμοπλοίου ὅτι θὰ ἔλθωσι πολλοὶ διὰ τὸ δικαστήριον. Μὴ λοιπὸν προφάσεις διὰ ταξείδια.

20 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

'Ο υἱός σας
Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. τὴν 4. 'Ιουν. 89.]

265α

Τιέ μου Γεώργιε!

Σκίαθος 5. 'Ιουνίου 89.

25 'Ελάβομεν τὴν 28. Ματου τὴν ἀπὸ 27. ἐπιστολήν σου. Τὴν δὲ ἀπὸ 3. 'Ιουνίου τρ. χθὲς ἀλλὰ βραδέως. "Ηδη δὲ διὰ τοῦ 'Ιω. Δ.' Αθούση, ἀποστέλλομεν ἐντὸς σάκκου, 8 ὁκ. κουκούλια ξηρά. Καὶ ἐντὸς χύτρας ἐν κοφινίῳ

τεθειμένης μίαν ὅκαν παρπούνια μαρινᾶτα (13) ὅλα καὶ μίαν κούπαν γλυκὸ
βύσσινον. Τὴν παραλαβὴν γνωρίσατε ἡμῖν.

”Ολοι ὑγιαίνομεν. Μένω

5

δ Πατήρ
Οἰκονόμος Ἀδ. Ἐμμ.

Γράψατέ μας ἐὰν ἐλάβατε ταὶς κάλτσαις.

266

[B 237]

Βῶλος τῇ 10 Ιουνίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν ἰχθύων, τοῦ γλυκοῦ καὶ τῶν κουκουλίων
10 ἐλαβον. Ταῦτα παρέδωκα εἰς τὸν δόντα τὸν σπόρον, ὃστις μοὶ εἶπεν ὅτι
δὲν εἶναι ξηρὰ ὡς γράφετε, ἀλλ’ οὔτε ὀκτὼ ὀκάδες, ἢ μόνον 7 καὶ κάτι
δράμια, ἔχει δὲ καὶ δέξιωσιν νὰ μάθῃ τὸ ὅλον ποσὸν ὅπερ παρήχθη καὶ δὲν
εἴξεύρω καὶ τί ἄλλους παραλογισμούς. Διὰ τὰς πληροφορίας ταύτας σᾶς
γράφει ὁ Ἰδιος, καὶ ἀπαντήσατε ἐν λεπτομερείᾳ διότι διόλου ἀπίθανον ἐκ-
15 δικούμενοι ἐμὲ οἱ κύριοι τοῦ καταστήματος, (οἵτινες διάκεινται πρὸς ἐμὲ
ἐχθρικώτατα ἔνεκα κομματισμοῦ) νὰ σᾶς κάμουν καμμίαν ἀγωγὴν καὶ νὰ
ζητοῦν ὅ,τι θέλουν. —

’Απὸ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου εἶμαι ἐκτὸς τῶν φυλακῶν, καθόσον
μοὶ ἐπετράπη νὰ ἔχω δωμάτιον ἐνοικιασμένον, λόγω νοσηλείας. “Ωστε ἐὰν
20 ἔχῃ ὅρεξιν ἡ μήτηρ διὰ ταξεῖδι ἀς ἔλθῃ τώρα, ὅτε δύναται νὰ μένῃ καὶ
τὴν νύκτα μαζῆ μου. — ’Εξ ’Αθηνῶν οὐδὲν νεώτερον εἰσέτι. ’Εὰν ἔλθῃ ἡ
μήτηρ, καὶ σᾶς εἶναι εὔκολον ἀς φέρη ὀλίγας ἀστακοουράς, θέλω νὰ δώσω
εἰς τινα πρὸς ὃν εἶμαι ὑποχρεωμένος.

’Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

25

‘Ο νίδις σας
Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: ’Ελ. 11. Ιουνίου 89.]

Βῶλος τῇ 17 Ιουνίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

‘Η μήτηρ ἔφθασε χθές περὶ τὴν 4 μ.μ. ἔχουσα καλῶς. ‘Η Ούρανία δὲν μοὶ ἔκαμε δῶρόν τι διὰ τὸν νεογέννητον υἱόν της, εἴπατέ της λοιπὸν 5 δτι ὡς δῶρον ἐκλέγω τὴν φάβα, καὶ ἀς μοὶ στείλη 2-3 ὀκάδας, διότι ἔχω χρόνια νὰ φάγω καὶ ἐπεθύμησα.

‘Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

‘Ο υἱός σας

Γ. Παπαδιαμάντης

10 [Σ.τ.π.: ’Ελ. 18. Ιουνίου 89. Τῷ ἐστείλαμεν φάβαν $1\frac{3}{4}$ καθαρὸν καὶ λάδι μίαν ὄκαν διὰ τοῦ Ν. Κουρκούμπα διὰ τοῦ Ἡλία Κ. Ἀγγελῆ, ᾧνευ ἐπιστολῆς.]

Ἐν Βόλῳ 1. Ιουλίου 1889.

Σεβαστέ μοι Συμβίε Πάτερ Οίκονόμε!

15 Τὴν παροῦσαν μου γράφω ἐμπιστευτικῶς καὶ μυστικὰ ἀπὸ τὸν πάσχοντα υἱόν μας Γεώργιον.

Σὲ παρακαλῶ πολὺ παραπολὺ νὰ κάμης κάθε τρόπον καὶ διὰ πρώτης εὐκαιρίας μᾶς ἔξοικονομίσης καμιὰ πεντηκονταριὰ δραχμὰς διότι ὑποφέρομεν καὶ στενοχωρούμεθα καὶ ὁ Γεωργάκης εὐρίσκεται εἰς κατάστασιν 20 ὅχι τόσον ὑγιεινὴν καθότι καὶ διὰ τὴν μισθοδοσίαν του ἀκόμη δὲν ἡξεύρει, ἀν θὰ τοῦ δώσουν δλόκληρον τὸν μισθόν του, ἢ τὸν ἥμισυν, ἢ τὸ ἐν τρίτον. Πληρώνει ἐνοίκιον διὰ τὸ δωμάτιον δπου διαμένομεν, συντηροῦμεν καὶ τὸν χωροφύλακα καὶ μὴν ἐρωτᾶτε τὰ βάσανά μας, εἶναι λοιπὸν μεγάλη ἀνάγκη, καὶ δι’ αὐτὸν καταφεύγω εἰς Σὲ τὸν μόνον προστάτην μας. Τί νὰ 25 κάμωμεν καὶ τί νὰ γίνῃ ἀφοῦ μᾶς εῦρε αὐτὸν τὸ μεγάλο κακὸ πρέπει νὰ τὸ ἔξοικονομίσωμεν ὅθεν καὶ πάλιν σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ κάμης κάθε τρόπον διὰ νὰ μὴ πάθῃ ὁ Γεωργάκης ἀπὸ τὴ στενοχωρία του περισσότερον καὶ τότε ἀλοίμονον εἰς ἐμέ, τί νὰ κάμω, νὰ φύγω, δὲν ἥμπορῶ, διότι

5 ἐκτιμῶ B

15 ἐμπιστευτικὰ B

20 ἀκόμα B

21 τὸ ἥμισυ B

26 νὰ τὸ] νὰ τὰ B

ούτε ἡμπορῶ νὰ τὸν ἀφίσω, ἀλλ' οὔτε αὐτὸς μ' ἀφίνει, τόσον πολὺ δειλὸς ἐκατήντησε, εἰς τὰς 5 καὶ 6 ἡμέρες μὲν δυσκολίαν κάμνει νὰ ἔβγῃ καὶ τέλος πάντων μεγαλητέρα ἀνάγκη ἀπὸ αὐτὴ δὲν εἶναι ἄλλη, καὶ νὰ ἰδοῦμε πότε θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὴ ἡ προκομένη ἡ χάρις.

5 Τὸν Νικολάκη ἔχουμε συντροφιὰ καὶ παρηγορούμεθα.

Τὰ κορίτσια μας εὔχομαι καὶ ἀσπάζομαι καθὼς καὶ τὴν Οὐρανιά μας οἰκογενειακῶς.

Σᾶς προσκυνῶ.

'Η Πρεσβυτέρα σου.

10 Κάγὼ σᾶς προσκυνῶ, τὴν παροῦσαν ἔγραψα κατ' ἐντολὴν τῆς Σεβαστῆς θείας μου καὶ μυστικὰ ἀπὸ τὸν Γεωργάκην.

'Ο Ἀνεψιός σας
Ν. Ι. Καρπέτης

269

[B 240]

Βῶλος τῇ 1 Ιουλίου 1889.

15 Σεβαστέ μοι πάτερ,

"Ἐχομεν καλῶς ἡ τε μήτηρ καὶ ἐγώ. Τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἐρχομοῦ της προσβληθεῖσα ἐκείνη ἐλαφρῶς ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ πόνου, ἥδη ἀπολαύει ὑγείας. Ἐγὼ ὑποφέρω πρὸ δύο μηνῶν ἀπὸ αἱμορροΐδας, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐρωτήσητε τὸν Ἀλέκον περὶ φαρμάκου, διότι μὲ κατέβαλεν ἡ 20 ἐκροή αἴματος. Δοκιμάζω δὲ καὶ πόνους οὐκ ὀλίγους.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

'Ο υἱός σας
Γ. Παπαδιαμάντης

Υ.Γ. Τὴν ἔγκλειστον ἐπιστολὴν ἐγχειρίσατε.

25 [Σ.τ.π.: Ἐλήφθη 2. Ιουλίου 89. Τῷ ἔγραψα τῇ αὐτῇ. "Εστειλα καὶ δρ. 50 τῇ 3. Ιουλίου διὰ τοῦ Κ. Γ. Αἰγιαλείδου.]

270

[B 241]

Βῶλος τῇ 5 Ιουλίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Αἱ ἐπιστολαὶ σας μετὰ τῶν 50 δραχ. ἐλήφθησαν. Ἀφοῦ θέλετε νὰ μάθητε πῶς οἰκονομοῦμαι, ίδού. Ὁ μισθὸς τοῦ δημογραμματέως εἶναι δραχ.

5 120, διότι ἡ πολιτικὴ ἐνήργησε καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ νέου ἔτους ἥλατταθη. Τώρα Σᾶς ἀφίνω νὰ κρίνητε, ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τί πρέπει νὰ λάβῃ ἐκεῖνος ὅπου μὲ ἀναπληροῦ, καὶ κατόπιν συγχρίνητε τὸ ποσὸν ὅπου λαμβάνω ἔγω, μὲ τὰς δαπάνας μου, αἵτινες ἀνέρχονται καθ' ἐκάστην εἰς 4-4 $\frac{1}{2}$ δραχμάς. Εἰς τὴν φυλακὴν ὅτε ἥμην μοὶ ἤρκει ἡ ἥμίσεια καὶ ὀλιγωτέρα δαπάνη, ἔξω ὅμως βλέπετε ὅτι ηὑζήθη ἐπαισθητῶς, διότι πληρώνω 12 δραχ. ἐνοίκιον καὶ τρέφω καὶ τὸν χωροφύλακα. Ἀλλὰ πρὸς τί ὅλα αὐτά, καὶ ζητεῖτε πληροφορίας περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ δήμου καὶ τοῦ ἄρχοντος τούτου; Μήπως φρονεῖτε ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένοι ἄλλοι νὰ μὲ συντηροῦν; "Ο, τι κάμνουν αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι τὸ κάμνουν ἀπὸ μεγάλην εὐγένειαν ψυχῆς. Τῆς γενναιότητος λοιπὸν τοιούτων ἀνθρώπων πρέπει νὰ καταχρώμεθα; Μήν μεμψιμοιεῖτε ἀπέναντι ψηλαφητῆς εὐεργεσίας.

15 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

'Ο υἱός σας

Γ. Παπαδιαμάντης

20 [Σ.τ.π.: 'Ελ. 7. Ιουλίου 89. Τῷ ἔγραψα τὴν 22. Ιουλίου καὶ μὲ ἐν βοκάλιον ῥακὶ 2 $\frac{1}{2}$ ὥκ.]

271

[B 242]

Βῶλος τῇ 22 Ιουλίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Πρὸ πολλοῦ δὲν σᾶς ἔγραψα, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς εἴσθε πολὺ φειδωλὸς εἰς τὸ γράφειν.

'Η ἀσθένειά μου ὑφίσταται, καὶ μόλις κατά τι ἥσθάνθην βελτίωσιν.

'Η μήτηρ ὑγιαίνει.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

Γ. Παπαδιαμάντης

30 [Σ.τ.π.: 'Ελ. 25. Ιουλίου 89. Τῷ ἔγραψα 5 Αὔγούστου ταχυδρ. μὲ ἔξ δρ. διὰ τὴν μητέρα.]

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Βῶλος τῇ 5 Αὐγούστου 1889.

Τὴν ῥακὴν ἐλάβομεν, δὲν σᾶς ἔγραψα δὲ ἐγκαίρως ἀπὸ ἀμέλειαν. Ἡ μήτηρ ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἀμπέλου. Γράψατε μου ἐὰν
5 εἶχεν ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεώς μου ὁ κ. Μωραΐτιδης.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

'Ο υἱός σας
Γεώργιος

Υ.Γ. Τὸ βαρέλλι θὰ στείλω μὲ πρώτην εὔκαιρίαν. Εὰν σᾶς εἶναι εὕ-
10 κολον, στείλατέ μας δλίγα σταφύλια.

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 6. 'Απρ. 89.]

Βῶλος τῇ 12 Αὐγούστου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν 6 δρ. ἐλάβομεν.

15 Προχθὲς διὰ τοῦ Π. Σκαπινάκη Σᾶς ἔπειμψα τὸ βαρέλλι, ήδη διὰ τοῦ Γεωρ. Δ. Μωραΐτου Σᾶς στέλλω καὶ τὰ δύο βοκάλια.

Γράψατέ μοι ἐὰν ἡ ἐπιδημία ἔχῃ διαστάσεις ἡ εἶναι εἰς ὕφεσιν, καθὼς καὶ πόσα θύματα εἶναι ἔως τώρα.

'Η μήτηρ ὑγιαίνει.

20 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας.

'Ο υἱός σας
Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 13. Αύγ. 89. Τῷ ἔγραψα τὴν 17. Αύγ. μὲ ἐν κοφίνι στα-
φύλια.]

14-15 ἐλάβομεν προχθὲς B

17 διαστάσεις] σταματήσει B

15 Σκαπινάκη. B || ἔπειμψα] ἐπέστρεψα B

23 κοφίνι] καλάθι B

274

[B 245]

Βῶλος τῇ 24 Αὐγούστου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὰ σταφύλια ἐλάβομεν, τὸ δὲ κοφίνι σᾶς ἐπεστρέψαμεν διὰ τοῦ Γ.

Δ. Μωραΐτου. Μὲ τὸν ὕδιον στείλατέ μας ὀλίγους ριδίτας, μόνα σταφύλια
5 εἰς τὰ δόποια ἔχω υπόληψιν.Γράψατέ μας περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, τί γίνεται, διότι ἐπιθυμεῖ ἢ μή-
τηρ νὰ μάθῃ περὶ αὐτοῦ.

'Εγὼ προσεβλήθην ἀπὸ πυρετόν.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας

δικαίως σας

Γ. Παπαδιαμάντης

10

[Σ.τ.π.: Τὴν 27. Αὔγ. τῷ ἐστείλαμεν σταφύλια καὶ μίαν βοκάλα
ῥωκήν. Τὴν 3. 7βρίου ταχυδρ. εἰς Β. Παναγ(ιωτόπουλον) καπνοπώλην μὲ
ἔξ Δραχ. δι' ἔξοδα τῆς μητρός του.]

275

[B 246]

Βῶλος τῇ 21 7βρίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὰ καρπούζια, ώς καὶ τὴν κόφαν μετὰ τῶν ἐμπεριεχομένων ἐλαβον.

Ο Μιχ. Χατζησταματίου μοὶ ἔγραψε περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὅτι ἐργά-
ζεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα. 'Τγιανιν. Πρὸ 40 ἡμερῶν δὲν μὲ ἐπείραξεν ὁ
20 πυρετός.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρὸς

δικαίως σας

Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 21 7βρίου 89. Τὴν 22. τῷ ἐγράψαμεν ὅτι δὲν ἔγραψεν
25 ἐὰν ἐλαβε τὴν ἀπὸ 10. 7βρίου ἀπὸ τὸν Α. Μωραΐτ(δην).]

Βῶλος τῇ 30 Ιουνίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ.

5 'Η ήμέρα τῆς ἀποφυλακίσεώς μου ἐγγίζει. Πρὸ ταύτης θὰ εὑρεθῶ
δόλιγον στενοχωρημένος, χρηματικῶς, διότι ἔκτὸς τῶν ἄλλων δαπανῶν,
θέλω νὰ πληρώσω καὶ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα, ἀνερχόμενα εἰς δραχ. 48.

Πρὸς ἄρσιν λοιπὸν πάσης στενοχωρίας, καλὸν ήθελεν εἰσθαι, ἐὰν
ἀπετείνεσθε καὶ ἐκ μέρους μου πρὸς τοὺς κ. ἀδελφοὺς Γεωργιάδας, ἵνα μᾶς
διευκολύνωσι διὰ δανείου 50 δραχμῶν.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

10

'Ο νιός σας
Γεώργιος

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 1. 8βρίου 89.]

276α

Υἱέ μου Γεώργιε!

5 'Εκ Σκιάθου 5. 8βρίου 89.

Διὰ τοῦ N. Εὐσταθίου η Κορκούμπα σοὶ ἀποστέλλω Δρ. 30 καὶ μὲ
δεύτερον ἀποστελῶ σοι καὶ ὅλα.

Μένω δ Πατήρ.
Οίκον. Ἀδαμάντιος

20 [Σ.τ.π.: Τὴν 12. 8βρίου 1889 Διὰ τοῦ A. Εὐστ. Μιτζέλου τῷ ἐστά-
λησαν δρ. 19 δέκα ἑννέα.]

277

[B 248]

Πορταριὰ 21 8βρίου 89.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

'Απὸ τῆς παρελθούσης Δευτέρας εἶμαι ἐλεύθερος, τὸ ἐσπέρας δὲ τῆς
Ιδίας ήμέρας ἥλθον ἐνταῦθα.

'Επὶ τῆς τελευταίας σας ἐπιστολῆς ἀπαντῶν, λέγω, ὅτι ὅσα χρήματα μοὶ ἔστείλατε τὰ ἔλαβον. "Ἐχω παραγγελίαν δι' 100 ὁκάδας μοσχάτου, ἐὰν τὸ ἴδικόν μας εἶναι γλυκύ, (διότι αὐτὸ προτιμᾶται) γράψατέ μοι, ἵσως δυνηθῶμεν νὰ πωλήσωμεν τὸ ὄλον εἰς Βώλον, μὲ καλὴν τιμήν.

5 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρὸς

οὐδείς σας
Γεώργιος

[Σ.τ.π.: Ἐλ. 30. 8βρ. 89.]

277α

Τίέ μου Γεώργιε!

10 'Εκ Σκιάθου 2. Νοεμβρίου 89.

Τὴν 30. παρελθόντος 8βρίου ἔλάβομεν τὴν ἀπὸ 21. ἐπιστολήν σου, καὶ εὑρισκόμην εἰς μεγίστην ἀπορίαν διὰ τὴν βραδύτητα, διότι δὲν μᾶς ἔγραψες. 'Ο οἶνος εἶναι πρόωρος καὶ δὲν ἔκαθάρισεν ἀκόμη. Νὰ μᾶς εἴπῃς δύμας καὶ τὴν τιμήν, διότι γνωρίζεις ὅτι θέλω νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς ὅσα γνωρίζεις ὑπέκυψα ἔξοδα καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν ἀκόμη περυσινῆς καὶ ἐφετεινῆς. Δέον δύμας ἵνα γνωρίζης καὶ τὰ ἔξοδα μέχρι Βώλου ἀτμοπλοϊκὰ καὶ λ(οι)π(ὰ) ποῖον ἐπιβαρύνουν.

15 "Ολοι ὑγιαίνομεν. "Ασπασον τοὺς φίλους. 'Αναμένω ἀπάντησιν πρὸς ὁδηγίαν μου διὰ τὴν μετάγγισιν τοῦ οἴνου ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

20 Μένω δ Πατήρ

Οἰκονόμος Ἀδαμάντιος

278

[Β 249]

Πορταριὰ τῇ 17 Ιανουαρίου 1889.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν σας ἔλαβον. Δὲν ἦτον ἀνάγκη φρονῶ νὰ μάθητε μὲ ποίαν τιμὴν ζητοῦν 100 ὁκ. κρασί. Οἰαδήποτε καὶ ἀνήνε αὔτη, θὰ εἶνε πάντοτε ὑπερτέρα ἐκείνης τὴν ὅποιαν θὰ ἔχητε ἐὰν πωλήσητε αὐτόσε.

'Εὰν ἡμπορέσω θὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, ἥ καὶ πρότερον.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρὸς

δικαίως σας

Γ. Παπαδιαμάντης

5

Υ.Γ. 'Απὸ τὸ σπῆτι τοῦ Δημάρχου ἔχουν ἀνάγκην πανίου μαλλίνου διὰ φανέλλας, ὁμοίου μὲ τὰς ἴδιας μου, γράψατέ μοι παρακαλῶ πόσον κοστίζει ὁ πῆχυς.

Ο ἴδιος

10 [Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 19. Νοεμβρίου 89. Τὴν 24. 9βρίου τῷ ἐγράψαμεν δτὶ μαλλία τώρα δὲν εὑρίσκονται. Κατὰ τὸν ἐπιόντα Μάιον νὰ προβλεφθῶσιν ἔκει ἥ ἔδω καὶ δτὶ ὁ κοινὸς πῆχυς κοστίζει Δρχ. 1,50.]

279

[B 250]

Πορταριὰ 4 'Ιανουαρίου 1890.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

15 'Ελαβον τὴν ἀπὸ 31 τοῦ λήξαντος ἐπιστολήν σας. Τὰ τζοράπια ἔλαβον ἔγκαίρως.

Σᾶς ἔγραφον προηγουμένως δτὶ θὰ ἡρχόμην κατὰ τὰς ἑορτάς, ἀλλὰ δὲν ἤδυνήθην νὰ πράξω τοῦτο διὰ πολλοὺς λόγους, ὃν ὁ ἰσχυρότερος διότι δὲν ἔχω τὸν ἀντικαταστήσοντά με εἰς τὴν ἐργασίαν.

20 'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τῆς μητρός.

Ο υἱός σας

Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 7. 'Ιανουαρίου 1890.]

280

[B 251]

Πορταριά τῇ 3 Φεβρ. 1890.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Είμαι καλά, μή μὲ συνερίζησθε διότι δὲν Σᾶς γράφω τακτικά, τώρα
 5 έσυνηθίσατε πλέον εἰς τὴν ἀμέλειάν μου. Ἐν τούτοις ἥδη Σᾶς ἐνθυμοῦμαι
 διότι ἔχω τὴν ἀνάγκην Σας, θέλω ὀλίγον μοσχάτο, ὡστε ἐὰν Σᾶς ἥνε
 εὔκολον στείλατέ μοι μίαν δαμιτζάναν.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν Σας καὶ τῆς μητρός.

·Ο υἱός Σας
 Γ. Παπαδιαμάντης

10 [Σ.τ.π.: 'Ελήφθη 4. Φευρ. 1890. Τὴν 12. Φευρ. τῷ ἔγραψα ὅτι θὰ
 σταλῇ διὰ τοῦ 'Ηλία ἢ τοῦ 'Αθούση.]

281

[B 252]

Πορταριά 19 Μαρτίου 90.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν Σας ἔλαβον. Ἐχετε δίκαιον νὰ παραπονῆ-
 15 σθε ἐναντίον μου, διότι δὲν σᾶς γράφω συχνά. Συγχωρήσατέ με διὰ τὴν
 ἀμέλειάν μου.

Μελετῶ τὴν Μεγάλην Τρίτην νὰ ἔλθω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

·Ο υἱός σας
 Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 20. Μαρτίου 1890.]

20

'Αθῆναι 2 Δεκεμβρίου 1890.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

Τὴν ἐπιστολήν Σας μετὰ τῶν 25 δραχ. ἔλαβα ἐγκαίρως. Ἀλλην, ταχυδρομικῶς, ὡς μοὶ λέγετε, δὲν ἔλαβον. Ὁ διορισμός Σας ἔνεκα τῶν ἀνωματιῶν αἵτινες ὑφίστανται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἐβράδυνε. Τὸ σχετικὸν δύμας διάταγμα ἔχει ὑποβληθῆ τῷ Βασιλεῖ πρὸς ὑπογραφὴν ἀπὸ τῆς παρ. Πέμπτης. Αὔριον ἡ τὴν Τρίτην, ἐλπίζω νὰ δημοσιευθῇ, δτε θὰ Σᾶς κοινοποιηθῇ τηλεγραφικῶς ἵνα ἀναπληρωθῇ ἡ ἀργοτορία.

Δι' ἐμὲ ἀκόμη τίποτε. Καταβάλλονται ἐνέργειαι νὰ διορισθῶ εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Βελεστίνου, ἀλλὰ πρὶν παρέλθῃ μὴν τούλάχιστον, δὲν θὰ τελειώσῃ. Οκτὼ ἡμέρας θὰ μείνω ἀκόμη καὶ ἀν ἴδω ὅτι βραδύνει θὰ ἀναχωρήσω.

'Ασπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τὴν τῆς μητρός.

‘Ο υἱός σας
Γ. Παπαδιαμάντης

[Σ.τ.π.: 'Ελ. 4. Δεκεμβρ. 1890.]

III

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

283

[Β 258 Με ΙΙΙ,ι]

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ιανουαρίου 1911

Ἄγαπηταί θλιμμέναι ἀδελφαί, θερμῶς σᾶς συλλυποῦμαι διὰ τὴν μεγάλην συμφοράν σας. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ μέγας τῶν ὄρφανῶν προστάτης καὶ τῶν θλιβομένων παρακλήτωρ θὰ σᾶς παρηγορήσῃ εἰς τὴν δεινὴν αὐτὴν ὄρφανίαν σας. Ἀπαρηγόρητον θλῖψιν μοὶ ἐπροξένησεν ἡ λυπηρὰ εἰδήσις τοῦ θανάτου τοῦ παιδικοῦ μου φίλου, τοῦ ἀδελφοῦ μου σχεδὸν Ἀλεξάνδρου. Ἀπὸ τὴν Τζίαν ἔμαθον τὴν ἀσθένειάν του τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ δταν τὴν περασμένην Δευτέραν τὴν νύκτα ἥκουσα νὰ μὲ ζητῇ ὁ τηλεγραφητής, εἴπα ἀμέσως: Ὁ Παπαδιαμάντης ἀπέθανεν. Καὶ ἦτον ἀληθινόν. Ἐπλημμύρησαν τὰ δάκρυά μου καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἔπαυσαν.

Ἄγωνιῶ νὰ συλλογισθῶ τὴν μακρὰν ζωὴν ὃποῦ ἐπεράσαμεν μαζὶ τρώγοντες πάντοτε μαζί: ἀδύνατον νὰ παρηγορήσω τὴν θλῖψιν μου. Δὲν θὰ τὸν ἴδω πλέον, λέγω. Δὲν θὰ ψάλωμεν πλέον εἰς τὴν ἀγρυπνίαν. Πρὶν πάθω, τοῦ εἴπα εἰς μίαν ἀγρυπνίαν ὅτι εἶδα ἕνα ὄνειρον, καὶ «μοὶ φαίνεται εἰς τὰ 1910 θὰ ἀποθάνω». Ἔκεινος μοὶ λέγει: «Μακάριος ἐσὺ θὰ ζήσῃς ἀκόμη 5 χρόνια. Ἔγὼ δὲν ἔλπιζω νὰ ζήσω ἔως τότε». Καὶ ἀκριβῶς μὲ τὸν χρόνον 1910 ἀπῆλθεν.

Εἰς τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ Ἀγ. Βασιλείου, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τῷ ἔκαμαν παράκλησιν διότι εἶχον μάθει τὴν ἀσθένειάν του. Τώρα δὲ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν τῶν Φώτων θρῆνος ἔγεινεν εἰς τὸν "Αγ. Ἐλισαΐον. Ἐκλαιον δλοι δταν ὁ ἵερεὺς τὸν ἐμνημόνευσε. Ἡ γερόντισσα Συγκλητικὴ θὰ τῷ κάμη Σαρανταλείτουργον.

Ἐγὼ εἴμαι κλεισμένος ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα ἔνεκα κρυολογήματος καὶ δὲν πηγαίνω εἰς τὰς ἀγρυπνίας.

Περὶ τῶν ἐγκωμίων τῶν ἐφημερίδων ὅλων δὲν σᾶς γράφω. Θρηνεῖ
ὅλος ὁ τύπος τὴν ἀπώλειαν μίας μεγάλης δόξης τῆς Ἑλλάδος. Ἐπεθύ-
μουν νὰ ἐμάνθανον τὰ τῆς ἀσθενείας, τοῦ θανάτου καὶ τῆς κηδείας καὶ τί⁵
εἴπε τελευταῖον.

'Α. Μωραΐτίδης

284

[B 212]

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΝ

'Αθῆναι 14.III.911.

'Αξιότιμοι Κυρίαι,

10 'Ως μέλος τῆς 'Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἔργων τοῦ ἀειμνήστου
ἀδελφοῦ σας καὶ φίλου μου 'Αλεξάνδρου, σᾶς παρακαλῶ ἐὰν ὁ μακαρίτης
ἀφῆκεν ἀνέκδοτα χειρόγραφα, ὅπως μοῦ ἀποστείλητε ταῦτα ἀσφαλῶς, διευ-
θύνουσαι αὐτὰ εἰς τὸ 'Ὕπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐπ' ὄνδρατί μου.

15 'Εγὼ δὲ θέλω ἀναλάβει, εἴτε δημοσιευθοῦν ταῦτα εἰς τὴν γενικὴν ἔκ-
δοσιν, εἴτε εἰς περιοδικά, νάποστείλω πρὸς 'Ὕμαξ τὸ εἰσπραχθησόμενον
ποσόν, φροντίζων πρὸς ἔξασφάλισιν τῶν συμφερόντων σας. Καλὸν θὰ ἦτο
νὰ μοῦ ἀποσταλῇ οἰνδήποτε χειρόγραφον, ἔστω καὶ ἀπλαῖ σημειώσεις ἢ
ἀλληλογραφίαι τοῦ μακαρίτου.

20 Μὲ πολλὴν ὑπόληψιν καὶ ἀδελφικὴν συμπάθειαν διὰ τὸ μέγα σας
δυστύχημα.

Π. Ν. 'Αποστολίδης

Τμηματάρχης 'Ὕγειονομικοῦ Τμήματος 'Ὕπουργείου Ναυτικῶν.
(Παῦλος Νιρβάνας)

285

[B 212]

Σκιάθος 18 Μαρτίου 1911.

25 'Αξιότιμε Κύριε Π. Νιρβάνα,

Τὴν ἀπὸ 14 Μαρτίου ἐπιστολήν σας ἐλάβαμε, καὶ ἤδαμαι τὰ ἐν αὐτῇ,
ἥμεῖς δὲν ἡμποροῦμε νὰ ἀρνιθῶμε τὴν ἀδελφικὴν φιλίαν, τὴν ὅποιαν εἴ-

χετε εἰς τὸν πολύκλαυστον καὶ ἀγαπητόν μας ἀδελφόν μας Ἀλέξανδρον, νὰ σᾶς γράψωμαι ὅτι ὑπάρχουν χειρόγραφα, μᾶς ἔγραψαν καὶ ἀπὸ τὰ παναθήναια καὶ τοὺς γράψωμαι ὅτι ὑπάρχουν. Ἀλλ' ὁ μακαρίτης τὰ εἶχε ὀνομάσει ὄψιμα καὶ θὰ τιποθούν τὰ πρῶτα καὶ ἔπειτα ἐκεῖνα, μᾶς ἔλεγε δὲ 5 ὅτι αὐτὰ ὅπου ἔχω γραμένα ἀξίζουν 2000 χιλιάδες δραχμᾶς, ἀν τὰ δώσω μαζομένα. γράψωμαι καὶ εἰς τὸν Κύριον Κύρου διευθιντὴν τῆς ἐστίας ὅτι ὑπάρχουν Χειρόγραφα.

Μεθ' ὑπολίψεως
Σοφία Κυρατσοῦλα Χαρίκλεια Παπαδιαμάντη
αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ

10

286

[B 259 Me III, II]

'Εν Σκιάθῳ, 14 8βρίου 1911.

'Αξιότιμε Κύριε Βλαχογιάννη,

Πρῶτον ἔρχομαι νὰ σᾶς ἐνθυμίσω τὴν ἀδελφικὴν φιλίαν τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μας, καὶ δεύτερον λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς ἐρωτήσω διὰ 15 τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐκτυπώσεως τῶν ἔργων, διότι οἱ πατριῶται ἔρχόμενοι ἐξ Ἀμερικῆς μᾶς ἐρωτοῦν ἀνυπομόνως, καὶ ὅτι ἔχουν μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ τὰ διαβάσουν. Πέρυσι ἡμουν πολὺ σκοτισμένη ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ δὲν 20 ἡμπόρεσα νὰ σᾶς γράψω τὰ τῆς ἀσθενείας του. Τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέα τὸν ἐκτύπησε πόνος στὴν ὡμοπλάτην του· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐλιποθύμησε, καὶ 25 ὅταν συνῆλθε: «Τί μοῦ συνέβη; τόσων ἐτῶν δὲ λιποθύμησα! Δὲ βλέπετε ὅτι εἶναι προοίμια τοῦ θανάτου μου;» Καὶ ἐπειδὴ ἡμεῖς κλαίγαμε, μᾶς παρηγοροῦσε καὶ μᾶς ἔλεγε: «Τώρα ποὺ θὰ φύγω ἐγώ, ἔχω καλοὺς φίλους καὶ μὲ ἀγαποῦν, καὶ θὰ μὲ ἐνθυμοῦνται, καὶ τὰ βιβλία μου θὰ τυπώσουν, 30 καὶ λεπτὰ θὰ σᾶς δώσουν». Ἐγνώριζε ὅτι μόνον αὐτὸν εἶχαμε εἰς τὸν κόσμον στήριγμα. Ἡλθε ὁ Ιατρός: «Μπά, τί θέλεις σὺ ἐδῶ; Θὰ κάμω πρῶτον τὰ χριστιανικά· αὔριον νὰ ἔλθῃς». Τὴν Παρασκευὴν ἥλθε καὶ ὁ Ιατρός, ἀλλὰ εἶχε προχωρέσει πλέον ὁ πόνος· εἶχαν ἀπεράσει πέντε ἡμέρες. Μᾶς ἔλεγε: «Βάλτε τώρα καὶ ποτήρια, κάμετε καὶ γιατρικά. Θαρροῦσα νὰ κάμω τὸ παλληκάρι σὰν ἄλλες φορὲς ἀλλὰ τὴν ἔπαθα». Εἶχε δύσπνοιαν, εἶχε συγκο-

πάς· τριάντα πέντε ήμέρας δὲν ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ ήσυχα ὅλον ἀκομπισμένος εἰς τὰ μαξιλάρια. Τρεῖς φορές ἐκοινώνησε, τρεῖς τοῦ διάβασαν τὴν μεγάλην εὐχὴν ἐν εἴδει ἐξομολογήσεως· τοῦ ἔψαλλαν ἀγιασμὸν καὶ εὐχέλαιον. Προσέτι δὲ ἔστειλε τὴν μικροτέραν ἀδελφήν μας εἰς τὸ εἰκονοστάσιόν μας νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐξ ἰδίων του τὴν βοήθεια τοῦ Ἀγίου Ταξιάρχου, ἀρχαῖον εἰκόνισμα τοῦ ἀπὸ πατρὸς πάππου μας. Εἰς τὰς 2 Ἰανουαρίου, Κυριακή, ἥλθαν καὶ τοῦ εἶπαν διὰ τὸν σταυρόν, καὶ μετὰ 9 ὥρας, μία μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐστηκώθη καὶ εἶπε «νὰ πάγω μιὰ εἰς τοῦ Ζιμπλοῦ», γειτονικὸ παντοπωλεῖον, καὶ ἐπειδὴ ἐκλονίζετο, τὸν καθίσαμεν εἰς τὴν καρέκλαν, καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ σὰ μικρὸ παιδί. Τὸν βάλαμε δίπλα καὶ μὲ πέντε λεπτὰ ἐξέπνευσε. "Εκλεισε μόνος τὰ μάτια, χωρὶς νὰ τὰ πιάσῃ ἄλλος. Τὴν δευτέρα τὸν θάψαμε καὶ χάσαμε τὴν τελευταίαν ἐλπίδαν μας, 3 Ἰανουαρίου 1911.

Τὰ χειρόγραφα τὰ ἔχομε. *Αν ήλθε δὲ Κύριος Κύρου, ὃς μᾶς γράψη
πότε θέλει νὰ τὰ στείλωμε καὶ μὲ τί μέσον, διότι εἴμεθα γυναῖκες καὶ
φοβούμεθα μὴ παραπέσουν.

Μένομε μετὰ μεγάλης ὑπολήψεως αἱ ἀδελφαὶ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη

Σοφία, Κυρατσούλα και Χαρίκλεια

287

[B 260 Me III,III]

²⁰ Ἀγαπητὲ Κύριε Δικαιε,

Ἐν Σκιάθῳ τῇ 7 Μαρτίου 1912

"Επρεπε νὰ εἶμαι δεινὸς τοῦ καλάμου χειριστής, ἵνα δυνηθῶ νὰ ἔχθε-
σω ἄρμοζόντως τὰ τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου συμπολίτου μου μακαρίτου
Παπαδιαμάντη. 'Αλλ' ἐπειδὴ με παρεκάλεσας νὰ σοι δώσω πληροφορίας
25 περὶ τοῦ βίου τοῦ δεινοῦ καλλιτέχνου τοῦ λόγου, ἔσπευσα πρὸς τὰς ἀδελ-
φὰς τοῦ ἀοιδίμου καὶ δσας πληροφορίας αὗται μοι ἔδωκαν σοὶ τὰς ἔκθετα
ἐνταῦθα, ἵνα ἔξ αὐτῶν καταλλήλως συμπληρουμένων ἀποτελέσῃς τὸν πρό-
λογον τοῦ βιβλίου σας.

30 Β'. τῶν Νηστειῶν καὶ ἔορτὴν Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, καθ' ἣν ὥραν φάλ-

1-2 ἀκουμπισμένος ἐκδόθη 6 παπποῦ ἐκδόθη 8 τὸ ζιμπλὸ αὐτ. 10 ἀρχίσε ἐκδόθη
24 παρεκαλέσατε ἐκδόθη || σοι] σᾶς ἐκδόθη 26 σοι] σᾶς ἐκδόθη 27 ἀποτελέσετε ἐκδόθη

λονται τῷ πρωτὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὰ τριαδικά. (Τὰ τριαδικὰ εἶναι ἀκολουθία προτασσομένη τῆς ὅλης ἀκολουθίας ἐν ἑκάστῃ Κυριακῇ· ἥτο δηλ. ἡ ὥρα 4η μετὰ μεσονύκτιον).—Ο πατήρ του ὠνομάζετο Ἀδαμάντιος· ἥτο ἵερεὺς καὶ εἶχε μάλιστα τὸ ἀξίωμα τοῦ Οἰκονόμου. Ἐκ τοῦ ὄνόματος τοῦ ἐπαγγέλ-
 5 ματος τοῦ πατρός του ἔλαβε καὶ τὸ ἐπίθετόν του δ Παπαδιαμάντης. Ἡ μήτηρ του εἶχε τὸ ὄνομα Γκιουλό. (Σημ. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἴδιου μακα-
 ρίτου Ἀλεξ. Παπαδιαμάντη, μεθ' οὗ εἴμεθα δεύτεροι ἔξαδελφοι, τὸ ὄνομα
 Γκιουλό, διὰ τοῦ ὄποιου ὠνομάζετο ἡ μήτηρ του καὶ ἡ μήτηρ μου [πρῶται
 10 ἔξαδελφαι], εἶναι λείψανον τῆς ἐνετικῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς Σκιάθου· προσέρ-
 χεται δὲ ἐκ τοῦ Ἰουλίᾳ διπερ γαλλιστὶ μὲν λέγεται Julie, οἱ δὲ ἐνετοὶ τότε
 τὸ j ἐπρόφερον ὡς γκι. Εὔκολον ἐπομένως τὸ: ἡ Γκιουλή νὰ γίνη: τὸ Γκιου-
 λό, κατὰ τὰ λοιπὰ θηλυκὰ εἰς -o. Π.χ. τὸ Μαριγό, τὸ Λενιό, τὸ Ἀρετό,
 τὸ Γκιουλό).—Ἐβαπτίσθη τῇ Δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τοῦ Πάσχα καὶ ὠνομάσθη
 15 Ἀλέξανδρος· ἔτυχε δὲ τότε, ἐνῶ δ βαπτίζων αὐτὸν παπᾶ Νικόλας ἔρ-
 ριπτε τὸ ἔλαιον εἰς τὴν κολυμβήθραν, νὰ σχηματισθῇ αὐτομάτως ἐπὶ τοῦ
 20 ὅδατος αὐτῆς σταυρὸς διὰ τοῦ ἔλαιου· τὸ δὲ περίεργον τοῦτο συμβεβη-
 κός ἔξήγησεν δ παπᾶ Νικόλας εἰπὼν δτι: «αὐτὸ τὸ παιδὶ θὰ γίνη μεγά-
 λος»).—Τὰ πρῶτα γράμματα ἔμαθεν εἰς τὸ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον τῆς
 25 πατρίδος του Σκιάθου, ἀπὸ τὸν τότε διδάσκαλον ὄνόματι Λογοθέτην. Ἐπει-
 τα ἔμαθήτευσε καὶ εἰς τὴν πρώτην τὴν καὶ μόνην τάξιν τοῦ μονοταξίου
 30 Ἑλληνικοῦ σχολείου Σκιάθου (Σημ. Ἡδη τὸ Ἐλλην. σχολεῖον Σκιάθου ἔχει
 τρεῖς τάξεις). Κατὰ τὰ παιδικά του ἐκεῖνα ἔτη ἡσχολεῖτο εἰς τὴν ζωγρα-
 φικήν· ἔζωγράφιζεν εἰκόνας ἀγίων· καὶ ἥσαν αὕται παμπληθεῖς. Ο παιδι-
 κός του φίλος καὶ συμμαθητής ἥτο δ Ἀλέξ. Μωραϊτίδης (ἥδη συνταξιού-
 χος καθηγητής γυμνασίου τῆς φιλολογίας διδάκτωρ διαμένων ἐν Ἀθήναις,
 35 Σκιάθιτης καὶ αὐτὸς καὶ λογογράφος).—Ἀπὸ τοὺς διδασκάλους των ἐλέ-
 γοντο «οἱ κορυφαῖοι» δ Παπαδιαμάντης καὶ δ Μωραϊτίδης. Ο Παπα-
 διαμάντης ὅταν ἥτο παιδὶ δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο, παρὰ ἐμελέτα. Ἐφώ-
 ναζεν δ πατήρ του δ Παπᾶς νὰ μὴ μελετᾷ τόσον πολύ, ἀλλ’ δ Ἀλέξαν-
 40 δρος ἔκει εἰς τὴν μελέτην εὔρισκε τὴν εὐχαρίστησίν του καὶ διαρκῶς εἰς
 τὴν μελέτην ἐνετρύφα. —Αφοῦ προήχθη ἐκ τῆς α'. τάξεως τοῦ Ἑλλην.
 σχολείου Σκιάθου —ἥτο τότε 13 ἢ 14 ἔτῶν— μετέβη εἰς Σκόπελον ὅπου
 ἐφοίτησεν εἰς τὴν β'. καὶ γ'. τάξιν τοῦ Ἐλλην. σχολείου ἔχων διδάσκα-
 λον τὸν Σκοπελίτην Γεωργάραν (πατέρα τοῦ ἥδη σχολάρχου Σκοπέλου

2 δηλ.] δὲ ἐκδόδ

3 μεταμεσονύκτιον ἐκδόδ

4 μάλιστα παραλ. ἐκδόδ

9 ἔξαδέλφαι ἐκδόδ

9,10 ἐνετ- αὐτ.

14,17 Νικόλαος ἐκδόδ: Νικόλας διαβάζω

28 ἄλλα B

29 τόσον παραλ. ἐκδόδ

Γεωργάρα). — Περατώσας τὸ Ἑλλην. σχολεῖον Σκοπέλου μετέβη εἰς Χαλκίδα, ἔνθα διῆλθε τὴν α'. καὶ β'. γυμνασιακὴν τάξιν. Προαχθεὶς δὲ ἐκ τῆς β'. τάξεως τοῦ γυμνασίου καὶ ἔνεκα τῆς δυσχερείας τῶν οἰκονομικῶν τῆς οἰκογενείας του καὶ διὰ τὴν πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ μεγίστην του κλίσιν,

5 δ' Παπαδιαμάντης ἀφῆκε πρὸς καιρὸν τὰς σπουδάς του καὶ μετέβη κατὰ τὸ 1872 εἰς "Αγιον Ὄρος, ὅπου ἔμεινε 6 ἔως 7 μῆνας. Μεθ' οὓς ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, μετέβη ἐξ αὐτῆς εἰς Ἀθήνας ἵνα ἔξακολουθήσῃ τὰς σπουδάς του· ἐκεῖ ὅμως δὲν ἐφοίτησεν εἰς τὴν γ'. γυμνασιακὴν τάξιν, ὅπου ἔπρεπε νὰ φοιτήσῃ, ἀλλὰ δοὺς ἔξετάσεις ἐνεγράφη εύθὺς εἰς

10 τὴν δ'. τάξιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Βαρβακείου Λυκείου. Καὶ ἐξ αὐτῆς μετὰ ἕτος προαχθεὶς ἐνεγράφη εἰς τὴν φιλολογίαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Ἡτο τότε 22 ἢ 23 ἔτῶν. Κατὰ τὴν τότε ἐν Ἀθήναις διαμονήν του ἔμαθε τὰς ξένας γλώσσας, ὃν ἦτο κάτοχος. Δὲν ἡθέλησε δὲ νὰ δώσῃ ἔξετάσεις ἵνα λάβῃ δίπλωμα, διότι ἔλεγεν ὅτι δὲν ἦτο πλασμένος νὰ γίνη διδάσκαλος. "Εκτότε

15 ἤρχισε τὸ μέγα ἔργον τοῦ Παπαδιαμάντη, ἡ συγγραφὴ δηλαδὴ τῶν τόσων χαριτωμένων καὶ πλήρων ζωῆς καὶ χάριτος καὶ παραστατικότητος διηγημάτων του, διὰ τὰ ὅποια ἀνεδείχθη μέγας. — Ο Παπαδιαμάντης πολλάκις ἔλεγεν: «Ἐγὼ ἐγεννήθην νὰ γράφω καὶ νὰ διαβάζω μόνον». Δι' οὐδεμίαν ἄλλην ὑπόθεσιν τοῦ σπιτιοῦ του ἐφρόντιζε. Ἐάν τις τὸν ἥρωτα διὰ

20 τὰ κτήματά του ἢ δι' ἄλλο τι ζήτημα βιωτικόν, ὁ Παπαδιαμάντης τὸν παρέπεμπεν εἰς τὰς ἀδελφάς του καὶ εἰς τοὺς γονεῖς του λέγων: «Δὲν ξέρω ἐγὼ ἀπ' αὐτά, πηγαίνετε εἰς τὸ σπίτι νὰ τὰ εἰπῆτε».

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας πρὸς τιμήν του δοθεῖσαν ἐσπερίδα ἥλθεν εἰς Σκιάθον ἵνα μὴ ἐπιστρέψῃ πλέον εἰς Ἀθήνας. (Προη-

25 γουμένως διέμενε μὲν ἐν Ἀθήναις, ἐπεσκέπτετο ὅμως ἐκ διαλειμμάτων τὴν προσφιλεστάτην του Σκιάθον, τὴν ὅποιαν εἰς ὅλα τὰ διηγήματά του ἀναφέρει.) Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην αὐτοῦ ἐν Σκιάθῳ διαμονὴν συνέγραψεν τὰ ὅψιμα, σειρὰν δηλαδὴ 20 διηγημάτων, καὶ ἔτερά τινα ἀνέκdotata τοιαῦτα. Ο δὲ θάνατός του συνέβη ὡς ἔξῆς: Ἡσθένησε τὴν 29ην Νοεμβρίου τοῦ

30 1910. Τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἀσθενείας του ἐλιποθύμησε. "Οταν δὲ συνῆλθε, «Τί μοῦ συνέβη;» εἶπε. «Δὲν εἶναι τίποτε· μία λιποθυμία μικρά» τοῦ εἰπον αἱ περιστοιχίουσαι αὐτὸν τρεῖς ἀδελφαὶ του. «Τόσα ἔτη», λέγει ὁ Ἀλέξανδρος, «ἐγὼ δὲν ἐλιποθύμησα· δὲν ἐννοεῖτε ὅτι αὐτὰ εἶναι προοίμια τοῦ θανάτου μου; Φέρετε ἀμέσως τὸν παπᾶ καὶ μὴν ἀναβάλλετε». Ἐθρή-

35 νουν τότε αἱ ἀδελφαὶ του, ὁ δὲ Παπαδιαμάντης βλέπων αὐτὰς καὶ συλλογιζόμενος ὅτι ἔὰν ἀποθάνη δὲν ἔχουσιν ἄλλον βοηθὸν καὶ συντηρητήν, ταῖς

ἀπέτεινε τοὺς ἔξῆς παρηγόρους λόγους: «Ἐχω καλοὺς φίλους, οἱ δποῖοι θὰ ἐκδώσουν τὰ ἔργα μου· ἡσυχάσατε φιλόστοργές μου ἀδελφές». Μετ' ὅλιγον κληθέντες ἥλθον συγχρόνως καὶ ὁ ἵερεὺς καὶ ὁ ἰατρός. Ὁ Παπαδιαμάντης πρὸ πάντων ἦτο χριστιανὸς καὶ χριστιανὸς εὐσεβής. Μόλις λοιπὸν 5 εἶδε τὸν ἰατρόν, εἶπεν εἰς αὐτὸν· «Τί θέλεις σὺ ἐδῶ;»; «Ἔ Ηρθα νὰ σὲ ἴδω» τοῦ λέγει ὁ ἰατρός. «Νὰ ἡσυχάσῃς» τοῦ λέγει ὁ ἀσθενῆς «ἔγώ θὰ κάμω πρῶτα τὰ ἐκκλησιαστικὰ (δηλ. θὰ ἐπικαλέσθω τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ) καὶ ὕστερα νάρθης ἐσύ». — «Ἔ Ηθελα νὰ κάμω τὸ παλληκάρι» ἔλεγε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του, «ἄλλα τὴν ἐπαθα». — «Ἄμα λείψω ἀπ' 10 αὐτὸν τὸν κόσμον, τότε θὰ καταλάβουν πόσον χρήσιμος εἴμαι», ἔλεγε κατὰ τὰς πρὸ τοῦ θανάτου του ἡμέρας. Εἶχε σώας τὰς φρένας του μέχρι τέλους καὶ ἐπεθύμει νὰ συγγράψῃ διήγημά τι. Ὁ νοῦς του μέχρι τῆς τελευταίας του ἀναπνοῆς ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Μόνος του ὀλίγας ὥρας πρὸν ἀποθάνη ἔστειλε νὰ κληθῇ ὁ ἵερεὺς διὰ νὰ κοινωνήσῃ. «Ξεύρεις! μήπως 15 ἀργότερα δὲν καταπίνω!» ἔλεγε. — Ἔ Ήτο ἡ παραμονὴ τοῦ θανάτου του καὶ ὡς τις εἰρωνεία τοῦ ἀνηγγέλη ἡ ἀπονομὴ τῆς παρασημοφορίας του διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ σωτῆρος. — Τὴν ἑσπέραν τῆς 2ας Ἰανουαρίου, παραμονὴν τοῦ θανάτου του, «Ἀνάψτε ἔνα κηρί», εἶπε, «φέρτε μου ἔνα βιβλίο» (Σημ. δηλ. ἐκκλησιαστικὸν βιβλίον). Τὸ κηρίον ἤναφθη. Ἐπρόκειτο δὲ νὰ 20 ἔλθῃ καὶ τὸ βιβλίον. Ἀλλὰ πάλιν ἀποκαμὼν ὁ Παπαδιαμάντης εἶπε· «Ἀφῆστε τὸ βιβλίο· ἀπόψε θὰ εἰπῶ, δσα ἐνθυμοῦμαι ἀπ' ὅξω». Καὶ ἤρχισε ψάλλων τρεμουλιαστὰ «Τὴν χεῖρά σου τὴν ἀψαμένην» (Σημ. Εἶναι τοῦτο τροπάριον ἐκ τῶν Ὡρῶν τῆς παραμονῆς τῶν Φώτων). Αὐτὸς ἦτο καὶ τὸ τελευταῖον ψάλτιμον τοῦ Παπαδιαμάντη, διότι τὴν ἴδιαν νύκτα κατὰ τὴν 25 2αν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν ἔξημέρωνεν ἡ 3η Ἰανουαρίου παρέδωκεν τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας τοῦ Πλάστου.

«Η Σκίαθος ὅλη ἔκλαυσε καὶ κλαίει διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Παπαδιαμάντη. Η κηδεία του ἔγεινε ἐπιβλητική. «Ολοι οἱ συγχώριοι του τὸν συνώδευσαν. Λόγον ἐπικήδειον ἔξεφώνησα ἔγώ.

30 Αὐτὰ ἡδυνήθην νὰ συλλέξω ἀγαπητὲ κύριε Δικαῖε περὶ τῆς ζωῆς τοῦ Παπαδιαμάντη. Σεῖς τὰ συμπλέκετε τώρα καλύτερα καὶ οὕτω δύνασθε νὰ ἀποτελέσῃς τὴν βιογραφίαν του.

Καρτ-ποστάλ μὲ ἐγχωρίους στολάς, ἢ καὶ μὲ πρόσωπα Σκιαθιτῶν,

12 διήγημα τι αὐτ. || τι παραλ. ἐκδδ || τῆς δἰς αὐτ. 16 ἀνηγγέλθη ἐκδδ
 17 Σωτῆρος ἐκδδ 21 ἔξω ἐκδδ 22 ἀψαμένην αὐτ. 23 ὥρων αὐτ.
 24 διότι διαβάζω] δστις ἐκδδ 25 ὥραν διαβάζω παρὰ τὸ ἀσύντακτο] βταν ἐκδδ
 26 πλάστου αὐτ. 28 συγχώριοι του αὐτ.

δὲν ἔχουσι τυπωθῆ. 'Η ἀποψίς μόνον τῆς Σκιάθου εὑρίσκεται εἰς καρτ-
ποστάλ· εἶναι μάλιστα σειρὰ τεσσάρων καρτῶν. 'Αλλὰ δυστυχῶς καὶ αὐτὴ
ἡ σειρὰ δὲν εὑρίσκεται τώρα εἰς Σκίαθον. Δύνασθε νὰ τὴν εὕρετε εἰς 'Αθή-
νας. Οἱ ἔμποροὶ μας ταχτικὰ προμηθεύονται τοιαύτας ἐξ 'Αθηνῶν.

5 Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ γράψητε καὶ ἐμὲ συνδρομητὴν δι' ἓν σῶμα
τοῦ βιβλίου του Παπαδιαμάντη, ὅπερ θὰ ἐκδώσητε.

Μεθ' ὑπολήψεως
Γ. Ρήγας

288

Σκίαθος 3 Μαρτίου 1919

10 'Αξιότιμε κύριε Φαλτάϊτς

'Ελάβομεν τὴν ἀπὸ 21 τρέχοντος μηνὸς ἐπιστολήν σας καὶ σᾶς εὐχα-
ριστοῦμεν πάλιν πολὺ διὰ τὴν μεγάλην καλωσύνην ποῦ ἐδείξατε γιὰ μᾶς.
'Ελάβομεν 302 δραχμὰς ἀπὸ τοὺς δημοσιογράφους Πειραιῶς καὶ χθὲς
15 ἀκριβῶς μᾶς ἔστειλε εἰδοποίησιν δ Ταμίας Σκοπέλου νὰ παραλάβωμεν τὰς
2,567 ἀπὸ τὸν ἔρανον τῆς 'Εστίας ποῦ τὰ ἔστειλε τὸ ὑπουργεῖο. Θὰ σᾶς
παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς στείλετε μίαν φωτογραφίαν σας διὰ νὰ σᾶς ἐνθυ-
μούμεθα. 'Η καλωσύνη ποῦ μᾶς ἐκάματε εἶνε τόσο μεγάλη ώστε δὲν
εἰμποροῦμεν μὲ τίποτε νὰ σᾶς τὴν ἀνταποδώσωμεν.

20 Μὲ ἀγάπη καὶ ὑπόληψιν
Αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ 'Α. Παπαδιαμάντη
Χαρίκλεια Σοφία Κυρατσούλα

289

20 Μαΐου 1920.

'Αξιότιμε καὶ 'Αγαπητὲ Κύριε Κωνσταντῖνε Φαλτάϊτς Χαίρετε.

Πρῶτον ἐρωτῶμε διὰ τὴν ὑγιείαν καὶ δεύτερον σᾶς εὐχώμεθα ἔτη
25 πολλὰ νὰ χαίρεστε τὴν ἑօρτήν σας, τὸ ὥραῖον διήγημά σας ἀργὰ τὸ ἐλά-

βαμε, 5 Απριλίου και σᾶς ἔγραψα τὴν παραλαβὴν εἰς τὰς 8 τοῦ ἵδιου, τὸ γράμμα σας δύμας τὸ ἐλάβαμε 15 Απριλίου ἀλλ' ἐπειδὴ σᾶς εἶχα γράψει πρωτήτερα, σᾶς ἀπαντῶ τώρα συγγνωτέ μοι διὰ τὴν βραδύτητα, προσφέρετε τοὺς ἀπείρους χαιρετισμούς μας εἰς τὴν καλή σας μητέρα και τὴν
5 εὐχώμεθα ἔτη πολλὰ νὰ χαιρετε τὸν καλόν της υἱὸν ὁμοῖος ἀδελφας και ἀδελφόν σας.

Μένωμε πάντοτε εὐγνώμωνες μὲ θυμόντης και Ἀδελφηκή ἀγάπη.

αἱ Ἀδελφαὶ τοῦ μακαρίτου Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη
Χαρίκλεια Σοφία Κυρατσούλα

290

Σκιάθος 12 Οκτωβρίου 1920.

10 'Αγαπητὴ κ. Κωνσταντῖνε Φαλ.

Πρὸς χθὲς εἰς τὰς 4 τοῦ ἵδιου μᾶς ἔγραψε ἡ καλή σας μητέρα ἀπὸ τὸ βαπτόρι, ἡ ὁποίᾳ ἀπὸ θαλασσοταραχὴ ἔμενε ὅλην τὴν νύκτα, ἀν γνωρίζαμε θὰ πηγέναμε νὰ τὴν πάρωμε ἔξω νὰ ξεζαλισθῇ ὀλίγαις ὥραις, ἀλλὰ
15 μᾶς ἔδωσαν τὸ πρωΐ τὸ γράμμα δταν ἐφυγε, ἀρκεῖ μόνον ὅπου μάθαμαι διὰ τὴν ὑγιείαν σας διότι ἥχαμαι πολλὴν καιρὸν και ἔχαριμε, πόσον ἐπιθυμοῦμε νὰ τὴν ἀνταμόναμε ἡ χαρά μας θὰ ἤτω μεγάλη.

Τοὺς χαιρετισμούς εἰς ὅλους τοὺς οἴκοίους σας

20 μένωμαι μεθ' ὑπολήψεως και ἀγάπης
αἱ Αδελφαὶ τοῦ μακαρίτου Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη
X. Σ. Κ.

291

'Εν Σκιάθῳ τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1927.

'Αγαπητὴ κ. Κώστα Φαλτάϊτς.

Θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν πολὺ νὰ δεχθῆτε ἔναν τενεκὲ λάδι Σκιάθι-
25 τικό τὸ ὁποῖον εἶχαμε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς στείλωμεν διὰ μικρὸν ἐν-
θύμιον τῶν προϊόντων τοῦ χωριοῦ μας.—

Τὸν ἔστείλαμεν σήμερα διὰ μέσου τοῦ καμαρότου τοῦ ἀτμοπλοίου «Παναγία» καὶ τοῦ λεμβούχου Σωκρ. Χαμαργιᾶ, ὅστις θὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀδελφόν σας κ. Νῖκον στὸ κατάστημα ἀδελφῶν Λαμπροπούλου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ παρακαλεῖσθε νὰ περάσετε νὰ τὸ παραλαβετε.— Εὔχομεθα δὲ νὰ

5 τὸ φάγετε μὲν ὑγείαν.

Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς πληροφορήσετε διὰ τὴν παραλαβήν του. Περιέχει $10 \frac{1}{2}$ δικάδας.—

Πολλοὺς χαιρετισμούς εἰς τὴν κυρίαν σας καὶ εἰς τὸ παιδάκι σας.
Δὲν μᾶς ἐγράψατε πῶς τὸ ὄνομάσατε.

10 Μὲ μεγάλην ἐκτίμησιν.

Σοφία καὶ Κυρατσούλα Παπαδιαμάντη

292

Σκίαθος 30 Ιουλίου 1930.

Αγαπητὲ κ. Φαλτάϊτς

Ἐγκαίρως λάβαμε τὸ γράμμα σας. Μὰ δὲν προφτάσαμε νὰ σᾶς ἀπαντήσωμε. Γιατὶ ἐν τῷ μεταξὺ χάσαμε τὴν ἀδελφή μας τὴ Σοφία. "Ετσι ἔμεινα μόνη μου στὸ σπίτι. Τί νὰ κάμω ὅμως! Αὐτὰ ἔχει ὁ κόσμος. Δὲ βρίσκω λόγια ἀρκετὰ γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνετε πάντοτε γιὰ μᾶς. 'Εν τούτοις τὸ πατριωτικὸν ἔδρυμα, δὲν καὶ σᾶς ὑποσχέθηκε πῶς θὰ μᾶς στείλῃ χρήματα, ἵσαμε τώρα δὲν μᾶς ἔστειλε τίποτα. Τρία ὄλόκληρα χρόνια εἶναι πλέον ποὺ δὲν μᾶς ἔχει στείλει τίποτε. "Αν θέλετε ἐνεργήσατε ὅπως ξέρετε σεῖς γιὰ νὰ μᾶς στέλληνη ὅ,τι εἶναι δυνατόν.

Πολλὰ χαιρετίσματα στὴν κυρία σας καὶ στὸ παιδάκι σας.

Σᾶς χαιρετῶ μὲ μεγάλην ἐκτίμηση

25

Κυρατσούλα Παπαδιαμάντη

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ
ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΟΚΤ. ΜΕΡΑΙΕ
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- "Απ. ή "Απαντα : 'Αλεξάνδρου Παπαδιαμάντη, *"Απαντα. Κριτική* έκδοση Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος. Τόμοι 1.-5., 'Εκδόσεις Δόμος, 'Αθήνα 1981-1989.
- Φρ. Σκ. Α', Β', Γ', Δ' : Ιω. Ν. Φραγκούλα, *Σκιαθίτικα*. Τόμοι Α'-Δ'. 'Αθήνα 1978.
- Με ή Merlier : *A. Παπαδιαμάντη Γράμματα*. Μὲ πρόλογο καὶ σημειώσεις Octave Merlier, ἐν 'Αθήνας 1934.
- Φρ. 'Αν. : Ιω. Ν. Φραγκούλα, *'Ανερεύνητες πτυχὲς τῆς ζωῆς τοῦ Αλεξ. Παπαδιαμάντη*, «Ιωλκός», 'Αθήνα 1988.
- Μωρ. : 'Αλέξανδρος Μωραϊτίδης, *Tὰ Διηγήματα*. Τόμοι Α', Β'. 'Εκδόσεις «Γνώση» & «Στιγμή», 'Αθήνα 1990, 1991.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ

Τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν μοῦ εἶχε παραχωρήσει παλαιότερα φωτοαντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν πατέρα του — αὐτὲς ἄλλωστε ἀποτελοῦν καὶ τὸ μεγαλύτερο τμῆμα τῆς παπαδιαμαντικῆς ἀληγλογραφίας — καὶ μὲ βεβαίωσε ὅτι τὰ αὐτόγραφα τῶν ὑπόλοιπων ἐπιστολῶν τοῦ βιβλίου τοῦ Μερλιέ *A. Papadiamantη Γράμματα* δὲν ὑπῆρχαν στὸ ἀρχεῖο Μερλιέ. Ἀκολούθησα λοιπὸν τὴν ἔκδοση Μερλιέ, χωρὶς νὰ ἀνησυχῶ ἴδιαίτερα γιὰ τὴν πιστότητα τοῦ κείμενου. Ἀπὸ μιὰ μορφὴ ἀνεξήγητης φιλολογικῆς ἀκηδίας ἀκολούθησα καὶ τὴν ἔκδοση Βαλέτα γιὰ τὶς πρωτοδημοσιευόμενες ἀπὸ αὐτὸν ἐπιστολές, μολονότι γνώριζα ὅτι τὰ περισσότερα αὐτόγραφα σώζονται στὸ ἀρχεῖο *Απ. Παπαδιαμάντη*. Γιὰ τὰ αὐτόγραφα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Βλαχογιάννη, ποὺ ὅντως δὲν ὑπῆρχαν στὸ ἀρχεῖο Μερλιέ, γράφω στὸν Πρόλογο (σ. 9). Στοιχειοθετήθηκε λοιπόν, στιχαριθμήθηκε καὶ σελιδαριθμήθηκε ὁριστικά, ὅπως, νόμιζα τὸ κείμενο τῆς *'Αλληλογραφίας*, καὶ ἡ Νίνα Δημητριάδου συνέταξε τὰ εὑρετήρια μὲ βάση αὐτὴ τὴ σελιδαριθμηση. Τότε πληροφορήθηκα ἀπὸ τὸν Φώτη Δημητρακόπουλο, ποὺ τακτοποιοῦσε, μαζὶ μὲ τὸν Γ. Χριστοδούλου, τὸ παπαδιαμαντικὸ τμῆμα τοῦ ἀρχείου Μερλιέ ὅτι σώζονται ἐκεῖ τὰ αὐτόγραφα τῶν περισσοτέρων ἄλλων ἐπιστολῶν. Ὁ Γ. Χριστοδούλου, ἀπαντώντας σὲ ὁρισμένα ἐρωτήματά του, μοῦ ἔγραψε καὶ τὰ ἔξης: «Νομίζουμε ἐπίσης ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀντιβάλεις μὲ προσοχὴ ὅλα τὰ αὐτόγραφα, ὅχι μόνο ὅσα μπόρεσες, ἀφοῦ ὅλα εἰναι προσιτά. Μιὰ νέα ἔκδοση σὰν αὐτὴ ποὺ ἔτοιμαζεις θὰ πρέπει νὰ ξεκαθαρίσει ἀπαξ καὶ διὰ παντὸς τὸ θέμα» (ἐπιστ. 17/6/1991).

Ζήτησα λοιπὸν τὰ σχετικὰ φωτοαντίγραφα. Τὰ ἔλαβα τὸν *'Ιούλιο* ἀπὸ τὸν κ. Γεώργιο Παπαδιαμάντη¹ καὶ τὸν *'Οκτώβριο* ἀπὸ τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἡ ἀντιβολὴ τῶν πρώτων δημοσιεύσεων πρὸς τὰ αὐτόγραφα μᾶς ὑποχρέωσε σχεδὸν νὰ ἀναστοιχειοθετήσουμε πάλι ἐνα μεγάλο τμῆμα τῆς *'Αλληλογραφίας*, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Βαλέτας, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς παραναγνώσεις καὶ τὶς παραλείψεις λέξεων καὶ σημειώσεων, εἶχε καταργήσει καὶ τὶς παραγράφους.

1. "Ἐνα μέρος μοῦ εἶχε στείλει ἐνωρίτερα δ Φώτης Δημητρακόπουλος.

’Ανασυντάχθηκαν, φυσικά, ἡ συντάχθηκαν νέα κριτικὰ ὑπομνήματα γιὰ ἀρκετὲς ἐπιστολές. ’Αναπόφευκτα εἴχαμε νέα στιχαρίθμηση καὶ σελιδαρίθμηση καὶ διόρθωση τῶν παραπομπῶν τοῦ εὑρετηρίου. ”Ετσι ἡ ἔκδοση, ποὺ ἥδη εἶχε χρονίσει, καθυστέρησε ἀκόμη περισσότερο, πράγμα ὅχι ἐντελῶς ἀδάπανο γιὰ τὸν ἔκδότη καὶ τὸν ἐπιμελητή.

’Επιπροσθέτως ἐπισημαίνω καὶ τὰ ἔξης: ἀκολουθῶς ἀκριβῶς τὴν ὁρθογραφία καὶ σχεδὸν ἀκριβῶς τὴ στίξη τῶν ἐπιστολῶν τῆς μητέρας καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Παπαδιαμάντη, καθὼς καὶ τῆς Πολυξένης Μπούκη, εἴτε γράφτηκαν ἰδιοχείρως εἴτε ὑπαγορεύτηκαν. Στὶς ἄλλες ἐπιστολές τὰ ὁρθογραφικὰ λάθη διορθώνονται —κατὰ κανόνα σιωπηρά—, ἀλλὰ οἱ ὁρθογραφικὲς ἰδιοτυπίες διατηροῦνται.

Στὴν κατάταξη τῶν ἐπιστολῶν ἀκολούθησα χρονολογικὴ βάση, μολονότι ὁ Γ. Χριστοδούλου μὲ εἶχε ἀποτρέψει. Γνωρίζω δτὶ δημιουργοῦνται κάποιες μικρὲς δυσκολίες, πιστεύω ὅμως πώς εὔκολα τὶς θεραπεύει ὁ πίνακας τῶν γραμμάτων.

Στὰ κριτικὰ ὑπομνήματα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀρχείου Α. Παπαδιαμάντη δὲ σημειώνονται κάποιες μικρὲς διαφορὲς ἀπὸ τὴν ἔκδοση Βαλέτα.

Μὲ τὴν ἐλπίδα πώς δὲ θὰ χρειαστεῖ καὶ ὑστερόγραφη ἐπισημείωση, τελειώνω τὶς ἔξηγήσεις μου εὐχαριστώντας θερμὰ τὸν Καθηγητὴ κ. Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη, διευθυντὴ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, γιὰ τὴν πολλή του προθυμία νὰ μὲ ἔξυπηρετήσει.

Χαλκίδα, Δεκέμβριος 1991
Παραμονὴ Ἀγίου Νικολάου

N.D.T.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

Γράμματα 1-240

σελ. 13-178

Πρώτη δημοσίευση: Τὰ ὑπ' ἀριθμ. 2-6, 8-11 στὸν Παπαχρίστο, τὰ 1, 7, 48, 114, 174-180, 182-184, 187, 192, 193 στὸν Βαλέτα (Ε')¹, τὸ 191 στὸ περ. Ὁρίζοντες², τὸ 149 στὸν Δημητρακόπουλο, τὸ 217 σὲ τούτη τὴν ἔκδοση, καὶ τὰ ὑπόλοιπα στὸν Μερλιέ.

'Αντέβαλα τὶς πρῶτες δημοσιεύσεις τῶν γραμμάτων πρὸς φωτοαντίγραφα ἢ δημοσιευμένες στὰ βιβλία τοῦ Μερλιέ καὶ τοῦ Δημητρακόπουλου φωτογραφίες τῶν αὐτογράφων. Οἱ διαφορὲς ἀπεικονίζονται στὸ κριτικὸ ὑπόμνημα. Δὲν μπόρεσα νὰ ἀντιβάλω τὰ γράμματα ὑπ' ἀρ. 5, 6, 11, 134, 149, 190, 192, 193, 227 καὶ 229, καὶ βασίστηκα στὸ κείμενο τῶν πρώτων δημοσιεύσεων. Τοῦ 140 ἀντέβαλα τὴν πρώτη καὶ τελευταία σελίδα. Τοῦ 128 δὲν μπόρεσα νὰ ἀντιβάλω τὴν πρώτη σελίδα.

'Απὸ τὸ σχετικὸ ὑπόμνημα τοῦ Βαλέτα (Ε' 641-642) παραθέτω τὰ ἔξῆς: «Τὰ ἄλλα δεκάξη γράμματα — μερικὰ ἀνακοινώθηκαν ἀπ' τὸ φίλο Κ. Παπαχρήστου στὸ βιβλίο του 'Ο ἄγνωστος Παπαδιαμάντης, 'Αθήνα 1947 — καὶ ὅλα μαζὶ τὰ βρῆκα στὸ ἀρχεῖο Γ. Παπαδιαμάντη καὶ Οὐρανίας Στάμου στὴ Σκιάθο καὶ ἔκανα τὴν ἔνταξή τους στὴ χρονολογικὴ σειρὰ τῶν γραμμάτων τοῦ Παπαδιαμάντη ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ Μερλιέ». 'Ο Δημητρακόπουλος (σσ. 138-139), ἀπαντώντας σὲ παλαιότερες ἀπορίες μου³, ἀποσαφηνίζει τί ἐννοεῖ ὁ Βαλέτας μὲ τὴ φράση «τὰ ἄλλα δεκάξη γράμματα».

Τὰ αὐτόγραφα τῶν γραμμάτων 5, 6, 11 ἀπόκεινται στὸ ἀρχεῖο Κώστα Α. Παπαχρίστου, τὰ 195-197, 199-206, 208, 216, 221, 223-225, 228, 230, 232, 234, 235, 237, δηλ. οἱ ἐπιστολὲς τοῦ Παπαδιαμάντη πρὸς τὸν Βλαχο-

1. Τὰ 192 καὶ 193, πρωτοδημοσιεύτηκαν ἀπὸ τὸν Βαλέτα στὴ Φιλολογικὴ Πρωτοχρονιὰ 1943, σσ. 5-6.

2. Τεῦχος 1, Μάιος -Ιούλιος 1974.

3. Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος, «Γιὰ τὰ αὐτόγραφα τοῦ Παπαδιαμάντη», περ. Διαβάζω, τεῦχ. 165, 8.4.87 (ἀφιέρωμα στὸν Παπαδιαμάντη).

γιάννη, προερχόμενα ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τοῦ "Αγγελου Παπακώστα, ἀνήκουν τώρα στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης (Ρέθυμνο), καὶ τὰ 1–4, 7–10, 48, 114, 149, 174–180, 182–187 καὶ 187 στὸ ἀρχεῖο Ἀποστόλου Γ. Παπαδιαμάντη (τώρα Γεωργίου Α. Παπαδιαμάντη). Τὰ αὐτόγραφα τῶν δημοσιευμένων ἀπὸ τὸν Μερλιέ γραμμάτων ἀπόκεινται στὸ ἀρχεῖο του ποὺ ἀνήκει στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ἐκτὸς ἀπὸ ἔκεīνα τῆς Φιλοσ. Σχολῆς Παν. Κρήτης (βλ. παραπάνω) καὶ τὰ ὑπ' ἄρ. 92, 128, 134, 140, 190, 229. Τὰ 192, 193, ποὺ ἀνήκαν ἀλλοτε στὸ ἀρχεῖο Θ. Ἐπιφανιάδη, εἰκάζω πώς βρίσκονται στὸ ἀρχεῖο Γ. Βαλέτα. Στὸ ἀρχεῖο τοῦ Ε.Λ.Ι.Α. ἀπόκειται τὸ ὑπ' ἄρ. 217.

'Αγνοῶ ποὺ βρίσκεται τὸ 191, τοῦ δόποίου ὅμως φωτοαντίγραφο ἀπόκειται στὸ Ε.Λ.Ι.Α. 'Ο Φ. Δημητρακόπουλος καὶ Γ. Χριστοδούλου στὸ μελέτημά τους «Τὰ παπαδιαμαντικὰ αὐτόγραφα» (περ. Ἀντί, τεῦχ. 463, 5.4.1991, σ. 42, 'Αφιέρωμα στὸν Παπαδιαμάντη) σημειώνουν: «'Απὸ τὸ ἀρχεῖο λείπουν σήμερα οἱ ἐπιστολὲς ποὺ φέρουν στὴν Ἰδια ἔκδοση τοὺς ἀριθμοὺς 80 (κατὰ μαρτυρία τοῦ Merlier, ἡ ἐπιστολὴ εἶχε παραδοθεῖ στὴν κυρία Βιργινία Ζάννα), 115 (φωτογραφία δύο σελίδων περιέχεται στὸν τόμο Αὐτόγραφα 'Ελλήνων συγγραφέων, 'Αθήνα 1974, καὶ κατὰ τὴ σημείωση τοῦ ἐπιμελητῆ αὐτοῦ τοῦ τόμου Ε. Χ. Κάσδαγλη, τοῦ εἶχαν παραχωρηθεῖ ἀπὸ τὸν Merlier), 121 καὶ 127 (τῶν δύο τελευταίων ἐπιστολῶν εἶναι ἄγνωστη ἡ τύχη). Τοῦ ἀριθμ. 80 (= Δόμος 92) φωτοαντίγραφο ὑπάρχει στὸ Ε.Λ.Ι.Α. παραχωρημένο ἀπὸ τὴν ἀείμνηστη Βιργ. Ζάννα, ὅπως μὲ πληροφόρησε ὁ Μάνος Χαριτάτος. 'Ο μακαρίτης Παῦλος Ζάννας, στὸν δόποιο εἶχα ἀπευθυνθεῖ παλαιότερα, δὲν μπόρεσε νὰ τὸ βρεῖ στὸ ἀρχεῖο τῆς μητέρας του. Γιὰ τὸ 115 (= Δόμος 128) δ. κ. Ε. Χ. Κάσδαγλης, ποὺ εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ στείλει φωτοαντίγραφο τῶν δύο παπαδιαμαντικῶν σελίδων ἀπὸ τὰ Αὐτόγραφα 'Ελλήνων Συγγραφέων, μὲ πληροφορεῖ ὅτι δὲν ἔχει τὸ αὐτόγραφο, ποὺ «πρέπει νὰ ἐπιστράφηκε ἀμέσως μετὰ τὴ φωτογράφησή του» (ἐπιστολὴ 15/10/1991). Τῶν ἐπιστολῶν 121 (= Δόμος 134) καὶ 127 (= Δόμος 140) ἀγνοῶ καὶ ἐγὼ τὴν τύχη. Τῆς τελευταίας πάντως ἔχει φωτογραφηθεῖ ἡ πρώτη καὶ τελευταία σελίδα ἀπὸ τὸν Μερλιέ (σ. 145). 'Ο κ. Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, μὲ πληροφορεῖ (ἐπιστολὴ 16/10/1991) ὅτι στὸ ἀρχεῖο Μερλιέ δὲν ὑπάρχουν τὰ αὐτόγραφα τῶν ἐπιστολῶν 153³ (= Δόμος 190) καὶ 180¹ (= Δόμος 229).

Λεπτομερεῖς περιγραφὲς (σχῆμα καὶ χρῶμα χαρτιοῦ, διαστάσεις καὶ ἀριθμὸ σελίδων) ἔχουμε ἀπὸ τὸν Παπαχρίστο γιὰ τὰ αὐτόγραφα τῶν ὑπ' ἀριθμ. 2–6, 8–11 ἐπιστολῶν καὶ ἀπὸ τὸν Δημητρακόπουλο γιὰ τὰ ἀντίστοιχα τῶν ἀριθμ. 1, 7, 48, 114, 174, 175, καὶ 187.

Φωτογραφίες αὐτογράφων σὲ βιβλία ἔχουν δημοσιεύσει, ὅσο γνωρίζω, δ

Μερλιέ: 140 (πρώτη και τελευταία σελίδα), 185, 207 και 214, και δ Δημητρακόπουλος: 1, 2, 175 και 187¹.

Τὸ γράμμα 205 στὴν ἔκδοση Μερλιέ ἔφερε τὸν ἀριθμὸν 154 καὶ χρονολογίαν 6 Τβρίου 1902. Ὁ Γ. Α. Χριστοδούλου, ποὺ διάβασε καλύτερα τὴν χρονολογίαν, μοῦ ὑπέδειξε πώς ἐπρεπε νὰ τὸ μεταθέσω μετὰ τὸν ἀριθμὸν 163 Μερλιέ (= Δόμος 204).

Στὸ ποίημα τοῦ γράμματος 27 δ Παπαδιαμάντης σημειώνει μὲ γραμμὴ συνίζησης τὸ i στὶς λέξεις δόλιο, ἀγκαλιά, γλυκειά, βουλιάξω, μακρού, φύκια, ἀνήλιαγη, καθὼς τὶς συλλαβές τοῦ πάω τῆς γ' στροφῆς. Σημειώνονται ἐπίσης ὡς συνίζανόμενες ή λέξη μον και ή πρώτη συλλαβὴ τῆς ἀπὸ στὸ β' στίχο τῆς γ' στροφῆς.

'Επίμετρο — Γράμματα 241-292

σελ. 181-222

Πρώτη δημοσίευση: Τὰ ὅπ' ἀριθμ. 241-247, 251-253, 283, 286 και 287 στὸν Μερλιέ, τὰ 248, 250, 254-282, 284 και 285 στὸν Βαλέτα, τὰ 245, 246 και 249 στὸν Δημητρακόπουλο, και τὰ 288-293 στὴν παρούσα ἔκδοση.

Αντέβαλα τὶς πρῶτες δημοσιεύσεις τῶν γραμμάτων πρὸς φωτοαντίγραφα τῶν αὐτογράφων. Οἱ διαφορὲς ἀπεικονίζονται στὸ κριτικὸν ὑπόμνημα.

Τὰ αὐτόγραφα τῶν δημοσιευμένων ἀπὸ τὸν Μερλιέ ἐπιστολῶν ἀπόκεινται στὸ ἀρχεῖο του, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ 286 και 287 ποὺ κατέχει ή Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης (προερχόμενα ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο "Αγγελού Παπακώστα"), τῶν δημοσιευμένων ἀπὸ τὸν Βαλέτα και τὸν Δημητρακόπουλο στὸ ἀρχεῖο 'Αποστόλου Γ. Παπαδιαμάντη (τώρα Γ. Α. Παπαδιαμάντη), και τῶν πρωτοδημοσιευμένων ἐδῶ στὸ ἀρχεῖο Κ. Φαλτάιτς (τώρα Μάνου Κ. Φαλτάιτς, τὸν ὅποιο εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ φωτοαντίγραφα ποὺ μοῦ παραχώρησε).

Φωτογραφία τοῦ 246 δημοσίευσε δ Δημητρακόπουλος.

1. Δὲν ἀναφέρω τὶς τυχὸν ὑπάρχουσες δημοσιεύσεις σὲ περιοδικά. Ὁ Δημητρακόπουλος ἀναδημοσίευσε τὶς φωτογραφίες τοῦ Μερλιέ στὸ βιβλίο *Παπαδιαμάντης και Σκιάθος - Φωτογραφίες* ἀπὸ τὸ 'Αρχεῖο Merlier, Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, Εἰσαγωγή, 'Επιμέλεια Φώτης 'Αρ. Δημητρακόπουλος, 'Αθήνα 1991. Τὸ βιβλίο παρουσιάστηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ «Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὸν 'Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη» (Σκιάθος, 20-24/9/1991).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΜΕΡΛΙΕ*

’Αρ. 14, σ. 24, ’Ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ . . . τὸ ἐνδεικτικὸν διὰ τὴν Γ’.

Τὸν ἔξετασαν καὶ τὸν κατέταξαν στὴν Δ’, ἀν καὶ δὲν εἶχε τελειώσει τὴν Γ’ στὴ Χαλκίδα.

’Αρ. 15, σ. 25, ’Ἄλλὰ θὰ ὑπάγω . . . Κυριακήν.

”Γιτερα ἀπὸ ἕριδες μεταξὺ τῶν παπάδων τῆς Σκιάθου εἶχαν μετατεθῆ γιὰ ἔνα ἔτος οἱ τῆς ἀπάνω ἐκκλησίας στὴν κάτω καὶ οἱ τῆς κάτω στὴν ἀπάνω. ”Ηθελαν νὰ ἐπανέλθουν οἱ ἵερεῖς —ἔνας ἀπ’ αὐτοὺς ἦταν ὁ Παπᾶ-Αδαμάντιος — στὶς κανονικές τους ἐκκλησίες.

’Αρ. 17α, σ. 27-28, ’Ἀναμένω δὲ νὰ μοὶ εἰπῃς . . . ἀπεφάνθη.

Τὸ Μοναστήρι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ χρεωστοῦσε 75 δραχμές στὸν Παπᾶ-Αδαμάντιο, ποὺ ἦταν γραμματεὺς τῆς μονῆς. ’Άλλὰ γιὰ νὰ πληρωθοῦν ἔπρεπε πρῶτα νὰ δοθῆ ἡ ἔγκριση τοῦ Υπουργείου. ”Γιτερα πληρώνονταν ἀπὸ τὸ δημόσιο ταμεῖο τῆς Σκοπέλου.

* Στὸν Πρόλογο σημειώνεται: «’Ο Μερλιέ εἶχε ἐφοδιάσει τὴν ἔκδοσή του μὲ σπουδαῖες σημειώσεις, οἱ δύοις διαφωτίζουν τὸν ἀναγνώστη γιὰ πρόσωπα καὶ πράγματα τῆς παπαδιαμαντικῆς ἀλληλογραφίας. Εἰναι φανερὸ δτι ἡ μορφὴ αὐτῆς ἐδῶ τῆς ἔκδοσης δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἀναδημοσίευσή τους, ὡστόσο κατὰ μέγα μέρος μεταφέρονται, ἔστω καὶ συντομευμένες, στὸν πίνακα προσώπων» (σ. 10).

”Η ὑποδειγματικὴ ἔκδοση τῆς σολωμικῆς ’Αλληλογραφίας ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο Λίνο Πολίτη ἔδειξε δτι μποροῦσαν νὰ συνυπάρχουν κριτικὸ ὑπόμνημα καὶ σημειώσεις. Γιὰ νὰ κατανοήσει λοιπὸν καλύτερα δ ἀναγνώστης δρισμένα σημεῖα τῶν ἐπιστολῶν καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀχρηστευθεῖ δ σχολιασμὸς τοῦ Μερλιέ, ποὺ δφείλεται κυρίως σὲ πληροφορίες τῆς Κυρατσούλας Παπαδιαμάντη, μεταφέρονται ἐδῶ αὐτούσιες ἐκεῖνες οἱ σημειώσεις ποὺ δὲν ἔνσωματωθηκαν στοὺς πίνακες τῶν ὄνομάτων. Παραλείπονται οἱ καθαρὰ γραμματολογικές.

”Η παραπομπὴ στὸ σῶμα τῆς ’Αλληλογραφίας γίνεται μὲ τὸν ἀριθμὸ τῆς ἐπιστολῆς καὶ τῆς σελίδας, καθὼς καὶ τὴν ἀναγραφὴ τῆς σχολιαζόμενης φράσης. Τὴ μεταφορὰ τῶν σημειώσεων ἀνέλαβε ἡ φίλη Νίνα Δημητριάδου, ποὺ τὴν εύχαριστῶ καὶ πάλι. ”Έγιναν μικρὲς ἐπεμβάσεις στὴν ὀρθογραφία τοῦ Μερλιέ. (5.2.1992, Ν.Δ.Τ.).

’Αρ. 21, σ. 32, Σύ, ἀδελφὲ Γεώργιε... θὰ ἔχῃ ὁ καθεῖς.

Δημοτικὲς ἐκλογές. Βγῆκε ὁ Κ. Μωραΐτης, θεῖος τοῦ Ἀλεξάνδρου.

’Αρ. 25, σ. 35, Ἐλαβον καὶ τὴν... λυπηρὰν ἀγγελίαν.

Εἶχε πεθάνει ἡ μητέρα τοῦ Σωτήρη, σὲ ἥλικα 52 ἑτῶν.

’Αρ. 26, σ. 37, Ὁ Κύριος Πανταζῆς... τοῦ πτυχίου.

Ο παπᾶς ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ διοριστῇ στὸ σχολεῖο τῆς Σκιάθου, ὅπου τὸν διώριζαν κάποτε ἀλλὰ καὶ τὸν ἔπαιναν τὰ κόμματα.

’Αρ. 28, σ. 39, ἐν σφάντζικο.

95 λεπτά.

’Αρ. 32, σ. 42, Ἐλαβον... παρὰ τοῦ Καμπαΐλια.

Φίλος ἀπὸ τὴ Σκόπελο. Τὸ βαπόρι ποὺ ἤρχονταν ἀπὸ τὴν Εὔβοια, ἐπιανε Στυλίδα, Ὡρεούς, Σκίαθο, Σκόπελο· ἀν ἦταν κακὸς καιρός, περνοῦσε πρῶτα ἀπὸ τὴ Σκόπελο. Οἱ Σκοπελίτες ἀποβιβάζονταν στὴν Σκίαθο, κι' ἔτσι Σκοπελίτες καὶ Σκιαθίτες γνωρίζονταν καλύτερα. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴν πήγαιναν οἱ μικροὶ Σκιαθίτες στὸ Ἐλληνικὸ Σχολεῖο τῆς Σκοπέλου. Ο Παπαδιαμάντης ἔμεινε κι' αὐτὸς ἐνα ἡ δύο χρόνια στὴ Σκόπελο. Τώρα οἱ μικροὶ Γλωσσῶτες, ποὺ δὲν ἔχουν Ἐλληνικὸ Σχολεῖο στὸ χωριό τους, ἔρχονται στὴ Σκίαθο, ποὺ εἶναι μιὰ ὥρα θάλασσα ἀπὸ τὴ Γλῶσσα, καὶ προτιμοῦν νὰ μένουν στὸ γειτονικὸ νησὶ παρὰ νὰ κάνουν τὸ δύσβατο δρόμο μεταξὺ Γλώσσας καὶ Σκοπέλου (Χώρας), ὅπου ὑπάρχει Ἐλληνικὸ Σχολεῖο.

’Αρ. 34, σ. 44, Ὁμοίως... γηραιά μου μάμη.

Η Σοφούλα Μωραΐτου, ποὺ εἶχε τόσους βαπτιστικούς.

’Αρ. 41, σ. 48, Ὁμολογῶ δὲ ὅτι δὲν ἐννόησα... ἀπὸ τὸν Καμπάνην.

Πρόκειται γιὰ δυδ βιβλία τῆς ὑπηρεσίας, ποὺ εἶχε στείλει ὁ Αγ. Χαλκίδος, κ. Καμπάνης. Ο Παπα-Αδαμάντιος ἦταν ἐπισκοπικὸς ἐπίτροπος.

’Αρ. 57, σ. 62, Δὲν ἔλαβα... δὲν ἦξενδω ἀν εἰχα.

Ο Παπαδιαμάντης χτύπησε πολὺ τοὺς χαρτοπαῖκτες στὸ διήγημά του Πολιτισμὸς εἰς τὸ χωρίον, ὅπου μάλιστα μιλεῖ γιὰ τὸ γραμματέα τῆς Δημαρχίας. Τὴν ἀντίληψή του τῆς ἡθικῆς ὁ Παπαδιαμάντης τὴν ἀνέπτυξε σὲ μερικὰ διηγήματά του.

’Αρ. 75, σ. 76, Μέγιστον... καὶ τῆς φιλοτιμίας μου.

Ισως ἄρχισε τότε νὰ γράφῃ στὴν «Ἐφημερίδα» τοῦ Κορομηλᾶ.

’Αρ. 80α, σ. 82, Ἐγὼ εὑρίσκομαι... καὶ τὸ ἐν δένδρον.

Ἡταν δρῦς.

’Αρ. 87, σ. 88, Δύω ἡ τρεῖς φοράς... μεθ' οὗ συνοικεῖ τώρα.

’Ο διάκος αὐτὸς εἶχε ἔλθει στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὸ "Αγιον" Όρος γιὰ νὰ σπουδάσῃ.

’Αρ. 92, σ. 91, Ἐντοσούτῳ γράφατέ μοι... δὲν προσήγγισεν εἰς Σκόπελον.
... Πήγαινε τότε στὴ Σκόπελο ὅπου ὑπῆρχε μετόχι τῆς Μεγ. Λαύρας.

’Αρ. 108, σ. 102, Τὴν δὲ ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου... διὰ τοῦ Αἰγ. Αἰγιαλείδον...

Συμμαθητὴς τοῦ Ἀλεξάνδρου. Στὰ 1880, ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος πῆγε στρατιώτης, πρὶν νὰ τὸν μεταθέσουν στὸ Ὑπουργεῖο, ὁ Αἰγιαλείδης* τὸν πῆρε στὸ στρατιωτικὸ νοσοκομεῖο ὃπου ἦταν γιατρός. "Ύστερα, χάρη σ' αὐτὸν πάλι, ὁ Ἀλέξανδρος κατόρθωσε νὰ πάη στὴ Σκίαθο μὲ μιὰ ἄδεια 1½ μηνός.

’Αρ. 108, σ. 102, Σὺ δμως εἶσαι ἡ ὁἶζα... τὸ δένδρον.

’Η μητέρα του, ἀπὸ τὴ θλίψη της, δὲν ἔτρωγε. ’Ο παπα'-Αδαμάντιος, ἀν καὶ λυπημένος, ἔλεγε: «"Ἄς μὴν πήγαινε!"».

’Αρ. 109, σ. 103, Ἐντούτοις ἐπεθύμουν... ἀπὸ τὸν κόσμον.

’Ο Γεώργιος εἶχε φύγει κρυφὰ μαζὶ μὲ ἐθελοντὲς ποὺ εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴ Σκίαθο καὶ εἶχαν κατεβεῖ γιὰ ν' ἀγοράσουν τρόφιμα. ’Ο ἀξιωματικός τους, ὁ Βασδέκης, εἶχε παρακαλέσει τοὺς παπάδες τῆς Σκιάθου νὰ κάνουν ἀγιασμὸ στὸ βαπτόρι ποὺ τοὺς πήγαινε στὴ Θεσσαλία. "Εγινε ὁ ἀγιασμὸς καὶ πολλοὶ Σκιαθίτες, μεταξύ τους καὶ ὁ Γεώργιος, εἶχαν ἀνεβεῖ στὸ πλοῖο. Πήγαν στὴ Θεσσαλία ἀντίκρου στὴ Σκίαθο. "Ύστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἔγραψε ὁ Ἰδιος ὁ Γεώργιος, λέγοντας πῶς κρύωνε φοβερὰ καὶ δὲν μποροῦσε πιὰ ν' ἀνθέξῃ. Γύρισε ἀπὸ τὴ Θεσσαλία μ' ἔνα σκιαθίτικο καΐκι ποὺ εἶχε πάει στοὺς ἀντάρτες τρόφιμα καὶ πολεμοφόδια.

’Αρ. 127, σ. 112, Τὸν Σωτήριον... περὶ τούτου.

’Ο Παπα'-Αδαμάντιος ἥθελε ν' ἀγοράσῃ κτήματα ἀπὸ διαλυμένα μοναστήρια: τοῦ Ἀγ. Χαραλάμπους, τοῦ "Αη-Γιάννη τοῦ Κρυφοῦ καὶ τῆς Κουνίστρας.

’Αρ. 128, σ. 112, Ὡμίλησα εἰς φίλους... ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ.

Τότε ὁ Γεώργιος ἦταν ἐπίστρατος.

’Αρ. 131, σ. 115, Δὲν ἔμαθον ἀν... ἡ ὅχι.

’Ο Γεώργιος εἶχε πάει στὴ Σκίαθο χωρὶς ἄδεια.

* Ο Μερλιέ δροιγραφεῖ Αἰγιαλίδης.

’Αρ. 132, σ. 115, Δὲν ἔμαθον... Γράφον μοι... νὰ μάθω.

Εύτυχῶς κάποιος δικαστικός, φίλος τῆς οἰκογενείας, ώδήγησε τὸ Γεώργιο στὸ συνταγματάρχη του καὶ παρακάλεσε νὰ μὴν τὸν τιμωρήσῃ γιατὶ ἦταν ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια καὶ καλὸς νέος. ‘Ο Γεώργιος δὲν τιμωρήθηκε.

’Αρ. 134, σ. 117, Νὰ μὴν ἐξεύρω... ἥσυχος.

Δεύτερη ἀναχώρηση τοῦ Γεωργίου χωρὶς ἄδεια.

’Αρ. 148, σ. 127, Ἀμφιβάλλετε δτι... μέχρι τοῦδε;

Γιὰ τὶς ἑξετάσεις τῶν γαλλικῶν στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας.

’Αρ. 148, σ. 127, Ἡ ἐπιφυλλὶς... ἴδικόν μου ἔργον.

Δὲ λέγει ἐδῶ ὁ Παπαδιαμάντης πῶς ἔχει ὑπογράψει τὸ ἔργο του μὲ τὸ ψευδώνυμο «Μποέμ», ἀν καὶ οἱ γονεῖς του δὲ θὰ καταλάβαιναν τὴ σημασία τῆς λέξης [...] (’Ακολουθοῦν γραμματολογικὲς σημειώσεις).

’Αρ. 152, σ. 129, Καὶ τῷ φαίνεται... ἡ Ἀρβανίτην.

‘Ο Γεώργιος εἶχε ραπίσει ἔνα δημοδιδάσκαλο.

’Αρ. 166, σ. 138, Τὸν Γεώργιον... ἥτο εἰς Λάρισσαν.

‘Ο Γεώργιος ἦταν τότε γραμματεὺς τῆς δημαρχίας Βόλου.

’Αρ. 185, σ. 148, Ἄς δοξάσωμεν.. ψυχήν του.

‘Ο παπα-Ἀδαμάντιος πέθανε στὶς 2 Ἰουνίου, 77 χρόνων. Ἡ παπαδιὰ πέθανε 70 χρόνων, στὶς 12 Ὁκτ. 1896.

’Αρ. 185, σ. 148, Ὁ κ. Γαρβιηλίδης... τὰ δύο τρίτα τοῦ μισθοῦ.

‘Ο Παπαδιαμάντης πῆγε τότε στὴ Σκίαθο, ὅπου ἔμεινε ἀπὸ τὸν Ἰούλιο δᾶς τὸ Σεπτέμβριο.

’Αρ. 207, σ. 160, Ἡσυχαστήρια... τοῦ τόπου.

‘Ο Γεώργιος, ἄρρωστος, βρίσκονταν στὴ Σκίαθο, ὅπου ἔμεινε μὲ τὶς ἀδελφές του Χαρίκλεια, Σοφούλα καὶ Κυρατσούλα.

’Αρ. 208, σ. 161, Δὲν τρώγω... τοῦ ἀτυχοῦς ἀδελφοῦ μου.

Γραμμένο στὴν Ἀθήνα. ‘Ο Γεώργιος πέθανε στὴ Σκίαθο στὶς 18 Ἀπριλίου.

’Αρ. 209, σ. 161, Δὲν ἐκατάλαβα... ἵσως διὰ Βόλον).

‘Η μεγαλύτερή του ἀδελφὴ εἶχε πάει στὴν Ἀμερικὴ γιὰ νὰ δῆ τὰ παιδιά της.

’Αρ. 209, σ. 161, *Tί γίνονται αὐτὰ τὰ δρφανά;*
Τὰ πέντε παιδιά τοῦ Γεωργίου.

’Αρ. 218, σ. 165, *Ἡ Οὐρανία... δριστικῶς κάτω;*
Στὴν Ἀμερική.

’Αρ. 225, σ. 170, ...ἐγὼ δὲν ἔγραψα τίποτε εἰς τὴν πατρίδα.
Δηλ. στὴ Σκίαθο.

’Αρ. 286, σ. 216, *Εἰς τὰς 2 Ἰανουαρίου... διὰ τὸν σταυρόν.*

Πράγματι, μόλις εἶχαν μάθει στὴ Σκίαθο, ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἐφημερίδες, πῶς ἡ Κυβέρνηση εἶχε ἀπονείμει τὸ παράσημο τοῦ Σωτῆρος στὸν Παπαδιαμάντη.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

I. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ¹

- 'Αγάθων (πατήρ —) Ιγγλέζης. Μοναχός ἀπὸ τὴν Σκόπελο. Φίλος τῆς οἰκογένειας τοῦ παπα -'Αδαμαντίου) 27-8 (βλ. καὶ 'Ιγγλέζης)
- 'Αγάλος Δημ. Φ. 118
- 'Αγγελῆς 124
- 'Αγγελῆς 'Ηλίας Κ. (Σκιαθίτης) 203
- 'Αγγελική (κυρία — τοῦ καπετάν Κοτζιᾶς) 37 (βλ. καὶ Κοτζιᾶς)
- 'Αγγελικούλα βλ. Κούλα,
- "Αγιος 'Ανδρέας 215
- "Αγιος Βασιλείος (ἀγρυπνία —) 213
- "Αγιος Ταξιάρχης (ἀρχαῖο εἰκόνισμα οἰκογ. Παπαδιαμάντη) 216
- "Αγιος Χαλκίδος (βλ. Χαλκίδος —)
- 'Αδαμάντιος (παπα — 'Εμμανουήλ. Οἰκονόμος, πατέρας τοῦ Α.Π., ἀπὸ παλαιὰ ναυτικὴ καὶ λευτικὴ οἰκογένεια τῆς Σκιάθου. Ἐφημέριος στοὺς Τρεῖς Ιεράρχες, γραμματέας τῆς Μ. Εὐαγγελισμοῦ, βοηθὸς Σχολαρχείου Σκιάθου, ἀρχιερατ. ἐπίτροπος) 217 (βλ. "Απ. 5.332)*
- 'Αδάμος (Σκοπελίτης) 35
- 'Αθανάσιος ἡ — Παπα... (ἀδελφὸς τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ 'Αγ. 'Ελισαίου· ἔγραφε

- τις ἐπιστολὲς τῶν ἀγραμμάτων ἀγρυπνιστῶν πρὸς τὸν Π.) 167, 173-4
- 'Αθανασίου 'Αγγελῆς 19-20 (κύρ. 'Αγγελῆς)
- Αλγιαλείδης (Σκιαθίτης, τελώνης) 40
- Αλγιαλείδης Αλγιαλεύς Γ. (ἀπὸ παλαιὰ οἰκογ. Σκιαθίτην. Συμμαθητὴς τοῦ Π. Στρατιωτικὸς γιατρὸς τὸν βοήθησε κατὰ τὴν στρατιωτικὴ του θητεία (1880).)
- 'Ο Θεόφιλος Καΐρης ἀλλαζε τὸ ἐπίθετο τοῦ πατέρα του ἀπὸ Γεώργιος Γιαλῆς Γεωργίου εἰς Γεώργιος Αλγιαλείδης) 102 (βλ. Φρ. Σκ. Β' 112)
- Αλγιαλείδης Κ. Γ. (Σκιαθίτης, ἀδελφὸς τοῦ Αλγιαλέως —. Βουλευτὴς ἐπαρχίας Σκοπέλου· ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς) 204 (βλ. Φρ. Σκ. Α' 122)
- 'Αλβανὸς Δ. Π. (ἐκ τῶν δ/ντῶν τοῦ περιοδικοῦ «Χαραυγὴ» Μυτιλήνης) 178
- 'Αλέκος ἡ 'Αλέξανδρος, βλ. Μωραΐτης —
- 'Αλέξανδρος δ Διοματάρης, βλ. Διοματάρης
- 'Αλέξανδρος (Παπαδιαμάντης) 57, 75, 78, 80, 130, 148, 166, 176-7, 184-5, 190-1, 197, 199, 204 ('Αλέκος), 207, 213-4, 216-21 (ἐκτὸς προσφωνήσεων καὶ ὑπογραφῶν)

1. Στὰ ἀνωτέρω λήμματα δὲν ἔχουν περιληφθεὶ οἱ ὑπογραφὲς τῶν: παπα -'Αδαμάντιου, 'Αλέξανδρου καὶ Γεωργίου Παπαδιαμάντη. Τὸ πλεῖστον τῶν πληροφοριῶν τὸ διελούμε στὸ βιβλίο τοῦ Octave Merlier *A. Papadimantη Γράμματα καὶ κατ' ἔξοχὴν στὰ πολύτιμα βιβλία τοῦ λογίου τῆς Σκιάθου Ιω. Φραγκούλα Σκιαθίτικα Α'-Δ' καὶ 'Ανερεύνητες πτυχές τῆς ζωῆς τοῦ 'Αλεξ. Παπαδιαμάντη.*

* 'Τέγραφε σύμφωνα μὲ τὸ ἐκάστοτε ἐκκλησιαστικὸ του ἀξιωμα: 'Αδαμάντιος 'Εμμανουήλ, ιερεύς· Σακελλίων 'Αδ. 'Εμμ.. Οἰκονόμος 'Αδ. 'Εμμ.

· Αλεξάνδρου 'Αλ. Θ. (Σκιαθίτης) 93 (βλ. καὶ Θωμᾶς 'Αλ.)

· Αλεξανδρώ ή 'Αλεξάνδρα (θειά — τοῦ 'Αλογάκη. Σκιαθίτισσα. 'Ο σύζυγός της εἶχε πνιγεῖ καὶ φρόντιζε στὴν Ἀθήνα γιὰ σύνταξη) 33, 38, 44-5

· Αληφέρης 'Ιω. Γ. (ξένος, φίλος τοῦ Γ. Π.) 25

· Αλογάκης, βλ. 'Αλεξανδρώ

· Αναγνωστάκης (ἰατρὸς) 23

· Αναστασία (σύζυγος 'Αντωνίου Βουτσινᾶ) 31 (βλ. καὶ Βουτσινᾶς)

· Αναστασόπουλος (Δημήτριος· συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ «Παναθήναια») 158

· Ανδρέας, βλ. Καρκαβίτσας —

· Ανδρέου 'Ιω. (φίλος τοῦ Γ. Π.) 188

· Ανθιμός (ἱεροκήρυξ) 23

· Ανθούσης ή 'Αθούσης 'Ιω. Δ. (Σκιαθίτης, Ἰδιοκτ. κατέρου) 192, 194, 201, 211

· Αντώνης, βλ. Μαραγκάκης

· Αντώνης (κύρ —, 'Αθηναῖος ἔμπορος ἀρχαιοτήτων) 175-6

· Αποστολίδης Γ'(εώργιος) 'Α(λεξάνδρου) (Σκιαθίτης, φιλόλογος Γυμν/ρχης. Γιὸς τοῦ δημάρχου 'Α. 'Αποστολίδη. Ἐσπούδασε στὴν Γερμανία, ὑπηρέτησε στὴν Θεσσαλία κ.ἄλ. "Ἐγραψε «τὰ περὶ τῆς νήσου Σκιάθου», ἀνέκδοτο. Γυναικάδελφος τοῦ δημάρχου Κ. Μωρατῆ) 79, 189 (πβ. Φρ. Σκ. Α' 283)

· Αποστολίδης 'Εμμανουὴλ (Σκιαθίτης, ἀδελφὸς τοῦ Γεωργίου —) 54, 188

· Αποστολίδης Ν. 94

· Αποστολίδης Π(έτρος) Ν. (: Παῦλος Νιφάνας) 214

· Απόστολος (κ. [ύριος]) 183

· Αποστόλου Δημήτριος 34, 49

· Αποστόλου ή 'Αποστόλης Νικόλαος 'Ι. (Σκιαθίτης, γυναικάδελφος τοῦ Καρπέτου) 14, 45

· Αρβανίτης (ἐθνικὸ δόνομα) 129

· Αρετό, τὸ (ἡ δρθογραφία εἶναι τοῦ Σκιαθίτη οἰκον. Γεωργίου Ρήγα· ἀναφέρεται ὡς παράδειγμα) 217

· Αστεριάδης 'Ιω. (πολιτικὸς) 128, 185

Βαλαβάνης (κ. —, ὑπάλληλος 'Υπουργείου Παιδείας (;)) 21

Βαλάρα (δεσποινὶς —) 133

Βαλσαμάκης 'Αλ. 16

Βάρκας (βιομήχανος σιγαρέττων 'Αγρινίου) 154

Βασίλειος, βλ. Δεληβοργιᾶς —

Βασιλική (κυρία —), βλ. 'Ηλίενα

Βασιλικὸς (φιλολογικὸ φευδώνυμο τοῦ Κωνστ. Χατζόπουλου) 158

Βασσάνης (κύριος) 195-6

Βιαγκίνης (Μ. 'Ι., καθηγητὴς τῶν Λατινικῶν στὸ Γυμνάσιο τῆς Χαλκίδος) 13

Βιαγκίνης Νικίας (γιὺς τοῦ καθηγ. Βιαγκίνη) 160

Βίλδ (Γουλιέλμος. Βαυαρὸς ίατρος, ἐγκατεστημένος στὴ Σκιάθο άπὸ τὸ 1846.

Δημοτικὸς σύμβουλος (1887-91). 'Ο Π. τὸν ἀναφέρει σὲ ἔξι διηγήματά του) 189 (βλ. "Απ. 2.591 κ.έξ., 3.456, 4.57 κ.έξ., 4.189, 4.406, 4.542. 'Επίσης 5.341: νεκρολογία)

Βλαχογιάννης 'Ιωάννης ή Γιάννης ή Γιαννάκης (ἰστοριοδίφης, ἀδελφικὸς φίλος τοῦ Π.) 152-177

Βλαστὸς (Πέτρος. Ποιητὴς καὶ λόγιος. Δημοτικιστὴς) 159

Βουλπιάτης ('Υπουργὸς Παιδείας) 185

Βουτσινᾶς 'Αντώνιος (σύζυγος 'Αναστασίας) 31

Βράινα (θειά —) 55

Βῶνος Γεράσιμος (δ/ντής τοῦ περιοδικοῦ «Ο Καλλιτέχνης») 148

Βώσης (καθηγητὴς 'Ιερᾶν στὸ Γυμνάσιο Χαλκίδος) 13

Γαβριηλίδης Βλάσιος (δημοσιογράφος, ἐκδότης τῆς «Ἀκροπόλεως». Προστάτης καὶ θυμαστὴς τοῦ Π.) 131, 139-41, 146-8

Γερακούλα (ἢ Γηρακὼ Παπαγιάννη η Παπαϊάννου. Θεία τοῦ Π., ἀδελφὴ τοῦ πατέρα του καὶ μητέρα τῶν Γιαννιοῦ καὶ Μανωλάκη (βλ. λ.)) 58, 60

Γεράσιμος (πάτερ η πατα —. Μοναχὸς 45 ἑτῶν μετέβη ἀπὸ τὸ "Αγιον" Ορος στὴν

- ’Αθήνα καὶ ἐπιζητοῦσε θέση ἐνοριακή.
 ’Ο Π. τοῦ παρέδιδε μαθήματα καὶ αὐτὸς τὸν ὑποστήριξε ποικιλοτρόπως) 23, 26, 29-32, 43, 52, 55, 91
Γεωργάκης 105
Γεωργάρας 22
Γεωργάρας (Σκοπελίτης. Σχολάρχης Σκοπέλου, γιὸς τοῦ Γ. ’Ι. Γεωργάρα) 218
Γεωργάρας Γ’ (εώργιος) ’Ιω. (Σκοπελίτης ἑλληνοδιδάσκαλος στὴ Σκιάθο (1856-62). Ἐλληνοδιδάσκαλος καὶ Σχολάρχης στὴ Σκόπελο (1862-83). ’Ο Π. ὑπῆρξε μαθητής του στὴ Σκιάθο (1860-62) καὶ στὴ Σκόπελο) 183-4, 217 (βλ. Φρ. Σκ. Β’, 72-3)
Γεώργιος Οίκονόμου. ’Αδελφὸς τοῦ Σωτηρίου Οίκ., πρωτεξάδελφος τοῦ Π.) 78-9
Γεωργιάδαι ἀδελφοὶ 208
Γεωργιάδης (βουλευτής, ἀπὸ τὴν Γλώσσα Σκοπέλου. ’Ο Π. προγύμναζε τὸν γιὸν του Δημητράκη, μαθητὴ Γυμνασίου στὴν ’Αθήνα) 22, 41
Γεωργιάδης Γ. (Σκιαθίτης) 55-6, 64-5, 88
Γεωργιάδης Δημητράκης (γιὸς τοῦ βουλευτῆ Γεωργιάδη) 41
Γεώργιος (τελωνοφύλακας) 27
Γεώργιος (Σκιαθίτης· γιὸς τοῦ Θεοδόση) 199
Γεώργιος ἡ Γεώργιης ἡ Γεωργάκης (Παπαδιαμάντης. ’Αδελφὸς τοῦ Α.Π. Γραμματέας δημαρχίας Σκιάθου καὶ Βόλου, δημογραμματέας Πορταριᾶς Πηλου. ”Ελαβε μέρος, κρυψά, ώς ἔθελοντής, στὴν Ἐπανάσταση τῆς Θεσσαλίας τὸ 1878. ’Απέκτησε πέντε παιδιά καὶ πέθανε ἀπὸ ψυχικοῦ νόσου) 23-145 passim, 191, 195, 203-4 (βλ. ’Απ. 4.577-8)
Γιάγκος (φίλος τοῦ Νικολ. Δ. Δημητριάδη) 189
Γιάννης (’:Ιωάννης Ν. ’Αλεξάνδρου. Γαμ-
- βρὸς τοῦ Π., σύζυγος τῆς ἀδελφῆς του Ούρανίας) 112, 128, 185
Γιαννιώτης (Παπαϊωάννου (1823-1903). γιὸς τῆς Γερακούλας καὶ πρωτεξάδελφος τοῦ Π., ναυτικός) 61, 149 (βλ. ’Απ. 2.153-68, 4.436-44· πβ. Φρ. ’Αν. 53)
Γιαννίτσης Εύστ. (καφετζῆς στὴ Σκιάθο. Συνδρομητής τῆς «Ἐστίας») 154-5
Γκιουλό, τὸ (’Ιουλία (γαλλ. Julie) Γκιουλή, ἡ > Γκιουλό, τό. Ἡ ἐτυμολογία καὶ δρθιογραφία εἰναι τοῦ οίκου. Γ. Ρήγα. Μητέρα τοῦ Π., κόρη τοῦ ’Αλεξ. Μωραΐτη) 217 (βλ. καὶ Οίκονόμου ’Αγγελική) 217
Γκιώνης Θεόδωρος (ξένος ἐγκατεστημένος στὴ Σκιάθο) 53
Γλωσσαῖς (κάτοικος Γλώσσας Σκοπέλου) 120
Γοργορίνης Σπ. 167
Γόρδων (Gordon· δ Π. μετέφραζε τὴν ’Ιστορία του) 153, 155, 157-9
Γουβανίδης ’Αλέξανδρος, βλ. ’Ιωαννίδης
Γρηγόρης (ἀνεψιὸς τοῦ Π., γιὸς τῆς ἀδελφῆς του Ούρανίας) 134, 138*
Γρηγόρης τῆς Σειραίνῶς (στὸ κείμ. συραίνος· ποιὸς εἶναι; Μήπως ἡ μητέρα τοῦ Π. ἥθελε νὰ γράψει: ούρανιῶς; Πβ. Γρηγόρης) 146
Γρηγόριος δ Παλαμᾶς (: Κυριακὴ Β’ τῶν Νηστεῖων) 216
Γρηγόριος (ἀρχιμανδρίτης ἀπὸ τὸ ”Αγιον Όρος (;)) 98
Γρυπάρης (’Ιωάννης. Φιλόλογος καὶ ποιητής. Μετέφρασε Πλάτωνα καὶ Αἰσχύλο) 158
Δ. ’Αθ. (καθηγητὴς γαλλικῆς γλώσσας) 121-2
Δ. Μ. 41
Δαμάσκοι (Σκιαθίτες πλοίαρχοι) 192
Δαμάσκοι υἱοὶ ’Αθ. (Σκιαθίτες πλοίαρχοι) 194

* ’Ο Γρηγόρης τῆς σ. 138 (ἐπιστολὴ 165) κατὰ τὸν Merlier εἶναι ἔξαδελφος τοῦ Π. ’Εμεῖς νομίζουμε ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν ἀνεψιό του.

- Δαμάσκος Ιω. Αθ. (Σκιαθίτης πλοίαρχος) 191
- Δαμάσκος Μ. (Σκιαθίτης) 100
- Δαμάσκος Νικολ. Δ. (Σκιαθίτης πλοίαρχος) 63, 66, 71, 191
- Δαμιανός (πατήρ) — Τζορδιάς. Ιερομόναχος ἀπὸ τὴν Σκῦρο, ἡγούμενος Μ. Εὐαγγελισμοῦ Σκιάθου (1870-71) 21-2 (βλ. Φρ. Σκ. Α' 245)
- Δαμιανός (κ. —, λογιστής ἀπομοπλοίου) 67
- Δεληθυρογιᾶς Βασίλειος (ἀπὸ τοὺς πιστοὺς τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ Ἀγ. Ἐλισσαίου) 168, 174
- Δεληγεώργης Ἰωάννιος 41
- Δεληγιάννης ἥ Δεληγιάννης Δημ. (Σκιαθίτης) 27-8
- Δηλιγιάννης (Θεόδωρος. Πολιτικὸς ἀντίπαλος τοῦ Τρικούπη) 185
- Δημητράκης (γιδὸς τοῦ δημάρχου Κ. Μωραΐτη, ἔξαδελφος τοῦ Π. Πέθανε νεώτατος) 142 (βλ. "Απ. 5.339-40· πβ. Φρ. Ἀν. 47)
- Δημητράκης, βλ. Γεωργιάδης —
- Δημητριάδης Γ(εωργίος) Δ. ἥ Γ. Δημ. (Σκιαθίτης. Γιδὸς τοῦ Δ. Δ., ἀδελφὸς τοῦ Νικ. Δ. Σπούδαζε στὴν Ἀθήνα μαθηματικά· φοιτητῆς ἔλαβε μέρος στὸν θεσσαλικὸν ἀγώνα ὡς ἐθελοντής. Φίλος τοῦ Γ. Π. Ὅπηρέτησε σὲ διάφορα Γυμνάσια καὶ στὴ Σκιάθο) 101-2, 107, 110, 192 (βλ. "Απ. 5. 337-8· πβ. Φρ. Σκ. Α' 290)
- Δημητριάδης Δ. (Σκιαθίτης, φίλος τῶν Α. καὶ Γ. Π.) 143, 147
- Δημητριάδης Νικόλαος Δ. (1851-1938) (γιδὸς τοῦ Δημητρίου Δ. ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὴ Χαλκιδικὴ καὶ φίλος τῶν Α. καὶ Γ. Π. Δήμαρχος Σκιάθου (1883-87), βουλευτὴς ἐπαρχίας Σκοπέλου (1895). Λόγιος καὶ σπουδαῖος νομικὸς) 32, 116-7, 188, 193-4 (βλ. Φρ. Σκ. Α' 288-9 καὶ Φρ. Ἀν. 72)
- Δημητριαδόπουλα 143
- Δημήτριος τῆς Ούρανίας (ἀνεψιὸς τοῦ Π., γιδὸς τῆς ἀδελφῆς του) 124
- Δημήτριος 163
- Δημήτριος (ἀδελφὸς τῆς Πολυξένης Μπουκη) 178
- Διαμάντης (ἀνεψιὸς τοῦ Π., εἶναι ὁ μεγαλύτερος γιδὸς τοῦ ἀδελφοῦ του Γ. Π.) 161, 163 (βλ. "Απ. 4.334)
- Δικαῖος (ἐκδότης) 216, 219
- Διολέτας Ἰωάννης (Σκιαθίτης) 90
- Διοματάρης Ἀλέξανδρος (Σκιαθίτης· γαμβρὸς τοῦ πλοιάρχου Καραπιπέρη) 36
- Δουλῆς (γιδὸς τοῦ βουλευτῆ Ιω. Δουλίδη) 117
- Δουλίδης Ἰωάννης (Σκοπελίτης. Βουλευτής. Φίλος τοῦ παπα - Αδαμαντίου) 36-7, 57, 79-80, 86-7, 94-6, 117
- Ἐβραῖοι 22
- Ἐλένη (κυρὰ —. Γυναικαδέλφη τοῦ Ἰω. Χατζῆ Σταματίου) 39
- Ἐμμανουηλίδης Κ. (Σκοπελίτης) 69
- Ἐνετοί 217
- Ἐπιφανιάδης 152
- Ἐπιφανιάδης Θωμᾶς (προφανῶς εἶναι ὁ Σκιαθίτης ἐφοπλιστής, γεννημένος στὸν Βόλο, 1886-1968. Στὸ φιλολογικὸ περιοδικό του «Ἡ Μοῦσα», ἐκδ. 1903, πρωτοδημοσιεύτηκαν ἔργα τοῦ Π.) 164 (βλ. Φρ. Σκ. Β' 296-8)
- Ἐπιφάνιος (Σκιαθίτης. Κουμπάρος τοῦ Γ. Ιω. Γεωργάρα) 183
- Ἐπιφάνιος (κ.), βλ. Καλοειδῆς —
- Ἐπιφανίου Ἀλέξανδρος (Σκοπελίτης. Φίλος τῆς οἰκογ. Παπαδιαμάντη) 72-3
- Ἐύαγγελὴ ἥ Βαγγελὴ (κυρὰ —. Σπιτονοικούρα τοῦ Π. στὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖ τὴν εἶχε γνωρίσει ἥ Ἀλέξανδρα τοῦ Ἀλογάκη (βλ. λ.) καὶ τῆς ὑποσχέθηκε νὰ τῆς βρεῖ ὑπηρέτρια ἀπὸ τὴν Σκιάθο) 38, 44-5
- Ἐύαγγέλης (ἀνεψιὸς τοῦ Π., γιδὸς τῆς ἀδελφῆς του Ούρανίας) 136
- Ἐύσταθίου Ν., βλ. Κουρκούμπας
- Ζαμπούρας Θεόδωρος (Σκιαθίτης. Ὅποτακτικὸς σὲ μοναχό. "Ηθελε νὰ ιερωθεῖ") 126
- Ζήσαινα (Σκιαθίτισσα) 22

Ζιμπλόδες (: Κωνσταντής Ζαγοριανός ή Ζιμπλός. Είχε παντοπωλεῖο-ταβέρνα ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Π. στὴ Σκιάθῳ) 216

Ζωφαΐτης Γ. (Γεώργιος Π. Παπαγεωργίου ή Ζωφαΐτης [1845-1917]. Γείτονας τοῦ Π. στὴ Σκιάθῳ. Ἐμποροπολίσαρχος, κατόπιν γραμματέας τῆς Δημαρχίας καὶ δικολάβος) 76, 107 (βλ. "Απ. 4.359, 4.405-6· πβ. Φρ. 'Αν. 93)

'Ηλίας (Σκιαθίτης) 208

'Ηλίας (κυρ —, σύζυγος τῆς Βασιλικῆς ή 'Ηλιενας) 174, 177

'Ηλιενα (κυρά — ή κυρία Βασιλική, συζ. 'Ηλία. Πιστή τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ 'Αγίου 'Ελισαίου) 174, 177-8

'Ηλιόπουλος 'Αναστάσιος (ξενοδόχος 'Αθηνῶν· γνωστὸς τοῦ Π.) 73

Θεοδόσης (Σκιαθίτης, πατέρας τοῦ Γεωργίου) 199

Θεόδωρος (ἀδελφὸς ἀγρυπνιῶν 'Αγ. 'Ελισαίου) 167, 174, 177

Θεοδώρου Δ. Γ. (Σκιαθίτης) 95

Θεοφιλάτος Νικόλαος (φίλος τοῦ Π. 'Ο πατέρας του εἶχε σπίτι καὶ ίδιοκτητη ἐκκλησία στὸ Χαρβάτι ὅπου ζμενε ὁ Νήφων (βλ. λ.)) 150

Θεοχάρης (φίλος τοῦ Γ. Π.) 187

Θεσσαλὸς 129

Θωμᾶς 'Αλ. (Σκιαθίτης. Προφανῶς εἶναι τὸ ἔδιο πρόσωπο μὲ τὸν 'Αλ. Θ. 'Αλεξάνδρου (βλ. λ.)) 93

Θωμᾶς ('Απόστολος. Δευτέρα τοῦ —) 167

'Ιγγλέζης (Σκοπελίτης· πατέρας τοῦ μοναχοῦ 'Αγάθωνος. Γνωστὸς τοῦ παπα-'Αδαμαντίου, ὑπηρέτησε ὡς τελώνης στὴ Σκιάθῳ) 28

'Ιουλία, βλ. Γκιουλδ

'Ιωαννίδης ή Γουβανίδης 'Αλέξανδρος ή 'Ιωάννης ('Ιωάννα) (πρόσωπο εἰκονικό) 57, 60

'Ιωαννίδης (κ.— Σκιαθίτης· δι γιός του Ραφτάκης σπουδαζε στὴν 'Αθήνα) 59

'Ιωαννίδου 'Ιωάννα, βλ. 'Ιωαννίδης ή Γουβανίδης

'Ιωάννου 'Αλεξ. Θωμᾶ (Σκιαθίτης, φίλος τοῦ Γ. Π.) 188

'Ιωάννου 'Αργ. Θ. (Σκιαθίτης) 48

'Ιωάννου Φιλοκλῆς Γ. (: Φιλοκλῆς Γεωργίαδης. Γιδὸς τοῦ Γεωργίου 'Ιωάννου ἀπὸ τὴν Βάθδο τῆς Χαλκιδικῆς ἐγκατασταθεὶς στὴ Σκιάθῳ μετὰ τὴν 'Απελευθέρωση. Δύο φορές δήμαρχος Σκιάθου (1899-1903 καὶ 1907-14) καὶ Πρόεδρος Κοινότητος — 1929-32. Εὐεργέτης τῆς Σκιάθου. Οἱ γιοὶ τοῦ Γεωργ.

'Ιωάννου ἐπῆραν τὸ ἐπώνυμο Γεωργιάδης) 100, 112 (βλ. Φρ. Σκ. Β' 134-5)

'Ιωσήφ (ιερομόναχος στὴν Μ. 'Αγ. Χαράλαμπους Σκιάθου· πνευματικὸν τέκνον τοῦ παπα-'Αδαμαντίου) 184

Καβαλογήνα, βλ. Παπαδοπούλαινα

Καζελίδης Γ. (ὑπάλληλος ἐφημ. «'Ακρόπολις») 140

Κακλαμᾶνος Δημ. (δημοσιογράφος, ἐκδότης ἐφημ. «'Αστυ». Φίλος καὶ ὑποστηρικτής τοῦ Π.) 158, 160

Καλογερόπουλος Δ. Ι. (δ/ντῆς τοῦ περιοδικοῦ «Πινακοθήκη») 170

Καλοειδῆ Σεραϊνώ (χήρα 'Επιφανίου —) 132-7

(Καλοειδῆ) Σερ(αϊνῶς) θυγατέρες 134

Καλοειδῆς 'Επιφάνιος 'Αλ. (Σκιαθίτης δημοδιδάσκαλος, γιδὸς τοῦ δημάρχου 'Αλεξ. Κ. Συγγενῆς τοῦ Π. ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ δάσκαλός του στὸ ἀλληλοδιδακτικὸ Σχ. Σκιάθου — 1857-59) 30, 67, 127, 181 (βλ. Φρ. Σκ. Β' 72)

Καλοειδῆς Νικόλαος 'Επιφ. (Σκιαθίτης ἐλληνοδιδάσκαλος, γιδὸς τοῦ 'Επιφανίου Κ.) 132, 135-6

Καμπάνη Μαριγώ (σύζυγος ταγματάρχου Δ. Κ.) 70

Καμπάνης 'Αλέξανδρος (ἀπὸ τὴν "Ανδρο. Φιλόλογος Σχολάρχης στὸ 'Ελλην. Σχ. Σκοπέλου, ὃπου ἐφοίτησε δ. Π.— 1865-66. Συνέστησε στὸν παπα-'Αδαμάντιο νὰ τὸν σπουδάσει) 98

- Καμπάνης Δ. (ταγματάρχης. Κάτοικος 'Αθηνῶν, ὁδ. Πειραιῶς, οἰκία N. Martottin > μορματών [βλ. λ.]) 70-1
- Καμπάνης (Καλλίνικος· ἀρχιεπίσκοπος Χαλκίδος — 1852-1878. Ἀπὸ τὴν "Ἀνδροῦ. Σπουδαῖος κανονολόγος) 48, βλ. καὶ Χαλκίδος ἄγιος. Π.Μ.ρ.Β' 156-7
- Καμπαλίας ἡ Καμβαλίας Γ. (Σκοπελίτης) 39, 42
- Καπλανίδης Κωνσταντῖνος (λοχίας 8ου τάγματος) 72-3
- Καραγιαννόπουλος (καθηγητής Γυμνασίου Χαλκίδος) 13
- Καραπιπέρης (Σκιαθίτης πλοίαρχος) 36
- Καρκαβίτσας ('Ανδρέας) 158, 167, 175
- Καρτάλης (κ. —, δήμαρχος Βόλου) 192
- Καρπέτης 14
- Καρπέτης 'Αλέξ. ἡ 'Αλέκος (Σκιαθίτης πλοίαρχος, γιδὸς τοῦ πλοιαρχου Γιάννη Καρπέτη. Γείτονας τοῦ Π.) 57 (βλ. Φρ. 'Αν. 99-100)
- Καρπέτης Ν. Ι. (Σκιαθίτης, ἀνεψιὸς τοῦ παπα'-Αδαμαντίου) 204
- Καστόρης (Εύθυμιος, καθηγ. τοῦ Παν/μίου. Λατινικὴ γραμματικὴ τοῦ —) 18
- Κατίγκω (σύζυγος Γεωργίου Παπαδιαμάντη) 145, 147
- Καχριμάνη ἀδελφοὶ (εἶχαν ταβέρνα στὴν 'Αθήνα, ὁδ. Σαρρῆ, στοῦ Ψυρρῆ, ὅπου ἐσύγχαζε ὁ Π. μὲν ἄλλους φιλακόλουθους) 174
- Κοιρανίδης (Νεόφυτος. Ἱερομόναχος ἀπὸ τὴν Γλώσσα Σκοπέλου. Ἡγούμενος τῆς Μ. Εύαγγελισμοῦ Σκιάθου (1869-70 καὶ 1871-72)) 13 (βλ. Φρ. Σκ. Α', 245)
- Κόκκινος Νικόλαος 'Εμμ. (Σκιαθίτης ὑποδηματοποιός, εἰδικὸς στὴν κατασκευὴ τῆς κουντούρας γιὰ τὸν χορὸ τῆς καμάρας. Δημοτικὸς σύμβουλος (1892-1903)) 53, 92 (βλ. "Απ. 4.586, 589-90· πβ. Φρ. 'Αν. 78)
- Κόλιας Ν. 190
- Κοντόσταυλος 'Αλέξανδρος (πολιτικὸς) 198-9
- Κοσμᾶς (κύριος — τοῦ ἀτμοπλοίου «Τρόπα») 119
- Κοτζιᾶς (καπετάν —, ἀπὸ τὰ Ψαρά. Λιμενάρχης) 37
- Κούλα ἡ Ἀγγελικούλα (κόρη Νικολ. Μπούκη) 166-8, 174, 177-8 (βλ. "Απ. 4.391, 393)
- Κουμουνδούρος (κ. —) 21
- Κουμπῆς (Σκιαθίτης, ἀπόγονος τοῦ Καραχμέτη: Νικολάου Κουμπῆ) 100
- Κουπιτώρης (καθηγητής Γυμνασίου Πειραιῶν· πρώην Γυμν/ρχης Πατρῶν) 15
- Κουρκούμπας ἡ Εύσταθίου Ν. (Σκιαθίτης, φίλος τοῦ Γ. Π.) 188, 203, 208 (Κορκούμπας)
- Κουσουλίνης (ἡ -ος) Σπυρίδων (φίλος τοῦ Π. Εἶχε βιβλιοπωλεῖο στὴν 'Αθήνα ὅπου συχνάζει ὁ Π. καὶ γνωρίζει πολλοὺς λογίους) 58, 64-6, 77-80, 91, 102, 110, 117, 127, 141, 151
- Κουτσούκος (κ. —. Καπνοπώλης στὴν 'Αθήνα. Φίλος τοῦ Π.) 174
- Κρασόπουλος 119
- Κρίσπης (Γυμνασιάρχης στὸ Γυμνάσιο Χαλκίδος) 13
- Κυράννα (Θεία —), βλ. Ραγιᾶ ἡ Ραγιάδαινα
- Κυρατσούλα (Παπαδιαμάντη· ἀδελφὴ τοῦ Α. Π.) 162, 215-6, 220-22
- Κυριακόπουλος (κ. —. Γαμβρὸς τοῦ Πανταζῆ (βλ. λ.)) 127
- Κύρου ('Αδωνις, δ/ντῆς τῆς «Ἐστίας») 160, 215-6
- Κωβαῖος Γεώργιος (δ/ντῆς Ταχυδρομείου Σκιάθου. Φίλος καὶ συμπότης τοῦ Π.) 169
- Κωνσταντινίδης 'Ιωάννης (Σκοπελίτης) 89-90
- Κωνσταντῖνος (γιδὸς τῆς θειᾶς Βράινας, ὑπαξιωματικὸς (;)) 55 (βλ. καὶ Βράινα)
- Λάγιος 94
- Λαμπρόπουλοι 'Αφοὶ (ἐμπόροι 'Αθηνῶν) 222
- Λαυριώτης, βλ. Γεράσιμος
- Λενιό, τὸ (ῶς παράδειγμα· ὀρθογραφία τοῦ οίκου. Γεωργ. Ρήγα) 217
- Λητοΐδης Κωνστ. (ἡ Κουλμενῆς. Σκιαθίτης φιλόλογος, σχολάρχης Σκιάθου.

- Σπούδασε στήν Γερμανία. 'Υπηρέτησε και σε Γυμνάσια. Παντρεύτηκε τήν άνεψιά του Ιατρού Βίλδ) 43-4, 65-6, 107 (βλ. Φρ. Σκ. Α' 283)
- Λογοθέτης (Γεώργιος Κ., δ πρῶτος δάσκαλος τοῦ Π. στὸ Δημοτικὸ Σχ. Σκιάθου (1856-57). 'Απὸ παλαιὰ σκιαθίτικη οἰκογένεια καὶ συγγενῆς τοῦ Π.) 217 (βλ. Φρ. Σκ. Β' 72)
- Λογοθέτης Νικόλαος Στ. (καπετάν —. Πλοίαρχος, κάτοχος γολέτας, γιὸς τοῦ καπετάν Σταμάτη ἀπὸ τὸ Κάστρο. Συγγενῆς τοῦ Π.) 24, 28 (βλ. Φρ. 'Αν. 56)
- Λοιμβάρδος ('Υπουργός Παιδείας) 127
- Μαλακάσης (Μιλτιάδης) 158, 164, 167
- Μαμμῆς Ἀντώνιος Κ. (Σκιαθίτης πλοίαρχος) 18
- Μανιάτης (δ κάτοικος τῆς Μάνης) 129
- Μανιώτης Γεώργιος Στ. (Σκιαθίτης [ἢ] πλοίαρχος) 16, 71
- Μανοῦσος Γεώργιος (Ιδιοκτήτης ίδιωτικοῦ 'Εκπαιδευτηρίου στήν Ἀθήνα (Πλάκα). 'Ο Π. ἐπρόκειτο νὰ προσληφθεῖ ὡς βοηθὸς διδασκαλίας) 25-6, 34-5, 37, 40, 65, 126
- Μανωλάκης (Παπαγιάννης ἢ 'Εμμανουὴλ Κ. Παπαϊωάννου. 'Εξάδελφος τοῦ Π., γιὸς τῆς Γερακούλας, ἀδελφῆς τοῦ παπα-Ἀδαμαντίου. Ζοῦσε στήν Ἀμερικὴ) 57-60, 62-6 (βλ. "Απ. 4.358)
- Μαραγκάκη Μαριά (σύζυγος Ἀντωνίου —) 68-9, 73, 81-2, 84
- Μαραγκάκης Ἀντώνιος (Σκιαθίτης) 68, 81, 84
- Μαρασλῆς (Γρηγόριος, γέρο —. 'Εθνικὸς εὐεργέτης, χορηγὸς τῆς δμωνύμου βιβλιοθήκης. Μὲ τὸν θάνατό του ναυάγησε ἡ ἔκδοση) 163
- Μαρία (Βοναπάρτη. Πριγκήπισσα. 'Απένειμε στὸν Π. τὸν Σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος) 218
- Μαριγό, τὸ (ῶς παράδειγμα: ὡς δρθογραφία τοῦ οἰκον. Γεωργίου Ρήγα) 217
- Μαριγώ, βλ. Καμπάνη —
- Μαριώ, βλ. Μαραγκάκη Marmottin N., βλ. μορματῶν Ματζούκας (παρατσούκλι Σκιαθίτη) 25
- Μαυρογιαλῆς 15
- Μαυρουδῆς Ἀλέκος 167, 169
- Μαχαιρᾶς Ἀγγελῆς (Σκοπελίτης) 120, 124
- Μελαχρινὸς (ὑπάλληλος Ταμείου Σκοπέλου) 182
- Μελισταγῆς Δ. (Μακεδόνας ἐγκατεστημένος στὴ Σκιάθο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ἐπαναστάσεως. Συγγενῆς τῆς θεῖᾶς Ραγιάδαινας (βλ. λ.) 23, 25, 29, 31, 38
- Μερκούρης (Δήμαρχος Ἀθηναίων) 154
- Μητρόπουλος Νικόλαος (: Νεῖλος Σιμωνοπετρίτης, μοναχὸς μεγαλόσχημος) 167
- Μιαούλης (λιμενάρχης Σκιάθου) 143
- Μιλτιάδαι, οἱ 121
- Μιτζέλος Ἀναστ. Εὔστ. (δικαστικὸς κλητήρας Σκιάθου) 143, 208
- Μιχαηλίδης Κίμων (ἰδιοκτήτης καὶ δ/ντῆς τῶν «Παναθηναίων») 151, 159
- Μιχάλης (τροφοδότης ἀτμοπλοίου «Πανελάχιον») 17-8
- Μοναχάκης (στὸ μαγαζὶ του στήν Ἀγ. "Αννα Εύβ. ἐργαζόταν δ Γ. Π. τὸ 1872) 187
- μορματῶν (οἰκία —. Τὸ δρθόν: Marmottin. Τὸ σπίτι, στήν ὁδ. Πειραιῶς 30, ἀνῆκε στὸν ἐγγονὸν τοῦ Nicolas Marmottin, Βούχερερ) 71 (βλ. Με. 77)
- Μπογιατζίνη Μαργαρὼ Κ. (Σκιαθίτισσα) 51
- Μποροδῆμος 107
- Μπούκη Πολυξένη ἢ Π. Μ. (σύζυγος Νικολάου. Νοσοκόμος στὸν Εύαγγελισμό. 'Ο Π. τῆς ἔμαθε ἀνάγνωση καὶ γραψή γιὰ νὰ μὴ χάσει τὴν θέση τῆς. Πιστὴ τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ 'Αγ. Ἐλισαίου καὶ ἀφοσιωμένη στὸν Π.) 166-8, 174, 177-8
- Μπούκης Νικόλαος ἢ Νίκος (κύρ —, μανάβης στήν Ἀθήνα. Λαϊκὸς τύπος, πιστὸς φίλος τοῦ Π., ἀπὸ τοὺς εὐλαβεῖς τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ 'Αγ. Ἐλισαίου) 166-8, 171, 174, 176-8 (βλ. "Απ. 4.391-3)

Μπούρας Ἀνδρέας (Σκιαθίτης, φίλος τοῦ Γ. Π.) 145, 188

Μωραΐτης Ἀλέκος ἡ Ἀλέξανδρος (γιὸς τοῦ δημάρχου Κωνστ. Μ., ἔξαδελφος τοῦ Π. Σπουδάζει γιατρός. Δήμαρχος Σκιάθου (1895-99)) 54, 58, 79, 85-9, 108, 110, 142 (βλ. Φρ. Ἀν. 47)

Μωραΐτης Γεώργ. Δ. (Σκιαθίτης) 206-7

Μωραΐτης Γ. Ἰ. (Σκιαθίτης) 196, 199

Μωραΐτης Ἰω. Ἀλ. (Σκιαθίτης) 109

Μωραΐτης Κωνσταντίνος ἡ Κ. Μ. (θεῖος καὶ νονὸς τοῦ Π., ἀδελφὸς τῆς μητέρας του. Τρὶς δήμαρχος Σκιάθου (1866-70, 1874-79, 1891-95)) 22, 32-4, 37, 50, 61, 75, 83, 87, 128, 182(3) (βλ. "Απ. 4.183 (ώς καὶ Ἀλέκος), 267 κ.ἔξ., 437· πβ. Φρ. Ἀν. 45)

Μωραΐτης Νικόλαος ἡ Νικολάκης Κ. (Σκιαθίτης) 42, 44, 45, 51 (βλ. καὶ Σινιορὸς Νικολ.)

Μωραΐτης Ἀλέξανδρος Δ. 23, 121-2, 126, 131-2, 140-1, 145-6, 168, 206-7, 217

Μωραΐτης Ἰωάννης Δ. (γνωστότερος ὡς Γιαννιώς. Ἀδελφὸς τοῦ Ἀλ. Μωραΐτηδη. Εἰρηνοδίκης) 87, 107

Μωραΐτου Ζωὴ Μ. (Σκιαθίτισσα) 73

Μωϋσῆς (πάτερ —, Κοκκαλιάδης. Ιερομόναχος ἀπὸ τὴν Ὑδρα. Ἡγούμενος Μ. Εὐαγγελισμοῦ Σκιάθου (1873)) 24 (βλ. Φρ. Σκ. Α' 246)

N. 138

Νήφων (ἀδελφὸς —, μοναχός. Εἶναι δὲ Νικόλαος Δ. Ἀγιώτης [1849-91], γιὸς τοῦ πλοιάρχου Διανέλου Ἀγιώτη. Συμμαθητής καὶ φίλος τοῦ Π. Ναυτικὸς καὶ κατόπιν μοναχὸς στὸ Ἀγιον Ὄρος ὡς Νήφων. Εὑρισκόμενος στὴν Ἀθήνα, γιὰ λόγους ὑγείας, ὑπηρέτησε ὡς νεωκόρος στοὺς Ἀγίους Ἀναργύρους καὶ στὴν Ἰδιόκτητη ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοφιλάτου στὸ Χαρβάτι. Εἶναι δὲ καλόγερος Σαμουὴλ στὸ διήγημα «Ο Καλόγερος» 2.815-42) 120, 126-7 (βλ. "Απ. 3.232, 645, 4.431 κ.ἔξ., 482· πβ. Φρ. Ἀν. 73)

Νικηφόρος (παπα—), βλ. Νικόλαος, παπα—
Νικολαΐδης Ν. Ἰ. (Σκοπελίτης βουλευτής· συγγενῆς τοῦ παπα-Ἀδαμαντίου) 23, 36, 41, 45, 185 (βλ. καὶ "Απ. 4.420)

Νικολαΐδης (ἐκδότης ἐφημ. «Ἐθνικὸν φρόνημα») 181

Νικολάκης ἡ Νικόλαος ἡ Νικολὸς τῆς Οὐρανίας (ἀνεψιδὸς τοῦ Π., γιὸς τῆς ἀδελφῆς του Οὐρανίας) 126-7, 133-5, 190, 204

Νικόλας (-αος) (παπα —, Φάλκος-Παπανικολάου ἡ παπα-Νικηφόρος Πρωτόπαπας, Παπανικολάου. Ιεράτευσε πρῶτα στὸ Χριστὸ στὸ Κάστρο καὶ κατόπιν στοὺς Τρεῖς Ιεράρχες. Συνεφημέριος τοῦ παπᾶ-Ἀδαμαντίου, ἐβάπτισε τὸν Α. Π. Χηρεύσας ἀπεσύρθη στὴν Μ. Εὐαγγελισμοῦ ὁν Νικηφόρος Ἱερομόναχος δπου καὶ ἡγούμενος (1872-73 καὶ 1874-78)) 25, 32, 77, 217 (βλ. "Απ. 2.478. 3.122, 125-6, 460, 4.88· πβ. Φρ. Ἀν. 91)

Νικόλας Παπᾶ Ἀλεξάνδρου, βλ. Παπᾶ Ἀλεξάνδρου

Νῖκος ἡ Νικόλαος, βλ. Μπούκης

Νικόλενα (κυρία —. Ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν εὐλαβῶν γυναικῶν τῆς Πολ. Μπούκη) 178

Ντατέλιας Κωνστ. 16

Νώντας (: 'Επαμεινώνδας Δεληγιώργης. Ποιητὴς καὶ χριτικός. Πέθανε νεώτερος τὸ 1909. Τὸν ἀγαποῦσε Ἰδιαιτέρως δ. Π. καὶ ἔγραψε ἐλεγεῖο στὴ μνήμη του) 175 (βλ. "Απ. 5.29)

Οίκονόμου Ἀγγελικὴ Ἀδ. (πρεσβυτέρα τοῦ οἴκου. παπᾶ-Ἀδαμαντίου, μητέρα τοῦ Π.) 146 (βλ. καὶ Γκιουλδ)

Οίκονόμου Ἀρχόντω Γ. (Σκιαθίτισσα) 145

Οίκονόμου Δημήτριος 16

Οίκονόμου Κωνσταντίνος (Σκιαθίτης, συγγενῆς τοῦ Γεωργιάδη) 65

Οίκονόμου Σταματίτζα Ἀ. (μητέρα τοῦ Σωτηρ. Οίκονόμου, θεία τοῦ Π., ἀδελφὴ τῆς μητέρας του) 183-4

Οίκονόμου Σωτήριος (-ης) ή Σωτηράκης (1849-1909. Γιδές τοῦ 'Αλεξ. Οίκονόμου ή Νταντού. Πολὺ ἀγαπητὸς ἐξάδελφος τοῦ Π. Στὴν 'Αθήνα συγκατοικοῦσαν. Σπουδασε φιλολογία στὴν 'Αθήνα καὶ Γερμανία. Καθηγητὴς στὸ Μοναστήρι καὶ Τεργέστη καὶ Σχολάρχης στὴ Σκιάθο) 16, 20, 23-5, 28, 30, 35-7, 39, 41, 51, 67, 71, 75, 78-9, 90, 110, 112, 135, 142, 145-6, 168 (βλ. "Απ. 2.103 κ.έξ. 4.254, 267, 271-2, 275, 277, 5.344) (πβ. Φρ. Σκ. Α' 287 καὶ 'Αν. 51)

Ούρανία (σύζυγος 'Ιωάννου 'Αλεξάνδρου, ἡ μεγαλύτερη ἀδελφὴ τοῦ Π.) 18, 25, 123-4, 127, 136, 145, 161, 165, 190, 203-4

Π. η Παναγιώτης (μπάρμπα —, ναύκληρος τῆς «'Υδρας» τῆς γραμμῆς Πειραιῶς-Σκιάθου μέσω Χαλκίδος. Δὲν ἔπιανε στὸν Βόλο λόγω τουρκικῆς κατοχῆς. 'Η προσάρτηση τῆς Θεσσαλίας ἔγινε τὸ 1881) 52, 97, 190

Πάγκαλος (λοχίας) 103, 188

Πάγκαλος (κ. —. Συνεργάτης τοῦ Γ. Πετρίδη) 165

Πάλλης ('Αλέξανδρος. Ποιητής, χριτικός, ἔνθερμος διπαδὸς τῆς δημοτικῆς) 164

Παναγιωτίδης 'Αρ. (δημοσιογράφος τῆς «'Ακροπόλεων») 139

Παναγιωτόπουλος Βασίλειος (καπνοπώλης στὸν Βόλο) 193-6, 198, 207

Πανταζῆς (τμηματάρχης 'Τπουργείου Παιδείας) 36-7, 127

Πανταζῆς (Δημήτριος. Μεταφραστὴς τοῦ 'Αρχαιολογικοῦ Λεξικοῦ τοῦ Σμίθ) 97

Παντελῆς Γεώργιος (στρατιώτης) 116

Παπα... 'Αθανάσιος, βλ. 'Αθανάσιος

Παπᾶ 'Αλεξάνδρου Νικόλαος (Σκιαθίτης)

37

Παπαγεωργίου Γ. 'Ι. (πλοίαρχος, γείτονας τοῦ Π.) 75, 83-4*

Παπαγεωργίου Παναγιώτης 198

Παπαδιαμάντης, βλ. 'Αλέξανδρος, Γεώργιος, Κυρατσούλα, (Ούρανία), Σοφία, Χαρίκλεια

«Παπαδαμαντίου» 56

Παπαδῆμος 'Αγγελῆς 196

Παπαδοπούλαινα ή Καβαλογήνα (Σκιαθίτισσα τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος εἶχε πνεγεῖ. Στενὴ φίλη τῆς Φραγκογιαννοῦς. Τὸ Καβαλογήνα παρατσούκλι) 47-8 (βλ. Με. θ' καὶ 46)

Παπαϊωάννου Δ. (Έλληνοδιδάσκαλος στὴν 'Αθήνα) 41

Παπαϊωάννου 'Εμμ. Κ., βλ. Μανωλάκης

Παπανικολάου Ιω. (Σκιαθίτης δημοδιδάσκαλος, γείτονας τοῦ Π. Γιδές τοῦ παπα-Νικόλα [Νικηφόρου], βλ. λ. Σπούδαζε στὴν 'Αθήνα) 64-6

Παπανικολάου Ν. 192

Παπαντωνίου Ζαχαρίας (συντάκτης τοῦ «Σκρίπνη») 151

Πατλῆς Π. 77

Παυλίνης 'Αντώνιος Ιω. (Σκιαθίτης) 19

Παυλίνης Εύτυχης (Σκιαθίτης) 47 (βλ. "Απ. 4.214)

Πετρίδης Γεώργιος (λόγιος Αἴγυπτιώτης) 165, 167, 169-70, 174

Πόθος Ν. η Νικόλαος Πόθος 'Αγιώτης (Σκιαθίτης, ἰδιοκτ. γολέτας) 89-90, 123

Πολίτης (Νικόλαος) 159

Ποριώτης Νίκος (λογοτέχνης, δημοτικοῦτης) 167, 173

Πρωτοπαπᾶ(ς) Κωνσταντῖνος (Ιερεὺς. Θεῖος τοῦ Π., ἐξάδελφος τῆς μητέρας του. 'Ανεψιός τοῦ παπα-Νικόλα (Νικηφόρου) τὸν διποῖον ἀνεπλήρωσε στὴν ἐνορίᾳ του δταν ἐκεῖνος ἐμόνασε στὴν Μ. Εὐαγγελισμοῦ) 34

Πυκαΐος (καθηγητὴς στὸ Γυμνάσιο Χαλκίδος) 13

* Ο Μερλιέ τὸν ταυτίζει μὲ τὸν Γ. Ζωραΐτη, βλ. Με. 82. Δὲν συμφωνεῖ δμως τὸ πατρώνυμο τοῦ Παπαγεωργίου (βλ. Φρ. 'Αν. 93).

Ραγιά ή Ραγιάδαινα ή Κυράννα ή Ραγιάδαινα (θεία —, γειτόνισσα τοῦ Π. Ἀπὸ τὴν Μακεδονία, ἔγκατεστημένη στὴ Σκιάθῳ ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως. Συγγενῆς τοῦ Μελισταρῆ) 23, 25, 29, 31, 38

Ραγιᾶς Στέργιος Π. ή Σπύρος Γαμβρὸς Ραγιᾶ ή Στ. Ραγιᾶς (Σκιαθίτης. Κάτοχος ἡμιοιλίδος) 77, 196

Ραφτάκης (Ιωαννίδης. Σκιαθίτης, σπουδαῖς στὴν Ἀθήνα) 59, 105

Ρεΐζης (ἐπιλοχίας) 115

Ρετζίνας ή Ρετσίνας Γ. 17

Ρήγας Γεώργιος (Σκιαθίτης δημοδιδάσκαλος καὶ λερεὺς. Βαθὺς γνώστης τοῦ Τυπικοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Λαογράφος τῆς Σκιάθου) 220

Ρήγας Κωνσταντῖνος 58

Ρήγας Μιχαὴλ (Σκιαθίτης) 135-6, 146

Ρουσάκος Γεώργιος (ἀδελφὸς τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ Ἀγ. Ἐλισαίου) 174

Σακαβάρας Π. (Σκιαθίτης) 90

Σάντος Κωνστ. Ἰ. (Ἀθηναῖος ἔμπορος) 59

Σαραφιανὸς (δημαρχεύων Σκιάθου) 143

Σαχίνη Παναγιωτίτσα Δ. (θεία κ. Μαριγώς Καμπάνη) 70

Σαχίνης (ὑπάλληλος λιμεναρχείου Σκιάθου) 121

Σερ(αῖνως) θυγατέρες, βλ. Καλοειδῆ —

Σεραϊνώ, ἡ (ἐξαδέλφη τοῦ Π.) 128

Σεραϊνώ, τό, ἡ (ἀνεψιὰ τοῦ Π. Κόρη τῆς ἀδελφῆς του Ούρανίας) 163, 165

Σιμωνοτετρίτης Νεῖλος, βλ. Μητρόπουλος Νικόλαος

Σινιορὸς Νικολάκης (Σκιαθίτης. Τὸ ἐπώνυμόν του ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του Σινιώρας. Μᾶλλον ταυτίζεται μὲ τὸν Νικόλαον Μωραΐτην (βλ. λ.)) 45 (βλ. Με. 39)

Σκαβέντζης Μ. Κ. 14

Σκαπινάκης Παναγιώτης 189, 206

Σκόκος Κ. (ἐκδότης τοῦ διμωνύμου 'Ημερολογίου) 171

Σκουργάτης Γεώργιος (καπετάν —, Σκοπελίτης) 28

Σμπόνιος (κ.—, τῆς συντροφιᾶς τοῦ Ἀγίου Ελισαίου) 167

Σοφία ή Σοφούλα (Παπαδιαμάντη· ἀδελφὴ τοῦ Α. Π.) 85-6, 162, 215-6, 220-2

Σοφούλα (θεία —. Κόρη Ἀλεξ. Λογοθέτη, σύζυγος Ἀλεξ. Μωραΐτη, γιαγιά τοῦ Π. ἀπὸ τὴν μητέρα του) 51, 182 (βλ. "Απ. 2.89-94. 4.182-90")

Σουλτάνος 187

Σπανόπουλος Ἀναστάσιος (γεν. γραμματ. ἐφημερίδος «Ἀκρόπολις») 150

Σπηλιάδης 158

Σπύρος Γαμβρὸς Ραγιᾶ (Σκιαθίτης) 77 (βλ. καὶ Ραγιᾶς)

Σταγειρίτης (Νικόλαος. Ἀπὸ τὴν Χαλκιδικῆ, πρωτεργάτης τῆς ἐκεῖ Ἐπαναστάσεως. Τὸν κατέταξαν γιὰ τὶς στρατιωτικές του ὑπηρεσίες ὡς ἀξιωματ. τῆς Φάλαγγος. Ύγειονόμος στὴ Σκιάθῳ ὅπου καὶ παντρεύτηκε. Δημοτικὸς σύμβουλος. Νονὸς τῆς Σοφούλας Παπαδιαμάντη) 34, 40, 89, 92 (βλ. "Απ. 4.542· πβ. Με. 32 καὶ Φρ. Σκ. Β' 156-8)

Σταθάκης (ἀπόμαχος Γυμν/ρχης, πρώην Χαλκίδος· ὑπηρετοῦσε ὡς καθηγητὴς στὸ Γυμνάσιο Πειραιῶς) 15

Σταματάκης (Σκιαθίτης) 51

Σταμάτης (Σκιαθίτης) 87

Σταμάτης Ἀλέξ. ή Σταμάτης 149

Σταματίτζα, βλ. Οἰκονόμου —

Στάμενας ή Στάμενας Χριστόδουλος (Σκιαθίτης, ἴδιοκτ. κακιοῦ) 104, 110

Σταυράκης Λεωνίδας (οἰκονομ. ἐπιθεωρητὴς τῶν τελωνείων) 130-2, 185

Στεφανόπουλος Ἰωάννης (ζενοδόχος στὴν Ἀθήνα) 75

Στέφανος (κύρ — ὁ Πρόεδρος*. Ἀμαξᾶς

* Εἶπε στὸ καφενεῖο τῆς Δεξαμενῆς τὸ περίφημο: μὴ θορυβοῦν οἱ ὄχλοι, οἱ κύροι Ἀλέξανδρος ἐργάζεται.

στὴν Ἀθήνα, κατοικοῦσε στὴν Δεξαμενή. Τὸν ἀγαποῦσε πολὺ δὲ Π.) 173, 175 (Πρόεδρος) (βλ. "Απ. 4.389-90· πβ. Με. 207)

Συγχειτηκή (γερόντισσα —, μοναχὴ στὸν "Αγ. Ἐλισσοῦ. Πιστὴ τῶν ἀγρυπνιῶν) 174, 213

Συραῖνδς (Σειραινῶς), βλ. Γρηγόρης τῆς Σειραινῶς

Σωτήριος, βλ. Οἰκονόμου —

Σωφρόνιος (πατὴρ — Κεχαγιόγλου. Μοναχὸς ἀπὸ τὴν Ραιδεστό, ἥγονο μενος τῆς Μ. Εὐαγγελισμοῦ (1887-92). Ἀπὸ τὸ 1894-1934 ἐμόνασε στὴν Μ. Τιμ. Προδρόμου Σκοπέλου. Σπουδαῖα μορφή. Συνδέθηκε μὲ τοὺς Παπαδιαμάντη καὶ Μωραΐτιδη) 129 (βλ. Φρ. Σκ. Δ' 134-8)

Τάσος Κωνστ. 197

Τζηλικούδης ἢ Τσιλικούδης Στυλιανὸς (φίλος τοῦ Γ. Π. Δημοτ. σύμβουλος) 183, 188

Τίτλης Ἰω. 22

Τοῦρκοι 100, 102

Τρικούπης (Χαρίλαος. Πρωθυπουργός) 185 (βλ. "Απ. 5.334-6)

Τσάμης (μᾶλλον φύλακας τῆς οἰκίας Θεοφιλάτου στὸ Χαρβάτι) 150

Τσαντίλης Γεώργιος (Ιδιοκτήτης ἑκκλ. Ἀγίου Φανουρίου Ἀθηνῶν. Πιστὸς τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ 'Αγ. Ἐλισσοῦ) 173-4

"Τύρας (Σεβασμιώτατος —) 24

Φαλτάϊτς Κωνσταντῖνος ἢ Κώστας (δημοσιογράφος) 220-2

Φαλταϊτς Νίκος (ἀδελφὸς τοῦ Κωνστ. Φ.) 222

Φιλάρετος Δ. (φίλος τῆς οἰκογ. Νώντα Δεληγιώργη) 176

Φιλοκλῆς, βλ. Ιωάννου Φ.

Φινλεύ (Finley. Ὁ Π. μετέφραζε τὴν 'Ιστορία του) 157-8, 169-72, 175

Φιφή ('Αθηναία, φίλη τῆς οἰκογ. Ν. Μπούκη καὶ τοῦ Π.) 166-8

Φλογαίτης (κύριος —) 185

Φραγκίστας Νίκος (δικηγόρος καὶ βουλευτὴς ἀπὸ τὴν Λαμία. Παντρεύτηκε στὴ Σκιάθο. Γιός του δὲ καθηγ. Χαράλαμπος Φρ. Συγγενῆς τοῦ Π.) 155, 157

Φωτεινή (σύζυγος Βασιλείου Δεληθυοργιᾶ)

Φίλη οἰκογ. Μπούκη καὶ Π., τοῦ κυκλου τῶν ἀγρυπνιῶν τοῦ 'Αγ. Ἐλισσού. Μᾶλλον ταυτίζεται μὲ τὴν Φιφή (βλ. λ.) 174

Χαλκίδος ("Αγιος — ἢ Σεβ.— ἢ 'Αρχιεπίσκοπος ἢ 'Αρχιερεὺς) 23-6, 28-34, 44-6, 48-50 (Πανιερώτατος), 51, 53, 130, 172 (Δεσπότης) (γιὰ τὴν σ. 172 βλ. "Απ. 5.208-11)*

Χαμαργιᾶς Σωκράτης (λεμβοῦχος Σκιάθου) 222

Χάνος Ν. Παναγ. 22

Χαραλάμπης Ἰωάννης (ὑπάλλ. 'Υπουργείου. Οἰκογενειακὸς φίλος, εἶχε περιποιηθεὶ πολὺ τὴν μητέρα τοῦ Π. στὴν 'Αθήνα) 108 (βλ. Με. 126)

Χαρίκλεια (Μωραΐτου. Κόρη τοῦ δημάρχου Κ. Μωραΐτη, σύζυγος τοῦ πλοιάρχου Γεωργίου Μαυρογιαλῆ, ἐξαδέλφη τοῦ Π.) 40

Χαρίκλεια ἢ Χαρώ (Παπαδιαμάντη, ἀδελφὴ τοῦ Π.) 132, 149, 160-3, 215-6, 220-1

Χ(ατζη) 'Αποστόλης Γεώργιος ἢ Γ. Χ. 'Αποστόλου (Σκοπελίτης) 27, 29

* 'Αρχιεπίσκοποι ἢ 'Επίσκοποι Χαλκίδος ὑπῆρξαν οἱ: Καλλίνικος Καμπάνης (1852-1879), Χριστόφορος Σταματιάδης (1882-1892), Εύγενιος Δεπάστας (1893-1902), Γρηγόριος Φουρτουνιάδης (1899-1907), Γερμανὸς Μαυρομάτης (1907 (Δημητριάδος)-1935. Ἀπὸ τὸ 1907-1909 διοικησε ἑκκλησιαστικῶς καὶ τὴν Σκιάθο). Ἐξ αὐτῶν τρεῖς (Καλλίνικος, Χριστόφορος καὶ Γερμανὸς) εἶναι οἱ ἀναφερόμενοι στὶς ἐπιστολές (βλ. Φρ. Σκ. Α' 176-7).

- Χατζῆ Σταματίου Ἰω. (Σκιαθίτης) 39
 Χ. Σταματίου Γ. Ἰω. ἡ Γεωργ. Ἰ. Χατζῆ-
 σταματίου (φίλος τοῦ Γ. Π.) 25, 188
 Χατζῆσταματίου Μιχ. 207
 Χατζόπουλος Γ. 167
 Χρήστου Κωνσταντῆς (παπᾶ —. Κωνσταν-
 τῖνος Χρήστου ἡ Πλατανιώτης, Ιερέας
 στὴ Σκιάθο ἀπὸ τὸν Πλάτανο τοῦ Ἀλ-
 μυροῦ. Ἐφημέριος στοὺς Τρεῖς Ἱεράρ-
 χες. Εἶναι δὲ παπᾶς-Κυριάκος τῆς «Ἐξο-
 χικῆς Λαμπρῆς») 52 (βλ. Φρ. Ἀν. 38)

- Χριστοφίλης Γεώργιος ('Αθηναῖος, φίλος
 τοῦ Π. Λαμπαδάριος στὸν Ἀγ. Ἐλι-
 σαῖο, ἀπὸ τὰ σπουδαῖα πρόσωπα τῶν
 ἀγρυπνιῶν. Ὑποψήφιος μοναχός, πα-
 ρέμεινε στὴν Μ. Εύαγγελισμοῦ ἀλλὰ
 τελικῶς δὲν ἐμύνασε) 133-5 (πβ. Βῶ-
 κος Γερ. «Ἀγρυπνία εἰς τὸν Ἀγιον
 Ἐλισαῖον», σ. 19 καὶ 23 [Ἀλ. Παπα-
 διαμάντης, Ἐκδ. Φίλων] καὶ Μωρ. Β'
 177-8: κύρ-Χριστόφιλος· ταυτίζεται
 μὲ τὸν Χριστοφίλη;) Χρυσόστομος (Ιερέας στὴν Ἀθήνα) 172

II. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΩΝΥΜΙΩΝ

- Αγγλία 100, 163, 170-2
Αγία Αννα (Εύβ.) 187
Αγιον Ορος 127, 218
Αγιος Ελισσαῖος, βλ. Προφήτης —
Αγιος Φανούριος ('Αθ.) 173
Αγιος Χαράλαμπος (μοναστηράκι τῆς Σκιάθου στὴ θέση Κακόρεμα. Σήμερα χωρὶς μοναχούς. Ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ μονάσσει δι Μωραΐτιδης ὡς μοναχὸς Ἀνδρόνικος) 46, 184 (βλ. Φρ. Σκ. Α' 205-8 καὶ "Απ. 4.219)
Αγρίνιον 154
Αθῆναι 13-4, 16, 23, 28, 30, 33-4, 37, 44, 54, 57-8, 75-6, 97, 99, 101, 105, 108, 113, 118, 121-2, 126, 130, 132-3, 136, 142, 144-5, 152, 157, 159, 161, 168-9, 173, 175-6, 182, 185, 202, 217-8, 220
Αλεξάνδρεια 170
Αλμυρὸς 190
Αμερικὴ 53, 215
Αργολὶς 132
Αριστοτέλους ὁδὸς ('Αθ.) 155
Βελεστῖνον 212
Βόλος ἢ Βῶλος 129, 131, 138, 143, 156, 161, 185, 190, 192-3, 209
Γερμανία 88
Γλῶσσα (Σκοπέλου) 41
Ἐλλὰς 99-100, 124, 140, 143 (τὸ Ἐλληνικόν), 160, 214
Ἐρμενστάδη ἢ Ἐρμενστάτη 156
Ἐναγγελισμοῦ Μονὴ (Σκιάθου στὴ θέση Αγαλλιανοῦς. Σήμερα ἐν ἐνεργείᾳ.
Πνευματικὸ κέντρο τῶν Κολλυβάδων) 28 (βλ. "Απ. 4.419, 420· πβ. Φρ. Σκ. Α' 208-220)
Εύρωπη 176
Ζάκυνθος 72
Ηπειρος 99
Θεσσαλία 99-101, 187
Θετταλομαγνησία 100, 104
Καραγεώργη ὁδός, βλ. Μουσῶν ὁδὸς
Κέρκυρα 174
Κεφαλληνία 168
Κηφισσιά 148
Κρονστάδη ἢ Κρονστάτη 156
Κωνσταντινούπολις 99, 170
Λαμία 113-5
Λάρισα ἢ Λάρισσα 127, 138, 185, 193
Λιβόρνος, ἡ 57
Αἴμηνη (Εύβ.) 117
Λονδίνον 57
Μαγνησία 175
Μακρυνίτσα ἢ Μακρινίτσα (Πηγίου) 102-3, 187
«Μανολάκη Σοφριά» (χωράφι) 82
Μέγαρα 55, 127
Μεσημβρία (: Νότος) 76
Μεσολόγγι 164
Μεσσήνα ('Ιταλίας) 72
Μολδανία 184
Μολδοβλαχία 156
Μουσῶν (Καραγεώργη) ὁδὸς ('Αθ.) 171
Μυτιλήνη 178

Νέα Ἀγορά (’Αθ.) 176
 Νέα Μιτζέλα (νῦν Ἀμαλιάπολις Ν. Μα-
 γνησίας, στὸν Παγασητικό. Μία ὥρα
 τότε μὲ τὸ βαπτόρι ἀπὸ τὸν Βόλο) 190
 Νεάπολις (’Ιταλίας) 161
 Νίσα (λιμὴν) 60
 Εηροχώριον (σημ. Ἰστιαία Εὖβ.) 189
 Ὁδησσός 163
 Παξοὶ 13
 Πατήσια (’Αθ.) 173
 Πάτραι 15
 Πειραιεὺς 15-7, 28, 50, 52, 54, 58, 71,
 75-7, 83, 90, 94, 100, 122, 126,
 130-2, 135, 154, 185, 220
 Πειραιῶς ὄδος (’Αθ.) 71
 Πεντέλη 164
 Πήλιον 175
 Πλάκα (’Αθ.) 26
 Πορταριὰ (Πηλίου) 144-5, 156-7, 187,
 195, 197
 Προφήτης ἢ "Αγιος Ἐλισσαῖος (’Αθηνῶν.
 Νατσκος τῶν Παλαιῶν Στρατώνων, δ-
 που ἐτελοῦντο οἱ ἀγρυπνίες. Ἐχει κα-
 τεδαφισθεῖ) 166, 168, 171, 177, 213

Ρωσσία 100

Σαρωνικὸς (χόλπος) 131
 Σκιάθος 21-164 passim, 183, 186,
 217-20
 Σκόπελος 27-8, 55, 69, 72, 91, 120,
 217-8, 220
 Σμύρνη 170-1, 173
 Σποράδες 140
 Στερεά (Ἐλλάς) 33
 Στυλίς 112
 Σύρος ἢ Σύρα 18, 49
 Τζία (: Κέα Κυκλαδων) 213
 Τουρκία 99-100, 128
 Τρανσυλβανία 156
 Τρεῖς Ἱεράρχαι (μητροπολιτικὸς ναὸς
 Σκιάθου) 54
 "Τύρα 24 (Σεβασμ. —)
 Χαλκὶς 14-5, 22-3, 25, 29, 31-4, 48, 51,
 53-4, 69, 84, 92, 94-5, 99, 110,
 112-3, 115-7, 120, 130, 218

III. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Αστεράκι, τ' 173

Βίος τοῦ Ἰησοῦ, ὁ (μετεφράσθη τὸ 1898
μὲ τίτλο: «Ο Βίος τοῦ Χριστοῦ» ὑπὸ¹
Φρειδερίκου Γ. Φαρράρ) 150 (Me. 182
σημ.)

Ἐλληνικές ἀποικίες στὴν Ἀγγλία ἢ Ἐλ-
ληνικαὶ ἀποικίαι ἐν Ἀγγλίᾳ 170-2
Ἐμποροι τῶν Ἐθνῶν, οἱ 127

Ιστορία τοῦ Γόρδωνος (μεταφρ.) 155 (βλ.
πίν. προσ.)

Ιστορία τοῦ Φίνλευ (μετάφρ.) 171-2 (βλ.
πίν. προσ.)

Μάνας δυχατέρα 164

Νοσταλγός, ἡ 178

Οψιμα, τὰ 215, 218

Ρόδιν' ἀκρογιάλια, τὰ 165

Τραχαλόμαντρα, στὰ 170

Φαρμακολύτρια, ἡ 151

Φόνισσα, ἡ 178

Φορτωμένα κόκκαλα 165

IV. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΥΠΩΝ

Αθῆναι (: Μή χάνεσαι) 128, 158

Ακρόπολις 128, 139-42, 147, 149-50

Αρχαιολογικὸν Λεξικὸν τοῦ Πανταζῆ (: —
Σμίθ, μεταφρ. Δημητρ. Πανταζῆ) 97

Δὸν Κιστός 14

Ἐθνικὸν φρόνημα 181

Ἐστία 154-5, 157-8, 160, 215, 220

Εὐαγγελικὸς λόγος (Πειραιῶς) 52

Ἐφημερὶς 128-9, 136, 207

Ημερησία 157

Κόσμος (Σμύρνης) 171, 173

Λατινικὴ γραμματικὴ Καστόρχη 18

Μή χάνεσαι 127-8 (βλ. καὶ Ἀθῆναι)

Νέον Πνεῦμα (περιοδικὸν τοῦ Βλ. Γαβριη-
λίδη) 148

Παναθήναια 159, 215

Πηδάλιον 182

Σκρὶπ 151

Χαραυγὴ (Μυτιλήνης) 178

Χρόνος (158)

V. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

- Αλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον Σκιάθου 217
'Αρσάκειον 26
- Βαρβάκειον Λύκειον 24-6, 218
- Γυμνάσιον Α' Ἀθηνῶν 14-5
Γυμνάσιον Β' Ἀθηνῶν 14-5
Γυμνάσιον Γ' Ἀθηνῶν 23
Γυμνάσιον Πειραιῶς 15-6
Γυμνάσιον Χαλκίδος 218 (βλ. 13-14)
- Μανούσου (κατάστημα: Ἐκπαιδευτήρια)
26 (βλ. πίν. προσ.)
- Πανεπιστήμιον ('Αθ.) 26, 40, 93, 218
Παρθεναγωγεῖον Φιλεκπ. ἐταιρίας (': Αρ-
σάκειον) 26
- Σχολαρχεῖον ('Αθ.) 41
- Φιλοσοφικὴ Σχολὴ (Παν/μίου 'Αθ., φοιτη-
τὴς —) 42, 56

VI. ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1.	Γράμμα στὸν πατέρα του	4.9.1869	σελ. 13
2.	Γράμμα στὸν πατέρα του	11.9.1869	14
3.	Γράμμα στὸν πατέρα του	25.9.1869	14
4.	Γράμμα στὸν πατέρα του	9.10.1869	15
5.	Γράμμα στὸν πατέρα του	22.10.1869	15
6.	Γράμμα στὸν πατέρα του	6.11.1869	16
7.	Γράμμα στὸν πατέρα του	20.11.1869	17
8.	Γράμμα στὸν πατέρα του	4.12.1869	17
9.	Γράμμα στὸν πατέρα του	10(;).12.1869	18
9α.	’Απάντηση τοῦ πατέρα	4.1.1870	19
10.	Γράμμα στὸν πατέρα του	1.1.1870	19
11.	Γράμμα στὸν πατέρα του	15.1.1870	20
12.	Γράμμα στὸν πατέρα του	14.1.1871	21
12α.	’Απάντηση τοῦ πατέρα	31.1.1871	22
13.	Γράμμα στὸν πατέρα του	27.9.1873	22
14.	Γράμμα στὸν πατέρα του	4.10.1873	23
14α.	’Απάντηση τοῦ πατέρα	7.10.1873	24
15.	Γράμμα στὸν πατέρα του	18.10.1873	24
16.	Γράμμα στὸν πατέρα του	1.11.1873	26
17.	Γράμμα στὸν πατέρα του	15.11.1873	27
17α.	’Απάντηση τοῦ πατέρα	18.11.1873	27
18.	Γράμμα στὸν πατέρα του	21.11.1873	28
19.	Γράμμα στὸν πατέρα του	29.11.1873	29
19α.	’Απάντηση τοῦ πατέρα	2.12.1873	30
20.	Γράμμα στὸν πατέρα του	12.12.1873	31
20α.	’Απάντηση τοῦ πατέρα	16.12.1873	31
21.	Γράμμα στὸν πατέρα του	27.12.1873	32
22.	Γράμμα στὸν πατέρα του	10.1.1874	33
23.	Γράμμα στὸν πατέρα του	6.2.1874	33
24.	Γράμμα στὸν πατέρα του	21.2.1874	34

24α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	24.2.1874	σελ. 35
25. Γράμμα στὸν πατέρα του	21.3.1874	35
25α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	24.3.1874	36
26. Γράμμα στὸν πατέρα του	4.4.1874	36
27. Γράμμα στὸν πατέρα του (ὅπου καὶ τὸ ποίημα «Πρὸς τὴν μητέρα μου»)	18.4.1874	37
28. Γράμμα στὸν πατέρα του	29.8.1874	39
29. Γράμμα στὸν πατέρα του	5.9.1874	40
30. Γράμμα στὸν πατέρα του	19.9.1874	40
31. Γράμμα στὸν πατέρα του	2.10.1874	41
32. Γράμμα στὸν πατέρα του	16.10.1874	42
33. Γράμμα στὸν πατέρα του	31.10.1874	43
33α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	ἀχρονολόγητη	43
34. Γράμμα στὸν πατέρα του	14.11.1874	44
35. Γράμμα στὸν πατέρα του	28.11.1874	44
35α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	1.12.1874	45
36. Γράμμα στὸν πατέρα του	12.12.1874	45
37. Γράμμα στὸν πατέρα του	26.12.1874	46
38. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.1.1875	46
39. Γράμμα στὸν πατέρα του	23.1.1875	47
40. Γράμμα στὸν πατέρα του	6.2.1875	47
41. Γράμμα στὸν πατέρα του	20.2.1875	48
42. Γράμμα στὸν πατέρα του	6.3.1875	48
42α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	9.3.1875	49
43. Γράμμα στὸν πατέρα του	20.3.1875	49
43α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	31.3.1875	50
44. Γράμμα στὸν πατέρα του	3.4.1875	50
44α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	6.4.1875	51
45. Γράμμα στὸν πατέρα του	17.4.1875	51
45α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	20.4.1875	52
46. Γράμμα στὸν πατέρα του	1.5.1875	52
46α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	4.5.1875	53
47. Γράμμα στὸν πατέρα του	25.9.1875	54
48. Γράμμα στὸν πατέρα του	2.10.1875	54
48α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	7.10.1875	55
49. Γράμμα στὸν πατέρα του	16.10.1875	55
50. Γράμμα στὸν πατέρα του	30.10.1875	56
51. Γράμμα στὸν πατέρα του	13.11.1875	57

52. Γράμμα στὸν πατέρα του	27.11.1875	σελ. 58
53. Γράμμα στὸν πατέρα του	27.11.1875	58
54. Γράμμα στὸν πατέρα του	27.11.1875	59
55. Γράμμα στὸν πατέρα του	11.12.1875	59
56. Γράμμα στὸν πατέρα του	11.12.1875	60
56α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	19.12.1875	61
57. Γράμμα στὸν ἀδελφό του Γεώργιο	18.12.1875	61
58. Γράμμα στὸν πατέρα του	25.12.1875	62
59. Γράμμα στὸν πατέρα του	8.1.1876	63
59α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	11.1.1876	63
60. Γράμμα στὸν πατέρα του	16.1.1876	64
61. Γράμμα στὸν πατέρα του	17.1.1876	65
62. Γράμμα στὸν πατέρα του	22.1.1876	65
63. Γράμμα στὸν πατέρα του	26.1.1876	66
64. Γράμμα στὸν πατέρα του	5.2.1876	67
65. Γράμμα στὸν πατέρα του	19.2.1876	67
66. Γράμμα στὸν πατέρα του	4.3.1876	68
67. Γράμμα στὸν πατέρα του	15.3.1876	69
68. Γράμμα στὸν πατέρα του	18.3.1876	70
68α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	21.3.1876	70
69. Γράμμα στὸν πατέρα του	12.4.1876	71
69α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	18.4.1876	72
70. Γράμμα στὸν πατέρα του	15.4.1876	72
71. Γράμμα στὸν πατέρα του	22.4.1876	73
72. Γράμμα στὸν πατέρα του	29.4.1876	74
72α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	2.5.1876	74
73. Γράμμα στὸν πατέρα του	10.5.1876	74
74. Γράμμα στὸν πατέρα του	13.5.1876	75
75. Γράμμα στὸν πατέρα του	20.5.1876	76
75α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	ἀχρονολόγητη	77
76. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.6.1876	77
76α. Ἐπιστολὴ τοῦ πατέρα στὸν Σ. Κουσουλίνο	17.6.1876	78
76β. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	17.6.1876	78
77. Γράμμα στὸν πατέρα του	24.6.1876	78
77α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	6.7.1876	79
78. Γράμμα στὸν πατέρα του	5.7.1876	79
78α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	11.7.1876	80
78β. Γράμμα τοῦ πατέρα στὸν Σ. Κουσουλίνο	11.7.1876	80

79. Γράμμα στὸν πατέρα του	8.7.1876	σελ. 81
80. Γράμμα στὸν πατέρα του	15.7.1876	81
80α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	24.7.1876	82
81. Γράμμα στὸν ἀδελφό του Γεώργιο	29.7.1876	82
82. Γράμμα στὸν πατέρα του	16.8.1876	83
82α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	23.8.1876	84
83. Γράμμα στὸν πατέρα του	2.9.1876	84
84. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.9.1876	85
84α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	14.9.1876	85
85. Γράμμα στὸν πατέρα του	27.9.1876	86
85α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	3.10.1876	86
86. Γράμμα στὸν πατέρα του	11.10.1876	87
87. Γράμμα στὸν πατέρα του	28.10.1876	87
88. Γράμμα στὸν πατέρα του	4.11.1876	88
89. Γράμμα στὸν πατέρα του	24.11.1876	89
90. Γράμμα στὸν πατέρα του	6.12.1876	90
91. Γράμμα στὸν πατέρα του	22.12.1876	90
92. Γράμμα στὸν πατέρα του	20.1.1877	91
93. Γράμμα στὸν πατέρα του	17.2.1877	92
94. Γράμμα στὸν πατέρα του	7.4.1877	92
95. Γράμμα στὸν πατέρα του	28.4.1877	93
96. Γράμμα στὸν πατέρα του	12.5.1877	93
97. Γράμμα στὸν πατέρα του	26.5.1877	94
98. Γράμμα στὸν ἀδελφό του Γεώργιο	6.6.1877	94
98α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	12.6.1877	95
99. Γράμμα στὸν πατέρα του	7.7.1877	95
100. Γράμμα στὸν πατέρα του	12.7.1877	96
101. Γράμμα στὸν πατέρα του	15.9.1877	97
102. Γράμμα στὸν πατέρα του	13.10.1877	98
103. Γράμμα στὸν πατέρα του	24.11.1877	98
104. Γράμμα στὸν πατέρα του	8.12.1877	98
105. Γράμμα στὸν πατέρα του	22.12.1877	99
106. Γράμμα στὸν πατέρα του	19.1.1878	99
107. Γράμμα στὸν πατέρα του	2.2.1878	100
108. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.2.1878	101
109. Γράμμα στὸν πατέρα του	16.2.1878	103
110. Γράμμα στὸν πατέρα του	2.3.1878	103
111. Γράμμα στὸν πατέρα του	1.5.1878	104

112. Γράμμα στὸν πατέρα του	18.5.1878	σελ. 104
113. Γράμμα στὸν πατέρα του	5.6.1878	105
114. Γράμμα στὸν ἀδελφό του Γεώργιο	22.6.1878	105
115. Γράμμα στὸν πατέρα του	6.7.1878	106
116. Γράμμα στὸν πατέρα του	3.8.1878	106
117. Γράμμα στὸν πατέρα του	17.8.1878	107
118. Γράμμα στὸν πατέρα του	31.8.1878	107
119. Γράμμα στὸν πατέρα του	28.9.1878	108
120. Γράμμα στὸν πατέρα του	5.10.1878	108
121. Γράμμα στὸν πατέρα του	12.10.1878	109
122. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.11.1878	109
123. Γράμμα στὸν πατέρα του	22.11.1878	110
124. Γράμμα στὸν πατέρα του	7.12.1878	110
125. Γράμμα στὸν πατέρα του	21.12.1878	111
126. Γράμμα στὸν πατέρα του	18.1.1879	111
127. Γράμμα στὸν πατέρα του	15.2.1879	112
128. Γράμμα στὸν πατέρα του	23.3.1879	112
129. Γράμμα στὸν πατέρα του	29.3.1879	113
130. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.4.1879	114
131. Γράμμα στὸν πατέρα του	26.4.1879	114
132. Γράμμα στὸν ἀδελφό του Γεώργιο	30.4.1879	115
133. Γράμμα στὸν πατέρα του	10.5.1879	116
134. Γράμμα στὸν πατέρα του	24.5.1879	116
135. Γράμμα στὸν πατέρα του	31.5.1879	117
136. Γράμμα στὸν πατέρα του	22.3.1881	118
137. Γράμμα στὸν πατέρα του	2.4.1881	119
137α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	4.4.1881	119
138. Γράμμα στὸν πατέρα του	21.5.1881	120
139. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.7.1881	120
140. Γράμμα στὸν πατέρα του	15.10.1881	121
141. Γράμμα στὸν πατέρα του	29.10.1881	122
142. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.11.1881	123
143. Γράμμα στὸν πατέρα του	11.11.1881	123
144. Γράμμα στὸν πατέρα του	25.11.1881	123
144α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	5.12.1881	124
145. Γράμμα στὸν πατέρα του	10.1.1882	124
146. Γράμμα στὸν πατέρα του	17.2.1882	125
146α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	26.2.1882	125

147. Γράμμα στὸν πατέρα του	3.3.1882	σελ. 126
148. Γράμμα στὸν πατέρα του	10.11.1882	126
149. Γράμμα στὸν πατέρα του	13.3.1885	128
150. Γράμμα στὸν πατέρα του	30.12.1888	128
151. Γράμμα στὸν πατέρα του	8.2.1889	129
152. Γράμμα στὸν πατέρα του	28.4.1889	129
153. Γράμμα στὸν πατέρα του	12.5.1889	130
154. Γράμμα στὸν πατέρα του	16.6.1889	131
155. Γράμμα στὸν πατέρα του	14.7.1889	131
156. Γράμμα στὸν πατέρα του	18.8.1889	132
157. Γράμμα στὸν πατέρα του	22.9.1889	132
158. Γράμμα στὸν πατέρα του	19.10.1889	133
159. Γράμμα στὸν πατέρα του	24.11.1889	133
159α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	2.12.1889	134
160. Γράμμα στὸν πατέρα του	29.12.1889	135
161. Γράμμα στὸν πατέρα του	9.2.1890	135
162. Γράμμα στὸν πατέρα του	3.3.1890	136
163. Γράμμα στὸν πατέρα του	25.3.1890	137
164. Γράμμα στὸν πατέρα του	8.4.1890	137
165. Γράμμα στὸν πατέρα του	6.5.1890	138
166. Γράμμα στὸν πατέρα του	28.10.1890	138
167. Γράμμα τοῦ Βλ. Γαβριηλίδη	19.4.1891	139
168. Γράμμα τοῦ Βλ. Γαβριηλίδη	ἀχρονολόγητο	139
169. Γράμμα τοῦ Βλ. Γαβριηλίδη	ἀχρονολόγητο	139
170. Γράμμα τοῦ Βλ. Γαβριηλίδη	ἀχρονολόγητο	140
171. Γράμμα τοῦ Βλ. Γαβριηλίδη	ἀχρονολόγητο	140
172. Γράμμα τοῦ Γ. Καζελίδη	17.5.1892	140
173. Γράμμα τοῦ Βλ. Γαβριηλίδη	28.3.1892	141
174. Γράμμα στὸν πατέρα του	28.9.1892	141
175. Γράμμα στὸν πατέρα του	2.12.1892	142
176. Γράμμα τοῦ Γ. Δ. Δημητριάδη	19.4.1893	142
177. Γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου	22.5.1893	143
178. Γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου	8.7.1893	144
179. Γράμμα τοῦ πατέρα	31.7.1893	145
180. Γράμμα τῆς μητέρας	13.9.1893	145
181. Γράμμα τῆς μητέρας	19.9.1893	146
182. Γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου	6.10.1893	146
183. Γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου	22.10.1893	147

184. Γράμμα τοῦ Βλ. Γαβριηλίδη	28.4.1894	σελ. 147
185. Γράμμα στὴ μητέρα του	7.6.1895	148
186. Γράμμα στὴν ἀδελφή του Χαρίκλεια	14.1.1897	149
187. Γράμμα στὴν ἀδελφή του Χαρίκλεια	11.2.1897	149
188. Γράμμα τοῦ Α. Σπανόπουλου («'Ακροπόλεως»)	28.2.1898	150
189. Γράμμα τοῦ Α. Σπανόπουλου («'Ακροπόλεως»)	2.3.1898	150
190. Σημείωμα τοῦ Ν. Θεοφιλάτου	ἀχρονολόγητο	150
191. Γράμμα στὸν Κίμωνα Μιχαηλίδη	16.12.1900	151
192. Γράμμα στὸν Ζαχαρία Παπαντωνίου	26.5.1903	151
193. Γράμμα στὸν Ζαχαρία Παπαντωνίου	26.6.1903	151
194. Γράμμα τοῦ Ι. Βλαχογιάννη	8.7.1903	152
195. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	6.9.1903	152
196. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	20.9.1903	153
197. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	24.11.1903	153
198. Γράμμα τοῦ Ι. Βλαχογιάννη	(τέλη Νοεμβρ. 1903;)	154
199. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	14.12.1903	155
200. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	2.1.1904	155
201. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	13.2.1904	156
202. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	10.3.1904	157
203. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	(περίπου 10.3.1904)	158
204. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	7.7.(1904;)	158
205. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	6.9.1904	159
206. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	13.9.1904	160
207. Γράμμα στὴν ἀδελφή του Χαρίκλεια	10.3.1905	160
208. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	4.5.(1905)	161
209. Γράμμα στὴν ἀδελφή του Χαρίκλεια	16.9.(1905)	161
210. Γράμμα στὴν ἀδελφή του Χαρίκλεια	3.2.1906	161
211. Γράμμα στὶς ἀδελφές του	14.3.(1906)	162
212. Γράμμα στὶς ἀδελφές του	4.6.19(06)	162
213. Γράμμα στὶς ἀδελφές του	18.10.1906	163
214. Γράμμα στὴν ἀδελφή του Χαρίκλεια	11.1.1907	163
215. Γράμμα στὶς ἀδελφές του	4.5.1907	163
216. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	26.6.1907	164
217. Γράμμα στὸν Γεώργιο Πετρίδη	7.9.1907	165
218. Γράμμα στὶς ἀδελφές του	4.2.1908	165
219. Γράμμα τῆς Πολυξένης Μπούκη	3.5.1908	166
220. Γράμμα τῆς Πολυξένης Μπούκη	10.5.1908	166
221. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	15.5.1908	167

222. Γράμμα τῆς Πολυξένης Μπούκη	11.6.1908	σελ. 168
223. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	4.7.1908	168
224. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	14.8.1908	169
225. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	24.10.1908	169
226. Γράμμα τοῦ Ι. Βλαχογιάννη	2.11.1908	170
227. Γράμμα τοῦ Ι. Βλαχογιάννη	4.11.1908	170
228. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	14.11.1908	171
229. Γράμμα τοῦ Κ. Σκόκου	24.12.1908	171
230. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	24.12.(1908)	172
231. Γράμμα τοῦ Γεωργίου Τσαντίλη	13.1.1909	172
232. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	25.3.1909	173
233. Γράμμα τῆς Πολυξένης Μπούκη	28.4.1909	174
234. Γράμμα στὸν Βλαχογιάννη	3.6.1909	174
235. Γράμμα στὸν Βλαχογιάννη	23.6.1909	175
236. Γράμμα τοῦ Δ. Φιλαρέτου	10.8.1909	175
237. Γράμμα στὸν Ι. Βλαχογιάννη	2.10.1909	176
238. Γράμμα τῆς Πολυξένης Μπούκη	3.1.1910	177
239. Γράμμα τῆς Πολυξένης Μπούκη	15.2.1910	177
240. Γράμμα τοῦ Δ. Π. Ἀλβανοῦ	30.10.1910	178

Ἐπίμετρο

241. Γράμμα τοῦ πατέρα στὸν Ν. Νικολαΐδη	1.1.1864	181
242. Γράμμα Γ. Ἰω. Γεωργάρα στὸν παπα -'Αδαμάντιο	3.3.1874	182
242α. Ἀπάντηση τοῦ παπα -'Αδαμάντιου	8.3.1874	183
243. Γράμμα Γ. Ἰω. Γεωργάρα στὸν παπα -'Αδαμάντιο	18.3.1874	183
244. Γράμμα παπα -'Αδαμάντιου στὸν Σωτήριο Οίκονόμου	27.4.1880	184
245. Γράμμα Ἱερομονάχου Ἰωσήφ στὸν παπα -'Αδαμάντιο	8.10.1889	184
246. Γράμμα παπα -'Αδαμάντιου στὸν Λεωνίδα Σταυράκη	9.7.1890	185
247. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	9.6.1872	187
248. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν Θεοχάρη (ἀγνώ- στου ἐπωνύμου)	1.2.1878	187
249. Γράμμα Ν. Δ. Δημητριάδη στὸν Γεώργιο Παπαδιαμάντη	13.10.1878	188
250. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	16.7.1879	189
251. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν ἔξαδελφο Ἀλέκο*	11.3.1881	189

* Πρόκειται πιθανῶς γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο Κ. Μωραΐτη (1859-1909). Λιγότερο πιθανὸ
μοῦ φαίνεται δὲ τι πρόκειται γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο Μωραΐτιδη.

252. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	4.7.1881	σελ. 190
253. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	29.10.1881	190
254. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	7.1.1889	191
255. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	14.1.1889	191
255α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	23.1.1889	192
256. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	28.1.1889	193
257. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	4.2.1889	194
257α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	12.2.1889	194
257β. Γράμμα τοῦ πατέρα στὸν Βασίλειο Παναγιωτόπουλο	12.2.1889	195
258. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	16.2.1889	195
258α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	18.2.1889	196
259. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	17.2.1889	196
259α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	26.2.1889	197
260. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	22.4.1889	197
261. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	28.4.1889	198
262. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	29.4.1889	199
263. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	20.5.1889	200
264. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	27.5.1889	200
265. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	3.6.1889	201
265α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	5.6.1889	201
266. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	10.6.1889	202
267. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	17.6.1889	203
268. Γράμμα πρεσβυτέρας Ἀγγελικῆς στὸν παπα - Ἄδαμαντιο	1.7.1889	203
269. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	1.7.1889	204
270. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	5.7.1889	205
271. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	22.7.1889	205
272. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	5.8.1889	206
273. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	12.8.1889	206
274. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	24.8.1889	207
275. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	21.9.1889	207
276. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	30.9.1889	208
276α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	5.10.1889	208
277. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	21.10.1889	208
277α. Ἀπάντηση τοῦ πατέρα	2.11.1889	209
278. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	17.11.1889	209
279. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	4.1.1890	210
280. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	3.2.1890	211
281. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	19.3.1890	211

282. Γράμμα Γεωργίου Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του	2.10.1890	σελ. 212
283. Γράμμα Ἀλ. Μωραϊτίδη στὶς ἀδελφὲς τοῦ Παπαδιαμάντη	7.1.1911	213
284. Γράμμα Π. Ν. Ἀποστολίδου (= Παύλου Νιρβάνα) στὶς ἀδελφὲς τοῦ Παπαδιαμάντη	14.3.1911	214
285. Ἀπάντηση στὸν Π. Ν. Ἀποστολίδη	18.3.1911	214
286. Γράμμα ἀδελφῶν Παπαδιαμάντη στὸν Ι. Βλαχογιάννη	14.10.1911	215
287. Γράμμα Γεωργίου Ρήγα στὸν Ἡλία Ν. Δικαῖο	7.3.1912	216
288. Γράμμα ἀδελφῶν Παπαδιαμάντη στὸν Κ. Φαλτάιτς	3.3.1919	220
289. Γράμμα ἀδελφῶν Παπαδιαμάντη στὸν Κ. Φαλτάιτς	20.5.1920	220
290. Γράμμα ἀδελφῶν Παπαδιαμάντη στὸν Κ. Φαλτάιτς	12.10.1920	221
291. Γράμμα ἀδελφῶν Παπαδιαμάντη στὸν Κ. Φαλτάιτς	15.9.1927	221
292. Γράμμα Κυρατσούλας Παπαδιαμάντη στὸν Κ. Φαλτάιτς	30.7.1930	222

Q'x'kare Yodam,

g'jala xai' belab regepale 'om. Goh
ni' laj Scap. 50. Lu'wecelat.

Q'ad'gex'por 'epura eet' do' d-
hagdax. E'nu'z'e le'ewo'wux! Tis'a
dun'par ib' 'as'q'ue'ar', nui' lu'wecel-
rap' do'it ra' q'jek' aq'wines. Do'-
wux' t'x'or'us' k'ra'lu', do'w'c'w'p'lu'
lu' q'j'ihagdu' lu', q'j'ih' do'w'c'w'lu'
p'w'm' ra' lu' a'w'w'g'p'lu' a'w'f'a' N'g'j'-
v'z' d'k'q'ullax, q'j'ih' val'le'w' w'k' du'l'v'-
w'k'panca.

E'nd' g'oh'z q'j'w'ne' p'edje' t'k'ab'le,
w'k'panca. Z'ole u'c'e nui'lu' Q'ad'g'at'.
J' t'k'ab' w'k'panca (w'k'z go'w'k'la)

het arbeidsblad, n° 4 enige - d^r opmerkingen). 23
Den, wie opeindt ge en' arbeidsdag, dan lu'
gelezen dat de arbeidsdag tot zondag, vroeg-
d^r, dan w^g dan ta' er' arbeidsdag, dan
veelal en' arbeidsdag veranderd, dan, van
eigen experimant te denken. Maar nu
is' volledig en' hier' Hagenaars n^o
a^d 25, voor wat 'a' g^e en' arbeidsdag
n° 25, nietal', wat Xeca Yatka 'a' hopen dat
de arbeidsdag en' zondag veranderd.
De' s'ouw Yatka. Keijer' tekeninge.

Zelaken, 10 Maart 1904. S^c en'
1904. Brussel. Ge. van Vlaanderen